

et fin. Potieuli. S. m. Vuille. S. m. Angeli f. Bari t. S. m. Baroni f. b. m. Petri t. S. m. Vuillelmi f. b. m. Villani t. Sigefredus not. imp.

Originale: F. 67. *Nel verso, da mano del sec. XIII*: Mugnarius Castaldio de Computo et Aldibrandus qd. Martini tenent terras, q. hic continentur.

707. *Ciciana (Lucca), 24 Agosto 1111.*

A. MCXI, IX kal. sept., ind. iv. Nos Petrus et Dominico gg. ff. b. m. Dominichi per anc cartula pro animabus nostris etremedium offerrimus tibi eccl. et mon. Domini et S. Petri, qui est constructa et edificata sito l. et fin. u. d. Potieuli, ubi Petrus abbas preesse videtur, tres petiis de terris nostris, quod sunt vineis, in l. et fin. Savingnano prope eccl. et plebe S. Pancratii; una tenentes: ambas capitas in terra Gerardinga, lato uno in terra Iohanni et Martini gg. nostri, alio in terra Rolandinga; secunda et tertia petiis tenentes: capitas et lateras similiter. Seo offerimus nostram portionem, quod est medietatem, de duo petiis de terris, quod sunt quercietis; una d. a Sala, tenentes: uno capo in via publica, alio cum uno lato in terra Rolandinga, alio lato in terra Gerardinga; secunda d. Collesari, tenentes: ambas capitas cum uno lato in terra Gerardinga, alio lato in terra de Avocato. Offerre previdemur, ut ab odierna die in ipsius eccl. et mon. suisque rectoribus in eorum sint im potestatem eas abendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. in l. et fin. Ciciana, prope eccl. S. Bartiolomei. S. m. Petri et Dominichi. S. m. Rustichi f. b. m. Iohanni t. S. m. Bonipaldi f. b. m. (* *) t. S. m. Boniti da Santo f. b. m. Boniti t. Sigefredus not. imp.

Originale: X. 31. *Nel verso, da mano del sec. XIV-XV*: Carta de Moriano.

708. *Lucca, 18 Settembre 1111.*

A. MCXI, XIV kal. oct., ind. v. Nos Cigo qd. Rolamdi et Pagano f. meo, ego Pagano mihi consentientes genitore meo, per anc cartula venundamus et tradimus tibi Tebaldo qd. Arduini homnibus cassinis et casalinis simulque terris et rebus nostris cultis et incultis, proprietatem et libellarie et tenimentis cum arboribus, quas abemus in l. et fin. Paganico prope eccl. S. Marie. Recepimus meritum, arg. pro sol. L; et pensionem debeatis remdere quisque anno den. v et dimidio. Pena dupli. Act. Luca. S. m. pater et filius, Pagano genitore suo comsentientes. S. m. Cicioni qd. Becti t. S. m. Bruni f. Ughi t. S. m. Caffarelli qd. Pacci t. Vuidi not. imp.

Originale: Q. 105.

709.

Lucca, 20 Novembre 1111.

A. MCXI, XII kal. dec., ind. v. Nos Hubertus f. b. m. Brunelli et Hermingarda iugales filia b. m. Morecti, ego Hermingarda consentientes mihi viro meo, ubi interesse videtur notitia de duobus propinquiores parentes meos, eorum nomina sunt: Rolando avunculo meo et f. b. m. Singnorecti et Vuidi g. meo et f. suprascripti b. m. Morecti, a quibus interrogata sum sequenter edicti paginam, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi Morecto presb. de eccl. et canonica S. Martini Luc. filio b. m. Teuti, ad pars et opus seo proprietatem tuam, tres petiis de terris; una in l. et fin. Via Mezana, quod est campus, tenentes: uno capo in via publica, alio in terra suprascripti S. Martini, lato uno in terra S. Martini, alio in terra de ospitio S. Angeli et de ospitio S. Marie; quod est ad pert. mensuratas mod. i; secunda et tertia petiis, quod sunt canpora, in l. et fin. Surbano, qui d. Lei iudex; una tenentes: uno capo in via publica, alio cum uno lato in terra Ildibrandini f. qd. Gherardi qd. Manti, q. fuit iudex, et in dimidiis fossis, alio lato in terra et dimidia fossa de ospitio S. Angeli, qui d. a Fforo; tertia tenentes: uno capo cum uno lato in terra et dimidie fosse suprascripti Ildibrandini, alio capo in terra et dimidia fossa Viviani et Gratiani gg. ff. b. m. Vuidi qd. Ildibrandini di Muro, alio lato in terra Vuillielmi qd. Homodei et in terra S. Martini; quod sunt inter anbo ad pert. mensuratas mod. i et sist. v. Recepimus meritum, [an]ulum unum [aureum? pro] sol. DCXX. Pena dupli. Act. Luca. S. m. iugalibus, Huberto coniugi sue consensi. S. m. Rolandi et Vuidi Hermingarde interfuerunt. S. m. Lanberti et Gherardi gg. ff. suprascripti Rolandi tt. S. m. Vuillielmi f. suprascripti Huberti et Ildibrandini f. Benenati tt. Rodulfus not. imp.

Originale: E. 117; Regestum B, c. 7. Il Reg. B ha: Rubertus et Mingarda iugales qd. Brunelli vendiderunt presb. Benecto canonico S. Martini tres petias terrarum in Via Messana. MCXI, XII kal. dec. Manu Pandolfi not.

710.

(Prima del 26 Dicembre) 1111.

« Offersio ad canonicam S. Martini a Uguicione qd. Uberti iudicis et Raimundo qd. Betti de una petia terra in Via Meçana, q. est star. XIII, pro anima Gerardi Mannaiole; quam comparaverant (pro) sol. CC a Morecto presb. canonico S. Martini; que tenet: caput in via publica, alterum in terra predicti Morecti, latus in terra S. Martini, alterum in terra hospitalis S. Marie et S. Michaelis. A. Domini MCXI ».

Regestum A, c. 27. Cf. il reg. seguente.

711. (29 Dicembre 1111?).

« Commutatio eccl. B. Martini cum Lamberto qd. Villani de terra nostra de Selce, pro qua recepimus ab eodem iuxta terram, quam obtulit supra predictus Uguiccio et Raim(un)dinus,¹ xi star. de una cultra in Via Meçana, et de duobus star. de aliis duabus petiis in Sorbano tertiam portionem. Illa de Via Meçana tenet: caput in via publica, alterum caput cum uno latere in terra S. Martini, alterum latus in terra hospitalis S. Michaelis de Foro et hospitalis S. Marie Maioris; secunda de Sorbano tenet: caput in via publica, alterum caput cum latere in terra Ildebrandi qd. Gerardi iudicis, alterum latus in terra hospitalis S. Michaelis; tertia de Sorbano Lei iudicis tenet: caput cum latere in terra predicti Ildebrandi, latus in terra Viviani et Granni gg. qd. Guidi de Muro, alterum in terra Guilielmi qd. Homodei et in terra S. Martini. Que due petie sunt cultra una et star. v ».²

Regestum A, c. 27.

¹ Cf. il regesto precedente, cui si riferisce. ² Il ms. aggiunge: De quibus dedit cum aliis, qui fecerunt commutationem nobis, ut inferius dicitur, duo star. Per la data cf. i tre regesti seguenti.

712. (29 Dicembre 1111?).

« Commutatio cum Bruno qd. Rustici de eadem terra de Selce¹ pro tertia parte, pro qua recepimus ab eodem xi star. de predicta terra de Via Meçana et tertiam portionem duorum star. in predictis petiis de Sorbano Lei iudicis ».

Regestum A, c. 27 v.

¹ Cf. il reg. precedente e il seguente, ai quali si riferisce. Per la data cf. il reg. precedente e i due seguenti.

713. (29 Dicembre?) 1111.

« Similis commutatio¹ cum Villano qd. Iohannis de xi star. terre in Via Meçana de predicta terra et de tertia portione predictorum duorum star. in predictis duobus petiis de Sorbano pro alia tertia parte orti de Selce. A. MCXII ».

Regestum A, c. 27 v.

¹ Cf. i due regesti precedenti, ai quali si riferisce. Per la data cf. i due regesti precedenti e il seguente.

714. 29 Dicembre 1111.

A. MCXII, iv kal. ian., ind. v. Nos Villanus qd. Iohanni et Mingarda iugalibus qd. Boni et Lambertus f. suprascripti Vilani et Brunecto qd. Rustici et Letitia iugalibus filia qd. Meli, quia vos Ubertus archipresb. et Vuidi cantor presb. et Ge-

rardus presb. et Morectus presb. et Bonius presb. et Omodei presb. et Scocto diac. et Rolamndus subdiac. et Ugo subdiac. canonici et ordinatis de eccl. et canonica S. Martini, qui est posita infra civ. Luc. prope muro ipsius civ., dediste nobis meritum, una petia de terra, quod est ortale cum arboribus, in l. Silice prope eccl. S. Bartiulomei, pertinentes a pparte predicta eccl. et canonica, nos iugales consentientes nobis viri nostris, et ego Lambertus mihi consentientes genitore meo, per anc paginam repromictimus vobis, ut nullo tempore non abeamus potestatem, nec nos iugalibus seu Lambertus neque nostris eredibus, vobis neque ad subcessoribus vestris imtentionare neque molestare nulla per mensura ad pert. mensuratas mod. uno et sist. XIII de tres petiis de terris, que sunt campis; una, q. est in l., (q.) dicitur Via Methana, et dui que sunt in l. Sorbano Lei iudicis; quas vobis per cartula Vuidi not. imp. ex commutationem obvenit ad nos ipsis. Pena: arg. libr. xx. [Atc. ...] S. m. iugalibus et Lamberti [...]. S. m. Cicioni et Enrighi et A(n)geli gg. qd. Becti et Vuidi et Lamberti qd. Mili tt. Vuidi not. imp.

Originale: F. 170; *Regestum A*, c. 27 v. *Il Reg. A*: Repromissio a predictis tribus hominibus (cf. i tre regesti precedenti), cum quibus fecimus predictam commutationem, scilicet de una cultra et medietate in Via Meçana in simul et duobus star. in predictis duobus petiis de Sorbano. A. Domini MCXII.

715.

Lucca, 8 Febbraio 1112.

A. MCXII, VI id. febr., ind. v. Ego Petrus f. b. m. Iohannis per hanc promissionis cartulam et convenientie paciscor et promicto tibi Huberto archipresb. ego quidem Petrus dum vixero et filii et nepotes mei et deinceps coloni, quod vulgo maneste dicuntur, tui et de confratribus tuis canonicis S. Martini vestrisque subcessorum perpetualiter esse concedo in cultura et re illa massaricia, quas habetis infra iudicaria de plebe S. Petri de Campo Maiore u. d. Mothatico, ex parte predictae eccl. et canonice S. Martini, et omni tempore promicto ibidem abitandi et residendi ad regendum et lab. atque gubernandum terras et res vestras, q. esse videntur de predicta cultura et re massaricia cum sua pertinentia et iacentia, et potestatem nos inde exeundi et in alia parte abitandi penitus excludo; et si aliquo in tempore hoc fecerimus, potestatem cogendi ibique nos revocandi non denego. Et inter qui et kal. novenbris plus proxime promicto ibi reversurus abitandi.⁴ Promicto una cum meis heredibus, si hec taliter non fecerimus, spondeo componere vobis penam arg. libr. x. Et ego neque mei heredes non abeamus potestatem ibi revertendi vel abitandi aut exinde causandi. Act. Luca. S. m. Petri. Conradus not. imp.

t. ss. S. m. Heinrichi f. qd. Bonfilii et Lanberti f. qd. Rustichi, q. fuit cl., et Ildebrandi f. qd. Gerardi tt. Hugo not. regis.

Originale: C. 23. Nel verso, da mano del sec. XII: Repromissio, quam fecit Petrus de manentatico.

¹ *Il passo ibi reversurus abitandi è su rasura.*

716.

Lucca, 26 Marzo 1112.

A. MCXII, VII kal. apr., ind. v. Ego Petrus diac. f. Petri, quia convenit una tecum Petrus abbas de eccl. et mon., cui vocabulum est B. S. Petri, de l. et fin. Potheoli, ut inter nos de aliquantis rebus conmutationem facere deberemur, proinde modo per concessione et investitura, quas suprascripto Petrus abbas fecit in manum suprascripti Petri diac. et Henrighi presb. missus Petri abbas, per hanc cartulam in conmutationem dare et tradere videor tibi Petrus abbas et Henrigo presb., ad pars eccl. et mon., una petia de terra mea cum cassina super se seo curte et orto et campo, insimul compreensa, in l. et fin. Paganico, prope eccl., S. Marie, tenemtes: uno capo in via publica, alio in via et simitula, lato uno in terra S. Marie et in terra de filio Iochi da Brancalo, alio in terra suprascripte S. Marie et in terra Donti. Est ad pert. mensuratas mod. IV et sist. V. A te Petrus diac. in conmutationem accepit ad vos tres petiis de terris pertinentibus eccl. et mon. vestro; duo, quod sunt ortora, in l. et fin. Valiano, una tenemtes: uno capo cum uno lato in viis publicis, alio capo in terra Baroncioni et in terra Menconi, alio lato in terra suprascripti Baroncioni; secunda tenemtes: uno capo cum uno lato in viis publicis, alio capo in terra Porcarese, alio lato in terra Frederighi; tertia, quod est campus, d. Cafagio Donnucci, tenemtes: uno capo in via publica, alio in terra S. Stefani et in terra Lanberti diac., lato uno in terra de nepotibus Singnorecti qd. Ceci, alio in terra Herimondi. Sunt ad pert. mensuratas mod. II et dimidio; et in conmutationem dediste mihi de pars eccl. et mon., arg. sol. CXL de den. de moneta de Luca. Pena dupli. Act. Luca. Petrus diac. ss. S. m. Vuidi f. b. m. Petri et Bellomi f. b. m. Beriti tt. S. m. Iohanni f. b. m. Vitali et Becti f. b. m. Dominichi tt. S. m. Baroni f. b. m. Petri et Petri f. b. m. Beriti tt. Rodulfus not. imp.

Originale: Q. 89.

717.

Lucca, 31 Marzo 1112.

A. MCXII, prid. kal. apr., ind. v. Nos Bellindone f. b. m. Chorbi, q. fuit not., et Matilda iugalem suam et filia b. m. Ildebramdi, q. fui iudex, q. Manto fuit vohatus, ego Matilda com-

sentientes mihi viro meo, ubi interesse videtur notitia Flaiperti iudex imp., ad quibus interrogata sum sequenter etdicti painam, per anc cartula pro animabus nostris remedium hofferrimus tibi eccl. et kanonicha S. Martini, qui est constructa et diffichata infra civ. Luc., iusta muro istius civ., nostram portionem de una petia de terra in l. et fin. Marllia u. d. a Picciliatico, tenemtes: anbas capitas cum anbas lateras in viis publicis.¹ De as petia, q. est campo, competi nobis quartam portionem. Si aliquando nos vel nostris eredibus a suprascripta eccl. et kanonicha et a illi presbiteri et diachonibus seo cl., q. ibi a commune vita ibi ste(te)rit et abitaverit et in eccl. ibi officium Dei fecerint, inn aliquo intemtionaverimus et nom defemsaverimus, spomdimus componere suprascripta nostra portionem in dupplum. Act. Lucha. Bellindone et Matilda, Bellindone comius sua comsemi. Flaipertus iudex et missus imp. interfui. Et ista cartula sunt testimoniis: Vuido f. b. m. Raimundini et Ildebramdino f. b. m. Rodulfini, q. fuit not., et Albertino f. b. m. * * in ac cartula rogaverunt per testimonium. Sighinulfus not. imp.

Originale: I. 85; *Regestum A*, c. 8 v. *Il Reg. A*: Offersio a Belindone qd. Corbi eccl. B. Martini de una petia campi in Marlia, prope plebem eiusdem loci u. d. Picilliatico, modo vero dicitur Lisciatico, et dicitur Ortus Barucci; que est, ut in cartula quadam, que videtur designare predictam terram, star. LVIII; que tenet: caput cum latere in viis publicis, alterum latus et caput in viis publicis. A. Domini MCXII^o; de qua obtulit quartam portionem.

¹ *L'orig. ha*: plucis

718.

Lucca, 19 Aprile 1112.

A. MCXII, XIII kal. madii, ind. v. Ego Cecio f. b. m. Martini per hanc cartula vind[o] et trado vobis Vuido f. b. m. Alluciori et Giordano f. b. m. Ceci tres petiis de terris in l. et fin. Arsina; una, q. est oliveto cum casa super se, u. d. a Quercieto, tenentes: anbas capitas cum uno lato in terra qd. Rolanducci qd. Anselmi, alio lato in terra Alluccioni; secunda, q. est vinea et uliveto, u. d. inn Anghio, tenentes: anbas capitas in terra suprascripti Alluccioni, lato uno in terra S. Marie de Arsina, alio in terra Petri g. meo; tertia, q. est vinea, u. d. a la Prungna, tenentes: uno capo in terra predicti Alluccioni, alio in terra Ildibrandi qd. Vuillielmi, lato uno in terra de filii qd. Gerardi qd. Huberti, alio in terra similiter Alluccioni. Vobis eas vindo et trado una cum omnibus terris et rebus, quantas michi in suprascripto l. et fin. Arsina sunt pertinentibus. Recepit meritum, arg. pro sol. x. Act. Luca. S. m. Ceci. S. m. Bernardi f. b. m.

Villani et Petri f. b. m. Saracini tt. S. m. Tassoni f. b. m. Alberti et Lanberti f. b. m. Adami tt. Bonefatius not. sacri pal.

Originale: C. 78. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bonefatius*: Ista cartula est facta in eo tinore, ut si ego Cecio vel meis erediibus parati fuerimus quacumque die inter qui et kal. nov., qui plus proxima ventura etvennerit, ad dandum et perexsolv. vobis Vuido et Giordano vel ad vestris erediibus, arg. sol. x de den. de moneta de Luca, XII den. per singulos sol. rationatos, et prode per singulos mense den. iv de moneta de Luca, quod vos sol. et prode infra suprascripto constituto recipere debeatis, et ista cartula michi vel ad meis erediibus rendere debeatis; et si infra constituto sol. et prode vobis perexsolti non abuerimus, vos et vestris erediibus suprascripta res ad proprietario nom. heas abere seu fruire debeatis et faciatis quicquit volueritis, absque omni calunnia. *Poi*: Cecio promissio, pos trasacto, vobis Vuido et Giordano, pena: libr. III arg., merito, argentum, tt. suprascripti et ind. suprascripta. *Nel verso, da mano coeva*: Pingno da Cecio; e poi da mano del sec. XII-XIII: In Arsina, non nostra.

719.

21 Aprile 1112.

« Offersio Petri cl. qd. Gerardi de tertia portione vi cultrarum¹ in Savaliana;² capita et latera in carta non continentur. A. Domini MCXII ».³

Regestum A, c. 33; *Regestum B*, c. 50.

¹ *Segue Ronco espunto.* ² *Il Reg. B ha*: in confinibus Savaliane, e da mano coeva nell'interlineo: Ronci ³ *Il ms. aggiunge*: Has tenuit Guido qd. Gerardi pro XII star. grani. *Il Reg. B ha*: Manu Rodulfi not. M^oC^oXII^o, XI kal. madii.

720.

Lucca, Giugno 1112.

A. MCXII, im mense iun., ind. v. Nos Ugo et Thabolino et Bernardus gg. ff. qd. Omodei, quia tu Petrus abbas de eccl. et mon. S. Petri, qui est posita et edificata in l. Potheule, dedisti nobis meritum, aureum pro sol. LX et pro alia mobillas et proprietate et tenimentis, per anc paginam repromictimus tibi, ut nullo tempore non abeamus potestatem, nec nos neque nostris erediibus, tibi neque ad tuo subcessores imtentionare neque molestare nulla de omnibus casis et terris et rebus tuis illis cultis aut incultis, mobilem aut immobilem, quod Barone qd. Petri dedit ad pars predicta eccl. S. Petri seu mon. Pena: arg. libr. xx. Act. Luca, prope pusterula, (q.) d. Pagani. S. m. gg. S. m. Petri qd. Luli et Vuidi f. Rustichi tt. S. m. Uberti qd. A(n)geli et Ildebrandi qd. Belli et Desalvi qd. Uberti tt. Vuidi not. imp.

Originale: R. 84.

721.

Lucca, Settembre 1112.

A. MCXII, in mense s[ept.], ind. vi. Ego Alluccione qd. item Allucci per hanc cartulam pro anime mee remedio offer[o] tibi eccl. et canonice S. Martini meam portionem de una petia de

terra, q. est vinea et oliveto et castanieto insimul, in l. et fin. Turre u. d. a Fiorle; que: unum capud tenet in via publica, aliud [cu]m [un]o lato in terra (eccl.) et mon. S. Iustine, aliud latus in terra Sigefredi qd. Sigefredi cl. Competit michi tres portionem. Offerre prevideor, ut ab odierna d[ie] in ecl. canonica S. Martini et in illis presb. et cl. q. ibi pre tempore fuerit et communem vitam duxerint, in eorum sint potestate suprascripta tres portionem habendi et usumfructuandi, retem(to) michi usumfructum, dum vixero. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Alluccioni. S. m. Bernardi qd. Huberti, q. fuit iudex, t. S. m. Oppitii qd. Ildebrandi, q. fuit not., t. S. m. Pandulfi [q]d. Bonaldi t. Hugo not. regis.

Originale: C. 87; Regestum B, c. 53 v. Nel verso della carta, da mano del sec. XII-XIII: Offersio ab Alluccione etc. u. d. a Fiorle; e da mano del sec. XIII: in Montecatino, plebatus Turri; poi da mano del sec. XII-XIII: [...] Gerardo camerario Catenaccius castaldus super anima sua, quod presb. Benedictus canonicus S. Martini et ipse Catenaccius vendiderunt istam terram pro (?) [...]. Il Reg. B ha: Manu Ugonis not. (A.) M^oCXII, mensis octubris.

722.

Lucca, 19 Ottobre 1112.

A. M^oCXII, XIV kal. nov., ind. VI. Nos Ubertus f. qd. Bonacci et Algarda iugales filia qd. Gherardi, quia tu Blacardo f. qd. Pagani dedistis nobis meritum, arg. pro sol. cxx, propterea, consentiente mihi viro meo, per hanc paginan repromictimus tibi, ut numquam non abeamus potestatem, nec nos neque nostri heredes, tibi neque a erediibus tuis intemtionare neque molestare nullam de quatuor petiis de terris in l. et fin. Massa Pisana; una u. d. Caprile, prope eccl. S. Michaelis; secunda in eodem l., que est vinea; tertia, q. est vinea et oliveto insimul, u. d. Petra Molla; quarta, q. est vinea et oliveto, u. d. * * ; quas tibi per cartula Ughi not. regis ex comparatione obvenit a me ipso iugales. Iamdicti petiis de terris, tres, que sunt vinee, et quarta, q. est campus, nullam intemtionare vobis facere non debeamus. Pena: arg. libr. x. Act. Luca. S. m. Uberti et Algarde, Ubertus coniugi sue consensit. S. m. Sigismundi f. qd. Bellini, q. fuit [...] t. [S. m. ...] f. qd. Signorecti t. S. m. [...] f. qd. [...] t. Hugo not. regis.

Originale: G. 59.

723.

1112.

« Offersio a Rosello qd. Petrucci de una petia prope eccl. S. Viti et prope viam Romeam, si filius eius Maloscutio non perveniret ad etatem legitimam,¹ vel filius eius moreretur sine filiis adultis; que tenet: (caput) in via publica, alterum in terra Blan-

cardi de Foro, latus in terra Çabulini, alterum in terra Villani.
A. Domini MCXII ».

Regestum A, c. 14.

¹ *Il ms. ha: legitatem*

724. 1112.

« Refutationes de predicta terra¹ a predictis iugalibus¹ et a
Matilda f. predicti Benenati.² (A.) MCXII ».

Regestum A, c. 32 v.

¹ *Cf. il reg. n. 692, cui si riferisce.* ² *Cf. il reg. n. 435, cui si riferisce.*

725. *Lucca, 13 Gennaio 1113.*

A. MCXIII, id. ian., ind. vi. Ego Petrus f. b. m. Martini
per hanc cartula pro anima mea remedium offero tibi eccl. et
mon. S. Petri, qui est constructa et edificata sito l. et fin. u. d. a
Putheuli, una petia de terra, q. est vinea, in l. et fin. u. d. a
Oliveto et vocitatur a Macieia, tenentes: uno capo in terra Sis-
mundi qd. Balduini, alio in terra S. Angeli da Fuoro, lato uno in
terra de ospitale di Capo di Burgo, qui d. S. Fridiani, alio in
terra Henrichi qd. Sifr(i)di da Vurno. Offerere provideor, ut ab
odierna die in ipsius eccl. et mon. et de illo priore et monaci q.
in ipsius eccl. et mon. pre tempore fuerit, in eorum sint potesta-
tem eas abendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. Luca. S.
m. suprascripti Petri. S. m. Petri f. b. m. Martini t. S. m. Ar-
bori f. b. m. Germani t. S. m. Ildibrandi f. b. m. Belli t. Bo-
nefatius not. sacri pal.

*Originale: S. 143. Nel verso, da mano del sec. XII: Cartula offerio-
nis Petri da Oliveto de plebe S. Pancrantii.*

726. *13 Gennaio 1113.*

« Gerardus qd. Alberti et Vuido eius g. vendiderunt Luc.
capitulo eorum portionem, q. est dimidia, de duabus petiis terra-
rum positis in Roncho. Manu Lamfranchi not. (A.) M^oC^oXIII^o,
id. ian. ».

Regestum B, c. 49 v.

727. *Campo Buggianese, 26 Gennaio 1113.*

A. MCXIII, vii kal. feb., ind. vi. Ego Raginerius qd.
Ugonis per hanc cartula vindo et trado tibi eccl. et mon. S. Petri
de l. Pozeuli unam petiam de terra in l. et fin. Campo de Bu-
iano u. d. Ronca; tenet: unum capud in terra, quo est via pu-
blica, aliud in terra de ospitale Teupascio, latum unum in terra
Bernardi qd. Singnorelli, aliud in terra Ugiccionis qd. Bonfilio.

Est a iusta pert. mensurata cultra una de ipso Campo Buiane. Recepti meritum, arig. da Petro presb., abbate et rector atque custo eccl. et mon., pro sol. xxvi. Pena dupli. Act. Campo Buia(ne)se. S. m. Ragineri. S. m. Ugiccionis qd. Bonfilioli et Uberti qd. Ungarelli et Albertori qd. Moriconi tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: V. 54. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus: Raginerius rogavit repromissionem ad defendendum suprascriptam rem et cartulam, a pena libr. v arig., etiam cum suprascriptis tt. et dotale, et ego Bernardus not. ibi fui et descripsi hoc. Nel verso, da mano del sec. XIV: Terra de Valle Nebule, mon. de Putheuli, al Machione, cultra i.

728.

Buggiano, 9 Marzo 1113.

A. MCXIII, VII id. mar., ind. VI. Nos Bernardus f. b. m. Singnorelli et Panfilia iugalis suprascripti Bernardi et filia qd. * * , ego Panfilia consentientes michi vir meus, ubi interesse videtur notitia Gerardi iudicis sagri pal., a quo interrogata sum sequenter edicti pagina, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi eccl. et mon. S. Petri de l. Potieuli unam petiam de terra in l. et fin. Campo de Buiano u. d. Machione Buianese; tenet: unum capud in terra Buianese, unde currit viam inter ambbas capita, aliud in terra S. Stefani de Pissecia, latum unum in terra de nepotibus Bellini, aliud in terra S. Martini de Uzano et Sismundi. Has petia, quo est campo, et aliquantula est inde a scepandum, quo est a iusta pert. mensurata da uno capu pert. xxxvi, da alio xxxii, da uno lato xcvi, da alio LXVI, tibi eam venundamus et tradimus; unde recepimus meritum, anulum unum aureum da Petro abbate de iamdicta eccl. et mon. Pena dupli. Act. Buiano. S. m. ingalibus, Bernardus con(iu)gi sue consensit. Gerardus iudex sacri pal. confirmo. S. m. Ugiccionis f. b. m. Bonfilioli et Ragineri qd. Ugonis et Paganelli qd. Grateri tt. Bernardus not. sacri pal.

Originale: V. 51. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus: Hec fuit in te[m]pore domni Petri abbatis adquisita. Segue: Repromissium suprascripti iugales rogaverunt, a pena libr. x arig., ad defendendum cartula ista cum suprascripta petia, et ego Bernardus not. descripsi; et suprascripti tt. et suprascripta ind.

729.

(Pozzeveri, Lucca), 17 Marzo 1113.

A. MCXIII, XVI kal. apr., ind. VI. Ego I eta relicta b. m. Rolandi et filia qd. Donadei per hanc cartulam vindo et trado tibi Petro abbati ecl. S. Petri de l. Potheuli quinque petia de terris in l. et fin. Capannule vel in eius fin.; unum ex ipsis detinet Leo et Antonius, quod detinet: unum capud in terra de filiis Amicoli, aliud cum uno latere in terra S. Petri, aliud latus in terra de filiis Stefani; secundum petium, quod detinet Petruco cum suis

consortibus, detinet: unum caput in via publica, aliud in terra Bernardi et Cristofani, laterem anbo in terra Iohanni f. Omicoli; tertium petium detinet: unum capud in via publica, aliud in terra Cristofani, latus in terra Raimundi, aliud in terra Bernardi qd. Lei; quartum petium detinet: unum capud in terra S. Petri, aliud in via publica, ambo laterem in terra Cristofani; quintum petium detinet: latus cum uno capite in terra suprascripti Cristofani, aliud capud in terra Pagani qd. Rolandi, aliud latus in terra Pagani de Muro. Recepti meritum, arig. a Guitone qd. Uberti pro persona tua abbas.¹ Pena dupli. Act. iuxta suprascriptam eccl. S. Petri. S. m. Icte. S. m. Guilielmi qd. Guidi et Pasquali qd. Pugnecti tt. S. m. Gerardi qd. Albertini t. Ildibrandus not. regis.

Originale: X. 58. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Ildibrandus: A Icta predicto abati dicitur, ut sua obsecratione cartulam istam cum predicta terra filio eius Pagano vel suis eredi in istis tribus annis reddas, si in predictis annis libr. x de den. Luc. moneta predictus Paganus aut sui eredes abati vel sui subcessoribus dederint, quia abbas ita convenit actque promisit; et si Paganus vel suos eredes taliter non compleverint, suprascripta terra, sine omni calumnia et sine omni lite, deveniat proprio iure ecl.

¹ Il passo da Recepti ad abbas è su rasura.

730.

Lucca, 18 Marzo 1113.

A. MCXIII, xv kal. apr., ind. vi. Ego Ildebrandus f. b. m. Rodulfi, q. fuit not., quia vos Hubertus archipresb. et Rainerius primicerius confratres et canonici eccl. et canonica S. Martini dedistis mihi meritum, anulum aureum pro sol. LXXX, per hanc paginam repromicto vobis, ut numquam nom abeamus potestatem, nec ego neque mei heredes, vobis neque vestris successoribus neque presbiteris et cl. q. im predicta eccl. et canonica pre tempore fuerint, intentionare neque molestare nulla de duabus petiis de terris, q. sunt orti, in l. et fin. Pulia; neque nulla de una petia de terra, q. est ortus, in l. et fin. Carraia, quam detinet filius Ricci; neque nulla de una petia de terra, q. est vinea, infra iudicaria de plebe S. Macarii et u. d. a Sala,¹ quam detinet Bolgarellus cum filio suo, quas Moro² presb. pro anime sue remedio per cartulam dedit eccl. et canonice S. Martini. Pena: arg. libr. x. Act. Luca. S. m. Ildebrandi. S. m. Guillelmi f. b. m. Inghithi et Brunecti, q. d. Cabanus, f. Lanfredi tt. S. m. Hemrichi, q. Palatithora vocatur, f. b. m. Lanberti, q. fuit cl., t. Conradus not. imp.

Originale: P. 23; Regestum A, c. 16.

¹ Il Reg. A aggiunge: de qua reddebantur xxiiii star. musti nobis. ² Il Reg. A ha: Maurus

731.

Lucca, 4 aprile 1113.

A. MCXIII, prid. non. apr., ind. vi. Manifestu sum ego Malusclavus f. qd. Bellindonis, quia vos Ugo archid. et Ubertus archipresb. et Raginerius promicerius atque Maurus presb. et cantor eccl. et canonicus S. Martini per cartulam libell. nom. ad censum perexolv. dedistis michi et Iustiniano g. meo unam petiam de terra, q. est campus, in l. Marlia u. d. ad Pilicciaticum, pertinentem eccl. et canonicus S. Martini, que tenet: ambo capita in via, latus in terra **, aliud **. Dedistis, ut sit in potestate nostra nostrorumque heredum eam habendi et usumfructuamdi. Omni anno, in mense apr., vobis et vestris successoribus, ad partem predictae eccl.,¹ rendere debeamus din. XII. Luc. monete. Pena: arg. libr. v. Hoc appalum Ildibrandum not. scribere rogavi. Act. Luca. S. m. Maliclavelli. S. m. Abuiamontis f. qd. Martini t. S. m. Rolandi f. Donadei, Guctifredi qd. Borelli tt. Ildibrandum not. regis.

Originale: I. 78; *Regestum A*, c. 8 v. *Il reg. A*: Libellum de eadem terra (cf. *il reg. n. 717, cui si riferisce*) datum a canonicis S. Martini Malcivello, f. predicti Bellindoni, pro XII den. (A.) MCXIII.

¹ eccl. è nell' *interlineo*.

732.

1 Ottobre 1113.

« Offersio in Carsciana ecclesie S. Martini a Petro Contracto qd. Gerardi de Brascaio de omnibus terris et casis, quas detinebant ab eo in Carsciana Ursus qd. Gogi et multi alii, qui in carta continentur; ad reddendum exinde sol. II omni anno ecclesie S. Martini. A. Domini MCXIII^o, ipsa die kal. octubris. Ugo not. ».¹

Regestum A, c. 5.

¹ *Il passo* ipsa die kal. octubris. Ugo not. fu aggiunto da mano sincrona.

733.

1113.

« Offersio¹ a Gerardo qd. Rodilandi de una cultra terre in Spinatico; quam tenebat Carandellus qd. Bonfancieri. A. Domini MCXIII ».

Regestum A, c. 12.

¹ *Il ms. aggiunge*: in sacco communium cartarum

734.

1113.

« Indicatum Aldimari qd. Moretti, quo statuit, ut si Malatasca filius eius habuisset filios de legitima uxore, haberet omnes res suas; si autem predicti filii non pervenirent ad etatem XVIII^{to} annorum, voluit ut canonica S. Martini haberet cum mon. S. Bar-

tholomei omnes terras, quas detinebat ab eo Stephanus qd. Martini de Turingo. A. Domini M^{CXIII} ».¹

Regestum A, c. 23 v.

¹ *Il ms. aggiunge*: Credo quod pro eius iudicio habuimus x star. grani et vi mili, prout in rotulo dicitur, ubi sic habetur: Stephanus qd. Homodei, pro anima Adamari, x star. grani et vi mili.

735.

1113.

« Offerisio Morecti canonici et Cristophani qd. Lei pro anima Gottifredi qd. Gottifredi de eorum portione de una cassina et massaritia cum terris ad eam pertinentibus, que est in Verciano u. (d.) Nocule. A. Domini M^{CXIII} ».

Regestum A, c. 29 e c. 42. Il Reg. a c. 42: Offerisio a Morecto presb. et Cristophano qd. Lei pro anima Gottifredi qd. Gottifredi, q. in predictorum potestate sua disponendi reliquit, de cassina et massaricia in Verciano u. d. Nocule; que regebatur per filios Domineici massarii.

736.

Lucca, 3 Gennaio 1114.

A. M^{CXIV}, III non. ian., ind. VII. Nos Huberto et Ceciolino atque Maclanello gg. ff. qd. Lanberti per hanc cartulam venundamus et tradimus vobis Angelo f. qd. Menchi et Becto f. qd. Dominichi tres petiis de terris in l. et. fin. u. d. Greppo; una, q. est orto, que: unum caput cum unum latus tenet in viis publicis, aliud caput in terra vestra, aliud latus in terra de filiis Meliane; secunda, q. est campus, que: unum caput tenet in via publica, aliud cum unum latus in terra de filiis qd. Lanberti Avocatu et Sigismundi cl., aliud latus in terra quam detinet filii qd. Ubaldi da Capannoiole; tertia, q. est campus, u. d. a Lapeta, que: unum caput tenet in via publica, aliud cum unum latus in terra eccl. et mon. S. Petri da Potheuli, aliud latus in terra de om(i)nibus de l. Porchari. A t(e) Angelo recepimus meritum, anulum unum aureum pro sol. LXXX pro se et pro persona tua Becto. Pena dupli. Act. Lucę. S. m. Uberti et Ceciolini et Maclanelli. S. m. Ughicionis f. Guidi t. S. m. Singnorecti qd. Ursichi t. S. m. Rainaldini f. Homodei not. t. Hugo not. regis.

Copia coeva di Vuido not. imp., autenticata da Hugo stesso, che firmast: Qui supra Ugo not. regis hic s(s.): Q. 58. *Dopo la sottoscrizione dell' ultimo not. segue di mano dello stesso Vuido*: predicti gg. investierunt predicto Angelo per bonam fidem, que discomperare abet predicta de filii Bomare.

737.

Lucca, 14 Gennaio 1114.

A. M^{CXIV}, XIX kal. febr., ind. VII. Nos Gisla relicta qd. Boni cl. et filia¹ qd. Bonsomi et Ughicione et Bene atque Ildibrando gg. ff. predicti Boni et Mardora conius Ughicioni suprascripti, ego Gisla consentientibus michi suprascripti ff. mei,

et michi Mardore consentiente viro meo, ubi interfuit notitia Lei iudicis regis, a quo interrogata sum sequenter edicti paginam, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi Amato f. qd. Boni nostra portionem, q. est medietas, de una petia de terra, q. est campo, in l. et fin. Tempagnano, que tenet: unum caput in terra de filiabus qd. Brunecti, aliud cum uno latere in via publica, aliud latus in terra de filiis qd. Gerardi. Hanc medietatem, q. est, iusta pert. mensurata, sist. XVIII et si plus inventa fuerit, tibi venundamus et tradimus. Recepimus meritum, anulum unum de auro pro sol. LXX. Pena dupli. Act. Luca. S. m. gg. et Gisle, eidem consentientibus ff. sui, et Mardule, eidem consentiente viro suo. Hec novi prudens donni regis Leo iudex. S. m. Viviani qd. Guidi et Usaldelli qd. Antonii et Lanberti qd. Rustici tt. Richomo not. imp.

Copia del sec. XII, di Vuido not. imp.: P. 155; Regestum A, c. 12 v. Nel verso della carta, da mano del sec. XIV: Antique sunt; e da mano del sec. XIII: De ista terra reddebant Uguicione et Bene qd. Boni qd. Algotti den. xviii; quam vendiderunt Amato de Tempagnano. Il Reg. A: Venditio predicti Uguicionis et Beni et Ildebrandi gg. qd. Boni Algotti de parte predictae terre etc. (Cf. il reg. n. 377). Cf. il reg. seguente.

1 La carta ha: filii

738.

Lucca, 14 Gennaio 1114.

A. MCXIV, XIX kal. febr., ind. VII. Nos Ughuicione et Bene atque Ildebrando gg. qd. Boni cl. et Gisla relicta ipsius Boni et filia qd. Bonsomi et Mardula coniux predicti Ughicioni et filia Vuitoni, ego Gisla consentientibus mihi predicti gg. ff. mei, et mihi Mardule consentiente viro meo, quia tu Amato f. qd. Boni dedisti nobis meritum, anulum unum de auro, per hanc paginam repromittimus tibi, quod, nec nos nec nostri heredes non habeamus agere vel molestiam inferre aut causare adversus te vel tuos heredes de medietate de una petia de terra, q. est campo, in l. et fin. Tempagnano, que odie per cartulam Richomi not. imp. a nobis ex comparatione ad te pervenit. Pena: arg. libr. x. Act. Luca. S. m. gg. et Gisle et Mardule. S. m. Viviani qd. Vuidi et Usaldi qd. Antoni et Lanberti qd. Rustichi tt. Richomo not. imp.

Copia del sec. XII, di Vuido not. imp.: H. 144. Nel verso, da mano del sec. XIV-XV: Antiquissime sunt. Cf. il reg. precedente.

739.

Lucca, 14 Febbraio 1114.

A. MCXIV, XVI kal. mar., ind. VII. Nos Ildebrandus et Iochus gg. ff. qd. Benenati et Hemma coniux suprascripti Ildebrandi et filia qd. Petri, consentiente mihi Hemme viro meo,

ubi interesse videtur notitia Gherardi iudicis sacri pal., a quo interrogata sum, per anc cartulam venundamus et tradimus tibi Petro presb. atque abati de eccl. et mon. S. Petri, sita in l. u. d. a Putheuli, una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. u. d. a Rocta, prope eccl. S. Marie de l. Paganicho, que tenet: unum caput in terra suprascripte eccl. S. Marie, aliut in terra et dimidia fossa Donti f. qd. Angeli et aliquantulo de ipso capite in terra suprascripte eccl. S. Marie, latus uno in terra de filiis qd. Meliane, aliut in terra suprascripti S. Petri. Hec petia, q. est, ad pert. mensuratam, mod. i et sest. xiv, et si plus inventa fuerit, tibi eam venundamus et tradimus, ut da hodie in antea sit in proprio iure eccl. et mon. et in potestate de abatibus atque monacis q. in eccl. et mon. fuerint, eam abendi et usumfructuandi. Recepimus meritum, arientum pro centum sexamta quactuor sol. a Hemrigho presb. pro persona tua. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Ildebrandi et Iochi et Hemme, Ildebrandus coniugi sue consensit. Gerardus iudex sacri pal. confirmo. S. m. Petri f. qd. Bonci et Moringhi qd. Martini et Becti qd. Dominichi tt. S. m. Angeli f. qd. Dominichi et Tedaldini f. suprascripti Ildebrandi tt. Benedictus not. regis.

Originale: Q. 27.

740.

Lucca, 16 Maggio 1114.

A. MCXIV, xvii kal. iun., ind. vii. Nos Gherardo et Vuido seu Teperto¹ et Brunecto, q. Ascino v., et Ildibrando gg. ff. qd. Vuidi et Meliana genitrice et filia qd. Ingoni, q. fuit cl., ego Meliana consentientes michi gg. ff. mei, in quorum mundium esse visa sum, per hanc cartula in comutatione dare et tradere videmur tibi Petro abas de eccl. et mon. S. Petri, que est comstructa et dificata sito l. et fin. u. d. a Putheuli, una petia de terra, q. est campo, in l. et fin. Cafaio, (u.) d. Romsciano, tenentes: uno capo in terra S. Marie de Paganicho et in terra Petri, alio in terra de curte de Porcari, lato uno in terra predicti S. Petri et in terra Ceci qd. Savini, alio in terra S. Petri et in terra Ildibrandi qd. Benenati. Tibi eam in comutatione, ad opus et utilitas S. Petri, dare et tradere videmur. Recepimus in comutatione da te medietatem de duo petiis de terris pertinentibus eccl. et mon., qui esse videntur in l. et fin. Valiano; una, cum cassina super se, que tenet: anbas capitas cum unum latum in viis publicis, alio lato in terra de filii qd. Lanberti; secunda, q. est canpus, que tenet: unum caput in terra Baroncioni qd. Sighinolfi, aliut in terra de suprascripti filii qd. Lanberti, lato uno in terra nostra gg. et de genitrice nostra, alio in simitula. Rece-

pinus meritum pro comutatione da Becto qd. Dominichi, anulo uno aureo pro persona tua Petrus abas. Pena dupli et meliorato. Act. Luca. S. m. gg. et Meliane, gg. genitrice eorum consemserunt. S. m. Gherardi f. qd. Glandi et Becchi f. qd. Dominichi tt. S. m. Cilondi f. Inghiti et Malclavelli f. qd. Bilindoni tt. S. m. Artusci f. qd. Hughì t. Bonefatius not. sacri pal.

Originale: Q. 157. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bonefatius: Promissio ad] penam arg. libr. xx. Suprascripto merito et tt., suprascripti hominibus et ind. suprascripta. Nel verso, da mano del sec. XII: Cartula de plano, fili Meliane.

¹ Nella ripetizione delle formule: qui Thanaticho vocatur.

741.

Lucca, 6 Ottobre 1114.

A. MCXIV, prid. non. oct., ind. VII.¹ Ego Ciga relicta qd. Petri, filia qd. Inghiti, mihi consentientes Iohanni et Martino gg. qd. Martini cungnati et mundualdi mei, in eorum mundium esse visas sum, per anc cartula vindo et trado tibi Petrus abbas de eccl. et mon. S. Petri de l. Potheule meam portionem, q. est quartam portionem, de dui petiis de terris, que sunt vineis, in l. (u.) d. S. Brancatio, quas mihi obvenit per amfacto ex parte qd. Petri, q. fui vir meus; una tene: uno capo cum uno lato in terra Gerardinga, alio capo in terra S. Brancatii, alio lato in terra Rolandinga; secunda, in ipso l., tene: uno capo cum uno lato in terra Rolandinga, alio capo in terra S. Brancatii, alio lato in terra Rolandinga. Seu vindo et trado tibi omnia ex omnibus casis et cassinis et casalinis simulque terris et rebus meis illis cultis aut imcultis, quas im me obvenit per morineap ex parte qd. suprascripti Petri. Receptit meritum, arg. pro sol. XLII da Ugo qd. Omodei pro persona tua. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Cighe. S. m. Iohanni et Martini Cighe consenserunt. S. m. suprascripti Ughi qd. Omodei et Davino qd. Pagani tt. S. m. Bomsingnore qd. Bamdi t. Vuido not. imp.

Originale: Q. 104. Cf. il reg. n. 671 e il reg. seguente.

¹ Nell'ottobre 1114 correva l'ind. greca VIII.

742.

Lucca, 6 Ottobre 1114.

A. MCXIV, prid. non. oct., ind. VII.¹ Ego Ciga relicta qd. Petri, filia qd. Inghiti, quia tu Petrus abbas de eccl. et mon. S. Petri de l. Potheule dedi mihi meritum, arg. Ugo qd. Omodei pro XLII sol. pro persona tua, ego Ciga mihi consentientes Iohanni et Martino cungnati et mundualdi mei qd. Martini, in cuius mundium esse visas sum, per anc paginam repromieto tibi, ut nullo tempore non abeamus potestatem, nec ego neque meos eredes, tibi neque a successoribus tuis intentionare neque molestare nulla de tuam

portionem, q. est quartam portionem, de dui petiis de terris, que sunt vineis, qui esse videtur a S. Brancatio, neque de tuam portionem, q. est quartam portionem, de omnibus casis et cassinis et casalinis simulque terris et rebus, quas tibi per cartula Vuidi not. imp. ex comparacione obvenit ad me ipsa Ciga. Pena: arg. libr. v. Act. Luca. S. m. Cighi.² S. m. suprascripti Ughi qd. Omodei t. S. m. Davino qd. Pagani t. S. m. Bomsingnori qd. Bamdi t. Vuido not. imp.

Originale: P. 150. Cf. *il reg. precedente*.

¹ *Nell' ottobre 1114 correva l' ind. greca VIII.* ² *Così l'orig.*

743.

12 Dicembre 1114.

A. MCXIV, prid. id. dec., [ind.] VIII. Nos Iohannes qd. Boniti et Albitia iugales qd. Boniti, [consentiente mi]hi [vi]ro [m]eo, ubi interesse [videtur notitia] Ricardi iudicis sacri pal., a quo interrogata sum secundum edicti paginan, per hanc cartulam pro animarum nostrarum remedio offerrimus tibi ospitio S. Martini, que est constructum edificatum infra Luc. civ., prope eccl. S. Alexandrii, omnia ex omnibus casis et terris atque rebus nostris in l. et fin. Cumputo et in[tu]s castello de Cumputo et u. d. a Valle Cava et in l [...] [...]lla et u. d. Prato [...]. Excepto sol. XL den. Luc. monete, quas in nostra reservamus potestate, ad opus donandi (?) Erine (?) filie nostre. Omnibus aliis casis etc. seu cartule et nutriminibus tibi ospitio offerre prevedimus, ut ab odierna die in ospitio s[uisque] rectoribus in eorum sint potestatem eas abendi et usumfructuandi. Pena dupli. [Act. ...] S. m. Iohannis et Bonitie, Iohannes [coniugi sue consensit]. Iudicis est singnum Ricardi pollice pictum. S. m. Ferolfi qd. Belloni et Bolgarelli qd. [...] et Belloti (?) qd. [...]eti et Bonci qd. Petri (?) tt. Hugo not. regis.

Originale: D. 171.

744.

Guamo (Lucca), 2 Marzo 1115.

Notitia brevis, ad memoriam habendam, qualiter in l. et fin. Guamo, prope eccl. S. Petri, presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Alboni f. b. m. Guiniti et Gerardus et Lanbertus gg. ff. b. m. Boniti et Gerardus qd. Signorecti et Ildebertus et Gerardus gg. ff. b. m. Benenati fecerunt refutationem et finitionem et transactionem in manus Iohannis et Gerardi presbiterorum canonicorum S. Martini, in vice eorum et in vice aliorum canonicorum et eccl. et canonice S. Martini, de eccl. S. Petri, que est sita in l. et fin. Guamo, et de omni pertinentia et iacentia, quantum eidem eccl. pertinere videtur, et no-

minatim xx petiis de terris que iam dicte eccl. S. Petri pertinere videtur; una, q. est campus, d. Campus Sceletano, prope Litiano, tenet: unum caput in Ducaria, aliud in carraia, latus unum in terra Gualfreducci, aliud in terra qd. Stefani de Galiprando, que est per mensuram, ad pert. mensuratas, sist. xxx; secunda, q. est campus, d. * *; tertia, q. est campus, prope Litiano; quarta d. al Gorgo; quinta d. Fontana; sexta d. Hisula; septima in eodem l. Hisula; octava d. Nocule; nona d. Fontana; decima d. Rioscello; undecima, q. est vinea, d. Campus Herisende; duodecima, q. est ortus, prope eccl. S. Cassiani; tertiadecima, q. est ortus, prope eccl. S. Petri; quartadecima, q. est campus, prope Castellare; quintadecima, q. est palliareto et saldinus insimul, prope Guado de Salogniora; sextadecima, q. est oliveto, in l. et fin. Massa Macinaria; septimadecima, q. est campus, in l. et fin. u. d. Campus, prope Via Mezana, quam detinet Lanfrancus f. b. m. Mathulini, q. fuit iudex; octavadecima, q. est campus, in eodem l. prope Via Mezana, quam detinet Malaguisca qd. Huberti; nonadecima, q. est campus, d. Litiano; vigesima, q. est campus, d. Hisula Guamese. Pena: arg. libr. x. Unde ipse Iohannes et Gerardus presbiteri fecerunt eis meritum, anulum unum aureum pro refutatione et finitione atque transactione confirmandum iuxta legem; presentia: Fulceri f. b. m. Raineri et Gottefredi f. Ildebrandi, Gratti f. Lamberti et Gottifredi f. b. m. Burrelli et Guidi f. Lamberti et reliquis. A. mcxv, vi non. mar., ind. viii. Fulcieri q. ibidem fuit, Gottefredus q. ibidem fuit, Grattolus q. ibidem fuit, Gottefredus q. ibidem fuit, Guido q. ibidem fuit. Conradus not. imp.

Due copie del sec. XII, di Vilielmus not. imp.: M. 163; Regestum A, c. 44. Nel verso di una delle due carte, da mano del sec. XII-XIII: Cartula de patronatu S. Petri de Guamo. Nel Reg. A: Refutatio Alboni qd. Guinithi et Gerardi et Lamberti et aliorum de eccl. et patronatu S. Petri de Guamo et eius terris eccl. S. Martini; de qua sumus patroni cum domo Orlandi Guamignani.

745.

Lucca, 6 Marzo 1115.

A. mcxv, prid. non. mar., ind. viii. Nos Malclavello et Iustilianus gg. qd. Bellindoni et Mattilda relicta qd. superscripti Bellindoni et (filia) qd. Ildebrandi, q. fuit iudex, quia tu Lanbertus presb. eccl. S. Quirici dedisti nobis meritum, anulum unum aureum pro sol. clxv, consentiente michi Matilda Guilliello f. et mundualdo meo, quia¹ cartulam mei mundii pre manibus abebat, per hanc paginan repromictimus tibi, ut numquam abeamus potestatem, nec nos mater et filii una cum nostris heredes, tibi vel tuis subcessoribus intentionare neque molestare nullam de

medietatem de casa et cassina et res massaricia in l. et fin. Palmatoria prope eccl. S. Marie, quas Cigo et Amico massari ad lab. ad manus eorum abere et detinere videntur, quas tibi per cartulam Hughii not. regis ex comparationem obvenit a nobis ipsis. Pena: arg. lib. xx. Act. Luca. S. m. Malclavelli et Iustiliani et Mattilde. S. m. Guilielmi, genitrix et mundualde sue consensit. S. m. Menchi qd. Termi et Segnorecti qd. Bonagnori et Segnorecti qd. Carboni tt. Hugo not. regis.

Originale: R. 111.

¹ Così l'orig.; per qui?

746.

18 Giugno 1115.

« Offersio Guilielmi predicti¹ qd. Homodei de tribus portionibus unius² cultre³ de terra in Ronco prope Savalliana,⁴ q. tenet: caput in terra Signorecti de Curte, alterum in terra Bonifatii cum media fossa, latus in terra suprascripti Guilielmi, alterum in terra Guidi qd. Gerardi. A. mcxv ».⁵

Regestum A, c. 33; *Regestum B*, c. 50.

¹ Cf. il reg. n. 624, cui si riferisce. ² Segue petie espunto. ³ cultre è nell'interlineo. ⁴ Il Reg. B: in confinibus Ronchi, in loco dicto Savalliana. ⁵ Il Reg. B aggiunge: Manu Ughi not. m^oc^oxv^o, xiiii^o kal. iul. Quam terram modo tenet Guiscardinus magister et Nigosante gg. de porta S. Petri; et reddunt exinde Luc. capitulo star. xii grani et milii per medium. Cf. il reg. seguente.

747.

18 Giugno 1115.

« Venditio Mattilde¹ relictæ Allegretti fratris predicti Guilielmi² et filie Petri de sua quarta portione predictæ cultre.³ A. Domini mcxv ».⁴

Regestum A, c. 33; *Regestum B*, c. 49 v.

¹ Il Reg. B: Mathelda. ² Cf. il reg. precedente, cui si riferisce. ³ Il Reg. B: in confinibus Ronchi, in loco dicto Savalliana. ⁴ Il ms. aggiunge: Hanc tenuit Grillus qd. Albertini Florentini; de quo fuit Villanus, pro quo modo Nigothante et Guiscardinus xii star. inter granum et milium. Il Reg. B: Manu Ughi not. m^oc^oxv^o, xiiii^o kal. iul.

748.

9 Luglio 1115.

« Martinus qd. Marchi de Noceto et Pasquali qd. Bonaldi et Henrigus qd. Ley reddere tenentur annuatim Luc. capitulo medietatem blave, quam habebunt in terris de Risparto u. d. al Prato, in Massa Pisana. Manu Ubaldi not. (A.) millesimo c^oxv^o, vii^o idus iulii ».

Regestum B, c. 64; *Regestum A*, c. 46 v. Il Reg. A: Locatio facta Martino qd. Marchi da Noceto et Pasquali qd. Bonaldi et Henrico qd. Denari de duobus petiis in Risparto u. d. al Prato, pro viii star. grani et iii fabarum et iii milii pro u(n)aqueque cultra. Et hec locatio credo quod evanuerit.

749.

Sesto (Lucca), 18 Marzo 1116.

A. MCXVI, xv kal. apr., ind. ix. Nos Lanbercione et Guilliemo gg. ff. qd. Ildebrandi et Himilda mulier predicti Lanbercioni et filia qd. Guntulini, ut Deus nostra peccata dimittere atque laxare dingnetur, manifesta causa est nobis, consentiente michi Himilda vir meus, ubi interesse videtur notitia Richardi iudicis sacri pal., ad quo interrogata sum sequenter edicti paginam, per hanc cartulam pro animabus nostris remedium offerimus tibi Deo et (eccl.) B. Marie Virginis nostram portionem de eccl., cui vocabulum est predictae S. Virginis Marie, q. est posita sito l. quod v. Massa Pisana, una cum nostram portionem de cimiterio et terra vacua, in qua puteum esse videtur, iuxtam predictam eccl., totas insimul comprehensa, que petia, ubi predicta eccl. constructa videtur esse, seu terra vacua et cimiterio cum puteo infra se: unum caput cum unum latus detinet in viis publicis, aliut caput cum aliut latus in terra et campus, quas nobis reservamus, et de consortibus nostris. Est, ad pert. mensurata, scalas * *. Competi nobis de tertia portionem tertiam portionem. Offerre provide-mur, ut ipsa eccl. cum omnibus suis rebus, quas nunc abet aut abere videbitur, ad nostro nostrorumque eredum hac proeredum dominium semper sit aliena; nec sit in potestatem nullius ep. vel marchioni eccl. vel eius bona alienandi vel aliquo titulo dandi, set omni tempore sint in potestatem presbiterorum et clericorum seu lahicorum que ibi, pre tempore sine munere haeceptionis, ordinati fuerint et ibi kanonice, secundum qualitatem ipsius locis, comune vita duxerint, habendi regendi seu clericos vel laicos ibi kanonice ordinandi, et res predictae eccl. usufructuandi. Pena dupli, et in-super arg. libr. c. Act. monte de Sexto, iusta murum de Castello Novo. S. m. Lanbercioni et Guillielmi et Himilde, Lanbercione conius sue consensi.¹ S. m. Ciufecti f. Villani monaci et Ughicioni f. qd. Uberti not. tt. S. m. Rustici qd. Pacci et Stantio qd. Petri et Ursi qd. Seniorecti da Valle tt. Raineri not. imp.

Originale: G. 131. Cf. i regesti nn. 468, 469.

¹ *Sotto vi è uno spazio in bianco.*

750.

Vico Solari (Lucca), 2 Dicembre 1116.

A. MCXVI, iv non. dec., ind. x. Nos Paganellus f. qd. Rolandi et Icta relicta suprascripti qd. Rolandi genitricis ipsius Paganelli et Angnes iugales ipsius Paganelli et filia Arduini, comsentiente nobis predicto Paganello, ubi interesse videtur notitia Gerardi iudicis sacri pal., a quo interrogata sum ego Angnesia secundum etdicti pagina, communiter, comsentiente nobis Paganello mundualdo nostro, per hanc cartula pro remedium anime nostre et predicti qd. Rolandi et patri noster Icta et Agnesie opfe-

rimus tibi eccl. et canonice S. Martini, que est comstructa et edificata infra civ. Luca, una petia de terra, q. est casalino, infra predictam civ., sicut mura ipsius casalini fundate esse videntur, que tenet: unum caput in via publica, aliut in terra et curte nostra, quam nobis reservamus, lato uno in terra, que a nobis tenet Benedicto qd. Bonichi, aliut in muro predictæ civ. Hanc petia, q. est prope posterlam, q. d. Pagani, offerre previdemur, ut¹ deinceps in ante sit in proprio iure eccl. et canonice et in potestatem calonicorum, q. ibi modo sunt aut erunt et ibi officium Dei fecerint, suprascripta petia abendi et usumfructuandi et quitquid feceritis ad utilitatem predictæ eccl., stabile permanead senper pro anime nostre remedium et predictorum patrum nostrorum. Pena dupli. Act. Vico Solari. S. m. Paganelli et Icte et Angnesie, Paganellus Icte genitrici et Agnesie coniugi sue comsemsi. S. m. Vuidi qd. Rustichi et Ranuccii f. sui tt. S. m. Vualteroni f. [...]. [S. m.] Hugi et Moriconi qd. Bari tt. Ubaldus not. imp.

Originale: N. 102. *Nel verso, da mano del sec. XII-XIII*: De contrada S. Petri Cigoli e: Offersio Paganelli de Porcari, de casalino [...].

¹ *L'orig. ha*: ud

751.

Lucca, Febbraio 1117.

Breve ad memoriam abendam, qualiter infra Luc. civ., in canonica S. Martini, presentiam bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Gerardus et Brunectus gg. ff. qd. Alberti investiverunt Uberto archipresb. et Rainerio promicerio et Mauro cantori et presb. confratribus et canonicis eccl. S. Martini dare obedientia de una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. prope u. d. Guado de Formica, que est ad pert. mensurata mod. i, que pertinet eccl. et canonice S. Martini, ipsi gg. et eorum heredes canonicis, ad predictam canonicam, per omne mense aug. de grano bono sicco sist. vi, ad sist. quartinum currente venditorium, quale in civ. Luc. percurrit. Pena: arg. libr. x. A. MCXVII, mense febr., ind. x. Presentia: Huberti qd. Bonacci et Dominichi qd. Rustichi et Stibii qd. Rustichi et Ughi not. regis, q. hec breve scripsit.

Originale: F. 116; *Regestum B*, c. 36 v. *Nel margine inferiore della carta, sul recto, di mano dello stesso Ugo*: Gerardus et Bruno investierunt Uberto archipresb. dare canonicis per singulos annos decimam de bonis eorum. *Nel verso, da mano del sec. XII-XIII*: De ista terra reddit Gerardus Malfancelli iii star. grani singulis annis. *E da mano del sec. XIII*: [...] reddebat iii star. grani, quam commut[avit] nobiscum cum terris de [...] ecclesie S. Marie de Foreporta [...].

752.

Lucca, 11 Aprile 1117.

A. MCXVII, iii id. apr., ind. x. Nos Gerardus qd. Hermundi et Catania relicta qd. Gottefredi et filia qd. Guiberti,

consentiente michi Catanie predicto Gerardo cognato meo, per hanc cartula pro a(ni)me mee remedio Catanie et pro anime remedio qd. suprascripti Gottefredi, q. fuit vir meus, offerimus tibi eccl. et canonice S. Martini medietatem de una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. Antracole et vocitatur Piopo Longo, que fuit suprascripti viri mei, et michi ex sua parte que supra Catanie pertinere videtur; tenet: unum capud in via publica, aliud in terra filiorum qd. Petri qd. Corbi, latus unum in terra S. Andree, aliud in terra Rolandi da Sogrominio. Hac petia, quod est ad pert. mensurata mod. i et si plus inventa fuerit, offerere prevedemur, ut ab odierna die in ipsa eccl. et canonica et illis presb. et cl. q. ibi pre tempore permanserint et officium Dei fecerit, in eorum sit potestatem suprascripta medietatem habendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Gerardi et Catanie, Gerardus Catanie cognate sue consensit. Flaipertus iudex imp. s(s). S. m. Ugolini qd. Signorecti, q. fuit not., et Guilicionis qd. Gerardi et Rolandi f. Flaiperti iudicis et Conradi qd. Mascari tt. Hugo not. regis.

Originale: L. 59. Nel verso, da mano del sec. XII: Cartula offerisionis etc. de terra etc.; poi da mano del sec. XIII: quam tenuit Vivianus, postea Quintavalle, modo Aimenricus f. eius pro v star. grani et v star. millii.

753.

Lucca, 17 Maggio 1117.

Breve, qualiter subter leguntur,¹ Lanbertus f. qd. Villani, dum staret in orto, qui est post eccl. et canonica episcopatus S. Martini, cum suis hamicis et bonis hominibus, previdens diem mortis sue et consulendo anime sue et Cristine defunte uxoris sue, nec non Falconis patris² predictae Cristine, voluit et iudicavit atque ordinavit, ut eccl. et canonica S. Martini haberet et detineret, post obitum ipsius Lanberti, omnibus terris et rebus, q. esse videntur in l. et fin. Vaccule u. d. Fontanelle, prope Colle Regi, quam ipse Lanbertus per pensionis nominem habebat et detinebat a predicta eccl. et canonica; et refutavit predictis omnibus terris et rebus et omnes ius et actione et derictum, quod ipsi de predictis terris et rebus pertinebat, predictae canonice et eccl. post suum obitum, ita ut nullus suus heres nec aliquam persona pro eo predicta res ullo modo causare vel litigare post suum obitum. Presentia: Gerardi presb. et Bernardi qd. Vuidi et Villani qd. Angeli et Gualfredi qd. Salamoni. A. mxcvii, xvi kal. iun., ind. x.³

Originale: G. 107.

¹ Così l'originale. ² L'orig. ha: pratis ³ Segue tl reg. n. 790.

754.

Porcari, 28 Agosto 1117.

A. MCXVII, v kal. sept., ind. x. Ego Itta, legem Romana vivente, relicta b. m. Rolandi et filia b. m. Donnodei per hanc cartula pro anime (mee) eremedium et remedium anime Ildebrandi f. b. m. Vuidi, q. fuit anteriore vir meus, offero tibi ospitale illo, qui est constructo et edificato in l. et fin. Plotiano, seo in ecl. et mon. B. S. Petri apostoli, que est constructa¹ et edificata in l. et fin. Potieuli, meam portionem de uno molino, qui esse videtur in fluvio Fredana u. d. * *, cum aquiducio et omne deficio ipsius molini. De molino et aquiducio et omne deficio suo competi mihi tertiam portionem. Offere provideor, ut ab odierna die ipsius ospitali et de iamdicto mon. et de ipsis hominibus Deo servientibus, q. ibi pre tempore manserit et ibi servitium Dei fecerint, in eorum sit potestatem eas abendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. Porcari. S. m. Ite. S. m. Matiulini f. b. m. Lamberti et Ildebranducii f. b. m. Ati tt. S. m. Bonsomoli f. b. m. Boni t. Vuilielmus not. imp.

Originale: N. 37; copta del sec. XII, di Bernardus not. sagri pal.: N. 38.

¹ *L'orig. ha: consturucta*

755.

Lucca, 12 Settembre 1117.

A. MCXVII, prid. id.¹ sept., ind. xi. Nos Henricus qd. Lodorigus et Transilla iugales qd. Stefani, consentiente michi Transilla viro meo, ubi interesse videtur notitia duorum propinquiorum parentum meorum, scilicet: Falcone et Rolandi gg. nepoti mei et ff. qd. Raimundi, a quibus interrogata sum secundum edieti paginan, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi Oppitio cl. qd. Imgoni, q. fuit cl., una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. Verciano u. d. Samaratico; que: unum capud tenet cum anbo latere in terra Ildebrandi qd. Uberti, aliud capud in terra S. Angeli. Recepimus pretium, sol. LXXXV. Pena dupli. Act. foris Luca, prope eccl. Sancte [...]. S. m. Enrichi et Transille, Enricus coniugi sue consensit. Falcone et Ildebrandus interfuerunt. Vuido not. imp. t. ss. S. m. Petri qd. Iulii et Angeli qd. Serecti tt. Hugo not. regis.

Originale: O. 177.

¹ *Le parole prid. id. furono scritte dopo nello spazio lasciato in bianco.*

756.

Lucca, 25 Gennaio 1118.

A. MCXVIII, VIII kal. febr., ind. xi. Ego Vuido f. qd. Arbori per hanc cartula vindo et trado tibi Martino abas de eccl. et mon. S. Petri da Putheuli, ad opus et utilitas predicti S. Petri, una petia de terra, q. est campo, in l. et fin. Capannule u. d. Campo

di Bonitio, tenentes: anbas capitas cum uno lato in terra de filii qd. Baldini, alio lato in terra predicti S. Petri. Est ad pert. mensuratas sist. XI minus scala una. Receptit meritum da Rustico f. Petri monacho, arg. pro sol. xcv, pro persona tua abas. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Vuidi. S. m. Rodolfini f. qd. Vuidi t. S. m. Borghecti f. qd. Germani t. S. m. Gherardi f. Bianchi t. Bonefatius not. sacri pal.

Originale: Q. 61.

757.

Lucca, 25 Gennaio 1118.

A. MCXVIII, VIII kal. febr., ind. XI. Ego Vuido f. qd. Arbori, quia tu Martino abbas de eccl. et mon. S. Petri da Puteuli dedi michi meritum Rusticho f. Petri monacho, arg. pro sol. xcv pro persona tua Martino, per hanc paginam repromicto tibi, ut nunquam non abeamus potestatem, nec ego neque meis ereditibus, tibi neque ad tuis supcessoribus et confratribus intentionare neque molestare nulla de una petia de terra, q. est campo, in l. et fin. Capannule u. d. Campo da Bonitio, quas tibi odie per cartula Bonifatii not. sacri pal. ex comperationem opvenit ad me ipso. Pena: arg. libr. v.¹

Originale: R. 27.

¹ *Segue l'escatocollo come nel reg. precedente.*

758.

12 Aprile 1118.

« Albonectus et Morectus gg. qd. Boni¹ fecerunt finem Luc. capitulo de terra, q. est campus, in loco dicto Silice, prope Puteum. Manu Darii not. (A.) M^oC^oXVIII^o, pridie idus aprelis ».

Regestum B, c. 19 v; Regestum A, c. 10. Il Reg. A: Refutatio de parte predictae terre (cf. i regesti nn. 278, 279) ab Albonecto et Morecto etc.

¹ *Il Reg. A aggiunge: qui fuerunt Dombellinghi Cf. il reg. seguente.*

759.

(12 Aprile?) 1118.

« Refutatio de parte predictae terre¹ a Viviano qd. Villani.² A. Domini MCVIII decimo ».³

Regestum A, c. 10; Regestum B, c. 19 v. Il Reg. B: Vivianus qd. Villani fecit similem finem (cf. il reg. precedente) de eadem terra, per aliam cartam. Manu eiusdem not.

¹ *Cf. il reg. precedente, cui si riferisce.* ² *Il ms. aggiunge: de eadem progenie* ³ *La data era MCLXVIII decimo, ma fu espunto LXL*

760.

Buggiano, 9 Maggio 1118.

A. MCXVIII, nono die madii, ind. x.¹ Nos Ranucius, b. m. Ugolini f., de Boiano et Contissa iugales b. m. Oldeprandi filia, consensu viri mei, una cum noticia duorum meorum pro-

pinquiorum parentum : Tebaldi et Gregorii gg. meis, a quibus interrogata sum sequente edicti paginam, ut mulier cum viro suo potestatem abeat res suas vendendi, donandi; per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Carencioni monacho de mon. B. S. Petri apostoli de Pozeule, parti predicto tuo mon., pecia una de terra laboratoria iuris nostri, infra Campum predicti Boiani, et iacet in la Runca; est per mensuram cultra una ad pert. mensurata de pede Liprandi rex: caput unum tenet in terra filiorum b. m. Bellini, qua tenet Alferiolus, alium in publica via piscatorum, latera ambo in terra Bellonis gastaldi. A te recepimus precium, anulum unum de auro pro sol. xxx, pro persona tua. Pena dupli. Act. in Boiano, in domo predicti Ranucii. S. m. iugalius, qui precium acceperunt, et Ranucius coniugi et mundoalde sue consensit. S. m. Tebaldi et Gregorii, q. germanam suorum interrogaverunt. S. m. Ugicionis f. Bonefilii de Camuliano et Tebaldi f. Oldebrandi et Segnorelli qd. Petrigucii tt. Regis Cunradi not. post traditam complevi Vilielmus.

Originale: X. 113. Nel verso, da mano del sec. XVI: Compra in Dozano l(oco) d(etto) Ronco, 1118.

¹ *Nel maggio 1118 correva l' ind. greca XI.*

761.

Buggiano, 14 Maggio 1118.

A. MCXVIII, XIV die madii, ind. x.¹ Ego Beatrix f. b. m. Viducii de Boiano, consenciente michi Ranucio barbano et mundoaldo meo et supter confirmante, per hanc cartula vendo et trado tibi Carenciono monacho mon. B. S. Petri de Puzeule, parti predicto tuo mon., pecie due de terra laboratoria iuris mei infra Campum predicti Boiani; una iacet in Runca predicti loci: caput unum tenet in paule, alium in terra S. Martini de Colle, latus unum in terra Ranucii f. b. m. Ugolini, que est pignus S. Marie de Turricho, alium in terra filiorum b. m. Bellini, que tenet Lambertucius de Face; alia pecia iacet ad Maglonem: caput et latus tenet in terra filiorum b. m. Bellini, illa que in capite est, tenet Alferiolus de Colle, alium caput in via publica, alium latus in terra suprascripti Ranucii, que tenet filius Bonizuculi, sibique alie sunt coerentes, et sunt ipse due pecie per mensuram cultra una ad pert. mensurata de pede Liprandi rex. A te recepi precium, arg. den. sol. XXVIII, pro persona tua. Pena dupli. Act. in l. Boiano, in domo predictae Beatrice et Ugicionis de Camulgano. S. m. Beatricis; precium accepit. S. m. Ranucii, q. nepote et mundoalde sue Beatrici consensit et hanc cartulam confirmavit. S. m. Tederici f. b. m. Oldebrandi et Ugicionis de Camulgano et Vidoti f. b. m. Ottonis et Baldizonis Loco et Bonifilii

f. predicti Ugicionis tt. Regis Cunradi not. post traditam com-
plevi Vilielmus.

Originale: X. 25. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Vilielmus: Repromissum contra hanc cartulam, quod fecimus nos Ugicione de Camulgano et Matilda iugalis filia b. m. Viduei, consensu viri et mundoaldi mei, ut ad modo nullo quam in tempore non abeamus potestatem, neque nos neque nostris heredibus, adversum vos Carenconem tuumque abatem vestrosque successores, nominative de terra, q. in ista cartula legitur, agere nec causare neque molestare, dicendo quod nobis aliquando pertinere debeat, sed omni tempore nos et nostri heredes taciti et contenti permaneamus; quod si a modo aliquando tempore nos adversum mon. agere presumerimus, vel si aparuerit ullum nostrum datum aut factum vel colibet scriptum, quod nos in alia parte fecissemus et claruerit, tunc promittimus componere penam arg. den. Luc. sol. c, et res in duplum. Accepimus merito, anulum unum de auro, pro persona tua. Act. in l. Boiano. S. m. iugalium, Ugicione Matilde consensit. S. m. Tederici f. b. m. Oldeprandi et Ranucii f. b. m. Ugolini et Vidoti tt.

¹ Per la data cf. il reg. precedente.

762.

3 Giugno 1118.

« Refutatio Guilielmi qd. Conecti de predicta terra¹ de Lame, unde ipse reddebat nobis XII star. grani;² que tenet: caput in terra Sigieri qd. Uberti, alterum in terra Gualandi, latus in terra predicti S. Martini, alterum * *. A. MCXVIII^o >.³

Regestum A, c. 33 v; Regestum B, c. 49.

¹ Cf. i regest. nn. 766, 767, 768, at quali si riferisce. Il Reg. B ha: que (terra) est pratum et esse videtur in loco dicto alle Lame ² Il ms. aggiunge: ut in rotulo dicitur ³ Il Reg. B ha: Manu Boni not. M^oCXVIII^o, III° non. iun. Cum qua sunt plures alie carte simul plicate.

763.

Pisa, 13 Settembre 1118.

Gelasius (papa). Benedicto archid., Uberto archipresb., Rainerio primicerio, Mauro cantori Luc. aecl. eorumque confratribus. Vobis antiquas aecl. matricis consuetudines confirmamus, ut unctiones infirmorum et sepulturae, civitatis propriae, ad matricem aecl. pertinentes et officium et participatio beneficii funerum ad alias aecl. pertinentium, vobis nulla calliditate subtrahantur. Electiones priorum et collocationes clericorum in aliqua aecl. infra urbem vel extra in suburbiis sine consensu ep. et priorum, q. locopositi nominantur, matricis aecl. non fiant. Nec laicorum violentia in aliqua aecl. ulla priorum aut clericorum fiat electio. Et nulla aecl. episcopatus vestri preter eorum consensum alicui subiciatur aecl. Neque publica et maiora negotia aliqua sibi aecl. ipsi invitis, arripiat, aut publicas poenitentias tribuat; nec sententias et interdictum matricis aecl. temptet infringere. Nulla vestri episcopatus persona, sine consensu ep. vel priorum matricis aecl., excommunicetur, et quod ab ep. ligatum

fuert, a nemine irritum duci temptetur. Civ. vestrae clerici et qui in suburbiis sunt, solitas obedientias in laetaniis, in processionibus communibus, in festivitibus et in stationibus maioris aecl. eidem impendant aecl., ut vobiscum adsint. In quintae feriae nocte ante Pascha nulla aecl., secundum morem vestrae aecl., campanas sonet, neque in sabbato sancto cereum benedicat, sed ad baptismum predicti clerici, ex consuetudine, veniant. Nulla aecclesiarum missas sollemnes celebret in festivitate b. Martini et s. Reguli et in secunda feria Paschae et in processionibus quadragesimae, donec stationis solvatur conventus. Nullus clericorum officium vivorum aut mortuorum, ad matricem aecl. pertinens, facere vel celebrare presumat. Statuimus, ut decimae matricis aecl. ab his, qui tribuunt, non fraudentur. Nulli ep. liceat aliquem matricis aecl. canonicum officio seu beneficio sine canonico priv[a]re iudicio. Caritativa illa ciborum beneficia, quae ab episcopis vestris, sive presentes sive absentes fuerint, in sollemnioribus festis consuevistis accipere, vobis vestri[s]que posteris precipimus illibata servari. In his omnibus Paschalis pp. privilegium confirmamus. Dat. Pisis, per manum Grisogoni S. R. Aecl. diac. card., id. sept., ind. XII. A. M^oC^oXVIII^o, pont. Gelasii II pp. a. I.

Originale: BB. 8. *Sigillo di piombo, perduto. Copta sec. XIII in arch. Capit.*: BB. 21; *Copta cart. sec. XVII, arch. Capit., cod. P. 8 XI, c. 35 e c. 119. Ughelli, 2^a ed., I, 818; Const. Caietani SS. Gelasii pp. II vita, p. 102; Murat., Script., III, 405; Mariti Lupi De Parochiis, p. 161, estr; Gaetani, Vita di Gelasio II, p. 195; Bullar. Rom., ed. Cocquelines, II, 158, n. 5; Bull. Rom., ed. Taur., II, 287, n. 5; Mansi, XXI, 173; Cappelletti, XV, 519; Migne, CLXIII, 497, n. 15; Jaffé, n. 4896; Jaffé-L., n. 6651; Kehr, Italia Pontificia, III, 401, n. 20.*

764.

Pisa, 2 Ottobre (1118).

Gelasius (papa). B(enedicto) archid., U(berto) archipresb., R(ainerio) primicerio et (Mauro)¹ cantori et ceteris Luc. aecl. canonicis. Fratritatem vestram vehementius conturbatam audivimus, quasi nos aliquid adversus vos turbatione dignum fecerimus; nosse autem vos volumus quia, sicut fratres nostros, vos diligimus. Etsi enim B. Fridiani aecl. quietam esse velimus, non tamen quid vobis fecimus aut subtraximus aut infirmavimus. Dat. Pisis, VI non. oct.

Copta del sec. XIII: BB. 21; *Copta cart. sec. XVII, arch. Capit., cod. P. 8 XI, c. 39. Const. Caietani SS. Gelasii pp. II vita, p. 105; Murat., Script., III, 406; Gaetani, Vita di Gelasio II, p. 197; Migne, CLXIII, 501, n. 18; Jaffé, n. 4893; Jaffé-L., n. 6655; Kehr, Italia Pontificia, III, 401, n. 21.*

¹ La copta ha erroneamente: P. cantori; il cantore nel 1118 era Mauro; cf. il reg. precedente e il reg. n. 769.

765. 5 Ottobre 1118.
 « Saracinus et Bernardus gg. qd. Bonichi reddere tenentur, nomine libelli, Luc. capitulo soldos xvi de una petia terre posita in confinibus Piscinule; ut continetur manu Corradi not. (A.) m^oc^oxviii^o, iii^o nonus octubris ».

Regestum B, c. 51.

766. 1118.
 « Refutatio ab Ugolino, q. Cannella dicitur, qd. Fridiani de terra de Lame, que fuit pratum; de qua ipse reddebat unum modium blave.¹ A. m^oc^oxviii^o ».²

Regestum A, c. 33 v.

¹ *Il ms. aggiunge:* ut in veteri roncinio dicitur ² *Il ms. aggiunge:* Hanc terram credo esse illam terram, vel terras, quas supra iudicavit Gerardus qd. Gottifredi in Salissimo (*cf. i regesti nn. 98, 99, ai quali si riferisce*) ubi modo dicitur Lame. *Cf. i due regesti seguenti.*

767. 1118.
 « Refutatio de eadem terra¹ u. d. Lame a Micciora uxore Guilielmi not. A. m^oc^oxviii^o ».

Regestum A, c. 33 v.

¹ *Cf. il reg. precedente, cui si riferisce, e il seguente.*

768. 1118.
 « Refutatio a Sembrina uxore Ugolini de eadem terra.¹ A. m^oc^oxviii^o ».

Regestum A, c. 33 v.

¹ *Cf. i due regesti precedenti, ai quali si riferisce.*

769. 21 Marzo 1119.
 A. m^oc^oxix, xii kal. apr., ind. xii. Ego Gerardus f. qd. Baroneiuchi per hanc cartula venundamus et tradimus vobis Uberto archipresb. et Rainerio cl. et promicerio et Mauro presb. et cantori et confratribus eccl. et canonicis S. Martini, ad partem iandicte eccl. et canonicis, omne ius et actionem et locationem et tenime(n)to simulque usum, que mihi pertinere videtur, ex parte predictae eccl. et canonicis, de una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. Vaccule prope u. d. Rivo Sparto;¹ tenet: unum capud in classo, aliud [in] via publica, latus unum in terra S. Marie, aliud in terra S. Pantaleonis.² Recepimus pretium, sol. lxxx. Pena dupli. [Act. ...] S. m. Gerardi. [S.]m. Uberti qd. Bernardi et Albertini de l. Fondanio qd. * * et Gottefredi f. Ildebran[di] tt. Hugo not. re[gis].

Originale: G. 48; *Regestum A, c. 47.*

¹ *Il Reg. A:* in Rio Sparto, in Vaccule ² *Il Reg. A aggiunge:* quam refutavit nobis

770.

Lucca, 8 Aprile 1119.

A. MCXIX, VI id. apr., ind. XII. Ego Guictone f. qd. Signorecti per hanc cartula vendo et trado tibi Petro rectori pontis Marchionis, ad partem pontis, meam portionem de duabus petiis de terris, q. sunt canpora, in l. et fin. Ponte Arsicio u. d. a Sala, qua detinet Stefanus qd. Beriti; prima d. Campo Titari, tenet: unum caput in terra, q. fuit de filiis qd. Boni da Farneta, et in terra de filiis qd. Ildebramdi not. et Ughi gg., aliut in terra qd. Alberti, latera anbo in terra S. Iustine; secunda tenet: unum caput in [terra], q. fuit Benedicti da Domethano, aliut in terra, q. fuit [de] filiis qd. Boni, et in terra de filiis qd. Porcelli, latus unum in terra [de] filiis qd. Ildebramdi not. et de eorum consortibus et in terra de suprascriptis ff. qd. Boni, aliut in terra, q. fuit Lei et Villani gg., et in terra S. Pontiani. Conpetit mihi quartam portionem. Meam portionem una cum omnibus terris et rebus, quas tu detines a me in l. prope suprascripto Ponte Marchioni et in l. u. d. Sala, tibi ea vendo et trado. Recepti meritum, anulum aureum pro sol. LX. Pena dupli. Act. Luca. [S.] m. Benedicti qd. Tegrimi et Vitali qd. Iohanni tt. [S.] m. Bruni qd. Duranti et Corbicioni qd. Saporelli tt. [L]anfrancus not. regis.

Originale: B. 33. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Lanfrancus: Hec cartula est facta in eo [tinor]e: quacumque die inter qui et duo annos expletos proximiores ego Guictone vel mei heredes parati fuerimus ad dandum et perexsolv. tibi Petro vel tuis successoribus sol. LX den. Luc. [...] omni anno usumfructum de tota suprascripta terra a nobis recipere debeatis, et hec cartula nobis red[dere deb]eatis; et si nos vobis sol. et pro dem infra suprascriptum terminum dati [n]on abuerimus, tu vel tui successores vendition[em] detinere seu fruhere debeatis et faciatis cum cartula ista quicquid voluerit[is] absque om[n]i calunnia [... p]ost trasactum; pena: libr. v. Suprascripto merito, datale et tt. Nel verso, da mano del sec. XII-XIII: Cartule terre de Ponte Arsicio

771.

Borgo S. Frediano (Lucca), 30 Agosto 1119.

Breve recordationis, qualiter in burgo S. Fridiani, in curte Gerardi qd. Glandi, presentia bonorum hominum quorum nomina subter memorantur, Guiardus f. qd. Ughi fecit finem et refutationem pro se et Uberto g. suo in manu Enrighecti conversi de mon. S. Petri de Putheule, quod nec ipsi vel eorum heredes non habent agere vel causare seu litem facere Petro abbati vel suis successoribus seu fratribus de omnibus terris seu rebus, quas qd. Barone monacus monasterio optulit et dedit, et quas predicti gg. ullo modo ab eis requirere poterant; et sic Guiardus suprascriptum conversum investivit pro se et g. suo per fustem, quem in suis tenebat manibus. Pena: arg. libr. x. Unde suprascriptus conversus dedit meritum Vuiardo, anulum aureum pro sol. XII, pro fine et

refutatione confirmanda iuxta legem. Presentia: suprascripti Gerardi qd. Glandi, Bernardi qd. Homodei, Ursichi qd. Raimbaldi, Vuidi f. Thabulini, Uberti qd. Raimundini. A. MCXIX, III kal. sept., ind. XII. Wilielmus not. imp.

Originale: Q. 170.

772.

4 Settembre 1119.

« Libellum datum a canonicis S. Martini de eadem terra¹ Rustico qd. Bonichi et Iohanni qd. Baronis² et eorum heredibus pro xxx star. grani et XXI fabarum et XXI milli³ ad iustum star. quartinum, quale percurrit infra civ. Luc., in mense sept.; que tenet: caput in via publica, alterum in terra S. Pontiani et in terra filiorum Bari, latus in terra suprascripti⁴ Angeli, alterum S. Angeli in Campo; tali tenore facta⁵ est hec carta, ut non liceret predictis tenitoribus obligare vel dare predictam terram alii, sub pena xx libr. arg. A. Domini MC⁶ nonodecimo ».

Regestum A, c. 35 v; *Regestum B*, c. 50.

¹ Cf. il reg. n. 22, cui si riferisce. ² Segue pro espunto. ³ m(lili) è nell' interlineo. ⁴ Segue s(upra) espunto. Qui il ms. è confuso. ⁵ Nell' interlineo, da mano coeva: Manu Ugonis MCXVIII ab incarnatione Domini. ⁶ Segue cxx espunto. Il Reg. B: Manu Ughi not. M^oC nonodecimo, prid. non. sept. Cum (hac) est alia carta simul plicata. Cf. il reg. seguente.

773.

Lucca, 4 Settembre 1119.

A. MCXIX, prid. non. sept., ind. XIII. Nos Rusticus qd. Bonichi et Iohannes qd. Baroni, quia vos Ubertus archipresb. et Rainerius promicerius et Maurus presb. et cantor confratribus et canonici eccl. episcopatus S. Martini dedisti nobis meritum tu Maurus presb., arg., pro te et pro persona de confratribus tuis, per hanc paginam repromictimus vobis, ut nos et nostri heredes obedientiam et pensionem vobis rendere et dare habemus per omnem mense sept. de una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. u. d. S. Angelo in Campo, que pertinere videtur eccl. et canonicis S. Martini, que: unum capud tenet in via publica, aliud in terra S. Pontiani et in terra filiorum qd. Bari, latus unum in terra suprascripti (S.) Angeli, aliud in terra suprascripti S. Angeli. Hanc petia, q. est ad pert. mod. iv, censum vobis reddere debeamus de grano bono siccho sist. xxx et de fave bone sicche sist. XXI, et de milio bono siccho sist. XXI, ad iusto quartino venditorio, quale infra Luc. civ. percurrit, ad predictam canonica. Repromictimus vobis, nos neque nostri heredes non abeamus potestatem alicui dare vel obligare suprascripta petia. Pena: arg. libr. xx. Act. Luca. S. m. Rustichi et Iohanni. S. m. Pagani qd. Raineri et Viviani qd. Vuidi et Bectusci qd. Martini tt. Hugo not regis.

Originale: G. 167. Cf. il reg. precedente.

774.

25 Gennaio 1120.

« Venditio¹ Bernardi² qd. Uberti iudicis ecclesie S. Martini de uno masio in Gello prope S. Bartholomeum, et de tribus petiis terrarum³ in Selce S. Petri Maioris prope ecclesiam S. Salvatoris, sub conditione: si Malapresa qd. Guidi non redderet singulis annis per totum mensem ian. sol. xv pro castro de Rogio et si predictus Malapresa non fecerit similem securitatem, postquam venerit ad legitimam etatem, predicta omnia sint eccl. B. Martini et ipsum castrum de Rogio. Carta manu Ugonis not. (A.) MCXX, VIII kal. febr. ».⁴

Regestum A, c. 1 v e c. 31 e c. 43.

¹ Segue donatio espunto; venditio è nell' interlineo; a c. 31 è solo venditio di prima mano. ² Nel margine, da mano coeva: Ab isto sunt filii Malaprese. ³ A c. 31: de tribus petiis ortorum ⁴ Il passo da Carta manu etc. fino a febr. fu aggiunto da mano coeva. A c. 31 si ha da prima mano: A. Domini MCXX.

775.

Lucca, 24 Febbraio 1120.

A. MCXX, VI kal. m[ar.], ind. XIII. Nos Baroncione f. qd. Od[di] et Babellonia iugalis filia qd. Lanberti, mihi Babellonie consentiente viro meo, ubi in[ter]esse videtur notitia Ricardi iudicis sacri pal., [a quo] interrogata sum secundum hedicti paginam, per han[c] cartulam venundamus et tradimus tibi Petro rectori pontis, que d. S. Petri et Marchionis, ad partem et utilitatem opere eiusdem pontis, duas petias de terris, quas sunt canpora, prope suprascripto ponte; prima tenet: unum ca[p]ut in terra de filiis qd. Martini Corsi, aliut in terra Leuli qd. Omodci, la[tus] unum in terra de filiis qd. Ildebramdi not., aliut in terra Cristofori qd. Emmi et Ceci qd. Landuini; secunda tenet: unum caput in terra suprascriptorum Cristofori et Ceci, aliut in terra Brunichi qd. Bosi, latera anbo in terra de suprascriptis filiis qd. Martini Corsi. Recepimus meritum, anulum auri pro sol. cXL. Pena dupli. Act. Luca. S. m. iugalium, Baroncione coniugi sue consensit. Iudicis est signum Ricardi pollice pictum. S. m. Baldicioni qd. Maccioni et Rasogi qd. Martini tt. S. m. Ubertelli, q. Pascio [v.], et Henrici gg. ff. Albonelli tt. [Lanfrancus not. regis].¹

Originale: B. 94. Nel verso, da mano del sec. XIII-XIV: Compera facta a Baroncione f. Pauli (l'orig. ha certamente: Od[...]); cf. il reg. seguente) et Babellonia eius uxore per Petrum rectorem pontis.

¹ Il nome del not. si legge nella corroboratio.

776.

Lucca, 24 Febbraio 1120.

A. MCXX, VI kal. mar., [ind.] XIII. N[os Baro]ncione f. qd. Oddi et Babellonia iu[galis filia] qd. Lanberti, quia tu Pe-

trus rector p[ontis] Marchionis dedisti nobis meritum, anulum aureum pro sol. cXL, mihi Babe[llo]nie consentiente viro meo, per hanc paginam repromictimus tibi, ut nullo tempore, nos neque nostri heredes, tibi neque tuis successoribus aliquam molestiam vobis non fecerimus de duabus petiis de terris, quas sunt canpi, in l. prope suprascripto ponte, quas tibi per cartulam Lanfranchi not. regis ex comparatione obvenit a nobis ipsis. Pena: arg. libr. x. Act. Luca. S. m. [iu]galium, Baroncione co[ni]jugi sue cons[e]msit. S. m. Baldicioni qd. Maccioni et Rasogi qd. Martini tt. S. m. Ubertelli, q. Pascio v., et Henrici gg. ff. Albonelli tt. Lanfrancus not. regis.

Originale: B. 45. Cf. il reg. precedente.

777.

Lucca, Febbraio 1120.

Breve, qualiter infra Luc. civ., prope eccl. S. Alexandri, presentia bo[norum hominum], quorum nomina inferius leguntur, Guntilda uxor Dominichi et qd. filia Petri, cum consensu viri sui et noti[tia Ricardi iudicis] sacri pal., a quo interrogata fuit secundum edicti paginam, per fustem, quem sua detinuit manu, investivit ad proprietatem Marti[num et ...] germanos qd. Ursichi de tribus petiis de terris; quarum due videntur esse in l. Montemagno u. d. Persign (?) [...; una] est vinea, tenet: unum caput in terra Buosi et de suis consortibus, alterum in [...; latus unum] in terra Bonati, alterum in terra Pagani; secunda, q. est castan[ietum], tenet: unum caput in [...] suprascripti Bonati, alterum in terra Teprandi, latus unum [...; alterum] in terra suprascripti Pagani; tertia, q. est vinea, videtur esse in l. u. d. Carpin (?) [... tenet: unum caput] in terra regis, alterum in terra Guidi et de suis consortibus, latus unum [...] et de suis consortibus, alterum in terra suprascripti Pagani. Pena: [arg.] libr. v; unde ipsi gg. fecerunt eisdem iugalibus meritum, anulum aureum pro sol. xxxviii Luc. den. [pro] investitione confirmandum. Presentia: Henrici f. suprascriptorum iugalium, [Guidi] qd. Vitalis, Albonecti f. Boni, Petri qd. Bonii et aliorum. A. mcxx, in mense febr., ind. xiii. Iudicis est signum Ricardi pollice pictum. Suprascripti Henricus et Guido, Albonectus et Petrus ibi fuerunt. Darius not. imp.

Originale: C. 30.

778.

Pozzeveri (Lucca), Aprile 1120.

Notitia ad memoriam habendam, qualiter in l. et fin. Potheuli, in presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Albertus et Bonaccius gg. qd. Bruni rogaverunt cartulam offerisionis pro eorum animarum remedium in eccl. S. Petri de

quatuor petiis de terris, quas habuerant per portionem receptam per totam eorum successionem, quam eis pertinebant ex parte qd. genitoris eorum et qd. eorum genitrice, et insuper optulerunt eam per cartulam firmam et roboratam super altare S. Petri apostoli, et antequam ec omnia fuissent, predictus Albertus posuit et confirmavit, ut Frassconus cum Presepto gg. ff. qd. Singnorelli, q. fuit g. suus, venissent ad legitimam etatem rogandi cartulas et fecissent de eorum portione de predicta terra cartulam monesterio predicti S. Petri, in dicto iudicis et not. predicti mon., habuissent portionem de suis bonis; et si hoc non fecissent, sicut supra legitur, nichil inde habuissent, set habuisset de tota illa sua successione supra commemorata predicto mon. tertiam portionem. Ista peractis, prenominatis gg. Albertus atque Bonaccius refutaverunt proprium in manibus Petri abbatis mon., et offerensionem fecerunt de suis personis in altare predicti S. Petri apostoli, tenentes in manibus suis, ut moris est, s. Benedicti regulam. Presentia: Pandulfini f. qd. Macti et Guidonis qd. Ragimundini et Bonfilii, q. Bieco v., f. qd. Beriti et reliqui plures ibi erant. A. MCXX, in mense apr., ind. XIII. Bernardus not. sagri pal.

Originale: M. 98. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus: Suprascripta terra una petia est in l. (u.) d. Guisastico, secunda in l. (u.) d. Corzano, tertia in l. (u.) d. Debia, quarta in l. (u.) d. Ponticelli in Campo Buianese; sicut erit memorata per capita et latera. Nel verso, di mano pure di Bernardus: Breve de terris de Campo de Pisscia, que fecere Albertus et Bonaccius gg.

779.

Pisa, 14 Maggio 1120.

Calixtus (papa). Benedicto Luc. ep. et canonicis B. Martini. Operam dedimus contentionem, que inter vos et B. Frigidiani canonicos agebatur, equitatis moderatione decidere et in statum concordie revocare. Ex fratrum nostrorum episcoporum et cardinalium, q. nobiscum erant, consilio constituimus: ut in festivitate b. Martini, b. Reguli et secunda feria Pasche prior S. Frigidiani cum sex fratribus ad maiorem B. Martini ecel. conveniat et missarum intersit sollempniis; in eiusdem vero S. Frigidiani ecel. maior missa predictis diebus minime celebretur. Gregorianis et aliis trium dierum letaniis intersint. In Cena D[om]ini antiqua maioris ecel. consuetudo de campanarum sonitu teneatur. Canonici maioris ecel., qui ad sepelienda in ecel. S. Frigidiani mortuorum corpora convenerint, tertiam [part]em oblationum in missa, quam ipsi celebraverint, accipient. Parochianos suos, maiores videlicet personas predictus [prior] [cum ?] fratribus suis ut B. Martini canonici invitentur, sine fraude commonebit. Aliis statutis [diebus? canonici?] S. Martini oblationes solito more accipient.

Pro b. Frigidiani reverentia et pro baptismi celebratione [mor]e solito cereus benedicatur. Pro religionis quiete fratres eiusdem loci ad stationes seu alias processiones [...]ellantur. Priorem regulariter eligendi et clericos ad conversionem venientes suscipiendi predicti fratres [habeant? f]acultatem. Hanc concordiam [confirma]mus et a parte alterutra, salvo in ceteris utriusque eccl. privilegiorum tenore, observari precipimus. Dat. Pisis, per manum Grisogoni S. R. Eccl. diac. card. ac bibliothecarii, II id. mai., ind. XIII^a. A. M^oC^oXXI^o, pont. Calixti II pp. a II°.

*Originale: AA. 46. Stigillo di piombo, perduto. Pflugk-H., Acta, II, 222, n. 266; Robert, Bullaire du pape Calixte II, t. I, 256, n. 172; Jaffé-L., n. 6848; Kehr, Italia Pontificia, III, 402, n. 22 e 420 n. *32.*

780.

Crocichie, 28 Luglio 1120.

A. MCXX, v kal. aug., ind. XIII. Ego Bona mulier Ildebrandi cl. et filia qd. Signorecti, quia tu Gerardo presb. f. qd. Bonichi dedit michi meritum Filippello qd. Lieti, argenteum, pro persona tua Gerardo, per hanc paginam repromicto tibi deinceps in ante(a), nec ego neque mei heredes ullo modo habeo agere aut molestare sive[m] litem facere tibi Gerardo vel tuis heredibus de una petia de terra tua, quod est campus, in l. et fin. Vicopelago, prope eccl. S. Georgii, que: capita anbo tenet in viis publicis, latus unum in terra suprascripti S. Georgii et in terra quam detinuit qd. Morone, q. fuit cl., aliud in terra Villani qd. Vuidi et in terra filiorum qd. Bonii qd. Andree et in terra filiorum qd. Bonii qd. Andree et in terra filiorum qd. Martini germani qd. Parronti. Pena: arg. libr. xx. Act. in l. et fin. u. d. Crucicle, prope eccl. S. Michaelis. S. m. Bone. S. m. Bonfilii qd. Dominichi et Vitali qd. Petri et Cunithi qd. Martini et suprascripto Filipelli qd. Lieti tt. Hugo not. regis.

Originale: S. 77.

781.

Lucca, 11 Agosto 1120.

A. MCXX, III id. aug., ind. XIII. Nos Kadolinus f. qd. Lanberti et Benfaita iugalis filia qd. Burrelli et Adaleita genitrix suprascripti Kadolini et filia qd. Kadoli, mihi Adaleite consentientibus suprascripto Kadolino et Luppicino causidico mundualdi mei, et mihi Benfaite consentiente viro meo, ubi interesse videtur notitia Ricardi iudicis sacri pal., a quo interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam pro remedio anime qd. Pauli diac. canonici eccl. S. Martini uis Luc. civ. offerimus eccl. S. Viti unam petiam de terra, q. est ortale, que videtur esse prope eccl. suprascripti S. Viti, que tenet: unum caput cum uno

latere in terra S. Viti, aliut caput cum alio latere in terra nostra, que nobis reservamus. Est per mensuram sist. II et pedes XVI minuti (?). Offerre previdemur, ut ab odie in antea sit in potestate presbiterorum, quos in suprascripta eccl. per tempore ordinati fuerint, eam abendi et usufructuandi; neque nobis neque ulli persone pertineant nisi pro Dei amore ad gubernandum, salvandum atque meliorandum; et si aliquis hec infringere studuerit, potestatem abeant predicti presbiteri causas agendi cum cartula ista. Pena dupli. Act. Luca. S. m. iugalium et Adileite, Kadolinus matri et coniugi sue consensit. Lupicinus causidicus ss. et Adaleite consensi.¹ Iudicis est signum Ricardi pollice pictum. S. m. Viviani qd. Raimundi et Ugolini f. Signorecti et Toscanelli qd. Bremci tt. Lanfrancus not. regis.

Originale: E. 124. *Nel verso, da mano del sec. XIII-XIV*: Carta offerisionis factae ecclesiae S. Viti de Piccorano.

¹ Lupicinus si sottoscrisse dopo nello spazio lasciato in bianco.

782.

1120.

< Compera S. Martini a Spatiano et Ramundo gg. qd. Andree de melioramento unius petie de terra, quam detinebat ab eccl. S. Fridiani pro VI star. grani et VI millii; que terra est in Via Meçana; q. tenet: caput cum uno latere cum media fossa in terra Uberti, alterum caput in via publica, alterum latus in terra hospitalis S. Michaelis de Foro. A. Domini MCXX° >.

Regestum A, c. 27 v.

783.

Meati (Lucca), 2 Gennaio 1121.

A. MCXXI, IV non. ian., ind. XIV. Manifesti sumus nos Henricus¹ et Signorectus atque Sapiolus simulque Angelus gg. ff. Pepi, consentiente nobis genitore nostro, quia vos Maurus cantor et presb. atque Raineri cl. et primicierio et Gerardo et Scoto diaconis simulque Ardicione subdiac. et confratres et canonici eccl. et canonicè episcopatus S. Martini per cartulam libell. nom. ad censum perexolv. dedisti nobis una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. u. d. Rio Sparto, prope eccl. S. Marie, que d. in Scopicio; que: unum capud tenet cum uno latere in viis publicis, aliud capud in saldino, aliud latus in terra suprascripti S. Martini. Seu libell. nom. dedistis nobis de tertia portione due portiones de monte, que d. Riconca, et plano, que est sterpeto, [q. d. ? Pla]no S. Marie. Dedistis, ut in vestra² et in vestris³ heredibus sit potestatem eam habendi et usumfructuandi, eo modo, quod nos neque nostri heredibus non habeamus potestatem suprascripta libellaria venundandi neque alienandi vel aliquo modo

alicui dandi. Vobis vel successoribus vestris per omne mense aug. rendere debeamus, ad suprascripta canonica, star. xx[vi]⁴ de [g]rano b[ono] siccho, ad iusto quartino venditorio, quale in classo, qui d. Salaiolo, [percurrit]. Pena: arg. libr. x. Duo libelli. Act. in l. Vaccule, prope eccl. S. Petri, qui d. a Miate. S. m. gg., Pepus filii sui consensi. S. m. Rustichi qd. Termini et Lei qd. Andree et Bonacci qd. Martini et Morecti qd. Bonacci et Sciaciali qd. Ildebrandini (tt.) Hugo not. regis.

Originale: G. 45; Regestum B, c. 64. Nel verso della carta, da mano del sec. XII: xxxvi star. de grano e: istud reversum est ad nos.

¹ *Il Reg. B ha: Arrigus* ² *Così l'orig. per nostra* ³ *Così l'orig. per nostris* ⁴ *Il Reg. B: star. xxvi grani*

784.

Corvaia, 26 Gennaio 1121.

A. MCXXI, VII kal. febr., ind. xiv. Ego Boso f. qd. Sigefredi¹ per hanc cartulam vendo et trado et refuto vobis Uberto archipresb. atque Rainerio primicierio et cl. simulque Mauro presb. et cantor et in vestris confratribus et canonicis S. Martini omnem ius et actionem et locationem atque preceptaria et omnem pertinentiam, quam habeo vel habere videor de una petia de terra, q. est bosco et sterpeto et prato et padule, quod v. Tolmolo,² fini sciepe arsa usque al catro et fini al botho et fini mare et fini scanno. Excepto et antepono decem cultras de prato da uno lato, et (si) qualiora caciare voluero, licentiam habuero caciandi. Recepimus pretium, sol. cc. Pena dupli. (Act.) in l. et fin. Versilia, prope eccl. et pleben S. Iohannis de l. Corvaia. S. m. Bosi. S. m. Raimundi qd. Ildebrandi et Guerrisci f. eiusdem Raimundi et Morecti et Boni gg. qd. Uberti et Bellincioni qd. Martini et Ildebrandi qd. [...]rdi et Tramundo (?) qd. Teuperti et Saracini qd. Ughi tt. Hugo not. regis.

Originale: S. 26; Regestum B, c. 82 v con la data 26 dicembre 1121.

¹ *Il Reg. B ha: Sighifredi* ² *Il Reg. B ha: Tumulo*

785.

Borgo S. Frediano (Lucca), 11 Febbraio 1121.

A. MCXXI, III id. febr., ind. xiv. Nos Guido et Rustico gg. qd. Ceci per hanc cartulam dona(mus) et tradimus tibi Gordano g. nostro qd. suprascripti Ceci nostram portionem de septem petiis de terris, q. sunt in l. et fin. Verciano; una, q. est orto cum cassina, q. est recta et laborata per Singnorecto massario, que tenet: uno caput in via plubica, alio cum uno lato in terra S. Vincentii, alio lato in terra Ugi et fluvio Ausere; competi nobis de tres portiones medietate; secunda, q. est orto u. d. a la Clusa, q. tenet: capo in terra Uberti Guardardi et de suis consortibus,

alio in terra S. Giorgi et S. Vincentii et de filiis Bone Panicali, latus uno in terra de filii qd. Angeli, alio in predicto fluvio Ausare; competi nobis de medietate medietatem; tertia, q. est campo u. d. Vingnalę, prope virgagio, que tenet: capo et lato in via publica, alio capo in terra Moroni et de suis consortibus, alio lato in terra de filii Bonifatii et Henrigi et de eorum consortibus; competi nobis medietatem; quarta, q. est campo u. d. al Pero, que tenet: capo et lato in via publica, alio capo in terra Ildebrandi, alio lato in terra, qui detinet Morecto; competi nobis de medietate medieta; quinta u. d. Cardetulo, que est campo, que tenet: capo in terra de filii qd. Manciorini, alio cum uno lato in terra, que detinet Ildebrandi, alio lato in via publica; competi nobis medietate; sexta in predicto l. Cardetulo, campo, que tenet: uno capo in via publica, alio in terra S. Quirici, latus uno in terra S. Pontiani, alio in terra Ildebrandi (de ?) Verciano; competi nobis medietate; cum una petia de terra in l. Donico, unde habemus vi star. de grano, nostra portio exinde similiter medietate, sicut invenitur. Recepimus merito, launechit uno de aureo. Pena dupli. Act. Burgo qui d. S. Fridiani. S. m. Guidi et Rustici. Hugo not. regis t. ss. S. m. Guidi Grechi qd. * *, Gottifredi f. Ceci, Homodei da Pucticciano qd. Martini tt. Richomo not. imp.

Copia coeva, di Vuido not. imp.: O. 167, autenticata dallo stesso Richomo e dallo stesso Ugo not. t. Nel margine inferiore sul recto, da mano del sec. XII: Capud tenet in via publica et aliud in fluvio Ausere, latus in terra qui fuit qd. Gottefredi et aliud latus in terra Ildebranducci. Nel verso, da mano del sec. XII: Iordanus conversus frater; e da mano pure del sec. XII: De terra in Verciano et fine quam fecit Ciciorinus de terris Iordani.

786.

Lucca, 9 Luglio 1121.

A. MCXXI, VII id. iul., ind. XIV. Nos Vitali qd. Appolloni et Rolando f. eius et Adalascia mulier suprascripti Rolandi et filia Villani et Ildebrandi f. Guntini et Iolictina mulier suprascripti Ildebrandi et filia qd. Pandulfini, consentiente nobis Adalascia et Iolictina viri nostri, et viri nostri consentiente sibi genitori eorum, ubi interesse videtur notitia Ricardi iudicis sacri pal., a quo interrogate sumus secundum edicti paginam, per hanc cartulam venundamus et tradimus tibi Bonfilio abbas (de) eccl. et mon. S. Petri de l. Putholo, a partem eccl. et mon., duo petiis (de) terris in l. et fin. Capannule; prima cum cassina super se et curte et campus cum arboribus, que: unum capud tenet in via publica, aliud in simitula, latus unum in terra de filie qd. Pacci, aliud in terra Vuidi; que recta et laborata esse videtur per Cigo massario; secunda, q. est campus cum arboribus, tenet: unum capud in via

publica, aliud in terra qd. Henrichi qd. Lungari, latus unum in terra et dimidia fossa Lanberti et in terra Morecci et in terra Milluche et in terra Rustichi et in terra Marchi, aliud in terra suprascripte filie qd. Pacci, ubi simitula intermedio percurrit. Recepi pretium sol. CD. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Vitali et Rolandi et Ildebrandi et Adalascie et Iulicte, viri nostri consentiente nobis, et eidem viri nostri consentiente sibi genitori nostri. Iudicis est signum Ricardi pollice pictum. Vuido not. imp. t. ss. S. m. Becti qd. Dominichi et Ildebrandi qd. Ursichi et Ildebrandi f. Rodulfini et Uberti f. suprascripti Vitali tt. Hugo not. regis.

Originale: R. 19. Nel verso, da mano del sec. XII: Cartula da Vitali et da Ildibrando de terra de l. Capannore. Cf. il reg. seguente.

787.

Lucca, 9 Luglio 1121.

A. MCXXI, VII id. iul., ind. xiv. Nos Vitali qd. Appolloni et Rolando f. eius, Adalascia mulier suprascripti Rolandi et filia Villani et Ildebrandi f. Guntini atque Ioletina mulier suprascripti Ildibrandi et filia qd. Pandulfini, quia tu Bonfilio abbas (de) eccl. et mon. S. Petri de l. Putheuli dedisti nobis pretium sol. CD, propterea, consentiente nobis Adalascia et Iolicta viri nostri, et eidem viri nostri consentiente sibi genitori eorum, per hanc paginam repromittimus tibi, ut numquam non abeamus potestatem, nec nos neque nostri heredes, tibi neque tui successores intentionare neque molestare nulla de duo petiis de terris in l. et fin. Capannule; prima cum cassina super se et curte et campus cum arboribus insimul, qui recta et laborata esse videtur per Cigo massario, et secunda, q. est campus cum arboribus, quas tibi per cartulam Ughi not. regis ex comparatione obvenit a nobis. Pena: arg. libr. XL. Act. Luca. S. m. Vitali et Rolandi et Ildebrandi et Adalascie et Iolicta, Rolandus et Ildebrandus coniugibus consenserunt, et predicti Rolandi et Ildebrandi genitori eorum consenserunt. Vuido not. imp. t. ss.¹

Originale: I. 65. Nel verso, da mano del sec. XII: Repromissio da Vitali et da Ildibrando de terra de Capannole.

¹ *Segue il resto dell'escatocollo come nel reg. precedente.*

788.

1121.

« Repromissio de eodem ortulo¹ a predicto Guilielmo et Lamberto f. supradicti Allegretti de non inquietando predictum ortulum, quem ipsi obtulerant pro quarta parte. A. Domini MCXXI^o ».

Regestum A, c. 26 v.

¹ *Cf. i regesti nn. 539, 689, ai quali si riferisce.*

789.

Lucca, 9 Marzo 1122.

A. MCXXII, VII id. mar., ind. xv. Ego Rainerius cl. primicerio et canonicus S. Martini per hanc cartulam libell. nom. ad censum etperexolv. dare videor tibi Truffa f. qd. Gerardi duas petias de terris in l. et fin. Carraria, quas ego im beneficio habeo a parte eccl. episcupatus S. Martini Luc.; prima tenet: unum capud cum uno latere in viis publicis, aliud capud in terra Vuidi qd. Rolandi, aliud latus in terta Brunetti Scalfiti; secunda tenet: uno caput in via publica, aliud in terra Vuiducii qd. Bonoti, q. Gardaincoppo v., et in terra suprascripti Vuidi et de suis consortibus, latus unum in terra Huberti Guadardi qd. Ildebrandi, aliud in terra Roffredi qd. Bonithe et Signoretti et filii Iohanni Poti. Has duas petias, prima, q. est campus, que est ad pert. mensurata mod. unum et dimidium, secunda, q. est ortus, que est ad pert. mensurata mod. unum et sist. iv, tibi eas dare videor, ut in tua et in tuis heredibus ac proheredibus sint potestate eas habendi et usumfruttuandi. Michi vel successoribus meis per omne mensem a(u)g. rendere debeatis, hic in civ. Luca, ubi nobis placuerit, sist. de grano bono mundo sicco numero xxiv, ad iusto quartino venditorio, quale in classo, qui d. Salaiolo, percurrit. Pena: arg. libr. xx. Duo libelli. Act. Luca. Rainerius cl. et S. Luc. eccl. primicerius ss. Fralmus causarum patronus ss. S. m. Bernardi qd. Vuidi et Stibio qd. Rustichi et Bernardi qd. Rustichi tt. Hugo not. regis.

Copta del sec. XIII, di Ciabattus imperialis aule iudex et not.: D. 87.

790.

Lucca, 8 Giugno 1122.

Postea¹ in infirmitatem, de qua predictus Lanbertus mortuus fuerit, confirmavit suprascriptum iudicium et ordinatione, in presentia: suprascripti Gerardi presb., Lanbertuci qd. Conradi et Uberti qd. Angeli et Ildebrandi qd. Amichi not. et Rolandini qd. Ildebrandi. A. MCXXII, VI id. iun., ind. xv. Hugo not. regis.

Originale: G. 107; Regestum A, c. 44 v. Nel verso della carta, da mano coeva: Cartula refutationis de terris in l. Vaccule a Lamberto qd. Gasdie. Il reg. A: Refutatio de predicto masio (cf. il reg. n. 753) a Lamberto qd. Villani supra nominato (cf. il reg. n. 753); de quo masio (segue Fuscus espunto) filii Villani (le parole filii Villani sono nell'interlineo) reddebant sol. v, cum deberent reddere xlviij star. musti.

¹ Così prosegue il reg. n. 753.

791.

Lucca, 8 Giugno 1122.

A. MCXXII, VI id. iun., ind. xv. Ego Lanbertus¹ f. qd. Villani per hanc cartulam pro anime mee remedio et pro remedio anime Cristine defunte coniugi mee et filia Falconi offero tibi eccl.

et canonica B. S. Martini istius Luc. medietatem de omnibus montibus et vallibus et silvis et buscareis seu sterpetis, quam habere videor in l. et fin. Vaccule et in l. e fin. Massa Pisana et in eorum fin., quibus fuerunt suprascripti qd. Falconi f. qd. Elditi. Excepto et antepono una petia de terra, q. est bosco, in l. et fin. u. d. in Erpice. Omnibus suprascriptis rebus offerere prevideor, ut ab illa die in antea, que supter in hanc offertionis cartulam legitur, in eccl. et canonica et de illis presbiteris et cl., q. in eccl. et canonicę pre tempore fuerint, in eorum sit potestatem eas habendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Lanberti. S. m. Lanbertuci qd. Conradi et Ildebrandi qd. Amichi not. et Uberti qd. Angeli et Rolandini qd. Ildebrandi tt. Hugo not. regis.

Originale: G. 129; Regestum A, c. 44 v. Nel verso della carta, da mano coeva: Cartula offerisionis a Lanberto qd. Gasdie de bosco in Monte Pisano et aliis locis; poi da mano del sec. XIII: in Scopiccio e quindi da mano del sec. XII: Iudicatum de silvis in Scopiccio.

¹ *Il Reg. A nell'interlineo e nel margine aggiunge: qui fuit de Lambardis de Vaccule; cui competeat nona pars de ipso castello et de eccl. S. Petri de Miate, et ideo credo, quod nonam partem de istis montibus, de quibus hic dicitur, debeamus habere. De isto Lamberto sunt filii Sciatte et filii Bonifatii de Curte Viti, qui has terras tenent iniuste et locant.*

792.

Lucca, 8 Giugno 1122.

A. MCXXII, VI id. iun., ind. xv. Ego Lanbertus qd. Viliani per hanc cartulam pro anime mee remedio et Cristine defunte uxoris sue¹ nec non Falconis patris predictę Cristine offero tibi ponti Marchionis tertiam portionem de una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. Prunilo, que: unum caput tenet in via publica, aliut in terra Raineri, latus unum in terra qd. Lanberti qd. Morecti, aliut in terra Homodei. Seu offero tertiam portionem de omnibus terris, quas habeo in predicto l. et fin. al Prunilo, una cum omni iure et actione et acesione seu usum, que michi pertinere videtur, de predicta terra, que est sive in fluvio Serculo sive de foris fluvio, cuius mensura fuit ad pert. mensurata de totis petiis de terra mod. v. Tibi ponti et in illis rectores, q. ibidem fuerint, in eorum sint potestatem suprascripta res habendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Lanberti. [S. m.] Uberti qd. Angeli et Lanbertuci qd. Conradi et Ildebrandini qd. Amichi not. atque Rolandini qd. Ildebrandi tt. Ugo not. regis.

Originale: B. 80.

¹ *Così l'orig. per meae*

793.

Pozzeveri (Lucca), 27 Agosto 1122.

Breve, qualiter in l. Puteolo Sardinellus qd. Berithi et Rodulfinus et Ubertus et Rolandus gg. ff. eius et Albertinus

qd. Lambertuci Rovagili et Melectus qd. Rustici Rovagili et Anselminus et Gnacus et Rusticus gg. ff. eius et Petrus qd. Signorelli et Ciffetto qd. Ubertelli et Brunectus et Martinus qd. Banbelli et Letus et Ildebrandus qd. Cose Rovagili pro suarum animarum eorumque parentum remedio, per librum sacri evangelii investiverunt super altare atque obtulerunt eccl. et mon. S. Petri de l. Puteolo terram illam, per quam aqua, q. gora d., in l. Terme currit iuxta Minoris Pesciæ fluvium a terra Alberti qd. Rolandi usque ad terram mon. Item dederunt potestatem atque licentiam monachis et abbati, q. in mon. pro tempore fuerint, si necesse fuerit quod predictum aqueducium destruatur, faciendi aliud aqueducium infra eorum terram. Sponponderunt, quod nec ipsi nec eorum heredes nullo tempore facient aliquam molestiam de predicta oblatione. Unde totius mon. beneficii sive vivorum atque mortuorum tam vivi quam et defuncti participes effecti sunt. A. M^oC^oXXII^o, VI kal. sept., ind. xv.

Originale: S. 59.

794.

Lucca, Agosto 1122.

Breve ad memoriam habendam, qualiter infra Luc. civ. intus canonica S. Martini, presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Sclata atque Parente simulque Profecto gg. ff. qd. Bonifatii, per consensum et auctoritatem Bernardi f. qd. Huberti iudicis atque Lanberto f. qd. Conradi tutoris eorum, fecerunt finitionem atque trasanctionem in manum Raineri primiceri de eccl. et canonica S. Martini de omnibus casis et terris, quas qd. Lanberti barbano eorum per cartulam offertionis dedit et in l. et fin. Colle Regi, quam detinet Iovane massaio, et in l. et fin. u. d. in Monte Pisano, et in Valle; atque refutavit seu reddidit ad eccl. et canonica S. Martini et omnibus terris atque rebus, quas ipsi detinebat de eccl. et canonica in l. et fin. Vaccule. Pro ipsa finitionem atque trasanctione receperunt ad predicti canonici S. Martini sol. xx din. Luc. monete et sponponderunt, si molestassent de predictis casis et terris atque rebus, componere penam arg. libr. xx. A. M^oCXXII, mense aug., ind. xv. Presentia: Villani priore de eccl. S. Michaelis, que d. a Foro, et Alberti priore de eccl. S. Petri, que d. Maior, et Fralmi causidicus da Brancalo et Henricho qd. Homodei et Buschecto qd. * *, et Filipello qd. Lietero et Angelo qd. Cuoso.¹ Hugo not. regis.

Originale: G. 133; *Regestum A*, c. 44 v. *Nel verso della carta, da mano del sec. XII*: Breve refutationis a filiis Bonifatii de terris, quas iudicavit et refutavit Lambertus qd. Vasd(ie). *E da mano del sec. XII-XIII*: Procuranda; *poi dopo un segno convenzionale*: Hoc signum pertinet tantum masio, quod iudicavit Lambertus qd. Villani in Collerei. *Il Reg. A*: Refutatio a Pa-

rente et Sciatia gg. qd. Bonifatii de predictis terris (*cf. il reg. n. 791*) et de terris predictis (*sic*), quas tenet Iohannes massarius; quas modo tenent filii Ianucci et consortes de Collerei, et de omnibus terris, quas predicti gg. detinebant in Collerei vel eius fin., scilicet u. d. ad Fontanelle.

¹ *Sotto vi è un largo spazio in bianco.*

795.

1122.

« Offersio ab Alberico canonico pro Rolando canonico, q. Campillione dicebatur, canonice S. Martini de una petia terre in Tassignano u. d. Signatico, que tenet: caput in via publica, alterum in terra Homodei et in terra filiorum Lietori et Bonifatii not., latus in terra filiorum Lamberti, alterum in terra S. Stephani de eodem l.; que est star. xxvii et medietas. A. Domini m^cxxii ».¹

Regestum A, c. 19.

¹ *Il ms. aggiunge:* Hanc terram tenet modo Bernardus et reddit inde xxv star. grani.

796.

Spira, 10 Febbraio 1123.

Heinricus quartus imp. Prece atque interventu Adelmi Regensis æccl. electi firmamus ac statuimus, ut eccl. B. Martini, que caput est Luc. episcopatus, ac sacrarium sanctissimi Vultus et oblationes eiusdem eccl., claustrum et canonicorum persone cum rebus eorumdem et ceteris ad eccl. vel claustrum pertinentibus, sub nostra defensione et mundiburdio permaneant. Curtem Fabiallam cum omnibus que ad eam pertinent, quam Gualdus et uxor eius Gisla pro anime sue remedio b. Martino dederunt, et curtem de Massacroci cum suis manentibus, silvis, pascuis, paludibus et marinis, piscariis cum Tumulo, sicut hec omnia per eandem curtem antiquitus possedissee videntur; quam curtem Berta regalis suo pretio comparavit et canonicę eccl. B. Martini obtulit. Quicquid etiam in eodem Tumulo a Bosone comparaverunt, sicut per notarium in cartulis annotatum habetur, et curtem S. Petronilla nomine, prope Massam Macinariam, cum manentibus XXI in Massa et Compoto omnibusque rebus ad eandem curtem pertinentibus, una cum omnibus casis sediminibus infra urbem Luc. et extra, campis, terris etc. ad canonicam pertinentibus, canonicis confirmamus. Pena: auri libr. c. Philippus can. recognovi vice Adelberti Mogontini archie. Data Spire. A. m^cxxiii, ind. i, iii id. febr.

Originale (?): CC. 11. *Stigillo cereo, perduto. Copia del sec. XVII nel cod. dell'arch. Capitt.*: P 12 XII, c. 55; *Copia cart. 1659, ottobre 6, ibid.*: Banco XVIII, busta vi. *Cianelli, Mem. e Doc. III, 95 estr.*; *Stumpf, n. 3188 e Acta ined., 103, n. 92.*

797.

31 Marzo 1123.

« Henricus qd. Mundi et Rusticha eius uxor vendiderunt Rainerio primicerio unam petiam terre positam in Roncho. Manu Vuidi not. (A.) M^oC^oXXIII, pridie kal. aprilis ».¹

Regestum B, c. 49 v.

¹ *Il ms. aggiunge: Cum quibus duabus cartis (of. il reg. n. 726) sunt plures alie carte simul cum eis plicate, de eadem materia.*

798.

Capannori (Lucca), 8 Luglio 1123.

A. MCXXIII, VIII id. iul., ind. II.¹ Nos Bonifatius et Ildibrandus gg. qd. Ibaladini et Gislla relicta suprascripti qd. Ubaldini genitrix suprascripti gg. atque filia qd. Iohanni et Marchesina iugalis iamdicti Bonifatii et filia Pagani et Letitia iugalis predicti Ildibrandi et filia qd. Angeli, nos iugales consentientes nobis viri nostri, ubi interesse videtur notitia Rigardi iudicis sagri pal., a quo interrogate sumus sequenter edicti pagina, et michi Gislla consensie[ntibus] suprascripti ff. et mundualdi mei, per hanc cartula venundamus atque tradimus tibi Bonfilio abbati eccl. et mon. S. Petri, (quod) dicitur Potieuli, ad uctilitatem mon., unam petiam de terra in l. et fin. Paganico, prope eccl. S. Marie; tenet: caput in via publica, aliud in terra * * , latum unum in terra de filiabus qd. Baroncionis, aliud in terra suprascripte S. Marie de Paganico. Hanc petiam, quod est campo et arbores super se, quod est, a iusta pert. mensurata, sist. XVI et medium, venundamus et tradimus. Recepimus meritum a te, anulum unum aureum pro sol. XC. Pena dupli. Act. Capannole. S. m. iugalium et Gislle, consentientes suprascripti gg. coniugis eorum et matri eorum. Iudicis est signum Ricardi pollice pictum. S. m. Agenlelli qd. Meechi et Singnorichi qd. Ragerineri et Grilli f. Grilli tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: Q. 149. Nel verso, da mano del sec. XIII: De illis de Cortafugga de Paganico. Cf. il reg. seguente.

¹ *L' ind. non corrisponde.*

799.

Pozzeveri (Lucca), 12 Luglio 1123.

A. MCXXIII, IV id. iul., [ind.] II.¹ Ego [Benedictus cl. fil]ius² [...] per hanc cartula vindo et trado tibi Bonfilio abbati mon. S. Petri, (quod) dicitur Potheuli, a uctilitate mon., meam portionem de una petia de terra in l. et fin. u. d. Paganico, prope eccl. S. Marie.³ De suprascripta petia, quo est campo et arbores super se, quo est, a pert. mensurata, sist. XVI et dimidium, competi [mihi ...]tam porti[onem]. Recepi meritum, arig., pro mea portione de XC sol., quos dedistis inter me et fratres meos. Pena

dupli. Nec liceat michi ullo tempore, quo a me semel factum vel scriptum est, remove. Act. Potheuli. S. m. Becti f. Domini et Ildibrandi f. qd. Antocci et Petri f. qd. Bonii tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: Q. 25. *Nel verso, di mano dello stesso Bernardus*: [...] Benedictus cl. qd. Ubaldini.

¹ *L'ind. non corrisponde.* ² *La restituzione è stata desunta dalle formule ripetute della stessa carta.* ³ *Seguono i confini come nel reg. precedente.*

800.

Lucca, 20 Luglio 1123.

Breve recordationis, qualiter Gualdus f. qd. Villani, intus canonica S. Martini,¹ iacens in lectulo in maxima (in)firmitate, iuravit ad s. Dei evangelia: quod ipse, de castro illo, quod nominatur Fabialla, per sacramentum obligatus non erat Henricho qd. Sifredi neque Lanbercioni, ultra hoc, quod scriptum erat in brevi illo, quod ipse palam ibi in manu detinebat. Hoc factum [est presen]tiam bonorum hominum: Salamonis consulis f. qd. Salamoni, Fralmi causidici f. qd. Bungni, Ildebrandi qd. Gerardi, Bandini f. qd. Rustici, Stefani f. qd. Iohannis, Guidi f. qd. Guidi, Frediani qd. Frediani, [...]lecti f. qd. Bonii, Ildebrandi f. qd. Ughi, Ughicioni f. qd. Beraldi not., Guidorini da Cantone, [...]randi Catollo, Ildebrandi Galleta, Galvo f. qd. Credondei, Gerardi Manaiola, Frediani f. qd. Mele, [...] f. Morecti, Benecti et Guidi gg. ff. qd. Petri, et presentiam: Ariento archipresb., Morectus can-[to]r et Gerardi, Alberti, Petri, Manfredi presbiterorum, Seocti, Amati diaconorum et canonici S. Martini. A. MCCCXIII, XIII kal. aug., ind. I. Vuido not. imp.

Originale: A. 37. *Cianelli, Mem. e Doc., III, pag. 95.*

¹ Martini è nell'interlineo.

801.

Lucca, 24 Luglio 1123.

A. MCCCXIII, IX kal aug., ind. I. Manifestus sum ego SIGNORECTUS qd. Boni, quia tu Berardus presb. rector de ospitale S. Martini per hanc cartula livell. nom. ad censum perexolv. dedisti mihi omnibus casis et terris et rebus, (q.) pertinent ospitali, que esse videntur in l. et fin. Cumpoto u. d. Valle Cava, que nobis pertinent per iudicati cartula ex parte qd. Iohannis qd. Boniti et Albithe iugalis qd. Boniti. Dedisti, ut in mea et de meis heredibus sint potestatem omnibus suprascriptis casis et terris et rebus ad abendi et f(r)uendi. Tibi et ad tuos successores omni anno in mense ian. (reddere debeamus) de oleo bono puro libr. XIII, ad iusta libr. de l. Compoto, et in vendemia de musto bono, ad bocte nostra donicata in l. Capo de Vico, XXIV star., ad

iusto star., et VI star. de castangne mellalge, ad suprascripto star.
Pena: arg. libr. III. Act. prope suprascripto ospitali. Ber-
nardus presb. ss. S. m. Bolgarelli qd. Lei, Malfere qd. Boni,
Folle f. Pagani, Boni de la Vulpe tt. Henricus not. imp.

Originale: D. 208. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Henricus*: Suprascripto libello ideo factum fuit, quod suprascripta Albitha debet abere usufructum de suprascriptis rebus; post morte sua libello sit firmo et stabile sicut suprascriptum (est?).

802.

Lucca, 19 Agosto 1123.

A. MCXXIII, XIV kal. sept., ind. I. Nos Angelus cl. f. qd. Bonii et Raimundus f. qd. Villani per hanc cartulam venundamus et tradimus vobis Arigentum archipresb. et Morecto cantor et Alberto et Manfredo presbiteri et confratribus et canonici eccl. S. Martini, ad parte iandicte eccl., tres petiis de terris in l. prope eccl. S. Marie, q. d. in Scopiccio; duo que sunt silvis; prima, q.: unum caput tenet in terra Carboni et de suis consortibus, aliud in terra Uberti Guadardi, latus unum in terra suprascripti S. Martini, aliud in terra Rolandi qd. Mugeffi et in terra suprascripti S. Martini et de eorum consortibus; secunda, q.: unum caput tenet in terra Petri et Bernardi, aliud in via publica, latus unum in terra suprascripti S. Martini, aliud in terra S. Giorgi; tertia, q. est campus, que: unum caput tenet cum uno latere in terra suprascripti S. Martini, aliud caput in terra suprascripti Petri et Bernardi, aliud latus in terra suprascripti S. Giorgi. Recepimus pretium, sol. xxx. Pena dupli. Act. Luce. S. m. Raimundi. S. m. Benecti qd. Bonacci et Ceci f. qd. Carboni et Andrea qd. Marchi et Alberti qd. Iohanni tt. Vuido not. imp.

Originale: G. 148; *Regestum A, c. 45 v.* *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Vuido*: Predicti xxx sol. dedit India mulier Malagonella pro remedio anime sue in predicta eccl. S. Martini, unde prefata terra fuit compra[ta?]. *Nel margine inferiore, sul recto*: Angelus cl. ss. Cf. il reg. seguente.

803.

Lucca, 19 Agosto 1123.

A. MCXXIII, XIV kal. sept., ind. I. Nos Angelus cl. f. qd. Bonii et Raimundus f. qd. Villani, quia vos Arigentum archipresb. et Morecto cantor et Alberto et Manfredo presbiteri et confratribus et canonici eccl. S. Martini dedistis nobis pretium, sol. xxx, ad parte iandicte eccl., per hanc paginam repromictimus vobis, ut numquam nullo tempore non habeamus potestatem, nec nos neque heredibus nostris, vobis neque successoribus vestris intentionare neque molestare nulla de tres petiis de terris, duo, que sunt silvis, et tertia, q. est campus, que videntur esse in l. prope eccl. S. Marie, q. d. in Scopiccio, quas tibi per car-

tulam Vuidonis not. imp. ex comparationem obvenit a nobis ipsis.
Pena: arg. libr. v.⁴

Originale: G. 147.

¹ *Segue l'escato collo come nel reg. precedente. Sotto pot si ha un largo spazio in bianco e quindi*: Angelus cl. ss.

804.

22 Settembre 1123.

« Promissio Uberti qd. Homodei de reddendis star. x grani et vi fabarum¹ canonice S. Martini de una petia terre de Mugnano. A. Domini M^{CXXIII} ».²

Regestum A, c. 23 v; *Regestum B*, c. 10.

¹ *Il Reg. B aggiunge*: vel milli ² *Il ms. aggiunge*: Hec reddita est pro anima predicti Aldimaris qd. Morecti. (*Cf. il reg. n. 734*). *E il Reg. B*: Manu Vuidi not. M^{CXXIII}, x kal. octubris.

805.

Lucca, 8 Dicembre 1123.

A. M^{CXXIII}, vi id. dec., ind. II. Manifesti sumus nos Benedictus atque Enricus gg. ff. Iovani, patre nostro nobis consentiente et subter confirmante, quia tu Berardus presb. et custode atque rectore (de) ospitale S. Martini per cartula libell. nom. ad censum et perexolv. dedisti nobis medietatem de duo petiis de terris in l. et fin. u. d. Pratinghi, que pertinere videtur predicto ospitale; prima cum casa, q. est molino, super se habente, et aqueducto et canale et macinis et rebus omnibus eiusdem molino pertinentibus, que: unum capud tenet in via publica, aliud in goro de molino et in terra Angeli, latus unum in terra S. Martini, aliud in terra suprascripti Angeli; secunda, q. est campus, tenet: unum capud in via publica, aliud in terra suprascripti Angeli, latus unum in rio Guappalo, aliud in terra suprascripti Angeli. Dedisti, ut in nostra et vestris¹ heredibus sint potestatem eam habendi et usumfructuamdi, et si nobis vel nostris heredibus oportum fuerit eam venundare, excepto si non de al(i)o consorte tuo de ospitale S. Petri Maioris, nobis² scire facere habemus, et si infra dies xxx, quod si vos³ nobis² scire fecerimus, tantum pretium dare volueritis, quantum ab alis hominibus per veritatem abere potuerimus, minus sol. v, vos³ nobis² firmare abemus, in laudatione iudicis et not.; et si infra dies xxx quod vos³ nobis² scire facere abemus, hoc facere nolueritis, licentiam habeatis⁴ alicui dare, cui nobis placuerit. Vobis vel at⁵ subcesoribus vestris per omne mense dec. rendere debeamus, arg. den. de moneta de Luca numero sol. iv. Pena: arg. libr. v. Duo libelli. Act. Luca. S. m. gg., Iovane eidem filii sui consensit. S. m. Uberti qd. Ildebrandi et Rolandini f. Uberti et Gerardini

Mannaiola qd. Gerardi et Rainaldini f. Homodei tt. Hugo not. regis.

Originale : S. 62.

¹ *Così l'orig. per nostris* ² *Così l'orig. per vobis* ³ *Così l'orig. per nos*
⁴ *Così l'orig. per habeamus* ⁵ *Così l'orig. per ad*

806.

Vicopelago (Lucca), 11 Dicembre 1123.

A. MCXXXIII, III id. dec., ind. II. Ego Gerardus presb. et canonico S. Martini et f. qd. Bonichi per hanc cartulam pro anime mee remedio dono et offero tibi eccl. et canonica S. Martini una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. Vicopelago, prope eccl. atque plebe S. Georgii, que : unum capud tenet in via publica, aliud in terra de ospitale predicti S. Martini, quam per cartula offertionis dedit, et in terra suprascripti S. Georgii, latus unum in via publica et in terra suprascripti S. Georgii, latus unum¹ in terra filiorum qd. Angeli. Est ad pert. mensurata * * . Offerre provideor, ut ab odierna die in predicta eccl. S. Martini et in illis presbiteris et clericis, q. ibi fuerint et communem vitam duxerint, in eorum sin potestatem predicta petia habendi et usumfructuandi. Et post meum obitum dono et offero tibi eccl. et plebe atque canonice predicti S. Georgii tenimentum de predicta petia dehinc in antea perpetualiter sit in potestatem eccl. et plebis de presb. et cl., q. ibi fuerint et communem vitam duxerint, eam habendi, fruendi atque reculiendi, ita ut reddat obedientiam et pensionem exinde reddendi infra emunitate iandicte eccl. et canonice canonicis S. Martini per omne mense aug., de grano bono siccho sist. xxv, ad star. quartino venditorium, quale modo in classo, qui d. Salaiolo, percurrit; eo ordine, si plobanus vel presbiteris et clericis de eccl. et canonica S. Georgii predicta obedientiam per singulos annos, qualiter in ista cartula legitur, non dederint et non obedierint et pos(t)quam inquisitis illi fuerint, infra tres menses continuos obedientiam seu pensione non hemendaverint, tenimentum revertatur et veniat ad proprietate eccl. et canonice S. Martini et sint absque omni calunnia, eo modo, quod nullo tempore non habeant potestatem quacumque canonico de eccl. S. Martini iandicta petia alienandi vel comutandi vel ubligandi ad nullo hominem sive in alico loco; et si aliquis presb. et cl. seu canonice de eccl. S. Martini predicta petia alienaverit seu comutaverit vel ubligaverit, volo, quod proprietate deveniat in potestatem eccl. et plebe S. Georgii; et non abeat potestatem tenimentum alicui obligare neque alico modo alienare plobanus vel presb. sive cl. de plebe. Pena dupli. Act. in l. et fin. Vicopelago, intus canonica S. Georgii. Gerardus presb. ss. S. m.

Bernardi qd. Uberti iudicis et Antelmini et Malagonnella gg. qd. Ughi et Gerardi Mannaiola qd. Gerardi et Ildebrandi qd. Vuidi tt. Hugo not. regis.

Copia dello stesso Ugo, che dice: Qui supra Ugo not. regis autenticum illud, a me ipso scriptum, exemplavi: E. 15.

¹ Così la carta per aliud latus

807.

Pozzeveri (Lucca), 30 Dicembre 1123.

A. MCXXIV, III kal. ian., ind. II. Nos Rolandus f. b. m. Lanberti et Buona mater et filia qd. Donati et modo iugalis Martini f. Bectonis commissarius mon. S. Petri, ego Buona consentientes michi vir meus, ubi interesse videtur notitia suprascripti Rolandini f. meo et Enrichecti qd. Paganelli proximior parens, a quibus interrogata sum sequenter edicti pagina, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi Bonfilio abbati eccl. et mon. suprascripti S. Petri de l. Potieuli, (ad) utilitatem tui mon., omnia ex omnibus casis et terris seu rebus nostris, quo Brunectus et Baronecius massarii de l. Gragnano detinent a nobis in Gragnano et in eius fin. a eorum manibus a lab., vel alii teneant per suprascripti massarii. Recepimus meritum, arig. a te pro sol. XLVIII. Pena dupli. Act. l. Potieuli. S. m. suprascripti Rolandini et Buone, Martinus coniugi sue consensit. S. m. Bonsomuli qd. Boni et Iolli f. Benedicti qd. (* *) et Baronecelli f. Oddi et Belomi qd. Rustici tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: E. 155. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus: Et Rolandus cum Buona rogaverunt repromissionem, consentientes Martinus vir suus ei, a defendendum omnia suprascriptas res a predicto abbati et suo mon. suisque successoribus, a pena libr. iv arig., cum suprascriptis tt. et dotale et suprascripto meritum pro XLVIII sol.; et ego Bernardus not. ibi similiter. Nel verso, da mano del sec. XII-XIII: Biescius et Lambertus et (?) Agevile

808.

1123.

« Donatio Tuscani qd. Petri de Fossa Natali Bonedonne filie sue de illa petia supradicta,¹ quam ipse supra per libellum acceperat a nobis; unde reddebat VII star. grani et XVIII fabarum. (A.) MCXXIII^o ».

Regestum A, c. 32 v.

¹ Cf. il reg. n. 496, cui si riferisce.

809.

3 Gennaio 1124.

« Sifredus qd. Ubaldi de Boçano fecit finem et refutationem Luc. capitulo de boscho et palude, quod est et desingnatur a latere Boçani, a fossa Gerardi de Rivo, que est prope montem Bar-

gicchie, usque ad puteum et usque ad palliaretum, et a latere montis Gravante, sicut decurrit fossa¹ Martini de Canali iuxta montem Aulectule, usque ad Uncile de Scardapaia. Manu Dari not.² (A.) M^oC^oXX^oIII^o, tertio nonas ianuarii ».

Regestum B, c. 82 v.

¹ *Segue de can. espunto.* ² *Il ms. aggiunge: exemplata per Ghiandolfinum not.*

810.

Toringo (Lucca), 13 Gennaio 1124.

A. MCXXIV, id. ian., ind. II. Ego Rolandus f. qd. Ughi per hanc cartulam pro anime mee remedio et pro remedio anime Bonithe defunte, qui fuit genitrice mea, offero tibi eccl. et plebe S. Pauli et in eccl. S. Petri de l. Turingo omnibus terris et rebus mobilibus et immobilibus cultis et incultis, q. fuerunt predictę Bonithe, et eum hovenerunt per morgimecap ex parte suprascripti Ugni, q. fuit vir eius, et pater meus. Offerere provideor, ut in predictę eccl. et in illis presbiteris et clericis, q. ibi pro tempore fuerint, in eorum sint potestatem iandictas res habendi et usumfructuandi. Eo ordine offero eccl. et illis rectoribus, q. pro tempore officium Dei ibidem fecerint, onnes predictas terras et res, si ego mortuos fuero sine filio vel filia legitimi, non abeant etatem XVIII anni, et volo quod Brunus cognatos meos et filius qd. Gerardi et suis heredes recipiant quartam portionem de illo debito de predictis terris et rebus, quod recipere debet, et tres alias portiones recipiat de aliis terris et rebus meis. Pena dupli. Act. in l. suprascripto Turingo, prope suprascripta eccl. S. Petri. S. m. Rolandi. S. m. Dominichi qd. Petri et Guilliemi qd. Baldicionis et Antonio qd. Iohannis et Petri qd. Martini et Gerardi qd. Guidi tt. Vuido not. imp.

Originale: D. 67. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Vuido: Rolandus voluit et ordinavit et dixit predicta plebe S. Pauli dare debet de suam portionem, q. est de quartam portionem medietatem, in eccl. S. Angeli de l. Mungnano sol. II, et in eccl. S. Giorgii de l. Parathana sol. II, e a ponte S. Petri, qui d. Marchionis, sol. II pro anime mee remedio et pro remedio anime Bonithe, qui fuit genitrice mea.

811.

Pescia Minore, 3 Febbraio 1124.

A. MCXXIV, III non. febr., ind. II. Nos Guidus et Gerardus gg. qd. Singnorelli et Bona iugalis suprascripti Guidonis et filia Martini et Gislla iugalis suprascripti Gerardi et filia qd. Pieri, nos iugales consentientes nos viri nostri, ubi interesse videtur notitia Martini genitoris Bone et a Bonfilio f. meo, ego Gislla a Belluscio g. meo et a Rodolfino f. * *, proximiores nostri parentes, a quibus interrogate sumus sequenter edicti

pagina, per hanc cartula pro animarum nostrarum remedium offerimus tibi eccl. et mon. de l. Putheuli unam petiam de terra, quam habemus u. d. Ortale; tenet: unum caput in terra Rovaiuli, aliud in terra Ulivunli et de suis consortibus, latus unu in terra Uberti qd. Adami, aliud in terra Benecti qd. * *. Offerere videmur, (ut) a modo in antea sit in potesta iamdicte eccl. et de custodibus, q. ibi fuerint, eam habendi et usufructuandi. Pena dupli. Act. prope Pisscia Minore u. d. Terme. S. m. iugalium. S. m. Martini et Bonfili q. Bonam interrogaverunt. S. m. Bellusei et Rodolfini q. Gislla interrogaverunt. S. m. Bonecti f. qd. Carboni et Ceci f. Martini et Morecci f. * * tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: X. 38.

812.

Lucca, 5 Aprile 1124.

Breve, qualiter infra Luc. civ., iuxta eccl. S. Martini, presentia bonorum hominum quorum nomina inferius leguntur, Gerardus et Alberigus presbiteri et canonici eccl. et canonice S. Martini pro se et pro aliis eorum confratribus per virgam, quam suis detinuerunt manibus, investierunt per tenimentum Albertum qd. Andree de omnibus casis et cassinis et uno molino cum omnibus suis pertinentiis simulque terris atque rebus, quas Pasqualis qd. Moronti et Guerrucius qd. Marchi a suprascripta eccl. et canonica habuerunt vel detinuerunt in l. Massa Macinaria et in l. Parathana et in eorum fin.; quatenus ipse Albertus et sui heredes ac proheredes habeant et detineant illas, et reddant de eis illam pensionem, quam ipsi Pasqualis et Guerrucius soliti erant reddere canonicis. Spouderunt ei, quod si canonici predictas casas et terras vel res Alberto vel suis heredibus aut proheredibus retollerint vel aliquid superinposuerint, ita quod Albertus vel sui heredes aut proheredes non habeant licentiam vel potestatem alienandi eas aliquo modo, componere habent canonici penam arg. libr. x. Unde Albertus dedit eis sol. XLIV den. ad confirmandum omnia suprascripta. Presentia: Baroncelli qd. MENCHI, Uberti qd. Guidi, Ughecionis f. Alberti et aliorum. A. MCXXIV, in die nonarum apr., ind. II. Suprascripti omnes ibi fuerunt. Darius not. imp.

Originale: O. 101.

813.

Lucca, 15 Aprile 1124.

A. MCXXIV, XVII kal. madii, ind. II Nos Scelata atque Parente gg. ff. qd. Bonifatii simulque LITIA mulier Scelata et filia Rugeri, consentiente michi LITIA viro meo, ubi interesse vi-

detur notitia Lupicini iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam pro animarum nostrarum remedio et pro anime genitoris nostris et pro anime qd. Lanberti barbano nostro offerimus tibi eccl. epi(s)cupatus S. Martini nostram portionem de una petia de terra, q. est colle et sterpeto, que esse videtur prope Auseris et in l. et fin. Miate et prope u. d. Pianetore, que: unum capud tenet in terra nostra, quam nobis reservamus, aliud cum uno latere in terra de filii qd. Becti, aliud latus in terra Bosi qd. Lanberti et de suis nepotibus. De hanc petia competif nobis tertiam portionem, vel quantas nobis pertinere videtur, tibi eccl. episcupatus sint potestatem nostra portionem habendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. Luca. S. m. gg. et Litia, Selata coniugi sue consentit. Lupicinus iudex inp. interfui. S. m. Bernardi qd. Uberti iudicis et Lanbertuci qd. Conradi et Vitali qd. Iohannis tt. Hugo not. regis.

Originale: M. 170; *Copia del sec. XII*, di Guido iudex et not. Frederici imp.: L. 89. *Nel verso dell'orig.*, da mano del sec. XII: Cartule iste sunt de patronatu S. Michaelis de Amiate. *Nel verso della copia*, da mano del sec. XII-XIII: Iste sunt cartule ecclesie S. Michaelis de Miata, de terreno in quo ipsa eccl. est sita; *poi da mano del sec. XIII-XIV*: et electionis et confirmationis et totius iuris, quod habet capitulum in dicta ecclesia.

814.

Lucca, 25 Aprile 1124.

A. MCXXIV, VII kal. madii, ind. II. Ego Lanbertus f. qd. Gerardi per hanc cartulam pro anime mee remedio et pro remedio anime patri mei et mater mea et pro remedio anime qd. Guidi g. meo offero tibi eccl. episcopatus S. Martini meam portionem de una petia de terra, q. est colle et sterpeto, que esse videtur prope Auseris et in l. et fin. Miate et prope u. d. Pianetore; que: unum capud tenet in terra de filii qd. Bonifatii, aliud in terra cum uno latere de filiis qd. Becti, aliud latus in terra Bosi qd. Lanberti et de suis nepotibus et de filiis qd. Gottefredi. Competit michi de noven portionibus tres portiones et dimidia. Predictae eccl. sint potestatem iandieta mea portionem habendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Lanberti. S. m. Bernardi qd. Ughi et Cristofani qd. Emme atque Vitali qd. Raineri not. tt. Hugo not. regis.

Originale: N. 36.

815.

Borgo S. Frediano (Lucca), 25 Aprile 1124.

A. MCXXIV, VII kal. madii, ind. II. Ego Alamanna mulier Rugeri et filia qd. Ursichi, consentientes michi viro meo, et eidem viri mei consentiente sibi Cecio genitore suo, ubi interesse videtur notitia Lupicini iudicis imp., a quo interrogata sum se-

cundum edicti paginam, per hanc cartulam pro anime mee remedio et pro remedio anime genitori mei et pro remedio anime viro meo offero tibi eccl. episcopatus S. Martini meam portionem de una petia de terra, q. est colle et sterpeto, que esse videtur prope Auseris in l. et fin. Miate et prope u. d. Pianettore; que: unum capud tenet in terra de filiis qd. Bonifatii, aliud cum uno latere in terra de filiis qd. Betti, aliud latus in terra Bosi qd. Lan[berti], de filii qd. Gottefredi et de eorum consortibus. Competit mihi de novem portionibus tres portiones et dimidia, vel quanta mihi pertinere videtur. Tibi eccl. S. Martini sint potestatem iamdicta mea portionem habendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. in burgo qui d. S. Frediani. S. m. Alamanne, Rugerius coniugi sue consensit, et Cecius f. suo consensit. Lupicinus iudex imp. interfui. S. m. Vuidi qd. Rustichi et Carobene qd. Menchi et Malpillio f. Bonii tt. Hugo not. regis.

Copia del sec. XII, di Guido iudex et not. Frederici imp.: L. 105.

816.

v

Worms, 25 Luglio 1124.

H(enricus) quartus Romanorum imp. Petitione Calixti pape secundi ac interventu Willielmi Prenistini ep. et precibus Iohannis prioris Kamaldulensis mon.; pro salute anime nostre ac antecessorum parentum nostrorum, Kamaldulense mon. et sanctissimam heremum cum omnibus aecl., monasteriis, hospitalibus, seu quibuscumque venerabilibus locis et congregationibus, eidem mon. vel heremo commissis seu committendis, omnibusque eorum pertinentiis, personis et rebus, castellis, curtibus seu villis seu quibuslibet possessionibus adquisitis et acquirendis, sub nostre tutelę mundiburdio ac protectione suscepimus. Insuper et Sextensis mon. curam et ordinationem, a Paschale papa Kamaldulensi mon. seu heremo commissam, precedentibus precibus abbatis eiusdem Sextensis mon. et b. m. Rodulfi Luc. ep., in cuius episcopii parrochia situm fuerat mon. de loco, q. v. Sexto, quod Sextense appellavimus, sic manere precipimus, sicut a Paschale papa ordinatum fuisse cognovimus, et confirmamus. Pena: auri libr. c. Huius rei tt. adhibuimus: Guilielmum ep. Prenestinum et card. et Pontium Cluniacensis mon. abbatem et Gotofridum Palatinum comitem, Ottonem comitem, Adulfum comitem, preter alios q. interfuerunt quam plures. Philippus can. recognovi vice A(delberti) archie. Maguntini archiep. Datum a. m(c)xxiiii^o, viii^o kal. aug., ind. xii^a, Wormatię.

Copia del sec. XII: AA. 53. Mittarelli, Annal. Cam. III, app. 304, n. CCVII: Böhrner, n. 2086; Barsocchini, V, par. I, 429; Stumpf, n. 3199.

817.

Lucca, 26 Agosto 1124.

A. MCXXIV, VII kal. sept., ind. II. Nos Guiscardus f. qd. Bonichi et Ghisla iugalis filia qd. Alboni, consentiente mihi Ghisla marito meo, ubi interesse videtur notitia Gerardi g. meo et Singnorecto qd. Gerardi propinquiore meo, a quibus interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartula vendimus et tradimus tibi Guido f. qd. Rustici unam petiam de terra nostra, q. est ortus, cum cassina super se abente et curtem insimul, in l. Vereciano prope eccl. S. Stefani; qui recta et labora(ta) esse videtur per Guilielmino massario; que tenet: unum caput in via publica, aliud cum uno latere in terra Ildebrandi qd. Uberti, aliud latus in terra suprascripti S. Stefani et aliquantulo de ipso latus in terra Uberti not. qd. Mactholini. Recepimus pretium, sol. XL. Pena dupli et insuper arg. libr. v. Act. Luce. S. m. iugalium, Guiscardus coniugii sue consensit, et Gerardus et Singnorectus interfuerunt. S. m. Cancillieri f. nostro qui supra iugalis, et Guidocti f. suprascripti Guidi et Ugo qd. Bolgari tt. Vuido not. imp.

Originale: O. 156.

818.

S. Pietro in Campo, Agosto 1124.

Notitia brevis ad memoriam habendam, qualiter in l. et fin. u. d. ad plebem S. Petri de Campo, in presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Albertus qd. Rolandi fecit conventionem et pactionem cum Bonfilio abbate de mon. Potheuli, quod predictus Albertus per suam terram, quam tenebat suos villanos de l. Cerraeto, prope Pisscia Minore, aquiducium dare debebat molendinis de mon. Potheuli omni tempore, pro quo acquiducium predictus abbas dedit meritum, unam petiam de terra Alberto, quod est in l. u. d. al Po(n)ticelli, in Campo de Buiano; ideoque Albertus suisque eredes per suprascriptam conventionem et pactionem actores et defensores abbati suisque successoribus esse debent, et abbas suisque successores actores et defensores esse debent Alberto suisque eredibus de predicta terra et facere cartulam et scriptiones, et Albertus et sui eredes similiter facere cartulam et scriptiones abbati suisque successoribus, sicut not. laudaverit recte. Presentia: Armani f. Rolandi, Alberti qd. Villani, Ruberti qd. Rolandi, Bonfilii qd. Tolfori. A. MCXXIV, in mense aug. Bernardus not. sagri pal.

Originale: X. 88. Nel verso, da mano del sec. XV: In Valle Nebule.

819.

Lucca, 12 Settembre 1124.

A. MCXXIV, prid. id. sept., ind. III. Ego Mencus qd. Vitalis per hanc cartula vendo et trado tibi Guido qd. Guidi omnem

actionem et locationem, tenimentum, usum et libellariam atque omne ius, quod michi pertinet, de duabus petiis de terris, q. sunt campi, in l. Ducaia et (prima) tenet: unum caput in via publica, alterum cum uno latere in terra et dimidio fosso, quam filii qd. Petri detinent, alterum (latus) in terra et dimidia fossa Lupicini; altera tenet: unum caput in terra et dimidia fossa de filio qd. Boni, alterum cum uno latere in terra et dimidiis fossis, quam suprascripti ff. qd. Petri detinent, alterum (latus) in terra de Scannelis. Recepti pretium, sol. xvi Luc. den. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Menchi. S. m. Gerardi qd. Boni, Guiterni qd. Martini et Gotefredi qd. Petri tt. Darius not. imp.

Originale: H. 166. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Darius: Hec cartula tali pacto est facta: Si Mencus vel sui heredes aliqua die inter qui et tres annos proximiores perexolverint Guido vel suis heredibus sol. xvi Luc. den. et pensionem de suprascriptis terris per singulum annum in mense aug., ad casam habitationis ipsius Guidi, de grano bono sicco star. viii et de fabis bonis siccis star. unum, cum iusto star. Luc. venditorio, quod ista cartula sit inanis et vacua.

820.

Lucca, 8 Novembre 1124.

A. MCXXIV, VI id. nov., ind. III. Nos Ughicionis et Bene gg. ff. qd. Bonii cl. qd. Algotii,¹ quia vos Maurus cantor et Alberigus presb. et canonici S. Martini dedistis nobis meritum, arg., per hanc paginam repromictimus vobis, nos vel nostri heredes dare habemus per singulos annos in mense ian., ad canonicam S. Martini, vobis vel ad vestris successoribus, arg. din. xviii Luc. monetę, obedientiam et pensionem de unam petiam de terra, q. est campus, in l. et fin. Tenpangnano, et tenet: unum caput cum uno latere in viis publicis, aliud caput in terra * *, aliud latus in terra suprascripti S. Martini, que pertinere videtur predictam petiam eccl. et canonicę S. Martini. Pena: arg. libr. x. Act. Luceę. S. m. Ughicione et Bene. S. m. Bernardi qd. Uberti iudicis t. S. m. Uberti Oncinelli qd. Bonii t. S. m. Becchi qd. Raimundi t. Vuido not. imp.

Originale: H. 134; Regestum A, c. 12 v.

¹ qd. Algotii è su rasura.

821.

Lucca, 15 Gennaio 1125.

A. MCXXV, xviii kal. febr., ind. III. Nos Albertus et Albericus et Rainerius et Oddus presbiteri et Gerardus et Amatus diaconi atque Hubertus simulque Anselmus subdiaconi et confratres eccl. et canonicę S. Martini per hanc cartula libell. nom. ad censum etperexolv. dare videmur tibi Antonio f. qd. Inghiti unam petiam de terra, cum casa et curtę insi-

mul, que videtur esse in l. et fin. Arsina u. d. Casa Maiore, et tenet: unum caput in via publica, aliud in terra Rolandi et de suis consortibus cum anobus lateribus. Dare videmur, ut in tua et in tuis heredibus sint potestatem eam habendi et usumfructuandi. Nobis vel nostri successoribus per singulos annos in mese ian. din. iv, Luc. din., rendere debeatis. Pena: arg. libr. v. Duo libelli. Act. Luce.¹ S. m. Mala(s)taffa f. Raineri et Uberti qd. Martini et Actholini qd. Iohannis et Angeli qd. Baldini tt. Vuido not. imp.

Originale: C. 74. Cf. il reg. seguente.

¹ Sotto vi è un largo spazio in bianco.

822.

Lucca, 15 Gennaio 1125.

A. MCXXV, XVIII kal. febr., ind. III. Manifestus sum ego Antonius f. qd. Inghiti, quia vos Albertus et Albericus¹ etc. per cartula libell. nom. ad censum etperexolv. dedistis michi unam petiam de terra cum casa² etc. Dedistis, ut in mea et in meis heredibus sint potestate eam habendi et usumfructuandi. Vobis vel vestri successoribus per singulos annos in mese ian. din. iv, Luc. din., rendere debeamus. Pena: arg. libr. v. Duo libelli. Act. Luce. S. m. Antonii. S. m. Malastaffa f. Raineri.²

Originale: C. 89; Regestum B, c. 57.

¹ Seguono i nomi de' canonici come nel reg. precedente. ² Segue come nel reg. precedente.

823.

Lucca, 30 Maggio 1125.

A. MCXXV, III kal. iun., ind. III. Ego Rolandus f. Sporoni, quia vos Petrus Arige(n)to archipresb. et Rainerius cl. et promicerius atque Maurus cantor simulque Rainerius et Albertus presbiteri et confratrum et canonici S. Martini, predictus Mauro cantor et Alberto presbiteri dedistis michi meritum, anulum aureum pro sol. L Luc. den. pro nobis¹ et pro personis nostrorum² confratrum, consentiente mihi Rolando genitore meo, per hanc paginam repromitto vobis, ut numquam ego neque mei heredes, vobis neque vestris successoribus intentionare neque molestare non abemus, nulla de hoc, quod tu usque modo detinuisti ad suprascripta eccl. et canonica, quod mihi pertinet aliquo modo ex parte qd. Bonedonne uxoris mee et qd. filia Toscani, de una petia de terra, q. est campus, in l. Piagule, prope Prato Marchionis, et tenet: ambo capita in viis publicis, latus unum in terra suprascripti S. Martini, alterum in terra Leucii ferrari. Pena: arg. libr. x. Act. Luce. S. m. Rolandi, Sporone f.

suo consensit. S. m. Bernardi qd. Uberti iudicis, Stibii qd. Stefani et Guilielmi f. Bernardi tt. Guilielmus not. imp.

Originale: B. 101; *Regestum A*, c. 32; *Regestum B*, c. 51 v, con la data 30 dicembre 1125. *Il reg. A aggiunge*: Credo hanc terram esse partem illius terre, quam obtulit supra Sisemundus (cf. il reg. n. 73), iuxta Pratum regis. Hanc terram detinet modo Pallia de Classo cum consortibus; de qua reddunt XII star. grani et XII fabarum; et sunt cultre duo et plus.

¹ Così l'orig. per vobis ² Così l'orig. per vestrorum

824.

12 Giugno 1125.

« Grillus qd. Vitalis et uxor vendiderunt Luc. capitulo v petias terrarum, q. sunt in confinibus Massagrose, in l. dicto Gello, et in l. dicto Lame et Goro. Manu Belloni not. (A.) MCXXV, prid. idus iunii ».

Regestum B, c. 92.

825.

Porcari (Lucca), 16 Settembre 1125.

A. MCXXV, XVI kal. oct., ind. iv. Ego Gogio f. b. m. Bellandi, quia Lanbertus et Guidus et Rolandus atque Gerardus et Bonitio gg. ff. b. m. Lanberti per iudicati cartula, scripta ex manibus Lanberti not. imp., pro animarum eorum remedium iudicaverunt et confirmaverunt in potestate mea et Pelegrini not. f. qd. Tassimanni et Bruni qd. Gamanelli omnia ex omnibus casis et terris seu rebus eorum, quod habebant¹ in l. et fin. Saturno et in l. u. d. Campo Maiore et in l. Vechiatoia et in l. Canova et in eorum fin., et tertiam portionem eorum de tribus petiis de terris, qui sunt canpora, et Raginerius f. b. m. Corbi tenebat ab² eis gg., sicut invenitur per capita et latera et loca et vocabula; quatenus, ut a presenti die, tam in vita eorum quam et post obito in nostra, tam nos toti insimul quam et quis ex³ nobis, qui hu(n)c iudicatum pre manibus habuissent, vel de nostris eredibus, esset in potestate omnia habere et usufructuare, et si oportum fuisset unus sine alium licentiam et potestatem habere causa inde agendi et vendendi et dispensandi, iterum iudicandi et faciendi exinde quidquid⁴ voluissemus, et quidquid⁵ fecissemus pro eorum animarum remedium, stabile permanere semper, tam in vita eorum quam et post obito, sicut in ipso iudicato legitur; proinde modo ego, q. iudicatum ipsum pre manibus habeo, secundum eorum institutionem et dispositionem, per hanc cartula offero tibi mon. S. Petri de l. Potieuli pro eorum animarum remedium omnia illas res, quas michi pertinere videtur. Offerrere videor, ut ab odierna die in antea omnia sit in potestate de illo mon. et de illis abbatibus et rectoribus, q. modo ibi sunt aut erunt et regulariter ibi permanserint, eas habendi et usufruc-

tuandi. Si aliquando ego vel mei eredes tibi mon., tuisque rectoribus de omnibus predictis rebus intentionaverimus, spondeo una cum meis eredibus componere omnia in duplu. Da aliis hominibus per vobis eas defendere debeatis. Act. intus castro de Porcari. S. m. Gogi. S. m. Bagarelli f. suprascripti Gogi et Lambertini f. qd. Iohanni et Vitori et Anselmi gg. qd. Baldistachi et Acti f. Beriti tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: Q. 1.

¹ *L'orig. ha*: habebent ² *L'orig. ha*: ap ³ *L'orig. ha*: et ⁴ *L'orig. ha*: quidquic ⁵ *L'orig. ha*: quideuic

826.

Lucca, 3 Aprile 1126.

Breve ad memoriam habendam, qualiter infra Luc. civ., intus in eccl. S. Alexandri, prope pusterulam Lei iudicis, presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Henricus f. qd. Sigefredi per virgam, quam in sua detinebat manu, totius litis, quam habebat cum canonicis eccl. B. S. Martini, fecit finem et perdonationem simulque refutationem in manus Petri archipresb. et Raineri primicierii et Gerardi et Manfredi et Raineri presbiterorum et Gerardi et Scoti et Amati diaconorum et Uberti subdiac., in vicem eorum et omnium aliorum confratrum, quod nullo tempore, nec ipse neque sui heredes, debent agere vel molestare predictos confratres vel eorum subcessores vel eccl. et canonicam S. Martini de castello de Fabialla et eius curte et districtu et de omnia sua pertinentia, quod Gualdus qd. Rolandi et Ghisla iugalis dederunt canonicis B. Martini per cartula offeritionis vel iudicati. Pena: arg. libr. L. A. MCXXVI, III non. apr., ind. IV. Presentia: Rolandi qd. Vuillielmi et Raineri qd. Gerardi et Truffe qd. Gerardi. Hugo not. regis.

Originale: A. 27. Cf. il reg. seguente.

827.

Lucca, 3 Aprile 1126.

Breve, qualiter infra Luc. civ.¹ Petrus archipresb. atque Rainerius primicierius eccl. et canonicis B. Martini et Gerardus et Manfredus et Raineri presbiteri et Gerardus et Scoto et Amatus diaconi et Uberto subdiac., cum consensu aliorum confratrum, investierunt Henricum qd. Sigefredi, pro se et pro suis heredibus, de duabus portionibus de omnibus illis rebus, quas casa qd. Lei iudicis habet per libellum sive per tenimentum a predicta eccl. et canonica; de quibus duabus portionibus predictus Henricus reddit ad canonicam sol. x pensionis; has terras et x libr. den. Luc. dandas in terras, unde possit recollere omni anno sol. x, dederint pro feudo et beneficio ad pre-

dictum Henricum et suos heredes; et Henricus investivit Petrum archipresb. et Rainerium primicierium et omnes canonicos de servitio suo et suorum heredum, quod ipse vel sui heredes pro predicto feudo et beneficio servire habent canonicè et canonicis; et si aliquando pro tempore necesse fuerit canonicis, et Henricus vel sui heredes requisiti fuerint a canonicis, adiuvabunt eos cum auxilio peditum et militum atque armorum in curte de Fabialla et in curte de Massagrosi et in aliis eorum rebus et locis; et si aliquando tempore fuerit necesse et utilitas canonicis haberem refugium vel presidium de habere vel de persona infra castellum et fortiam de Vurno vel in aliis suis castellis et fortiis, quod Henricus vel sui heredes canonicos et habere illorum recipere et retinere habent in tutelam et defensionem contra homnes homines canonicis inimicantes. Si hec omnia Henricus et sui heredes non observaverint, et infra dies xxx, postquam inquisiti fuerint, non emendaverint, predictum feudum et beneficium redead et deveniat in potestatem et dominium canonicè et canonicorum. Presentia: Rolandi qd. Vuillelmi et Raineri qd. Gerardi et Truffe qd. Gerardi. A. MCXXVI, III non. apr., ind. IV. Hugo not. regis.

Originale: P. 54; Copia 1270, dicembre 18, di Turchius Bene Gualardi Rom. imperii iudex et not.: P. 54. Nel verso dell'originale, da mano del sec. XII: Breve fidelitatis Henrigi qd. Sigifredi de Vurno.

¹ *Segue come nel reg. precedente.*

828.

Lucca, 23 Maggio 1126.

A. MCXXVI, x kal. iun., ind. IV. Nos Bonifatius qd. Mori et Lanbertus qd. Rolandi atque Guido qd. Bentii, quia qd. Ubertus qd. Ildebrandi iudicavit et confirmavit in potestate nostra omnes casas et cassinas et terras atque res suas, ad dandum et distribuendum pro animę suę remedio, secundum quod nobis melius visum fuisset; proinde modo nos, secundum ipsius Uberti ordinationem et bonum dispositum, per hanc cartula pro animę suę remedio offerimus tibi eccl. S. Petri de l. Ponte Marchionis, ad partem et utilitatem eiusdem pontis, omnem actionem et locationem, tenimentum et usum atque omne ius, quod Uberto pertinuit, de star. XI, cum pert. mensuratis, de una petia de terra, q. est campus, in l. Nave, prope eccl. S. Mathei, et tenet: unum caput in via, alterum in terra Cristofani qd. Enmi, latus unum in terra suprascripti qd. Uberti, alterum in terra Gerardi qd. Imilię. Offerimus, ut a modo sit in potestate ipsius eccl. et presbiterorum et clericorum, qui in ea pro tempore fuerint, et illius rectoris, q. pontem gubernaverit, habendi atque

fruenti. Pena dupli. Act. Lucę. S. m. Bonifatii et Lanberti atque Guidi. S. m. Rainolfi et Lupicini gg. qd. Pandulfi, Gerardi qd. Cighi, Guidi qd. Vitalis, Malpeli qd. Guilie et Sassi qd. Pagani tt. Darius not. imp.

Originale: B. 32. *Dopo la sottoscrizione del not. di mano dello stesso Darius*: Rector pontis dedit sol. xx Luc. den. pro suprascripta oblatione.

829.

26 Agosto 1126.

« Libellum datum a canonicis S. Martini de una petia terre u. d. a la Spranga, Tromberto qd. Dominicici pro vii star. grani; que tenet: caput in via publica, alterum in terra Pandulfi qd. Cunithi, latus in terra S. Iustine.¹ A. MCXXVI^o ».

Regestum A, c. 36 v; *Regestum B*, c. 48.

¹ *Il Reg. B aggiunge*: Manu Guillelmi not. M^oCXXVI^o, VII° kal. sept.

830.

Lucca, 18 Novembre 1126.

A. MCXXVI, XIV kal. dec., ind. v. Ego Berardus presb. et rector (de) ospitio S. Martini per hanc cartulam libell. nom. ad censum perexolv. dare videor tibi Guido qd. Petri una petia de terra, q. est campus, in l. u. d. Savaliana, que pertinere videtur suprascripto ospitale; que: unum caput tenet in via publica, aliut in terra S. Ponthiani, latus unum in terra et dimidia fossa Uberti da Corsena, aliut in terra de ospitale S. Marie a Ponte.⁴ Dare videor, ut in mea² et in meis³ heredibus sit potestate eam habendi et usumfructuandi. Si tibi vel tuos heredes oportum fuerit predicta libellariam vendere, michi vel meis successoribus scire facere debetis, et si infra dies xxx, quod nobis scire feceritis, tantum pretium tibi non dederimus, quantum ab aliis hominibus per veri(ta)tem abere potueritis, deinde in antea licentiam habeatis alicui venundandi, cui vobis placuerit. Michi vel successoribus meis per omne mense a(u)g. reddere debeatis, infra emunitatem iandicti ospitale, de grano bono siccho sist. xxv, ad sist. quartino currente venditorium, quale in civ. Luc. venditorium hoc modo percurrit; et non abeat licentiam aliter dandi, nisi ut supra legitur, sine nostra data licentia. Pena: arg. libr. x. Duo libelli. Act. Luca.⁴ S. m. Uberti qd. Martini et Aldibertini qd. Raineri Manciorini et Gerardi qd. Rolandi et Enrichi Palatithora tt. Ugo not. regis.

Originale: E. 18.

¹ Cioè Pontetecto ² Così l'orig. per tua ³ Così l'orig. per tuis ⁴ Sotto v'è uno spazio in bianco.

831.

Lucca, 20 Novembre 1126.

A. MCXXVI, XII kal. dec., ind. v. Ego Rainerius cl. f. qd. Uberti et s. Luc. Eccl. primicierius per hanc cartula pro

anime mee remedio offerro tibi eccl. et mon. S. Marie, que d. a. Pontetecto, una petia de terra mea, q. est campus, prope Guappalo, que: unum capud tenet in terra et dimidia fossa de filiorum qd. Lanberti et in terra * *, aliud in terra et dimidia fossa S. Cerboni, et in terra et dimidia fossa S. Salvatoris de Sexto, latus unum in terra et dimidia fossa suprascripti S. Cerboni et in terra et dimidia fossa Beliarde uxoris Gerardi, aliud in simitula. Hanc petia, q. est ad pert. mensuratam sist. xxv, et si plus inventa fuerit, offerre provideor, ut ab odierna die in eccl. et mon. et in abbatissa et moniche, qui in eccl. et mon. pro tempore fuerint et ibidem officium Dei fecerint, in eorum sint potestatem eam habendi et usumfructuandi. Si ego vel meis heredibus tibi eccl. et mon. intentionaverimus et non defensaverimus, spondemus componere suprascripta petiam in duplum. Act. Luca. Rainerius cl. et s. Luc. Eccl. primicerius ss. Rolandus causidicus qd. Angeli interfui et ss. S. m. Uberti qd. Lamberti cl. et Rolandi qd. Sapiboni iudicis et Eldibertini qd. Raineri Manciori et Bernardi qd. Rustichi tt. Hugo not. regis.

Copia del sec. XII, di Guilielmus not. imp.: G. 5; Regestum B, c. 21. Dopo la sottoscrizione del not. segue: Ista cartula est facta hoc modo et oc tinore: quod non liciat alicui abbatisse vel monacabus predicti mon. predictam terram alienare vel commutare vel vendere sive per libellum dare; sed semper sit in potestatem et utilitatem mon.; quod si fecerint, ordino et volo, ut predicta petia deveniat in proprietatem canonice B. Martini Luc. episcupatus pro remedio anime mee. Nel verso della carta, da mano del sec. XII-XIII: Unde reddit ecclesia S. Cerbonii star. v milii de terra de Guappalo. Il Reg. B aggiunge: Quam terram hodie habet eccl. S. Cerbonii, ad reddendum exinde star. v milii, ut dicitur. E nel margine del Reg. B stesso, da prima mano: Transmutata est pro quinque star. grani, quod reddit Baldecione et Ventura qd. Bernardi de Villorbanda de Moriano.

832.

(Non dopo il 20 Novembre 1126?)

« Offersio Raineri primicerii qd. Uberti eccl. S. Cerbonii de xxv star. terre prope Guappalo; sub conditione scilicet, si venderent vel alienarent predictam terram, libera reverteretur ad eccl. S. Martini ».¹

Regestum A, c. 44. Certo non dopo il 1134; cf. Barsocchini, V, par. I, 439 note.

¹ *Il ms. aggiunge: Quod quia fecerunt, ammisserunt eam; et ideo modo de ipsa reddunt nobis v star. milii; et placitum factum fuit inde tempore Duge advocati S. Martini.*

833.

20 Novembre 1126.

« Offersio Rainerii¹ primicerii S. Martini canonice S. Martini de medietate unius petie terre in Ronco, que erat mod. quatuor; de quibus dedit medietatem S. Martino; que tenet: caput in terra et media fossa Andree et Ramundi qd. Gualandi et filio-

rum Rustici et consortium, alterum caput in terra et media fossa S. Donati et S. Georgi, latus in terra Guidi qd. Guidi et aliquantum in terra Falconis et consortium, alterum in terra predicti S. Georgii.² A. Domini MCXXVI ».³

Regestum A, c. 33 v; Regestum B, c. 49 v.

¹ *Il Reg. B aggiunge: cl.* ² *Il Reg. B aggiunge: Manu Ughi not. M^oCXXVI^o, XII° kal. dec. Cum qua sunt plures alie carte simul plicate.* ³ *Il ms. aggiunge: Hanc tenuerunt olim, ut in rotulo dicitur, Angelus qd. Bonelli de Curte cum aliis, q. ibi scripti sunt.*

834.

Lucca, Novembre 1126.

A. MCXXVI, mense nov., ind. v. Ego Petrus qd. Sanparello per hanc cartula vendo et trado vobis Signorecto et Homodei gg. ff. Menconi omnem ius et actionem et derictum atque tenimentum simulque usum, que michi pertinere videtur (de) duo petiis de terris; prima in l. Paganico u. d. Campo Catini, que est prato, que: unum capud tenet in terra de filiis qd. Vuidi, aliud in terra Porcarese, latus unum in terra vestra gg., aliud in terra Rainaldi; secunda, q. est orto, in l. Valiano, tenet: unum caput in via publica, aliut cum uno latere in terra de filiis qd. Baroncionis, aliud latus in terra S. Stefani. Vos et vestris heredibus rendere debeat pensionem et derictum eiusdem siniore. Recepi pretium, sol III. Pena dupli. Act. Luc[e]. S. m. Petri. S. m. Vitii qd. Lupicini et Romanelli f. Menconi et Viviani qd. Pagani tt. Hugo not. regis.

Originale: Q. 109.

835.

1126.

« Compera predictae terre,¹ quam obtulit predictus Lencius, a Tortore relicta Allicionis et filia Amici et a Malandrone filia predicti Allicionis et relicta Ugi et a Iulicta uxore Rolandi qd. Cionis et filia predicti Allicionis. Capita et latera ibi continentur. A. Domini MCXXVI ».

Regestum A, c. 15. La rubrica dice: In Fontane, prope Pulliam et ubi modo dicitur Via Meçana S. Marie.

¹ *Cf. il reg. a. 1151, maggio 22, cui si riferisce.*

836.

Lucca, 26 Febbraio 1127.

A. MCXXVII, IV kal. mar., ind. v. Manifestus sum ego Guiscardus f. qd. Enrici per hanc cartula, quia detineo a vobis Petro archipresb. atque Rainerio primicerio simulque Mauro presb. et cantor et in vestris confratribus et canonicis S. Martini quartam portionem de duo petiis de terris, q. sunt campis, que est proprietatem predictae eccl. et canonice, quod sunt infra Plebe⁴

S. Pauli; primæ u. d. prope Ausere:² capud tenet in via publica, aliud in terra Uberti cl., latus unum in terra suprascripti S. Martini, aliud in terra de filiis qd. Benboni;³ secunda u. d. prope Ponte Petri, que: unum capud tenet in via publica, aliud cum uno latere in terra S. Pontiani, aliud latus in terra Vuidi qd. Rolandi et de nepote eius; et de qua debemus (ego) et mei heredes omni anno XII den. Luc. monete in mense aug. vobis vel vestris successoribus. Pena: arg. libr. v, et insuper omne ius et actionem et dericto, quod nobis pertinet, de quarta portione de suprascriptis duo petiis perdere debeamus et ad vos revertatur absque omni calumnia. Act. Luca. S. m. Guiscardi. S. m. Bernardi qd. Uberti iudicis et Homodei qd. Iohannis et Vuidi qd. Pagani tt. Hugo not. regis.

Originale: D. 77; Regestum A, c. 17. Il Reg. A aggiunge: De isto Guiscardo fuit Caccus, q. vendidit melioramentum suum Homodei de S. Paulo; unde ipse reddit modo predictos den.; et nota . . .

¹ *Il Reg. A: plebeo* ² *Il Reg. A: prope Ausurem* ³ *Il Reg. A: Benbuoni*

837.

7 Maggio 1127.

« Quam terram dictus qd. Ferolfus¹ emit ab Arocho qd. Rustichi et Berta eius uxore; ut continetur in exemplo scripto manu Cipriani predicti, de carta Ughi not. (A.) MCXXVII^o, non. madii ».

Regestum B, c. 9 v.

¹ *Cf. il reg. n. 868, cui si riferisce.*

838.

19 Maggio 1127.

« Bertaldus qd. Martini reddere tenetur annuatim Luc. capitulo star. viginti musti in Arsina de terris, quas a dicto capitulo tenet in Arsina. Manu Hughii not. (A.) MCXXVII, quattodecimo kal. iunii ».

Regestum B, c. 59 v.

839.

18 Giugno 1127.

« Homodeus condam Iohannis et Cicho condam Boni venderunt Luc. capitulo actionem et tenimentum, quod habent in terris de Arsina; ut de venditione continetur manu Ughi not. (A.) M^oC^oXXVII^o, XIII° kal. iulii ».

Regestum B, c. 59.

840.

Lucca, 19 Luglio 1127.

A. MCXXVII, XIV kal. aug., ind. v. Ego Angelus cl. f. qd. Bonii per hanc cartulan vendo et trado vobis Petro archipresb.

et Raineri primicerio atque Mauro cantor et presb. et in vestris confratribus et canonici S. Martini, ad partem eccl. et canonice, omnem ius et actione et libellaria atque melioramento et usum, que michi pertinet de una petia de terra, q. est vinea, in l. et fin. Vaccule, quam ego per libellum abeo da vobis, que est prope eccl. S. Cristofani; que: unum caput tenet in via publica, aliut in terra et dimidia fossa Petrucci, latus unum in terra Signorecti qd. Ursichi, aliut in terra Bonfilii et de suis consortibus et in rio. Est ad pert. mensuratam sist. xvi. Recepti pretium, sol. cx; et de predicto pretio iudicavit Raimundino qd. Vuidi sol. LXXX den. Luc. monete pro anime sue remedio in canonica S. Martini. Pena dupli. Act. Luca. Angelo cl. ss. S. m. Enrichi qd. Homodei et Raimundini qd. Villani et Erpini qd. Pipini et Signorecti qd. Signorelli et Viviani qd. Angeli et Ubaldini qd. Tiberi tt. Hugo not. regis.

Originale: G. 41.

841.

Lucca, 2 Agosto 1127.

Benedictus Luc. eccl. servus et ep., Lucę residens in palatio suo cum Ar(gento) archipresb., R(ainerio) primicerio et aliis ex fratribus, litem seu controversiam, que inter plebanum S. Macharii, Opithonem nomine, et cappellanum Dominicum¹ de Vecole de corporibus defunctorum et quarta parte decimarum dudum agitabatur, temptavit, si posset, ex conventu sedare. Quod quia fautores cappellani recipere noluerunt, auditis ac diligenter inspectis eorum allegationibus, nam et pro causa alterutrius partis defendenda convenerant de civitate probi viri quamplures, quesitum est si plebanus testes haberet, qui prescriptionem temporis, quam altera pars pretendebat, interruptam fuisse probarent. Cappellanus etenim hoc astruebat, quod per annos XL plebs de cappella sua, et maxime de loco u. d. Lupinaria, mortuos non habuisset, set apud capellam tantum sepulti fuissent; de quo, quia testes idoneos non habebat, recepti sunt duo testes, Rusticus scilicet et Paulus,² a plebano producti. Qui coram astantium multitudine, super evangelia iurantes, sub iureiurando dixerunt: quod ab annis XL de superscriptis casatis subscriptas personas, alias apud plebem ipsi sepelierunt, alias sepeliri viderunt, quasdam vero ibidem sepultas esse non dubitabant, videlicet Stephanum de Colle, domum Marci et item Stephani, Bendon(em?) Martignon(em?) et Martinum Ponticone, Bonitho, Magio, Cecio, Moreccio, et Iohannem patrem Tesarecii; item Stephano et Martin(um?), Ingitha et Albitha matrem Lopi. Facta de his casatis, sub prestatione et interpellatione iuramenti, recordatione et data a plebano et cappellano in manu ep.

investitura, quod de lite suę sententię staret uterque, ipsis presentibus cum parrochianis suis, Luc. presul Benedictus, ex consensu predictorum fratrum, sententiam promulgavit: neminem ammodo de suprascriptis casatis apud cappellam de Vecule, set omnes apud plebem S. Macharii, et si quę ex his familię multiplicatę fuerint, sepeliri iubemus, ceteri vero de parrochianis cappelle, absque suasionem et dissuasionem plebani vel cappellani seu aliqua interventionem, eligendę sepulturę ad plebem vel ad cappellam liberam facultatem habeant, ita tamen, ut quod ab obsequio defuncti remanserit, cappellanus medietatem et plebanus alteram, remota surreptionem, consequantur, salvo in omnibus massaricio plebani, sicut est eorum in talibus consuetudo. Similiter et de quarta parte decimarum eiusdem cappelle ac ceterarum totius plebis, quę tota³ plebano de iure plebium pertinebat, ut dissensio tamen nulla sit inter eos, medietate plebanus sit contentus, altera cappellanus medietate minime privetur. Ad facti memoriam Benedictus proprię manus subscriptionem firmavit ac sui sigilli impressionem insigniri mandavit. Benedictus, de Iehesu gratia, Luc. ep. ss. Acta sunt hæc per manum G(re)g(orii) Luc. matricis eccl. subdiac. A. MCXXVII, ind. v, III non. aug.

Originale: D. 105. *Stigillo pendente, perduto. Bertini, IV, par. II, app. 134, n. CII.*

¹ Dominic — è su rasura. ² Il passo Rusticus scilicet et Paulus fu scritto dopo nello spazio lasciato in bianco. ³ Il passo da eiusdem a tota è su rasura.

842.

18 Agosto 1127.

« Brunus qd. Rustichi reddere tenetur annuatim Luc. capitulo star. x musti de terra de Vaccule. Manu Vividi¹ not. (A.) MCXX^oVII, xv^o kal. septembris ».

Regestum B, c. 63.

¹ Così il ms. per Vuldi

843.

Lucca, 8 Novembre 1127.

A. MCXXVII, vi id. nov., ind. vi. Nos Guido f. qd. Raimundi et Bonadonna iugalis filia qd. Lei, ex lege viri mei lege Romana viventę, per hanc cartulam do et trado vobis Manfredi presb. qd. Lanberti et Lupicino iudicę qd. Ughi et Cecio qd. Carbonis quatuor petiis de terris nostris, q. sunt campora, in l. et fin. Carraia; prima u. d. Simitula, et tenet: unum caput in terra et dimidia fossa Malenocte et Henrici, q. Campuccio v., not., aliud in terra et dimidia fossa suprascripti iugalis et Agimelline filia nostra et de filiis qd. Gottifredi nepotibus nostris, latus unum in via publica, aliud in terra et dimidia fossa suprascripti iugales et Agimelline et de nepotibus nostris; que est per mensuram sist.

xxxvi et dimidio; secunda, in eodem l. Simitula, tenet: unum capud in suprascripta terra cum dimidia fossa et in terra et dimidia fossa Uberti Guardardi, aliud cum uno latere in terra et dimidia fossa suprascripti iugalis et de filia nostra¹ et de nepotibus nostris, aliud latus in terra et dimidia fossa suprascripti iugalis et de filia nostra et de nepotibus nostris et in terra et dimidia fossa suprascripti Uberti; que est per mensuram sist. xvi et dimidio; tertia, in eodem l., tenet: unum capud in suprascripta terra cum dimidia fossa et in terra suprascripti iugales et de filia nostra et de nepotibus nostris et in terra suprascripti Uberti, aliud cum uno latere² in terra et dimidia fossa suprascripti iugalis et de filia nostra et de nepotibus nostris, aliud latus in terra et dimidia fossa suprascripti iugalis et de filia nostra et de nepotibus nostris et filiorum qd. Rolandi; que est per mensuram sist. xiii; quarta, u. d. Campo de Moriconda,³ tenet: unum capud in terra et dimidia fossa Baroncelli da Cumputo et de suis consortibus,⁴ aliud in terra et dimidia fossa filiorum qd. Roffredi, latus unum in terra suprascripti iugalis et de filia nostra et de nepotibus nostris, cum dimidia fossa, aliud latus in terra suprascripti iugalis et de filia nostra et de nepotibus nostris; que est per mensuram mod. uno. Vobis eas do et trado ita, ut post meum obitum sint in potestatem vestra predicta res habendi, tenendi et iterum pro anime mee iudicandi, et quicquid inde feceritis, tam vos totis insimul quam uno de vobis, q. hunc meum iudicatum pre manibus habuerit, stabile permaneat semper; et predictas terras volo, ut habeat per tenimentum filii qd. Gottifredi nepotibus nostris, ad reddendum omni anno affictum sist. XLVIII, ad iusto quartino venditorio, quale in Luca percurrit, cui vos, tan totis insimul quam uno de vobis, voluerint atque ordinaverint. Si aliquis meorum heredum vel aliquis de predictis filiis Gottrifredis inrunpere vel contradicere vel molestare ausus fuerit, et hab omni homine defendere non potuerint et non defenderint, volo, ut conpona ei, contra que molestaverint vel non defenderint, ipsa rem in duplum. Act. Lucę. S. m. iugalium. S. m. Gualfredi qd. Salamonis et Parasacchi f. eius et Rainerii qd. Gerardi et Rolandini f. eius, Baroncionis qd. Martini et Gusla filii Singnorecti tt. Vuido not. imp.

Originale: D. 47.

¹ nostra è nell'interlineo. ² cum uno latere è nell'interlineo. ³ — conda è nell'interlineo. ⁴ de suis consortibus è nell'interlineo.

844.

Lucca, 7 Dicembre 1127.

A. MCXXVII, VII id. dec., ind. VI. Ego Homodei qd. Iohannis per hanc cartulam vendo et trado vobis Rustico qd. Mar-

tini et Ugolino f. Homodei unam petiam de terra, q. est campus, l. et fin. Lunata u. d. in Aiatico; que tenet: caput in via publica, aliud in terra filiorum qd. Rolandini et de suis consortibus, latus in terra de filio qd. Toperti, aliud in terra filiorum qd. Pagani. Recepi pretium, sol. LXX Luc. monete. Pena dupli. Act. Luce. S. m. Homodei. S. m. Leuci qd. Vualandi et Paganuci f. Oddolini tt. S. m. Boniti qd. Martini et Gratiani qd. Falconis tt. Wilielinus not. imp.

Originale: E. 170.

845.

1127.

« Commutatio canonice S. Martini cum¹ Talliapane qd. Arrigi Conecti pro terra de Cauda Prati, quam ipse detinebat a nobis; pro qua dedit nobis duas petias terrarum in Salissimo, u. d. Lame, iuxta predictas terras; quarum prima tenet: caput in terra S. Pontiani, alterum caput cum latere² in terra Uberti Castaldi, latus in terra nostra; secunda tenet: caput in terra Bernardini qd. Bernardini, alterum in terra Pieri Leccamolini, latus in terra predicti Uberti Castaldi, alterum in terra predicti Bernardini; de quibus ipse Talliapane debet reddere IIII star. grani et IIII fabarum. Que due petie sunt cultra una, vel si plus essent, totum dedit. A. Domini MCXXVII ».

Regestum A, c. 34.

¹ *Segue Arrigo cancellato.* ² *Il passo caput cum latere è nell' interlineo.*

846.

1127.

« Offersio Gerardi presb. qd. Bonichi canonice S. Martini de una parte orti nostri de Via Meçana, prope S. Petrum Maiorem, que est star. XVIII minus due scale; que tenet: caput in via publica, alterum in terra, q. fuit Bonifatii, latus in terra et media fossa Ferolfi qd. Bellomi, alterum in terra S. Martini. A. MCXXVII ».

Regestum A, c. 27.

847.

1127.

« Offersio a Malaguisca qd. Uberti canonice S. Martini de duabus portionibus de una petia terre in eadem Via Meçana, q. est cultra una et medietas; que tenet: caput in via publica, alterum caput cum latere in terra Ramundi et Spatiani qd. Andree, alterum latus in terra Uberti Rodelosso qd. Lamberti cl. A. Domini MCXXVII ».

Regestum A, c. 27 v.

848. *Borgo S. Frediano (Lucca), 26 Gennaio 1128.*

A. MCXXVIII, VII kal. febr., ind. VI. Ego Rusticus qd. Martini per hanc cartulam vendo et trado tibi Ugolino f. Homodei meam portionem, q. est medietas, de una petia de terra, q. est campus, l. et fin. Lunata, quem tecum in commune habeo, u. d. in Aiatico; que tenet: caput in via publica, aliud in terra filiorum qd. Rolandini et de suis consortibus, latus in terra de filio qd. Toperti, aliud in terra filiorum qd. Pagani. Recepti pretium, sol. xxxv Luc. monete. Pena dupli. Act. burgo S. Fridiani. S. m. Rustichi. S. m. Ubertelli qd. Martini et Biancardi qd. Gerardi et Signorecti qd. Petri tt. Wilielmus not. imp.

Originale : E. 133.

849. *Lucca, 27 Febbraio 1128.*

A. MCXXVIII, III kal. mar., ind. VI. Ego Bonfilius qd. Lanberti per hanc cartula vendo et trado tibi Singnorecto g. meo omnes terras et res cultas et incultas, donicatas et massarittias, mobiles atque immobiles, que mihi aliquo modo pertinent, in l. Sorbano Lei iudicis et in l. Moriano et in l. Octavo, u. d. in Colle Mancule et u. d. Stranagature, et in eorum fin. Recepti, anulum aureum pro pretio sol. cxx Luc. den. Pena dupli. Act. Lucę. S. m. Bonfilii. S. m. Angeli qd. Bonii, Guibertini qd. Gerardi, Rustichi qd. Martini et Henrici f. Inldebrandi tt. Darius not. imp.

Originale : E. 96. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Darius* : Hec cartula tali modo est facta : Si Bonfilius vel sui heredes, aliqua die inter qui et tres annos proximiores, fecerint Singnorecto vel suis heredibus securitatem, in laudatione eorum iudicis et not., de illa quarta portione de una petia de terra, q. est ortus cum arboribus in l. Piscille, que eidem Bonfilio per cartulam scriptam manu Darii not. imp. odie ex comparatione obvenit, sicut in ipsa cartula continetur, ista cartula cum sua promissione sint inanes et vacue et revertantur in eis cum proprietate de superscriptis terris et rebus, sine ulla calumnia. Bonfilius convenit Singnorecto g. suo facere predictam securitatem, infra superscriptum terminum, in pena Luc. consulum treguanorum, q. pro tempore fuerint. *Cf. il reg. seguente.*

850. *Lucca, 27 Febbraio 1128.*

A. MCXXVIII, III kal. mar., ind. VI. Ego Bonfilius qd. Lanberti, quia tu Singnorectus g. meus dedisti mihi anulum aureum pro sol. cxx Luc. den., per hanc paginam repromitto tibi, ut a modo nunquam ego neque mei heredes, tibi neque tuis heredibus intentionare neque molestare non habemus nulla de omnibus terris et rebus, que mihi aliquo modo pertinent, in l. Sorbano Lei iudicis et in l. Moriano et in l. Octavo, u. d. in Colle Mancule et u. d. Strinagature, et in eorum fin.; que tibi odie per cartulam

Darii not. imp. a me ex comparatione obvenerunt. Pena: arg. libr. v.¹

Originale: E. 111.

¹ *Segue l'escatocollo come nel reg. precedente.*

851.

Lucca, 25 Marzo 1128.

A. MCXXVIII, VIII kal. apr., ind. VI. Ego Medonia relicta qd. Rolandi et filia qd. Signorecti, consentiente michi Aliocto f. et mundualdo meo, per hanc cartula pro anime mee remedio et pro remedio anime Rolandi defunto, q. fui[t] viro meo, offero tibi eccl. atque canonica S. Martini, que est dificatam infra Luc. civ., meam portionem, q. est medietatem, de cassina et res massaricias, que esse videtur infra Plebe S. Stefani, quas detinet Iohanni et Mencuci gg. qd. Barocchi cum eorum consortibus. Offerre provideor, ut ab odierna die in eccl. et [cano]nica et in illis presbiteris et clericis, q. ibi pre tempore fuerint, in eorum sint potestatem de casa et res massaricia habendi et usumfructuandi; ita quod predicto Aliocto et Vuilliemo atque Genoese simulque Rolanduccio gg. ff. mei et ff. suprascripti Rolandi meam portionem, que est medietatem, de predicta res massaricia per tenimentum (habeant), reddendum eccl. et canonice per omne mense mar. sol. II den. Luc. monete ipsi et eorum heredes ac proheredes. Si ego vel mei heredes tibi eccl. intentionaverimus et non defensaverimus, spondemus componere [pre]dicta res in duplum. Act. Luca. S. m. Medonie, Alioctus eidem consensit. S. m. Fulcieri qd. Raineri atque Vuido et Sornachi gg. qd. Allucci, Enrico, q. Aspiafame v., qd. Signorecti et Ugolini, q. Cesario v., qd. Ildebrandi et Vuillielmi qd. Sigefredi et Ranucini qd. Ararducci tt. Hugo not. regis.

Originale: F. 50. *Nel verso, da mano del sec. XIII: II sol. (?) ab illis de curte Allucinga.*

852.

Lucca, 14 Aprile 1128.

A. MCXXVIII, XVIII kal. madii, ind. VI. Nos Ribufatus qd. Albertini filius et Gena iugalis prefati Ribufati qd. Ugonis filia et Toscolana relicta qd. Rolandi et qd. Ugonis filia et ava Ribufati, ego Gena consentientes mihi vir meus, ubi interesse videtur notitia Gerardi iudicis sagri pal., a quo interrogata sum sequenter etdicti pagina, et mihi Toscolana consentientes Ribufatus mundualdus meus, per illum conventum quo qd. Albertinus genitor meus Ribufatus fecit tecum Bonfilio abbatem mon. S. Petri de Potheuli et in uno tuo scripto legitur, quo habes, per hanc cartula comutationis nomine nos toti et etiam pro meis fratribus Ribufatus damus et tradimus tibi Bonfilio, ad utilitatem tuisque

eccl., aguiducium omni tempore per illam nostram terram, quam nostri villani de Cerretulo tenent a nobis, vel a genitore meo Ribufatus tenuerunt, in suprascripto l. Cerretulo, a illis molendinis, quos ibi habetis et tenetis modo, aut tenebitis per suprascripta eccl. Recepimus comutationis nomine unam petiam de terra, q. est in l. et fin. Campo de Buiano, u. d. a Ponticelli, sicut pactum et constitutionem fuit inter te abbatem et qd. genitorem meo; que petia tenet capita et latera, sicut scriptum est. Pena dupli. Act. Pisscia. S. m. iugaliuum et Toscolane, consentientes Ribufatus co(niu)gi sue et Toscolane mundualde sue. S. m. Lamberti qd. Pieri filius et Rustici qd. Lamberti et Teubaldi f. suprascripti Rustici et Uberti f. Sardinelli et Olivori qd. Prungnori et Gerardi qd. Singnorelli tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: X. 29. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus: Et repromissionem rogaverunt suprascripti iugales et Toscolana, consentientes Ribufatus coniugi sue et Toscolane mundualde sue, aguiducium defendere ab omni persona, ad utilitatem suprascripti abbatis suisque successoribus et suprascripte eccl. et a eorum proprietatem, omni tempore, a pena libr. x arig., cum suprascriptis tt. et dotale et ego not. similiter. Nel verso, da mano del sec. XV: In Veneri.

853.

Lucca, 5 Maggio 1128.

A. MCXXVIII, III non. madii, ind. vi. Ego Hildebrandus qd. Boni per hanc cartulam vendo et trado vobis Hugo qd. Saracini et Bertę iugalibus [... omne e]dificium, quod est meum, et omnem actionem et locationem, tenimentum, usum et libellariam atque omne ius, quod mihi pertinet, de una petia de terra, cum casa super se, in civ. Luc. prope eccl. S. Cristophori, quam terram detineo ab eccl. et canonica S. Martini; et tenet: unum caput in via publica, alterum in curte communalis, latus unum in terra et dimidio muro de casa, quam Gerardus et Benectone gg. qd. Martini Scannelli et Iordanus detinent, alterum in terra et dimidio muro de casa, quam Hughicione qd. Beraldi detinet. Et vos et vestri heredes et cui vos dederitis, reddatis de ea pensionem per singulum annum, ad canonicam S. Martini, den. XLII Luc. Recepti pretium, sol. quinquecentum sexaginta Luc. den. Pena dupli. Act. Lu[ca]. S. m. suprascripti Hildebrandi. S. m. Sifredi (?) qd. Carbonis et Hildebrandi f. eius, Gotefredi qd. M[...]. [Darius not. imp.]¹

Originale: N. 83.

¹ Il nome del not. si legge nella corroboratio.

854.

Lucca, Agosto 1128.

A. MCXXVIII, in mense aug., ind. vi. Nos Opitho cl. qd. Ungoni, q. fuit cl., et Ugone, q. Binchio v., et Enrico, q.

Costore v., et Rolando et Opithino, q. Zabрино v., gg. ff. suprascripti Opithi cl. et Mardura mulier Ughi et filia qd. Cristofani et Iunta mulier suprascripti Enrichi et filia qd. Gottefredi, et Mingarda mulier suprascripti Rolandi et filia qd. Lanberti, consentiente nobis gg. patre nostro et consentiente nobis Mardura, Iunta et Mingarda viri nostri, per hanc cartulam pro animarum nostrarum remedio offerimus tibi eccl. et canonica S. Martini, que est constructa infra Luc. civ., una petia de terra nostra, q. est campus, in l. et fin. Verciano u. d. Samaratico; que: unum capud tenet cum anbo latere in terra Ildebrandi qd. Uberti, aliud capud in terra S. Angeli. Offerrere previdemur, ut ab odierna die in suprascripta eccl. et canonica et in illis presbiteris et clericis, q. pre tempore fuerit, in eorum sint potestatem suprascripta petia habendi et usumfructuandi; retemento michi Opitho cl. usumfructum, donec vixero. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Ughi et Enrichi et Rolandi et Opithi et Mardure et Iunta et Mingarde. S. m. Cencionis qd. Moroni cl. et Sclata qd. Bonifatii et Enrichi qd. Uberti. Ugo not. regis.

Originale: O. 154. Nel verso, da mano del sec. XIII: Hanc terram tenuit Rusticellus, postea Grillus: quam (?) habet (?) modo presb. de Verciano pro star. grani [...] [...] fratris (?) predicti Opithi de Verciano (?) fuit Malaspina. Cf. il reg. seguente.

855.

(Agosto?) 1128.

« Offersio Opithi cl.¹ qd. Ungonis cl. canonicè nostre de una petia terre in Verciano u. d. Samaratico;² que tenet: capud cum ambobus lateribus in terra³ Ildebrandi qd. Uberti,⁴ alterum capud in terra Michaelis.⁵ A. MCXXVIII ».⁶

Regestum A, c. 29 e c. 42.

¹ cl. è nell'interlineo. ² Il ms. a c. 42 aggiunge: iuxta terram S. Angeli
³ Segue Uberti espunto. ⁴ Il ms. a c. 42 aggiunge: idest illorum de curia Aldibrandi, e nell'interlineo: vel filiorum Saragotti ⁵ Dev'esser: S. Michaelis; cf. la nota 2. ⁶ Il ms. aggiunge: Hanc tenuit olim Rusticellus pro IIII star. grani et II milii et II fabarum; postea Grillus; postea Rusticus; modo eccl. de Verciano pro I star. grani et I milii. Cf. il reg. precedente.

856.

Torricchio, 1128.

A. MCXXVIII, * *, ind. VI. Ego Raginerius f. b. m. Ugo lini per hanc cartula vindo et trado tibi Bruno f. Bonacci unam petiam de terra in l. et fin. Campo de Buiano u. d. Ponticellus; que tenet: unum capud in redere, aliud in terra Idibrandi qd. Bellini, latus unum in terra Lanberti qd. Guitti, aliud in terra Ugicionis qd. Bonfilii et de suo consorte. Est a pert. mensurata cultra una a Lucense civitatis. Recepti meritum, arig. pro sol. xx. Pena dupli. Act. prope eccl. S. Marie de Turricclo. S. m. Ragineri.

S. m. Iohannis f. b. m. Petri et Ubertelli f. b. m. Ungarelli et
Amiti f. b. m. Paganelli tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: R. 51. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus*: Et repromissionem rogavit a pena libr. x arig., a defendendum cartula ista et suprascriptam terram ab omni homine, cum predictis tt. et dotale et ind.; sic rogavit suprascriptus Raginerius. *Nel verso, da mano pure dello stesso Bernardus*: Cartula de terra, quam habent villani de Cerretulo, pro molendinis.

857. *Compito (Lucca), 15 Settembre 1128.*

A. MCXXVIII, XVII kal. oct., ind. VII. Nos Roncio qd. Male et Becco qd. Iohannis per hanc cartulam vendo et trado tibi Vitali qd. Bononis nostram portionem, q. est medietas, de una petia de terra, q. est oliveto cum castaneis, in l. et fin. Cumputo u. d. Curte; que tenet: unum caput in via plubica, aliut cum uno latere in terra de ospitale S. Martini, aliut latus in terra Gerardi qd. Erimundi. Recepimus pretium, sol. IX Luc. monete. Pena dupli. Act. Cumputo. S. m. Ronci et Becchi. S. m. Albonecti qd. Raineri, Bolgarelli qd. Lei, Morecci qd. Gerardi, Cu(m)piti qd. Ursi tt. Henricus not. imp.

Originale: D. 206.

858. *1128.*

« Offersio ibidem, scilicet ad Puteum Constantini, aecl. B. Martini a Lamberto subdiae. pro anima Bernardonis de tribus portionibus de medietate unius petie de terra,¹ q. est ad Puteum Constantini et u. d. a le Moricce; que tenet: caput in via publica, alterum * *, latus in terra Signorecti Furori, alterum in classo comunale. A. Domini MCXXVIII ».

Regestum A, c. II. Cf. il reg. seguente.

¹ *Seguono le parole que tenet caput espunte.*

859. *(1128 ?).*

« Offersio ab Ermellina relicta Bernardonis de sua quarta portione predictae terre;¹ de qua terra Involatus f. eiusdem Bernardonis VI star. grani ».²

Regestum A, c. II.

¹ *Cf. il reg. precedente, cui si riferisce.* ² *Il ms. aggiunge: Que postea dedit Ildebrandinus qd. Ubaldini.*

860. *Lucca, 27 Dicembre 1128.*

Breve ad memoriam habendam, qualiter in palatio aecl. et piscopatu S. Martini, iusta aecl. S. Paul[i], presentia testium bonorum hominum eorum nomina subter memorantur, Huberto Luc. ep. per fustem, quem sua tenuit manum, fecit finem et per-

donationem in manu Ildebrandini, q. Riccio v., qd. Beneeti de una petia de terra, q. est ortus, qui esse videtur foris Luca, prope aecl. S. Columbani, pertinentes predictae aecl. etpiscopatu; unde Uberto ep. petebat aversum predictum Ildebrandinum Riccium sol. iv per singulos annos, pro pensione danda de predicta petia, et ipse Huberto ep. recordavit et testificavit, quod predictum Ildebrandinum fecit sacramentum suisque presentiis a Domini evagelia, quod Rodolfo ep. donavit a predictum Ildebrandinum de predicti iv sol. xii den. Unde Huberto ep. fecit finem etc., quod ipse et neque suo successore in aliquo tempore neque litigare neque molestare non habent Ildebrandinum neque suis heredibus, reddendo pensione de predicta petia omni anno in mense aug. sol. iii in curte mea. Presentia: Lambercioni qd. Ildebrandi et Ciuffecti qd. Villani monachi et Ildebrandi f. Flaiperti monachi et Villani qd. Guidi et Ruffi qd. Sesmundi et Ranucini f. Gerardi. A. MCXXIX, vi kal. ian., ind. vii. Ubertus not. imp.

Copia del sec. XII, di Ugo not. imp.: R. 127.

861.

S. Pietro in Campo, Febbraio 1129.

A. MCXXIX, mense febr., ind. vii. Ego Bonectus f. b. m. Car[...]celli per hanc cartula pro anime meę remedium offero tibi aecl. et mon., (quod) d. Potheul[i], unum petium terre, quod est campo et olive et castanietus super se, que est in l. et fin. Terme, prope molina mon.; et tenet: anbbas capitas in vię publice, latus in terra predicti mon., aliud in terra Dominichi qd. Beriti. Offerrere videor, ut da admodum in antea sit in potestate mon. eiusque rectoribus eam abendi et usufructuandi. Pena dupli. Act. infra plebe S. Petri de Campo, u. d. a Terme. S. m. Bonecti. S. m. Sardinelli f. b. m. Beriti et Ubertelli f. suprascripti Sardinelli et Gerardus qd. Bonii et Bonfilii qd. Belli tt. Bernardus not. sagri pal.

Originate: F. 56.

862.

Ricetro (Lucca), 30 Marzo 1129.

A. MCXXIX, iii kal. apr., ind. vii. Nos Albertus f. qd. Bonoti et Gumtelminus et Ferrectus et Bernardus gg. ff. qd. Saracini et Selvangno f. qd. Gerardi et Bonius, q. Mocco v., f. qd. Buonii per hanc cartulam pro anime nostre et (a)nimarum parentum nostrorum eremedio hofferimus tibi ospitali de l. Montemagno, qui d. S. Michaelis, omne iux et hactione et locatione et tenimentum sive libellariis et usum, quantum nobis pertinet in l. et fin. Valoccagia; damus tibi ospitalis tanta de nostra terra, q. est bosso et silva, in suprascripto l. Valoccagia, quantum

ad presbiteris de ospitalis opus est comprehendere ad uno sedeo di casa di molinum et terra vacua ante ipso molinum et presa et acquiducio fini la presa, sicut acquiducio va usque in rio Fredana * *. Offerimus, ut a modo in antea sit in potestate ospitalis et rectorum, q. in eo pro temporis¹ fuerint, abendi et usumfructuamdi. Pena dupli. Act. in l. et fin. Lisceturo. S. m. Alberti et Gumtelmi et Ferrecti et Bernardi et Selvangni et Buoni. S. m. Gogi f. Stefani et Sighinelli f. qd. Dominichi tt. S. m. Gallecti f. suprascripti Alberti et Ulivieri qd. Gettalpeli et Emrighi f. Martini tt. Ubertus not. imp.

Originale: C. 12. *Nel verso, da mano del sec. XII*: Hospitale de Monte(ma)gno, iuxta Fredanam; *e da mano del sec. XIII-XIV*: Hospitalis de Montemagno.

¹ *Corretto da tempore*

863.

13 Settembre 1129.

« Ciuffectus f. qd. Villani, venditionis titulo, dedit Luc. capitulo casas et terras, q. sunt infra plebem de Compoto et in monte et im plebe et in Massa Macinaria; de quibus dictus Ciuffectus reddere tenetur Luc. capitulo decimam, sicut pater et avus suus soliti erant reddere. Manu Ugonis not. (A.) m^ocxxviii, id. septembris ».

Regestum B, c. 33.

864.

Pescia, 15 Dicembre 1129.

A. m^ocxxix, xviii kal. ian., ind. viii. Nos Iunius f. b. m. Pieri et Buona iugalis suprascripti Iunii et filia qd. Beriti, ego Buona consentientes michi vir meus, ubi interesse videtur notitia Ciculi et * * gg. mei, a quibus interrogata sum sequenter etdicti pagina, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi Albertino qd. Gogi duas petias de terris in Campo de Pisscia, prope molinum Teupasci; una tenet: capud in terra Ribaldi et Lambertucci gg. qd. Bernardori, aliud in terra Vechiarese, latus unum in terra Ingelini qd. Sigefredi, aliud in terra Cuotori qd. [...]; secunda, ibi prope, tenet: capud in terra de suprascriptis gg., aliud in terra Vechiarese, latus unum in terra suprascripti Cuotori, aliud in terra [...] qd. [...]. Recepimus meritum, arig. pro sol. xx. Pena dupli. Act. Pisscia. S. m. iugalium. S. m. Lambertucci qd. Bonitionis et Landi f. Bonandi et Teutionis (?) f. qd. [...]. tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: S. 20.

865.

1129.

« Offersio Gerardi qd. Fralmi de medietate unius petie terre canonice S. Martini, que est in Turingo, iuxta terram S. Georgi¹

et iuxta terram Lupicini et iuxta (terram) Malatasce de eodem patrimonio; tali conditione, ut heredes eius redderent de ea den. XII, donec solverent sol. XL. A. Domini MCXXVIII ».

Regestum A, c. 22 v.

¹ *Segue tali espunto.*

866.

1129.

« Offersio predicti Gerardi¹ de XI star. predicti orti; que tenet: caput in via publica, alterum in terra de filiis Benenati, latus in terra S. Martini, alterum in terra Ferolfi. A. MCXXVIII ».

Regestum A, c. 27.

¹ *Cf. il reg. n. 846, cui st riferisce.*

867.

1129.

« Promissio Ferolfi qd. Bellomi de non faciendo unbacum supra ortum nostrum, a latere predicti orti nostri,¹ de suo orto. A. Domini MCXXVIII ».

Regestum A, c. 27.

¹ *Cf. i regestii nn. 686, 846, 866, 874, at quali st riferisce.*

868.

28 Gennaio 1130.

« Offersio Laboratoris qd. Ferolfi et Gemme uxoris¹ eius, consensu Ceciurini et Guilicionis ff. eorumdem, ad canonicam S. Martini de medietate unius petie de terra in ducaia, q. est star. XII; que tenet: caput in ducaria, alterum in terra Roberti et Guidolini gg., latus in via publica, alterum in terra, quam sibi reservaverunt predicti iugales.² A. Domini MCXXX ».³

Regestum A, c. 22 v; Regestum B, c. 9 v.

¹ *Il Reg. B: Laboratore qd. Ferolfi et Gemma mater eius etc.* ² *Il Reg. B aggiunge: Manu Cipriani not. MCXXX, v kal. febr.* ³ *Il ms. aggiunge: De qua terra filii Ciolorelli ii star. grani.*

869.

Lucca, 29 Gennaio 1130.

A. MCXXX, iv kal. febr., ind. VIII. Nos Lanbertus et Lanfrancus gg. ff. qd. Lei per hanc cartula vendimus et tradimus tibi Bonfilio qd. Bonfilii unam petiam de terra, q. est campus cum arboribus, in l. u. d. Miate et vocitatur Volmiano et prope eccl. S. Angeli; que tenet: unum caput in terra Gerardi qd. Bonimini, alterum in terra et padule nostro et de consortibus nostris, quam nobis servamus, latus unum in terra Benedicti qd. Rodulfi et de nepote sua, et in terra suprascripti Gerardi, alterum in terra Schiaete qd. Bonifati et Bonifati nepoti suo. Est cum pert. mensurata star. XI et dimidium. Recepimus pretium, sol. cxx Luc. den.

Pena dupli. Act. Luce. S. m. gg. S. m. Ubertolocti qd. Sifredi, Rosselmini qd. Bonimini, Cighi qd. Boni et Cispi f. Gerardi tt. Guilielmus not. imp.

Originale: L. 78.

870.

Lucca, 5 Marzo 1130.

A. MCXXX, III non. mar., ind. VIII. Nos Ildibrandus et Rolandus gg. ff. Donnedei monachi et Agecta iugalis superscripti Donnedei et filia qd. Gristofani et Despina iugalis predicti Rolandi et filia qd. Rolandini, ego Agecta¹ consentientes michi superscripti gg. ff. et mundualdi mei et michi Despina vir meus, ubi interesse videtur notitia Lei iudicis inp., a quo interrogata sum, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi Bonfilio abbati mon. S. Petri (u.) d. Puteuli, nostram portionem, q. est de quarta portione sexta portio, de monte et poio seu castello, qui d. Porcari, cum eccl., cui vocabulum est S. Andreę. Nostram portionem de predicto monte et poio seu castello atque eccl., sicut circumdatum esse videtur a fossis et antifossis, cum nostra portione de curte de predicto l. Porcari cum eccl., cui vocabulum est S. Iusti, cum nostra portione de omnibus casis et cassinis atque casalinis simulque terris et rebus cultis et incultis, que in predicto monte esse videntur et poio et curte et predicta eccl. S. Iusti esse videntur pertinere per loca et funda nuceputa in predicto l. Porcari, prope predicto castello, et in burgo de predicto Porcari et prope predicto burgo et in l. et fin. Puteuli et in l. et fin. Gragnano et in l. et fin. Morteto et in l. et fin. Tofulo et in l. Laviana et in l. u. d. S. Ianuario, Cesويا, Cavaliana, Scandorara, Mosci, Bioletta, Marine, Oliveto, Radice, Gauda, Potholese, Carpinoello, Cafaio, Teupascio, Sacco, Vivaione, Agrifolgeto, Cerbara, Tresvicaboctuli, Bactognatica, Colle Gagifredi, Silva Castagna, Colle Barucci, Petracalli, Colleraia, Casale Pasqualliori, Pratoreo, Roffoli, Tesma, Ischa Bonucci, Casale S. Marie, Colle S. Martini, Terremontiuli, Suvereta, a Rio di Taula, Campo Sivolla, in Buti, Vachisi, via Francesca usque a via Monacesca, al Leccio, via Porcarese et in eorum fin., vel per aliis locis et vocabulis, fini illo capite, que d. Aqualonga, quo est prope villa de Paganico, quomodo percurrit a illa aqua, q. d. Frezone, usque ad locum quo d. Capanna de Latracto fini ipso loco, quomodo percurrit strada de supra et usque ad aquam, q. d. a la Zana et usque ad plebem S. Laurenti de Sogrominio et di fini ipsa plebe usque in Summogrominio et quomodo percurrit Grominio usque a castello de Casale et usque in aqua, q. d. Piscia Minore, et usque a rio, q. vocitatur Raula, et usque in Toiano et usque a burgo de Calleno et usque

in abatia de mon. de Sexto et usque in Colline Maiore et usque a Villa et usque a Petracalli et usque a capite de predicta Aqualonga, quo est a suprascripta villa de Paganico, et in eorum fin. vel in aliis locis et vocabulis, quantum de pertinentiis et iacentiis eorum inveniuntur; competit nobis gg. et Agecta mater et Despina de quarta portione sextam portionem et quantum nobis pertinere videtur per illam venditionis cartula, quam qd. Maetilda relicta qd. Lanberti dedit et tradidit genitori nostro, tibi vendimus et tradimus. Recepimus pretium, sol. duo milia Luc. monete et aliquantulam terram. Pena dupli. Act. in civ. Luca, in casa de predictis gg. S. m. gg. et Agecte, cui ff. sui consenserunt, et Despine, cui vir suus consensit, et omnia suprascripta eis placuerunt. S. m. Ildibrandini f. qd. Benedicti et Albertini f. Gerardi et Cainaffi f. qd. Rolandini et Gottifredi qd. Angeli et Guilielmi f. suprascripti Ildibrandini tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: O. 146.

¹ *Corretto da Aghecta*

871. *Pozzeveri (Lucca), 7 Marzo 1130.*

A. MCXXX, non. mar., ind. vii.¹ Ego Guido qd. Anselmi f. per hanc cartula vindo et trado tibi Guidoni qd. Enrici Pacchi unam petiam de terra in l. et fin. Campo de Pisscia, u. d. in Capanne; que tenet: capud in via publica, aliud in terra, quam tenet Iulius qd. Dominichi, latus unus in terra Uberti qd. Paganelli, aliud in terra Gerarducci de Latreto. Est per mensura medietas cultre. Tibi eam, ad utilitatem eccl. et mon. S. Petri loco Putheuli, vindo et trado. Recepi meritum, arig. pro valentes sol. xxiv a te pro utilitate suprascripte eccl. Pena dupli. Act. Putheuli.² S. m. Guidonis. S. m. Maccionis f. Guadanucci et Ildibranducci qd. Antoci f. et Aselmi qd. Caparoti de Pisscia tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: M. 132. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus*: Et repromissionem rogavit, a pena libr. ii den. Luc., ad defendendum ec cartula et suprascripta terra ab omni persona cum suprascriptis testibus et dotale; si autem non defendisset aut non potuisset, rogavit cartulam de una sua portione de duobus petiis de terris in l. et fin. Strada u. d. Cafaio; una est vinea, tenet: capud in terra Uberti qd. Paganelli, alio cum ambobus lateribus in terra sua, quod sibi reservat; secunda ibi: capud in terra S. Marie de plebe de Pisscia, alio in Pisscia, ambas lateras in sua, (quam) similiter sibi reservat, si non potuisset defendere aut non defendisset et suprascriptus Guidus et sui eredes a suprascripta eccl. et mon. suam portionem, quod est medietas de suprascriptis duobus petlis, abuisset mon. iure venditionis; et sic fuit rogata hec cartula cum suprascriptis testibus et dotale, et ego suprascriptus not. rogavi.

¹ *Nel marzo 1130 correva l'ind. greca VIII.* ² *Actum Putheuli è nell'interlineo.*

872.

Lucca, 3 Giugno 1130.

A. MCXXX, III non. iun., ind. VIII. Ego Singnorellus qd. Teuti per hanc cartulam dono et trado tibi Hustorine filie mee sol. CD Luc. den. et duo mea sopedia et cultricem et plomacinna et totum meum lectum, si mortuus fuero in hoc itinere, in quo ambulare volo ad s. Gerusalem; eo pacto: si predicta filia mea mortua fuerit, antequam maritum accipiat, volo et constituo, ut dentur de suprascriptis sol. pro anima eius sol. XL et sol. LX dentur pro anima mea et qd. Berte uxoris mee et meorum parentum, et sol. XL Leucio de Lischia et sol. xx Ionathano et alios xx sol. Falconi g. eius, et alios xx sol. consobrino meo Gherardino, et sol. CC et duo mea sopedania dentur inter Ionellum et Ramundinum gg. meos, et suprascriptum lectum meum detur hospicio de Tepascio; pro quibus recepi launechil meritum, arg. a suprascripto Ionathano pro te. Pena dupli. Act. Luce. S. m. Singnorelli. S. m. Singnorecti qd. Mughini et Baroncelli qd. Bonii et Pagani qd. Ghecti et Rustichi qd. Iohannis et Pauli qd. Rustichi tt. Benedictus not. regis.

Copia dello stesso Benedictus, che dice: qui supra Benedictus not. regis autenticum illud, a me ipso scripta, exemplavi: R. 104. Segue di mano di Benedictus medesimo: Hec omnia, que suprascripta sunt, sunt in manu predicti Leuci, et dentur et distribuuntur per manum ei(us)dem Leucio. Nel verso, da mano del sec. XII: Mundium; quere cuius.

873.

1130.

« Offersio a Sineanima et Sisimundo gg. qd. Lamberti Advocati ecclesie B. Martini, pro anima Sigismundi cl. qd. Amiei, de duabus petiis terrarum in Saltocchio, u. d. Ortus de li Lambardi.¹ (A.) MCXXX ».

Regestum A, c. 7.

¹ Il ms. ha: Bambardi

874.

1130.

« Offersio predicti Gerardi¹ presb. de aliis XI star. terre predicti orti nostri; que tenet: caput in via publica, alterum caput cum uno latere in terra S. Martini, alterum (latus) in terra predicti Bonifatii. A. Domini MCXXX^o ».

Regestum A, c. 27.

¹ Cf. i regesti nn. 846, 866 at quali si riferisce.

875.

1130.

« Offersio a Tancredo qd. Lamberti Advocati eccl. S. Martini de eisdem terris¹ pro sua parte; quarum prima tenet: caput cum uno latere in viis publicis, alterum caput cum latere in terra

Rustici di Penna, et est iuxta eccl. S. Andree; secunda, in eodem l., tenet: caput in via publica, alterum caput cum latere in terra predicti Rustici, latus in terra S. Andree, de eodem l., et in terra.² De quibus terris iudicaverunt predicti Advocati, ut canonica S. Martini recolligeret XII star. grani in perpetuum. A. Domini MCXXX >.

Regestum A, c. 7. Il ms. a c. 6 v, nel margine di contro al reg. dell' a. 1180, sett. 4, ha un segno convenzionale, che è ripetuto nel margine a c. 7 di contro al presente reg. Nel margine inferiore poi a c. 6 v si ha, da mano coeva: Isti fuerunt gg. filii qd. Tancredi: Tancredus Sineanima; hic habuit duos filios, scilicet dominum Advocatum et Andream; de quo Andrea fuit Tancredus et Cecius. De Cecio fuerunt Tancredus et Rainerius. Gaitanus; de quo dominus Orlandinus, de quo Duodus, qui occidit patrem. De Duodo nullus remansit. Cuius heres est Savarisius qd. Ubaldi (qd. Ubaldi è nell' interlineo) pro prima uxore sua. Lambertus, de quo Tancreduccius, de quo dominus Rainerius, de quo dominus Cacciamonte. Duodus, de quo dominus Marzuccus et Gaitanellus, de quo Marzucco Rusticuccius et Advocatus; de Gaitanello quedam mulier nomine Maria. Pot, senza dipendenza dal titolo: Isti fuerunt gg. filii etc., segue: Normanninus qd. Sexmondini, de quo dominus Orlandus, de quo dominus Arrigus et Sexmondinus, de quo dominus Orlandus de Piscia (il passo da et Sexmondinus fino a de Piscia è nell' interlineo), de quo dominus Ildebrandus primicerius et dominus Orlandus. Advocatus et Vicedominus gg., de quo dominus Riccomannus, de quo Sardus, de quo Monnus. Nel verso della carta I, 8 (cf. il reg. n. 241), dalla mano stessa: Tancredus Preitomo (?) qd. Sineanima. Huius filius fuit Advocatus. De isto dominus Tancredus et Cecius gg. De Tancredo fuit domina Mardora uxor qd. Iacobi Cannen(...). De Cecio fuit Tancredo et Rainerio. Filii qd. Tancredi: Gaitanus, de quo dominus Orlandinus, de quo (?) Duodus (qui ?) occidit suprascriptum Orlandinum, a quo domina Palmeria et Berta uxor Genovesi de Brancalo, et Orlandinga monacha de S. Cerbonio, et Palma uxor Alexii, et Fragolina uxor Savarisii, que successit patri in omnibus; Lambertus, a quo dominus Tancreduccius, a quo dominus Rainerius, de R(ainerio) dominus Cacciamonte; Duodus, a quo dominus Marzuccus et Gaitanellus, de Marzucco Rusticuccius et Advocatus, de Gaitanello due femine. Hec Rusticuccius habet omnia. Filii qd. Sexmondini: Advocatus, de quo dominus Orlandus et dominus Normannus et Sexmondinus et Federigus; de domino Orlando dominus Arrigus, a quo dominus Ildebrandus primicerius et dominus Orlandus; de Normanno domina Cara, a qua Advocatus qd. Benedicti Machacciari; de Sexmondino dominus Orlandus de Piscia, a quo Sexmondinus et Fredi; de Federigo, a quo Normannucius, a quo Bectorus et Guiduccius; Normannus dominus, de quo dominus Ubaldus, a quo Normannus, a quo Opithus et Guiliel[mucc]ius, de quo Iacobus et Opithus; Vicedomino dominus Riccomannus et prior Paganellus S. Marie, a quo Sardus, a quo Riccomannus.

¹ Cf. il reg. n. 873, cui si riferisce. ² Il ms. aggiunge: nescio cuius

876.

Lucca, 24 Febbraio 1131.

A. MCXXXI, VI kal. mar., ind. IX. Nos Manfredus presb. f. qd. Lanberti et Lupicinus iudex f. qd. Ughi, quia qd. Guido qd. Raimundi¹ et Bonadonna iugalis filia qd. Lei, per iudicati cartula, scripta ex manibus Vuidonis not. imp., iudicavit et confirmavit in potestate nostra et qd. Ceci qd. Carbonis quatuor petiis de terris,² que sunt campis, in l. et fin. Carraia, ut post suo obitum licentiam et potestatem habeamus, tan nos toti insimul quam uno

de nobis, qui ipsam cartula iudicati pre manibus abuisset, de predictis quatuor petiis faciendi quicquid voluissemus pro anime remedio predicti Guidi et Bonedonne iugales; proinde nos Manfredus et Lupicinus, secundum predicti Guidi et Bonadonna dispositum et bona voluntatem, offerrimus et damus tibi eccl. et canonice S. Martini unam petiam de terra, q. est campus, in l. et fin. Carraia u. d. Campo de Moriconda; et tenet: unum caput in terra et dimidia fossa Baroncelli da Cumputo et de suis consortibus, aliud in terra et dimidia fossa filiorum qd. Roffredi, latus unum in terra suprascripte Bonedonne et Aimelline et de filiis qd. Gottifredi cum dimidia fossa, aliud in terra suprascripte Bonedonne et Aimelline et de filiis qd. suprascripti Gottifredi. Hanc petia, q. est iuxtam pert. mensuratas mod. unum, offerrimus et dare prevedemur, ut ab odierna die in predicta eccl. et canonica et in illis presbiteris et clericis, q. ibi pro tempore fuerint, in eorum sint potestatem predicta petia abendi et usumfructuamdi. Si aliquo tempore nos vel nostri heredes tibi eccl. in aliquod intentionaverimus, spondemus componere suprascripta petia in duplum. Ab aliis hominibus per vos ipsi defendere debeatis. Act. Luçe. Manfredus presb. ss. Lupicinus iudex imp. ss. S. m. Henrici qd. Landolfi, Albonecti qd. Mori, Alberti qd. Rustichi, Gerardi qd. Biancardi, Uberti qd. Ugolini, Stroppio qd. Glandori tt. Vuido not. imp.

Originale: D. 47; *Reg. A*, c. 21 v. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Vuido*: Predictus Guido et Bonadonna voluit, ut filii qd. Gottifredi qd. Ceci, Acorso et Altimari et Guidocti gg. nepotes illorum, haberet suprascripta petia per tenimentum, reddendum omni anno sist. XII, medietatem grano et medietatem fave, ad iusto quartino venditorio, quale in Luca percurrat ad predictam eccl.; et si ita per unumquemque annum non perexolverint, voluit Guido et Bonadonna, ut predicta terra reverteretur in potestatem predictae eccl. et canonice sine ulla calupnia. *Nel verso della carta, da mano del sec. XII-XIII*: Cartula offersionis a Guido filio Raimundi de una cultra terre in Carraia; de qua vi star. grani et vi star. milii; *pot da mano del sec. XIII*: Acorso et Altimari et Guidocto.

¹ *Il Reg. A*: qd. Ramundi monachi ² *Il Reg. A*: Offersio etc. de una cultra terre

877.

Valbiana, 26 Marzo 1131.

A. MCXXXI, VII kal. apr., ind. IX. Ego Vivianus f. qd. Uberti per hanc cartulam dono et trado tibi Martinus f. qd. Iohannis omnibus casis et cassinis atque casalinis simulque terris et rebus cultis et incultis, mobilibus et immobilibus, servis vel ancillis, quem modo abeo et possideo, vel quod in amtea adquisiero. Recepit launchild meritum, anulum aureum. Pena dupli. Actum Valbiana. S. m. Viviani. S. m. Petri qd. suprascripti Uberti et

Bernardi qd. Martini et Sesmundi qd. Georrii tt. Ubertus not. imp.

Originale: N. 155. *Nel verso, da mano coeva*: Cartula Viviani de Masagrausi, quam fecit Martino de Ponte.

878.

Lucca, 30 Marzo 1131.

A. MCXXXI, III kal. apr., ind. IX. Manifesti sumus nos Guido causidicus et Fralmuccius gg. ff. qd. Fralmi causidici, quia vos Petro archipresb. et Maurus cantor et Gerardus et Manfredus et Alb(e)rigus presbiteris atque Anselminus subdiac. canonici et confratribus de eccl. et canonica S. Martini per hanc cartulam libell. nom. ad censum perexolv. dedistis nobis unam petiam de terra, q. est campus, in l. Fondora; et tenet: unum capud in via publica, aliud in terra * *, latus unum in terra nostra, aliud in terra de ospitale S. Petri et in terra Bruni qd. Guarnieri. Dedistis, ut a modo sit in potestate nostra et in nostris heredibus habendi atque fruendi. Vobis vestrisque successoribus per singulum¹ annum in mense aug. vobis reddere debeamus, ad eccl. et canonica, star. v de grano bono siccho, ad star. currente venditorio, quale in Luca percurrit. Pena: arg. libr. x. Duo libelli. Act. Luce. Guido causidicus ss. S. m. Fralmucci. S. m. Bernardi qd. Guidi, Bruni qd. Guictonis, Henrici qd. Erminghi, Gerardi qd. Petri tt. Vuido not. imp.

Originale: E. 10; *Regestum A*, c. 28 v; *Regestum B*, c. 17 v. *Nel verso della carta, da mano del sec. XII*: In Fondora, v star. grani a Fralmuccio; quod modo solvit hospitale S. Petri. *Il Reg. A*: Libellum de eadem terra etc. (cf. *il reg. n. 517*). *E aggiunge*: Pro Guidone postea Ubaldu Malpili; pro quo hospitale modo S. Petri.

¹ *L'orig. ha*: singnulum

879.

Lucca, 30 Marzo 1131.

A. MCXXXI, III kal. apr., ind. IX.⁴ Ego Iordanus f. qd. Ceci per hanc cartula dono et trado tibi Drusciana filia qd. Ghetii unam petiam de terra, q. est campus, in l.² et fin. Verciano u. d. Vingnale; que: capita anbo tenet cum uno latere in viis publicis, aliut latus in terra S. Georgii monasterii. Recepti meritum, anulum aureum. Pena dupli. Act. Luce. S. m. Iordani.³ S. m. Villani qd. Guidi et Magninecti qd. Gottefredi et Truffecti qd. Ughi et Viviani et Ughicionis gg. qd. Pagani tt. Ugo not. regis.⁴

Originale: O. 166.

¹ *Il passo* - Primo, tertio kal. apr., ind. nona fu scritto dopo nello spazio lasciato in bianco. ² in l. è su rasura. ³ Sotto v'è un largo spazio in bianco. ⁴ *Il not. si sottoscrisse dopo nello spazio lasciato in bianco.*

880.

Lucca, 31 Marzo 1131.

A. MCXXXI, prid. kal. apr., ind. IX. Ego Iordanus abitor infra Luc. civ., prope eccl. S. Marie, que d. in Via,¹ filius qd. Ceci per hoc scriptum, secundum legem, in morgineap dare videor tibi Drusciane, coniugi mee et filie qd. Ghetii quartam portionem de omnibus casis et cassinis atque casalinis simulque terris et rebus meis cultis et incultis, donicatis et massariciis, mobilibus et immobilibus seu se moventibus, quam habere videor tam infra suprascripta civ. quam et de foris, tan de servis quam de ancillis, sive nutrimentibus meis maioribus vel minoribus, quod modo habeo vel adquisiero. Ut dixit, de omnibus quartam portionem abeas tu Drusciana in morgineap secundum edicti paginan ante parentes et amicos tuos ostensum, ut in futuro pro hac ca(u)sa periurium non percurrat. Act. Luce. S. m. Iordani.² S. m. Villani qd. Vuidi et Magninecti qd. Gottefredi et Trusfecti qd. Ugi et Viviani et Ughiconis qd. Pagani tt. Ugo not. regis.

Originale : E. 69.¹ que d. in Via è su rasura. ² Sotto v' è uno spazio in bianco.

881.

Lucca, 13 Aprile 1131.

A. MCXXXI, id. apr., ind. IX. Nos Iohannic[us] qd. Iohannis et Petrus qd. Martini per hanc cartulam ven[dimus] et tradimus tibi Uberto rectori de ponte S. Petri, qui d. Marchionis, ad partem eiusdem pontis, omnem actionem et locationem, tenimentum, usum atque omne ius, quod nobis pertinet de una petia de terra, q. est campus, in l. u. d. a la Cerchia; tenet: unum caput in terra et dimidia fossa eccl. et mon. S. Iustine, alterum cum uno latere in suprascripta Cerchia, alterum latus in via publica. Recepimus anulum aureum pro pretio sol. xxx Luc. den. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Iohannichi et Petri. S. m. Falconis qd. Petronis, Bruni qd. Lamandine, Aldini qd. Petri, Vitalis qd. Dominichi tt. Ciprianus not imp.

Originale : B. 66.

882.

Pescia, 2 Agosto 1131.

A. MCXXXI, iv non. aug., ind. VIII.⁴ Ego Silvagnus f. b. m. Lanberti per hanc cartula vendo et trado tibi Albertino f. qd. Gogi duas petias de terris in l. et fin. Campo de Piscia u. d. in Cavallere, prope molendino de ospitio Teupassei; que una tenet: capud in terra de filiis qd. Bernardori, alio in terra Vecchiarese, latus unum in terra Iuriuri qd. Pieri, alio in terra, quam tenet Iohanni et Benaenatus da la Cella; secunda, quod est ibi prope, in suprascripto l. Cavallere, tenet: unum capud in terra suprascripti

Bernardori filiis qd. (* *), aliud in terra Signorecti et Baldini gg. qd. Anselmi, latum unum in terra suprascripti Iuriuri, aliud in terra Cuotori qd. Lelli. Recepti meritum, arig. pro sol. xxiv. Pena dupli. Act. Pisscia. S. m. Selvangni. S. m. Pieri f. qd. Saroculi et Rusticucci f. suprascripti Pieri et Teuti f. qd. Pieri et Volta f. Albertini tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: P. 48. *Dopo la sottoscrizione del not. segue, di mano dello stesso Bernardus*: Et repromissionem rogavit Selvagnus ad defendendum suprascriptas duas petias de terra ab omni persona, a pena libr. iii arig., cum suprascriptis tt. et dotale et ego suprascriptus not. similiter.

¹ *L'ind. corrisponderbbe se fosse usato il computo pisano (= 1130).*

883.

Lucca, 6 Agosto 1131.

A. MCXXXI, VIII id. a(u)g., ind. IX. Ego Opitho qd. Alfredi per hanc cartulam vendo et trado tibi Signorecto f. qd. Martini unam petiam de terra, q. est campus cum arboribus, in l. Turingo u. d. Campo Gundi et prop(e) eccl. S. Petri; que tenet: unum caput in via publica, alterum in terra Sighiroli Castaldi qd. Uberti,¹ latus unum in terra de ospitali S. Martini, alterum in terra * *. Hanc petiam, q. est cum pert. mensurata star. XI, vel si plus invenitur, tibi vendo et trado. Recepti pretium, sol. cxx Luc. den. Pena dupli. Act. Luce. S. m. Opiti. S. m. Ionathani qd. Bensivegie, Stefani qd. Pugnecti, Bonelli f. Cristofani et Bruni Caliani g. suprascripti Opiti tt. Guilielmus not. imp.

Originale: H. 138.

¹ Uberti è su rasura.

884.

Lucca, 6 Agosto 1131.

A. MCXXXI, VIII id. a(u)g., ind. IX. Nos Opitho et Brunus Calianus gg. ff. qd. Alfredi, quia tu Signorectus f. qd. Martini dedisti nobis meritum, anulum aureum pro sol. cxx Luc. den., per hanc paginam repromittimus tibi, ut a modo nunquam, nos neque nostri heredes, tibi neque tuis heredibus intentionare neque molestare non abemus nulla de una petia de terra, q. est campus,¹ que tibi odie per cartulam Guilielmi not. imp. a me Opitho ex conperatione obvenit. Pena: arg. libr. x. Act. Luce. S. m. gg.²

Originale: H. 163.

¹ *Segue come nel reg. precedente fino a S. Petri* ² *Segue l'escatocollo come nel reg. precedente; solo qui manca et Bruni Caliani g. s. O.*

885.

Lucca, 31 Agosto 1131.

A. MCXXXI, prid. kal. sept., ind. IX. Nos Signorectus f. qd. Martini et Porporella iugales filia qd. Ursi not., consentiente mihi Porporella viro meo, ubi interfuit notitia Ugo et Guil-

lielmus notariorum gg. mei et ff. qd. suprascripti Ursi, a quibus interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam in permutatione damus et tradimus tibi Berardo presb. rectore de ospitale S. Martini, ad partem de ospitale, unam petiam de terra, q. est campus cum arboribus, in l. Toringo u. d. Campo Gundi, prope eccl. S. Petri, et: unum caput tenet in via publica, aliud in terra Sighirolì Castaldi qd. Uberti, latus unum in terra predicti ospitali, aliud in terra et Plebis S. Pauli. Hanc petiam, q. est per mensuram star. XI, vel si plus invenitur, tibi eam damus et tradimus. Pro quibus a te, ex partem de ospitale, recepimus quinque petiis de terris; prima, q. est silva, u. d. supra Poio; secundum, que est silva et vinea,¹ u. d. in Pagia; tertia, q. est silva, u. d. a Orthale; quarta, q. est vinea, u. d. in Piagia;² quinta, q. est vinea, in suprascripto l. in Piagia. Et recepimus in permutatione a te tres portiones de una petia de terra, q. est silva, u. d. in Cambiaticcia, sicut in ipsa commutationis cartula, scripta manu Ughi not. regis, continetur. Pena dupli. Act. Lucę. S. m. iugalium, Signorectus coniugii sue consensì. Ugo not. regis interfui (et) ss. Guihelmus not. imp. interfui (et) ss. S. m. Antelmini qd. Ughi, Guidi f. Villani, Rugerii qd. Matelde, Dragoncini f. Rubertini tt. Vuido not. imp.

Originale: H. 116.

¹ vinea è nell' interlineo. ² Corretto da Pagia

886.

1131.

« Refutatio, immo venditio Ildebrandi et Gerardi gg. qd. Petri de tertia parte duas partes¹ melioramenti de una petia, quam detineba(n)t a nobis; que est in Parathana; que tenet: (caput) in via publica, alterum in terra quam detinebat Leuccio, pro I (star.) grani et I milii² a nobis.³ A. Domini MCXXXI ».

Regestum A, c. 24 v. Cf. il reg. seguente.

¹ partes è nell' interlineo. ² Il passo pro I (star.) grani et I milii è nell' interlineo. ³ Il ms. aggiunge: De quo fuit Angiorellus, de quo Iacobus, de quo Amicus.

887.

1131.

« Venditio Dønnelle uxoris Guidi et filie predicti Petri¹ de tertia parte melioramenti eiusdem terre tertiam portionem. (A.) MCXXXI ».²

Regestum A, c. 24 v.

¹ Cf. il reg. precedente, cui si riferisce. ² Il ms. aggiunge: Et nota, quod ista terra est in capite illius terre, quam tenebat Angelus predictus (cf. i regesti a. 1151, febbraio 2 e 3, at quali si riferisce) qd. Bernardi.

888. *Pozzeveri (Lucca), 9 Gennaio 1132.*

A. MCXXXII, v id. ian., ind. x. Ego Guictone qd. Massaioli f. per hanc cartula vendo et trado tibi Bonfilio abbati mon. S. Petri de Puzeuli unam petiolam de terra, quam habeo in Campo de Pisscia, prope quado de Sivolla; que tenet: capud in via de Frasineta, aliud in terra de filiis qd. Rodolfini de Pisscia, latum unum in terra comunale, aliud in terra de filiis qd. * *. Est a iusta pert. mensurata cultra una et dimidia. Seu vendo et trado tibi meam portionem de una alia petiola de terra, q. est in Campo de Pisscia u. d. Prato Teudici; et tenet: ambas capita cum uno latere in terra Sismundatiche, aliud latum in terra Glandolfini qd. Ugonis de Pisscia. De ec petiola, q. est campo, competit mihi medietate, et ipsa mea portio est cultra una a iusta pertica. Pretium recepi meritum, arig. pro sol. cxx. Pena dupli. Act. Pozeuli. S. m. Guictonis. S. m. Forti qd. Berte et Bellusci qd. * * et Enrichecti f. suprascripti Guictonis et Bernardi qd. Pieri tt. Bernardus not. sacri pal.

Originale: M. 88. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus: Et repromissionem rogavit Guictone per se et suis heredibus ad defendendum suprascripta terram a suprascripto mon. omni tempore ab omni persona, a pena libr. x arig., et cum predictis tt. et dotale et not. suprascriptus.

889. *Lucca, 28 Gennaio 1132.*

A. MCXXXII, v kal. febr., ind. x. Manifestus sum ego Mencucius qd. Bonichi, quia vos Vuido cl. et Victorio gg. qd. Brunecti, pro vobis et pro Ricardo g. vestro, per cartulam libell. nom. ad censum perexolv. dedistis michi septem petias de terris in l. et fin. Arsina, duo sunt in l. u. d. Ceppeta; prima, vinea; secunda, guerceto; tertia est castagneto, dicitur Sala Berni; quarta, vinea, dicitur a Salceto; quinta, vinea, d. a Capannore; sexta, vinea, d. in Campo et in Rio de Girlo; septima, campo, d. a Tora et alle Pera. Dedistis, ut in mea et de meis heredibus ac proheredibus sint potestate suprascripte petie habendi et fruendi. Vobis vel vestris heredibus ac proheredibus omni anno reddere et dare debeamus in vindemia ad palmentum in suprascripto l. tres some de musto, xxiv sist. per somam, cum iusto sist. de Montecatini, tracta una soma per unumquemque annum ad domum habitationis vestre cum nostra spesaria, et duo sist. et dimidio de grano bono sicco mense aug., cum iusto sist. Luc., et septem den. Luc. monete et unum capagnoro de fica ad domum habitationis vestre, et manducare et bibere cum rectitudine duobus hominibus, q. ad recipiendum omni anno suprascriptum mustum venerint. Pena: arg. libr. v. Duo libelli. Act. Luce. S. m. Mencuci. S. m.

Glandulfini qd. Lamberti et Angeli f. Gerardi et Ildebrandini Pis[...] et Broliori qd. Vuidi tt. Wilielmus not. imp.

Originale : C. 118.

890.

Lucca, 23 Marzo 1132.

A. MCXXXII, x kal. apr., ind. x. Nos Ubertus, prenomi-
natus Cinqueequatuor, et Brunectus, prenomi-
natus Brunicus, gg. ff. qd. Gerardi et Tedalgari uxor suprascripti Uberti et filia
qd. Henrici, consentiente michi Tedalgari marito meo, ubi inte-
resse videtur notitia Gorbolani g. mei et Malefronti consobrini mei
et f. Frughieri, a quibus interrogata sum secundum edicti pagi-
nam, per hanc cartulam pro animarum nostrarum remedio offer-
imus tibi Deo et ponti S. Petri, q. d. Marchionis, nostra portionem
de duabus petiis de terris, quarum una est saldino, in l. Fighine;
tenet: unum caput in terra eccl. et mon. S. Marie de Carignano
et S. Angeli in Campo et in terra Petri qd. Petri, alterum in terra,
quam Romanellus de Fighine et Bracha de Vignale detinent, latera
anbo in terris Bianchi et suprascripti Petri et de eorum consorti-
tibus; altera est campus et sterpetum insimul in l. u. d. Aquaviva;
tenet: anbo capita cum uno latere in terra suprascripte eccl. et
mon. S. Marie, alterum latus in terra Bianchi et Bonsomi qd. Bec-
tiperghe. De his competit nobis medietas. Offerimus, ita tamen
quod rector pontis debeat nobis gg. dare, tantum dum vita nostra
fuerit, duo paria boum, unum parium in semente de favale, alte-
rum in semente de grano. Et si quis de nobis premortuus fuerit,
debeat rector pontis dare tantum superstiti unum parium boum,
dum vita fuerit alicuius de nobis, q. supravixerit; tali ordine, ut
a modo sint in potestate pontis et rectorum, q. pro tempore fuerint
in ponte, habendi et usumfructuandi et faciendi de eis, ad partem
pontis, quicquid voluerint. Nec liceat nobis revocare hanc obla-
tionem aliquo casu. Pena dupli. Act. Luce. S. m. gg. et
Tedalgari, Ubertus coniugi sue consensit. Gorbolanus g. Tedalgari
et Malef(r)onte consobrini eius interfuerunt. S. m. Ildebrandi, Ca-
porasi prenomi-
nato, qd. Morecti, Martini qd. Dominici et Bonsomi
qd. Becti tt. Guilielmus not imp.

Originale : B. 36.

891.

Lucca, 13 Aprile 1132.

A. MCXXXII, id. apr., ind. x. Ego Bonadonna relicta qd.
Vuidi et filia qd. Lei, legen Romana vivebat ex parte viri mei
lege Romana vivebat, quoniam avus eius paternus clericus fuit,
per hanc cartulam pro anime mee remedio et pro remedio anime
Lei genitor meus offero tibi eccl. et canonice S. Martini unam pe-

tiam de terra, q. est campus, in l. et fin. Vaccule u. d. Fondalio; que: unum caput (tenet) in terra et dimidia fossa S. Pontiani, aliut in terra et castanieto, quam michi reservo, latus in terra Falconi qd. Cenamelli et in terra, qui fuit Baldicionis [Bern?]ardi, aliut in terra Panfilie germane mee. Est ad iuxtam per(t.) mensurata sist. * *. Tibi eccl. et canonica et in illis presb. et cl., q. ibidem pre tempore fuerint, in eorum sint potestate suprascripta petia habendi et usumfructuandi; retento michi usumfructum, donec vixero. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Bonedonne, Vuido not. imp. t. ss. S. m. Maginecti qd. Gottefredi et Acorsi qd. Gottefredi et Viviani et Ughicioni gg. qd. [...]. Ugo n[ot. regis].¹

Originale: G. 54; Regestum A, c. 45. Il Reg. A aggiunge: De qua (terra) olim Martinus qd. Buseiori v star. grani et v inter milium et fabas. Sopra Martinus nell'interlineo: de quo Arcurius

¹ *Le parole not. regis si hanno per intero nella corroboratio.*

892.

Pistoia, 19 Dicembre 1132.

Breve recordationis ad memoriam habendam, qualiter in l. Pistoria, intus civ., in curia Guidonis qd. Guidonis f. de Veriole, in presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Talia iugalis Armanni et filia * *, consentientes Armannus uxori sue et interrogata a Rainerio iudice sacri pal., per fuste, ut in sua manus tenebat, refutavit in manibus Bernardi avocati mon. Putheuli, in vice Tedaldi abb. mon., illam terram, quam emit qd. Petrus abbas a qd. Bernardo f. qd. Singnorelli de Buiano, que est in l. (u.) d. Machione, et in cartula mon. legitur; et per idem fuste investivit avocatum, in vice abbatis, qualem finem vir suus fecisset cum suprascripto abb. iure vel ratione iudicis vel caudidici, omni tempore debebat opservare ipse et sui heredes a predicto abbati suisque successoribus. Pena: arig. libr. xx. Unde recepit meritum, arig. et pro finita causa hec fecit Talia confirmandum iusta legem; in presentia: Acgori qd. * * et Ragineri f. Gregorii et Viviani qd. Guidonis f. eodem l. Pistoria et reliqui plures. A. MCXXXII, XIV kal. ian., ind. XI. Armannus in ac refutatione et obligatione et investitione manus inposuit. Acgorus ibi fuit. Vivianus ibi fuit. Raginerius ibi fuit. Rainerius iudex sacri pal. interfui et mee manus signum imposui. Bernardus not. sacri pal.

Originale: X. 79.

893.

1132.

« Venditio Benecti f. predicti Bonacci¹ de melioramento medietatis predictae terre, de qua reddebat XVIII star. grani et VIII

fabarum nobis; quod melioramentum vendidit Leoni qd. Homod(e)i,² ad reddendum nobis predictam blavam. A. Domini MCXXXII^o >.

Regestum A, c. 27 v.

¹ Cf. il reg. n. 411, cui si riferisce. ² Nel reg. n. 411 è Homodei

894. *Pozzeveri (Lucca), 27 Dicembre 1132.*

Ad memoriam habendam, qualiter in l. et fin. Puteuli, in presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Ricardus qd. Albertori et Moricone f. suprascripti Ricardi, consentientes genitor suo filio, per fuste, ut in eorum manibus tenebant, refutaverunt in manibus Tedaldi abb. mon., (quod) d. Puteuli, campiam illam, quam iuste vel iniuste requirebant et litigabant adversus mon. de illa terra, quam habet in Campo de Buiano, que una d. Ponticenus, et pertinet a mon., a parte qd. Albertini et Bonacci qd. Bruni filii, et alia petia d. * *, et ambe fuere emte a qd. Raginerio qd. Ugonis f. Pena: arig. libr. x. Unde fecit predictus abbas a suprascripto patre et filio meritum, porcum unum, confirmandum iusta legem; in presentia: Ragimundi Corsi et Tancredi qd. Ube(r)ti de Uzano, Armani f. Gerbellini de * *, Baroncelli libertinus fuit de Porcari et reliqui plures. A. MCXXXIII, VI kal. ian., ind. XI. Suprascriptus Ragimundinus ibi fuit. Tancredus ibi fuit. Armanus ibi fuit. Baroncellus ibi fuit. Bernardus not. sacri pal.

Originale: v. 66.

895. *Pozzeveri (Lucca), Aprile 1133.*

Breve recordationis, qualiter in presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, in l. Putheuli, Tedaldus abbas mon. de Potheolo et Armannus f. Rolandi qd. Sismundi litem, quam inter se habebant, de terra quam Bernardus de Boiano vendidit predicto mon., posuerunt in arbitrium et iudicium Manfredi causidici per dirictum et rationem, unde Manfredus, utramque partem audiens et rationem hinc inde inquirens, cognovit predictum mon. per multos annos sine legali molestia possedisset et cognovit secundum recordationem et testificationem duorum bonorum hominum, scilicet: Petrum de Ozano dicentis se semper audisset, quod hec terra fuit Vinarese et pervenit in Singnorellum per donationem ex parte sui santuli de Vivinaria et ab eo solo et suo f. fuit possessa et detenta et non ab aliis suis parentibus vel consanguineis vel patris de Buiano et alterius hominis testificantis, anticum tenitorem predictae terre similiter audisset testimoniare et non reddidisse inde redditum ulli homini de Buiano, nisi Bernar-

duccio et suo patri et dedisset ei investitionem ut per suam parabolam ita iuraret et per xxx annos et plus possedit. His auditis et inquisitis, Manfredus interrogavit Ermannum, si ipse vellet iurare, quod se sciente rectum et iustum requireret, qui respondit quod non iuraret; deinde Manfredus dixit: ego non cogo abbatem, ut suos tt. iurare faciat, quia non est necessarium, cum Ermannus nec de calunnia iuret, nec aliquam probationem ex sui parte introducat, set abbatem et mon. ab ea lite, quam Ermannus pro sua uxore de predicta terra faciebat, absolvo. Tamen abbas dixit: quamvis meos tt. non sim coactus ratione, ut faciam iurare, tamen, ut satisfaciam voluntati Armanni, volo ut iurent. Qui tt. statim fuerunt presti super evangelia iurare, ut supra dictum est. Ermannus vero, postquam hoc vidi, remisit sacramentum testium et fecit finem de predicta terra pro se et pro uxore sua et suis ereditibus in manu abbatis; in presentia: Acgori f. qd. * * et Scocti puer monasterii, Ciculi qd. * * de Villa Bassirica et * * f. Anselmucci de Pisscia et Martini et Pociori et Martini Capasci, tres isti¹ conversi mon., et Ragineri presb. et Baroni presb. et reliqui plures. A. MCCCXIII, mense apr., ind. XI. Manfredus causidicus ss.² Bernardus not. sacri pal.

Originale: X. 40.

¹ *Le parole tres isti sono nell' interlineo.* ² *Manfredus si sottoscrisse dopo nello spazio lasciato in bianco.*

896.

Lucca, 19 Luglio 1133.

Breve recordationis, qualiter in Luc. civ., prope eccl. episcopatu S. Martini, presentia bonorum hominum, eorum nomina subter leguntur, Rusticus qd. Ceci fecit una restaurationis cartulam in persona Melduccie uxor sua et filia qd. Hughicionis de duabus petiis de terris, q. sunt campi, in l. et fin. Verciano; una u. d. Vingnale; alia est suam portionem, q. est medietatem, prope u. d. al Bosco, quam tenet Allegrectus, pro restaurationem videlicet de medietate de omne ius et actionem et locationem, tenimentum, usum quod ei alico modo, ex parte eccl. S. Marie in Via, pertinebat, unde ipse Rusticus cartulam donationis in persona Melduccie, nomine antefacta, dedi et ipse pro sua utilitate vendidi et pro ipsa venditione fecit Rusticus predictam (cartulam) restaurationis de predictis duabus petiis; ita tamen si Rusticus mortuus fuerit sine heredibus de Melduccia, et Iordano g. suo dederint Melduccie, infra unum annum post mortem suam, sol. LXXX Luc. monete, et si ita in predictum terminum ip(se?) Iordano observaverit et adimpleverit, sicut dictum est, illa restaurationis cartulam sit inanis et vacua et revertatur in Iordano et in suis heredibus, sine ulla ca-

lupnia; et si predictum pactum ipse Iordano in predictum terminum non fecerit, Melduccia abeant et detineant predictam terram. Presentia: Huberti qd. Bernardi, Ghiandolini qd. Cuniti, Brunecti qd. Hughi. A. MCXXXIII, XIV kal. aug., ind. XI. Hubertus not. inp.

Originale: O. 170.

897.

Lucca, (circa il Luglio 1133?).

Breve ad memoriam habendam, qualiter infra Luc. civ., prope eccl. S. Marie, q. d. in Via, presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Rusticus qd. Ceci et Imilduccia iugales et filia Ughicioni, per consensu viri sui et notitia genitore suo et Gratiano f. Raimundi, a quibus interrogata fuerit secundum edicti paginam, per fustem, quem in eorum tenebat manum sine omni conditione, fecerunt finitionem atque trasactionem, simulque refutaverunt in manum Iordani g. suprascripti Rustichi et f. suprascripti qd. Ceci de quinque petiis de terris in l. et fin. Verciano; prima, q. est campus, dicitur al Pero, que est alodum et libellaria et paliareto insimul comprehensa, que: capita anbo tenet in viis publicis, latus unum in fluvio Auseris, aliut in terra Allucci; secunda, q. est orto cum cassina super se, quam detinet Signorecto massario qd. Picinelli, que: unum caput tenet in via publica, aliut in terra S. Vincentii et de suis consortibus, latus unum in fluvio Auseris et in terra Bonfante qd. Ughi di Casalino, aliut in terra de filii qd. Carbonis; tertia, q. est campus, u. d. Vingnale, que: unum caput tenet in terra de filiis qd. Moroni et de eorum consortibus, aliut in simitula, latus unum in via publica, aliut in terra S. Georgii; quarta, q. est campus, u. d. Campo Donico, que: unum caput tenet in simitula, aliut in fluvio Auseris, latus unum in terra, qui fuit Ildobranducci, aliut in terra qd. Gottefredi; quinta, q. est ortus, u. d. a la Clusa, que: unum caput tenet in terra, qui fuit de filiis qd. Angeli, aliut in fluvio Auseris, latus in terra Uberti qd. Ildebrandi, aliut in terra * *. Pena: arg. libr. xx et insuper ad penam Luc. consulum et treganorum, q. pre tempore fuerit. Presentia: Fulcieri qd. Raineri et Vuido et Sernacho gg. qd. Allucci et Gerardi Veccho qd. Signorecti.¹ (Ugo not. regis).²

Originale: O. 160. Nel verso, da mano del sec. XII: Cartule Iordanis conversi nostri. Cf. anche il reg. n. 879.

¹ Il resto manca. ² Il not. rog. è certo l'Ugo del regesti nn. 721, 745, 780, 783, 891, 935, 943 etc.

898.

Lucca, 30 Luglio 1133.

A. MCXXXIII, III kal. aug., ind. XI. Nos Savinus et Martinus et Bonicus clericus gg. qd. Lamberti et Ghisla genitrix

eorum et relicta predicti Lamberti, consentientes mihi predicti gg. ff. et mundualdi mei, per hanc cartulam vendimus et tradimus vobis Benefeci et Landino gg. qd. Ruspilii unam petiam de terra nostra, q. est campus cum arboribus, l. et fin. Paganico u. (d.) Savinole, que tenet: unum caput in via publica et in terra Rolandi qd. Sassi eiusque consortes, alterum in terra S. Marie de predicto l. Paganico et in terra, quem nobis reservamus, latus unum in terra nostra, quem nobis reservamus, sicut ibi singna et termina posite sunt, alterum in terra de curte de Porcari. Est mod. i ad iuxtam pert. mensuratoriam. Recepimus meritum, arg. pro sol. LXXX. Pena dupli. Act. Luce. S. m. gg. et Ghisle, predicti gg. matri consenserunt. S. m. Baldicionis qd. Iohannis et Viviani qd. Bonelli et Viviani qd. Boniti Quacthaloti et Bruni naturalis f. Romanelli tt. Benedictus not. regis.

Originale: Q. 87. Cf. il reg. seguente.

899.

Lucca, 30 Luglio 1133.

A. MCXXXIII, III kal. aug., ind. XI. Nos Savinus et [Martinus]¹ et Bonicus clericus gg. qd. Lamberti et Ghisla genitrix eorum et relicta predicti Lamberti, quia vos Benefeci et Landinus gg. qd. Ruspilii dedistis nobis meritum, arg. pro sol. LXXX, consentiente mihi Ghisle predicti gg. ff. et muldualdi mei, per hanc paginam promictimus vobis deinceps in amtea, nos vel nostri heredes non habemus ullo modo agere vel molestiam facere, vobis vel vestris h[eredibus] de una petia de terra vestra, q. est campus cum arboribus, in l. et fin. Paganico u. d. Savinole, que est per mensura mod. i, quam vobis hodie per cartulam Benedicti not. regis vendimus. Pena: arg. libr. x.²

Originale: Q. 165.

¹ Cf. il reg. precedente. ² Segue l'escatocollo come nel reg. precedente.

900.

Lucca, 8 Ottobre 1133.

A. MCXXXIII, VIII id. oct., ind. XII. Nos Malclavellus et Iustinianus gg. qd. Belindonis, quia tu Guilielmus qd. f. Sifredi, uterinus frater noster, dedisti nobis lauechild, anulum arg., pro aecl. et canonica S. Martini, que sita est in Luc. civ., per hanc paginam repromittimus tibi Deo et eocl. et canonicis S. Martini, quod a modo ullo tempore nos gg. vel nostri heredes non agemus neque molestabimus te S. Martini aecl. et canonicam vel tuos rectores seu canonicos de omni patronatu et potestate atque omni iure, que tibi ullo modo pertinet de aecl. et canonica S. Bartholomei de l. Ciciano cum omnibus suis pertinentiis; neque

de tuis tribus portionibus unius petiē de terra, q. est campus et ortus cum arboribus super se insimul, in l. et fin. Mariē u. d. Piccilliatico, de qua filii qd. Bonelli Olivē cum suis consortib[us] omni anno reddunt XVI star. inter granum et milium et unam operam, quē prefatus Guilielmus, pro animē suē et animē suprascripti qd. patris sui remedio ac salute, eccl. ac canonicē S. Martini per cartulam Ughi not. imp. optulit, preter suprascriptam operam, quam precipue eccl. S. Bartholomei obtulit et iudicavit. Pena: arg. libr. XL[...]. Act. Luce. S. m. Malclavelli et Iustiniani. S. m. Gallete qd. Gerardi, Francischi qd. Rolanducii, Collis qd. Signorecti, Bellomi qd. Stephani, Mainetti [...] tt. Ugo not. imp.

Originale: M. 160; Regestum A, c. 8 v.

901.

Lucca, 14 Ottobre 1133.

Breve recordationis, qualiter infra Luc. civ., intus canonicam S. Martini, presentia bonorum hominum quorum nomina supter leguntur, Sesmundus vicedominus per fustem, quem in sua manu tenebat, ex parte S. Martini ecclesie, investivit per tenimentum Amatam qd. Bonii, quatinus deinde in antea habeat et teneat unam petiam de terra cum arboribus, prope Tempagnano, que est per mensuram sist. IX, aut si plus invenitur, reddendo omni anno in mense ian. predictae ecl. pensionem den. XVIII Luc. monete. Presentia: presb. Alberighi et Gerardi qd. Benenati, Beni qd. Boni, Porcelli qd. * * et ceterorum. A. MCXXXIII, prid. id. oct., ind. XII. Guinisius not. imp.

Originale: H. 136; Regestum B, c. 17. Nel verso della carta, da mano del sec. XII: [...] Boni qd. Amati de Tempagnano den. XVIII; pot da mano del sec. XIII: Paganellus et Arrigus qd. Rugerii Rugeronis de Lischia habent terram et faciunt hinc predictum redditum (?) den. XII (sic). Il Reg. B aggiunge: Quam terram modo habent Paganellus et Arrigus qd. Rugeronis de Lischia, ut dicitur.

902.

Tassignano (Lucca), 28 Ottobre 1133.

A. MCXXXIII, v kal. nov., ind. XII. Nos Cigus et Beraldus sacerdotes et rectores eccl. S. Margaritē, q. sita est in l. Tassignano, quia tu Bonaldinus qd. f. Albertini dedisti nobis, ad partem suprascripte eccl., anulum aureum pro sol. LXXX Luc. den., quorum LX sol. Tedaldino qd. Opiti dedimus de omni actione, locatione, beneficio et usu, quē ei ullo modo pertinebant de una petia de terra, q. est ortus cum arboribus super se, in suprascripto l., prope suprascriptam eccl., que ab ipso Tedaldino, ad partem eiusdem eccl., emimus, alios XX sol. expendimus pro alia utilitate suprascripte eccl., per hanc paginam repromittimus tibi Bonaldino, quod

nos vel nostri successores non agemus neque intentionabimus ullo tempore te vel tuos heredes de una petia de terra, cum duabus casinis super se et curte et orto insimul, in l. Tassignano, prope iamdictam eccl., et tenet: ambo capita in viis publicis, latus unum in terra hospitalis S. Marię, alterum, cum fossa infra se, in terra Mencucii et mon. S. Georgii et in terra et media fossa Brunecti Tassignani, et est cum iusta pert. mensurata star. vi, vel si plus est; in qua tu cum tua familia habitas; neque de quarta portione de duabus petiis de terris, q. sunt campi, in suprascripto l.; quarum una tenet: unum caput in via publica, alterum in terra tua, latus unum in terra tua, alterum in terra Rolandi qd. Sassi eiusque consortum; secunda est u. d. Ritondolo, et tenet: unum caput in via publica, alterum in terra Advocatorum et aliquantum in terra Bonici qd. Angeli, ambo latera in terra eiusdem Bonici. Iterum per hanc paginam repromittimus tibi, quem nos vel nostri successores dehinc ad x annos proximiores ememus terram pretio sol. LXXX Luc. den. et cartulas acquisitionis ipsius terre in te vel tuis heredibus recipere faciemus, ad permutationem nobiscum agendam de suprascriptis terris, si vobis necesse fuerit. Pena: arg. libr. xx. Act. in suprascripto l. Tassignano, in canonica suprascriptę eccl. Beraldo presb. in hac¹ cartula manu mea ss.² S. m. Benedicti qd. Sapionis et suprascripti Bonici qd. Angeli, Marchi qd. Bonici, Guilielmi qd. Bruni, Bonfilii qd. Bonici, Pericioli f. Carbonis tt. Ugo not. imp.

Originale: H. 56. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Ugo: Propterea nos Cigus et Beraldo sacerdotes, ex parte suprascriptę eccl., tibi Bonaldino damus, cedimus atque mandamus omnem actionem et ius atque derictum, nobis vel suprascriptę eccl. pertinentia, de suprascriptis terris, agendi et faciendi ex eis quicquid vobis placuerit. Suprascriptis tt. presentibus. Pro Cigo presb. Le parole Pro Cigo presb. sono di mano di Beraldo.

¹ *L'orig ha: ach* ² *Beraldo si sottoscrisse dopo nello spazio lasciato in bianco.*

903.

Lucca, 17 Marzo 1134.

A. MCXXXIV, XVI kal. apr., ind. XII. Nos Gisla relicta qd. Lanberti et filia qd. Bonichi et Savinus et Martinus et Bonicus gg. qd. predicti Lanberti, ego Gisla consentientes mihi suprascriptis ff. et mundualdis meis, in quorum mundium esse visa sum, per hanc cartulam vendimus et tradimus vobis Benefeci et Landino gg. qd. Russpili nostram portionem, q. est tertia pars de una petia de terra, campus cum arboribus, in l. et fin. Paganico u. d. Saniule, et tenet: unum caput in terra Paganelli qd. Rolandi, aliud in terra S. Marie, latus unum in terra de ospi-

tio S. Petri Maioris, aliud in terra Balordi qd. Viviani et Gimi-
niani qd. Nichi. Est cum iusta pert. mensurata sist. XI. Recepti-
mus pretium, sol. XL Luc. monete. Pena dupli. Act. Luca. S.
m. gg. et Gisle. S. m. Baldicionis qd. Iohannis, Lanberti qd.
Omodei, Martini qd. Stavili, Guarneri qd. Iohannis tt. Gui-
nisius not. imp.

Originale: Q. 49.

904.

Lucca, 8 Ottobre 1134.

Constitutum est, ut si quam de minoribus necessarium fuerit
venditionem seu pingnorationem possessionem contrahere, hoc aput
acta causis probatis, que venditionis seu pingnorationis ut [...]
inserant, decreto solleniter interposito, faciant. Advenit igitur
Ubertus causidicus qd. Ubaldi causidici f., legitimus tutor
Ubaldi et Bernardi pupillorum, Sineanima sacri pal. comitem et
missum imp., residentem infra Luc. civ., ante ecl. S. Donnini,
adstantibus cum eo Gregorio et Fralmo iudicibus, necnon Hen-
richo et Guidone causidicis; dixer[unt?] utile esse et necessarium
Henricho adulto et Ubaldo et Bernardo pupillis gg. ff. qd. Ber-
nardi vendere tres petiis de terris, q. sunt campis, in l. et fin.
Ponte, que d. Marchionis, et hoc pro maritanda Principessa eo-
rum sorore. Simulque petivit a predicto comite, quatenus predicto
Henricho adulto curatorem constitueret, ad faciendam venditio-
nem, et Henricho, auctoritate curatoris et pupillis, interveniente au-
ctoritate suprascripti Uberti causidici legitimi tutoris, ad vendi-
tionem faciendam, suam auctoritatem prestaret. Cognita causa,
comes, cum predictorum iudicum et causidicorum, Ubertum causi-
dicum patruelem gg. curatorem constituit Henricho adulto in pre-
fata venditione facienda, simulque decrevit pupillos auctoritate
legitimi tutoris et constituti curatoris Henrici, predictarum rerum
venditione, interveniente suo decreto, contraheret. A. MCXXXIV,
VIII id. oct., ind. XIII. Nos Henricus adultus et Ubaldus
et Bernardus pupilli gg. ff. qd. Bernardi, cum auctoritate Uberti
causidici legitimi tutoris Ubaldi et Be[rnar]di et dativi curatoris
Henrici, et decreto Sineanime sacri pal. comitis et missi imp., et
ego Pancia relicta qd. suprascripti Bernar[di] filia qd. Henrici,
lege Romana vivente ex parte predicti Bernardi, per hanc car-
tulam vendimus et tradimus tibi Guictoncino f. qd. Guictonis tres
petiis de terris nostris, q. sunt campis, in l. et fin. Ponte, que
d. Marchionis; prima, q.: unum caput tenet in terra et media
fossa tua, aliud in terra (et) media fossa Sigefredi, latus unum in
terra S. Petri, aliud in terra Brunichi; secunda, q.: unum caput
tenet in terra nostra, quam nobis reservamus, sicut singna et ter-

mina posite sunt, aliud in terra * *, latus unum in terra * *, aliud in terra * *; tertia, q.: unum caput tenet in terra * *, aliud in terra * *, latus unum in terra * *, aliud in terra * *. Recepimus pretium, sol. c Luc. monete. Pena dupli et arg. libr. x. Act. Luce. S. m. Henrici et Ubaldi et Bernardi et Pancia. Sineanima sacri pal. comes et missus imp. hec aput me acta confirmo. Fralmus imp. iudex ss. Ubertus causarum patronus ss. S. m. Malapresa qd. Guidi, Viviani qd. Pagani, Tomasi qd. Gerardi, Angeli Dinaita qd. * *, Nero f. Ughi tt. Vuido not. imp. omnia a predictorum gg. facta, iussione Sineanime, post traditam complevi atque dedi.

Originale: B. 4.

905.

Lucca, 4 Novembre 1134.

A. MCXXXIV, prid. non. nov., ind. XIII. Ego Martino qd. Fuschi per hanc cartulam pro remedio anime mee offero tibi ospitalis S. Martini duabus petiis de terris, q. sunt campi, l. Tassiniano, una u. d. in Gailo, tenet: unum caput in via publica et via vechia, alterum in terra S. Stefani, latus unum in terra predicti ospitalis, alterum in terra Iohannis f. Menchi; secunda u. d. Caselle, tenet: ambo capita in viis publicis, latus unum in terra filiorum qd. Lanberti, alterum in terra predicti Iohannis et Albertini qd. Berte. Est per mensura inter ambobus petiis star. XI. Offero, ut a modo sint in potestate illius rectoribus, q. in eo pro tempore fuerint, habendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. Luce, iuxta eccl. S. Alexandri. S. m. Martini. S. m. Huberti qd. Lanberti cl. et Antelmini qd. Hughii et Potus qd. Andree et Benthii qd. Domenichi et Homodei qd. Petri tt. Hubertus not. imp.

Originale: D. 9.

906.

Saltocchio (Lucca), 7 Marzo 1135.

A. MCXXXV, non. mar., ind. XIII. Nos Ricciardus qd. Dominichi et Guntelda iugalis suprascripti Ricciardi (filia) qd. Carboni, consentientes michi vir meus, ubi interesse videtur notitia Rolandini et Guntardi gg. ff. mei, a quibus secundum legem interrogata sum, per hanc cartula pro animabus nostris remedium offerimus tibi eccl. et mon. S. Petri de Putheuli nostram portionem de duobus petiis de terris, que sunt in l. et fin. Saltucello; una, q. est vinea, u. d. a. Folliano et vocitatur in Vinnalliore, tenentes: unum capud in terra Ragineri, q. Pascio v., aliud in terra Fermucci da Rabuli, latum unum in terra Petri Bigaroni et de suis consortibus, aliud in terra Rolandi qd. Sassi

et de suis gg. ; secunda, quod est orto, in suprascripto l. u. d. a Rabuli, tenentes : unum capud cum uno latere in viis plubicis, aliud capud in terra Pagani not., aliud latum in terra suprascripti Rolandi qd. Sassi. Offerrere videmur, et competit nobis medieta-tem, ut a modum in antea permaneat in potestate mon., ut omni tempore in iure et dominio eius sit et de eius abbatis et monacis et rectoribus. Pena dupli. Act. suprascriptu Saltuclio. S. m. iugalium, consentientes vir con(iu)gi sue. S. m. suprascripti Rolandini et Guntardi, q. matrem interrogaverunt. S. m. Gerardus qd. Pieri et Brunecti f. Gerarducci et Ciculini qd. Bernardi tt. Bernardus not. sacri pal.

Originale : V. 65. *Nel margine inferiore della carta, sul recto, di mano dello stesso Bernardus* : De suprascriptis duobus petis totis, sicut supra per omnia legitur, que tota monasterii pensione exit inde sol. iiii.

907.

Porcari (Lucca), 14 Marzo 1135.

Ad memoriam habendam, qualiter in l. et fin. burgo de Porcari, in presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Paganellus qd. Rola[ndi] una cum domina Agnesia uxore sua qd. Arduini filia et cum Rolandino et Ildebrandino gg. ff. suprascripti iugales insimul omnes per fuste, quod in eorum manibus tenebant, investierunt Teudaldum abb. de mon. de Puteuli, in vice S. Petri, et dederunt et tradiderunt atque concederunt omne decimationem de illo recoltu omnium, quod eorum castaldiones recolligere faciunt aut colligunt pro eis ad donicatum de castaldata de plano, et si habuerint molendinum in Cavaliano, medietatem de illa [de]cima de illo reddito concederunt non a(m)plius, et dederunt etc. omnem illam decimationem, quod exierit de sceppato de bosco Martini Curti et scandorario et de sceppato de bosco castellano et de omni sceppato, quo a modo in antea erit factum, unde ipse habere debeant redditum. Presentia : Matiolini qd. Lanberti et Gratini qd. Iohanni et Ildebranducci qd. Rodolfi ; isti tres tunc in tempore erant castaldi eorum ; et presentia : Baroncelli qd. Oedi et Calutichi qd. Bolgarrelli, et reliqui plures erant ibi. A. mcxxxv, prid. id. mar., ind. xiii. Suprascripti castaldi ibi fuere. Suprascriptus Baroncellus ibi fuit. Suprascriptus Caluticus ibi fuit. Bernardus not. sacri pal.

Originale : G. 36.

908.

Paganico (Lucca), 31 Marzo 1135.

A. mcxxxv, ii kal. apr., ind. xiii. Ego Gregorius sacerdos, custos et rector eccl. S. Marie de Paganico, per hanc car-

tulam vendo et trado vobis Benefeci et Landino gg. qd. Rospilli unam petiam de terra, q. est campus, in suprascripto l. Paganico u. d. in Saviole, et tenet: unum caput cum uno latere in terra et media fossa vestra, aliud caput, cum fossa infra se, in terra de curte de Porcari, alterum latus, cum fossa infra se, in terra Guaschi qd. Albertini et de suis consortibus. Recepti anulum, arg. launehild pro pretio XL sol. Act. suprascripto l. Paganico, iuxta suprascriptam eccl.¹ S. m. Sesmondi qd. Iohannis, Alluccioni qd. Signorecti, Benedicti qd. Iohannis, Gemignani qd. Nichi, Albertini qd. Ildebrandi, Carincioni qd. Stephani, Petri qd. Roberti, Alexandri et Tardiboni ff. Signorecti, Ugolini qd. Iohannis di Campo tt. Gualfredus not. imp.

Originale: Q. 107.

¹ Sotto v' è uno spazio in bianco.

909.

3 Luglio 1136.

« Promissio Lutterii Cacabeci qd. predicti Henrici¹ ad canonicam S. Martini de reddendo XI star. grani et XI fabarum canonicam S. Martini de predicta terra.² A. Domini MCXXXVI ».

Regestum A, c. 32; *Regestum B*, c. 51 v.

¹ Cf. il reg. n. 339, cui si riferisce. ² Cf. il reg. n. 339, cui si riferisce. Il reg. B aggiunge: que est campus, posita in Campo de Leulo. Manu Lanfranchi not. m^oc^oxxxvi, v non. iulii.

910.

1136.

« Offersio a predicta Binia¹ relicta qd. Guilielmi predicti² de duabus partibus sue partis, q. est tres portiones de predicta terra in Ronco, que partim erat alodium et partim tenimentum ab eccl. S. Martini, per iudicium supradicti Guilielmi et Allegretti;³ de quo tenimento reddebat S. Martino den.⁴ xxxii, et ecclesie S. Petri Maioris den. xvi; que tenet: caput in fossa, q. d. Savalliana, alterum in terra Guicciardi Catolli de S. Salvatore in Muro, latus in terra Guidi qd. Gerardi, alterum in terra predicti Allegretti; tali tamen pacto obtulit, ut si Ruffulus f. eius daret pro anima sua quibusdam ecclesiis et S. Martino testamentum suum, predicta terra esset in potestate filii eius, alioquin due portiones predictae terre essent B. Martini et tertia S. Petri Maioris. A. Domini MCXXXVI ».

Regestum A, c. 33. Cf. il reg. seguente.

¹ Cf. il reg. n. 624, cui si riferisce. ² Seguono le parole de melioramento suo espunte. ³ Il ms. aggiunge: factum supra; cf. il reg. n. 624. ⁴ den. è nell'interlineo.

911.

(Circa il 1136?).

« Binia mulier relicta qd. Guilielmi et filia qd. Leonardi cl. obtulit Luc. capitulo suam partem, q. est de quatuor partibus tres, unius petie terre posite in confinibus Ronchi, in l. dicto Savaliana ».⁴

Regestum B, c. 40 v. Cf. il reg. precedente.

¹ *Il ms. aggiunge: De qua redditur Luc. capitulo den. xxxii annuatim.*

912.

1136.

« Venditio Iordanis qd. Billie de quattuor petiis terrarum in Fiesso Ugolino, q. Baroncello dicebatur,¹ qd. Mingarde,² que sunt cultre duo; quarum prima tenet: caput in via publica, alterum in terra S. Iustine, latus in terra Guidi qd. Guidi et Ubaldi qd. Uberti, alterum in terra S. Martini; secunda (tenet): caput in via publica, alterum in terra S. Iustine, latus in terra Petri qd. Ildebrandi et nepotum,³ alterum in terra Signorecti qd. Bonaldi et consortum, quarta,⁴ ortale, tenet: caput in via publica, alterum caput cum latere in terra filiorum Rugerii, alterum (latus) in terra predicti Signorecti et consortum. A. MCXXXVI ».

Regestum A, c. 34.

¹ *Le parole q. Baroncello dicebatur sono nell'interlineo.* ² *Il ms. aggiunge: de quibus ipse Iordanus reddebat canonice S. Martini xviii star. inter granum et fabas et millum, ut in rotulo dicitur.* ³ *et nepotum è nell'interlineo.* ⁴ *La petia tertia manca.*

913.

Tassignano (Lucca), 31 Gennaio 1137.

A. MCXXXVII, prid. kal. febr., ind. xv. Nos Beraldus presb. et Mencorellus gg. qd. Martini et Cinbardus f. suprascripti Mencorelli et Matelda uxor eiusdem Mencorelli et (filia) qd. Cecii et Lamandina uxor suprascripti Cinbardi et filia Bernardi, consentiente michi Cinbardo patre meo, et nobis mulieribus consententibus viris nostris, ubi interfuit notitia Cecionis g. mei Matelde et Blanci nepotis mei et (filii) qd. Pandolfini, propinquorum meorum, et michi Lamandine interfuit notitia patris mei et Sesmondi subdiac. g. mei, a quibus interrogate (sumus) secundum etdicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Pagano qd. Boni Moreni duas petias de terris nostris, q. sunt campi, in l. et fin. Tassignano u. d. in Limite; una tenet: unum caput in via publica, alterum in semita, latus unum in terra Lanberti Canis, sicut termini ibi positi sunt, alterum in terra Bonici eiusque nepotum, sicut termini ibi positi sunt, et est cum pert. mensurata star. XI, que mihi Matelde pertinet per antifactum ex parte viri mei; secunda tenet: unum caput in se-

mitula et aliquantum in terra suprascripti Lanberti Canis et in suprascripta terra, alterum in terra filiorum qd. Bonoti et aliquantum in terra Iustiniani, sicut termini positi sunt, latus unum in terra S. Petri Maioris, alterum in terra suprascripti Iustiniani, et est cum pert. mensurata star. iv et si plus est. Recepimus pretium, CLXXV sol. Luc. Pena dupli et arg. libr. x. Act. in suprascripto l. Tassignano, prope S. Margaritam. S. m. Beraldi presb. et omnium suprascriptorum iugalium, Mencorellus filio suo et uxori sue consensit et ipse Cinbardus uxori sue consensit; Cecione et Blancus propinquoires Mateldę et Bernardus et Sesmondus subdiac. g. Lamandinę interfuerunt. S. m. Sifredi qd. Savorii, Lambertii qd. Conradi, Mainetti qd. Gottifredi, Benenati qd. Iohannis tt. Ugo not. imp.

Originale: H. 80. *Nel verso, da mano del sec. XIII-XIV*: Compera etc. de terra in Limite, in S. Margarita.

914.

4 Febbraio 1137.

« Refutatio de terra in Turingo, u. d. Ducaria, Glandulfi qd. Uberti iudicis ad canonicam S. Martini; que tenet: caput in via publica, alterum in semitula, latus in terra predicti Glandulfi,¹ alterum latus in terra predictę canonice, quam tenebat Curtafides,² et predictus Glandulfus de terra, quam refutavit, (reddebat) star. iii grani.³ A. Domini MCXXXVII ».⁴

Regestum A, c. 22 v; *Regestum B*, c. 8 v.

¹ *Il ms. aggiunge*: de quo fuit Enrigettus ² *Il ms. aggiunge*: de quo Malusus, de Malusu Guilielmus, q. reddebat viii star. grani de predicta terra
³ *Il Reg. B ha*: Pandulfus refutavit etc. campum de Ducaia. Manu Ughi not. MCXXXVII, prid. non. febr. ⁴ *Il ms. aggiunge*: De istis viii star. grani Guilielmi Malusi habemus modo star. iii grani et iii milii per commutationem in Gattaiola; tria vero star. credo esse vendita.

915.

Lucca, 18 Febbraio 1137.

A. MCXXXVII, XII kal. mar., ind. xv. Nos Ugolinus et Belluscus gg. qd. Serelli et Marta uxor suprascripti Ugolini et filia Omici et Bonafilia uxor suprascripti Belluscii et (filia) qd. Benecti, consentientibus nobis mulieribus viris nostris, ubi interfuit notitia patris mei Martę et Iohannis g. mei, et michi Bonefilij Pandolfini g. mei et Signorecti avunculi mei qd. Milandri propinquorum meorum, a quibus interrogate sumus secundum etdicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Vitali qd. Iohannis unam petiam de terra, q. est campus cum arboribus super se, in l. et fin. Capannule u. d. la Muscella, et tenet: unum caput in terra Martini qd. Albituchii, alterum in terra nepotum qd. Arimundi eorumque consortium, latus unum in

via, alterum in terra Brunecti qd. Bectori. Hanc petiam, q. est, cum pert. mensurata, star. VII et scale II, vel si plus est, tibi eam vendimus et tradimus. Recepimus pretium, LVI sol. Luc. Pena dupli. Act. Lucę. S. m. gg. atque iugalium, Ugolinus uxori suę et Belluscus uxori suę consenserunt. Homicio et Iohannes propinquiores Martę, Pandolfinus et Signorectus propinquiores Boneflię interfuerunt. S. m. Martini qd. Pagani, Martini qd. Bacari, Ugolini qd. Cighi tt. Ugo not. imp.

Originale: V. 18. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Ugo: Vitalis investivit Ugolinum et Belluscum gg. de suprascripta terra, quatinus ipsi gg. eorumque heredes haberent et tenerent eam, reddendo de ea omni anno in mense aug. Vitali eiusque heredibus, ad casam eorum habitationis, IV star. de grano bono et II star. de fabis bonis, iusto star. Luc. venditorio; et ipsi gg., in pena consulum treuguanorum Luc., qui pre tempore fuerint, Vitalem investierunt, quod ipsi eorumque heredes reddent ei eiusque heredib[us], sicut dictum est, et non peiorabunt studiose terram, q. est campus cum arboribus super se. Nel verso, da mano del sec. XIII: Carta tavernarii Martini, de reddita fabarum et grani.

916.

Lucca, 28 Marzo 1137.

Breve recordationis, qualiter infra Luc. civ., prope eccl. S. Marie, q. d. Palathese, presentia bonorum hominum quorum nomina inferius leguntur, Petrus qd. Martini per fustem, quem sua tenuit manu, investivit Ubaldum qd. Uberti Calvi, quod ipse et sui heredes ac proheredes reddent pensionem eidem Ubaldino vel suis heredibus ac proheredibus per singulum annum, in mense mar., den. XIV Luc. de una petia de terra, q. est sterpeto, in l. Carignano u. d. Arsiccio, de qua ipse Ubaldus eundem Petrum odie per tenimentum investivit; tenet: caput in via publica, alterum in rivo, latus unum in terra Guidi qd. Guidi, alterum in terra eccl. et mon. S. Marie de Carignano et in terra Ildebrandi qd. Pandulfi et de suis consortibus. Item Petrus fecit pactum et conventum cum Ubaldo: si ei vel suis heredibus aut proheredibus aliquo tempore oportum fuerit vendere vel alienare melioramentum, quod in suprascripta petia fecerint, notificabunt Ubaldo vel suis heredibus aut proheredibus, et si ipsi infra dies xxx proximiores, postquam eis notificaverint, tantum dare voluerint sine fraude, quantum ab aliis hominibus habere potuerint, minus sol. III Luc. den. in venditione ipsi facient eis securitatem in laudatione eorum iudicis et not.; et si ipsi eis infra suprascriptum terminum id dare noluerint, deinde vendant illud cui voluerint ad hoc salva tamen suprascripta pensione. Pena: arg. libr. v. Unde Ubaldus fecit Petro meritum, anulum ad confirmandum omnia suprascripta. Presentia: Rolandi not. qd. Guictonis not., Maleteste qd. Bectusci, Ranucci naturali f. qd. Veccli et Ildebranducci qd. Cighi.

A. MCXXXVII, v kal. apr., ind. xv. Suprascripti omnes ibi fuerunt. Guilielmus not. imp.

Originale: F. 30. *Nel verso, da mano del sec. XII*: Hec sunt cartule de Fichino.

917.

Lucca, 13 Aprile 1137.

A. MCXXXVII, id. apr., ind. xv. Ego Bonellus qd. Caffarelli per hanc cartulam vendo et trado tibi Alberigo presb. et can. eccl. et canonice S. Martini, ad opus et utilitatem eiusdem eccl. et canonice, tenimentum meum et omne ius et actione et derictum simulque usum, quantum et quale habeo vel causare possum, de duabus petiis de terris, q. sunt canpi, quas detineo a suprascripta eccl. et canonica, in l. et fin. Canpolongo; prima tenet: unum caput in terra Uberti Guadardi, alterum cum anbo lata in terra suprascripti S. Martini; secunda tenet: anbo capita cum uno latere in terra eiusdem S. Martini, aliut latus in terra Butinga.¹ Similiter vendo et trado tibi meam portionem, q. est medietas, de una petia de terra in predicto l., pertinentes predictae eccl. et canonice, videlicet quicquit mihi pertinet per tenimentum vel per usum aut alio modo, et habet ipsa petia: unum caput in via plubica, aliut tenet in terra, quam tenet Lanbertus Cane, latus unum in terra, quam tenet Ugolinus f. Pecci,² alterum in terra * *. Est canpus. Recepti pretium, sol. LXV ex parte eccl. et canonice. Act. Luca, in eccl. S. Martini. S. m. Bonelli. S. m. Truffe qd. Gerardi, Guardaincoppo qd. Bonoti, Guidi qd. Singnorecti, Buschetti qd. Bonii, Guilielm[i] qd. Guilielmi, Rainaldini qd. Menchi tt. Henricus not. imp.

Originale: D. 63; *Regestum A*, c. 18 v; *Regestum B*, c. 14 v. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Henricus*: Signorellus (nel *Reg. A*, nel margine, da prima mano: de Signorello Martinus et Angiorellus) qd. Petri fuit pactum et conventum Alberigo presb. et Lottierio diac. canonico eiusdem eccl. S. Martini, donec canonicis aut Bonello placuerit, laborare predictas terras, quod nullam litem vel molestiam eis facient, et ipsi convenerunt Singnorello, si ipsi non lab[...] eas ad eorum manus, quod debent eam dare Singnorello ad afflictum viii star. inter granum et fabis, sicut [...]; presentia suprascriptorum.

¹ *Il Reg. A ha*: Buçinga ² *Il Reg. A aggiunge*: unde ipse Ugolinus (nel margine, da prima mano: pro quo modo Cristianus f. qd. Malieristiani qd. Pecci) reddebat nobis iii star. grani et iii milii.

918.

Calavorno, 2 Novembre 1137.

Breve causa memorie, qualiter in l. Calavurna, presentia bonorum hominum quorum nomina inferius memorantur, Tedericus et Preitellus gg. et ff. qd. Ildebrandi et Mateldina coniux suprascripti Tederici et filia b. m. Lanberti avvocati regis et

Sineopus coniux iamdicti Preitelli et filia qd. Sigelmi, consentientibus eis viris eorum, ubi interfuit notitia Gratiani iudicis sacri pal., a quo interrogate fuerunt, per virgam, quam in suis detinebant manibus, investitionem dederunt i(n) manibus Henrici monachi f. qd. Guittonis et missi donni abbatis eccl. S. Petri de Pozeuli, quod suprascripta eccl. per eorum datam licentiam deinceps, sine aliqua molestia, posideret et haberet aqueductus de molendino suprascripte eccl., qui est positus prope Pescaia, in l. u. d. Cerreta; et omnes obligaverunt se, quod ipsi nullo modo aliquam molestiam de molendino vel aqueductus predictae eccl. vel eius clericis facient, et si inferre ausi fuerint, quod componere habent penam, arg. sol. cc Luc. monete; unde Henricus fecit suprascriptis meritum, sol. x den. monete Lucensium. A. MCXXXVII, iv non. nov., ind. i. Presentia: Rolandi qd. Opiti, Bolgarelli qd. Betti, Gibelli qd. Ugonis, Becci qd. Vuidi, Maze filii qd. Moriconis et ceterorum. Rolandus et Bolgarellus atque Gibellus interfuerunt, Beccus et Maza interfuerunt. Gratianus sacri pal. iudex et not.

Originale: X. 32.

919.

Lucca, 12 Gennaio 1138.

A. MCXXXVIII, prid. id. ian., ind. i. Ego Bonaldinus qd. Alberti per hanc cartulam, nomine pignoris, do et trado atque obligo Martino qd. Petri meam portionem, q. est tres portiones, unius petie de terra, in qua habito, in l. Tassignano, prope aecl. S. Margarite; que tenet: unum caput in via, alterum similiter, latus in terra ospitalis S. Marie, alterum in terra Bruni et eius comsortum. Recepi meritum, arg. pro xxviii sol. Pena dupli. Act. Luca. S. m. Bonaldini. S. m. Bonifatii et Guilielmi ff. suprascripti Bonaldini, Bonfilii qd. Bonithi tt. Guinisius not. imp.

Originale: H. 62. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Guinisius*: Hec cartula eo modo facta est, quod si ego Bonaldinus aut mei heredes redderimus tibi Martino aut tuis heredibus xxviii sol. in capite istius anni aut in capite secundi aut tertii anni, suprascriptos et prode omni mense den. sex (sex è su rasura), aut parati fuerimus ad dandum, quod recipere debeatis, et hec cartula sit inanis. Veruntamen si abstulerimus allquantum de alio anno et non erimus parati reddere in capite anni, postea debeamus tenere usque ad annum completum, nisi fuerit vestra voluntas recipiendi. Et si sic deinceps ad tres annos non persolverimus, completo termino, non mittemus litem aut intencionem vobis de predicta terra (et) actores et defensores erimus.

920.

Lucca, 26 Marzo 1138.

A. MCXXXVIII, vii kal. apr., ind. i. Nos Celondus qd. Ingithi et Alvernatha iugalis filia Guidi, lege Romana vivens

ex parte viri mei, per hanc cartulam damus pro animarum nostrarum nostrorumque parentum remedio offerimus tibi eccl. atque mon. S. Petri de l. Potheoli omnes terras atque res cultas et incultas, mobiles et immobiles, quas Brunus et Crimaldus atque Mancius a nobis et Guidus qd. (* *) detinent in confinibus Dardagne in l. u. d. Querqueto, reddendo omni anno x libr. olei. Offerimus, ut deinceps et in vita nostra et post obitum nostrum predictae terre deveniant in proprietate et potestate mon. et monachorum, q. ibi pre tempore fuerint, ad habendum et fruendum et predictum afflictum recolligendum atque laborare faciendum, ad monachorum usum et predictae eccl. utilitatem. Si habuerimus liberos legitimos et nos aut nostri liberi comparaverimus tantam terram, cum consilio et voluntate habatis, q. pre tempore ibi fuerit constitutus, ubi tribuamus (?)¹ cxx sol., et fecerimus cartulas in mon., hec evanescat cartula; et si sine liberis legitimi mortui erimus, firma et stabilis permaneat; interim tamen terras superscriptas earumque ricoltum sit in mon., donec, ut dictum est, terra fuerit co(m)parata. Pena dupli et insuper pena consulum et treuguanorum Lucensium, q. pre tempore fuerint, et xx libr. arg. Act. Luca. S. m. iugalium. S. m. Patthi qd. Gerardi, Rustichi qd. Petri, Pauli qd. Cighi, Guidi patris predictae Alvernathe tt. Guinisius not. imp.

Originale: X. 119. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Guinisius*: Celondius iuravit ad Dei evangelia, quod predictas (terras) non habet o(b)ligatas aliquo modo, quod sit damnietas monasterio; neque contradicet ricoltum recolligere, quod est x libr. olei, superscriptis monachis, donec, sicut dictum est, terras comparaverit cum consilio habatis, q. ibi pre tempore fuerit; sic ad Domini evangelia iuravit.

¹ *L'orig. ha*: tribuabus

921.

Lucca, 30 Marzo 1138.

A. mcxxxviii, iii kal. apr., ind. i. Ego Argentus, pre-nominato Petro, archipresb. et can. S. Martini et qd. f. Petri per hanc cartula pro anime mee remedio offero tibi ospitale S. Martini, que est difieatum infra Luc. civ., prope pusterula S. Alexandri, unam petia de terra, q. est campus, in l. u. d. in Campo, prope Tofi, que d. Carelli; que: unum capud tenet in terra et dimidia fossa Teperti qd. Frediani, aliut cum uno latere in terra et dimidia fossa Nuviloni qd. Opiti, aliut latus in terra et dimidia fossa predicti ospitale. Hanc petia, q. est, cum iuxta pert. mensurata, mod. i et sist. ii et dimidia schala, (vel) si plus inventa fuerit, tibi offerre provideor, ut ab odierna die in ospitale suisque rectoribus in eorum sit potestatem eas habendi et usum-fructuandi, et sit in cibo pauperum, ita quod non liciat alicui

predicta terra vendere neque aliquo modo alienare. Pena dupli. Retento michi usumfruct[u] de suprascripta petia, donec vixero, in quaecumque l. stetero. Act. Luce.¹ S. m. Antelmini et Malagonnelli gg. qd. Ughi et Saulli qd. Tedaldini et Guillielmi qd. Pesi et Signorecti [...] tt. S. m. Saulli et Bellomi gg. qd. ff. Belloni cl. tt. Ugo not. regis.

Originale: P. 60.

¹ Sotto v' è uno spazio in bianco.

922. *Lunata (Lucca), 9 Agosto 1138.*

A. MCXXXVIII, v id. aug., ind. i. Nos Thabulinus qd. Hogicionis et Berta uxor eius filia Sismundi, consentiente mihi Berta viro meo, ubi interfuit notitia patris mei et Ceci qd. Iohannis propinquiores mei, a quibus interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartula vendimus et tradimus tibi Tedaldo abati eccl. et mon. S. Petri de Potheoli unam petiam de terra nostra, q. est campus, in l. et fin. u. d. Aiatico, et tenet: unum caput in via publica, alterum in terra filiorum Rainerii et eorum consortium, latus unum in terra filiorum qd. Villani, alterum in terra de hominibus de Maschiano. Est per mensuram sist. xxxi. Recepimus meritum, aurum pro sol. cXLVIII Luc. monete. Pena dupli et arg. libr. x. (Act.) in l. Lunata. S. m. iugalium et Sismundi patris Berte et Cecius propinquus ad illam interrogandam fuerunt. S. m. Guillielmi et Magi Teste gg. suprascripti Thabulini et Malberti f. Gerardi tt.; et insuper fuit venditio ad penam consulum et treuguanorum Luc. Guinisius not. imp.

Originale: E. 137.

923. *Lunata (Lucca), 10 Agosto 1138.*

A. MCXXXVIII, iv id. aug., ind. i. Ego Testa qd. Hogicionis per hanc cartulam vendo et trado tibi Tedaldo abati aecl. et mon. S. Petri de l. Putheoli unam petiam de terra mea, ortus, in l. et fin. Lunata, et tenet: unum caput in via publica, alterum in terra qd. Tadi, latus in terra Thabulini g. mei, sicut terminatum est, alterum in terra Villani qd. * *. Recepti pretium, sol. ccXLVI Luc. monete. Pena dupli et arg. libr. x. Act. loco Lunata. S. m. Teste. S. m. Thabulini g. Teste, Guilliellini qd. Arturii qd. Guidi, Caffari qd. Verardi (?), Bonelli qd. Iorgii tt. Guinisius not. imp.

Originale: E. 132.

924. *28 Agosto 1138.*

« Refutatio Berithi¹ Lupi² qd. Iohannis canonice nostre de una petia in Trentora;³ de qua reddebat i (star.) grani et i

* * ;⁴ que tenet: caput in semitula, alterum in terra filiorum⁵ Mingarde, latus in terra S. Martini, alterum in terra filiorum Rofredi.⁶ A. Domini MCXXXVIII >.

Regestum A, c. 17 v; *Regestum B*, c. 16.

¹ *Il Reg. B ha*: Berthius ² Lupi è nell'interitneo. ³ *Il Reg. B ha*: Trentula ⁴ *Il passo* de qua reddebat 1 (star.) grani et 1 • • è nell'interitneo; *il Reg. B ha*: quam per tenimentum tenebat idem Berthius ⁵ *Nel margine da mano coeva*: unde Leonardus de Classo ⁶ *Il Reg. B aggiunge*: Manu Ugonis not. M^oC^oXXXVIII, quinto kal. septembris.

925.

Laterano, 2 Dicembre (1138).

Innocen(tius) (papa). Paganello de Porcaria et A(gnesiae)¹ uxori eius. Deo gratias agimus, quoniam devotionem, quam animo geritis, operibus demonstratis, dum militibus Templi, qui, relictis omnibus, secuti sunt Cristum et assidue pro fratribus animas ponere sunt parati, possessionem quandam in l., q. Ruca dicitur, intuitu helemosine, concessistis, eosque fraterna caritate beneficiis temporalibus sustentatis. Eandem donationem vestram ratam habemus et ea que abbatia de Puzolis in presentiarum legitime habet ex dono vestro, vel in posterum poterit adipisci, nec non sepulturam vestram et familię vestre eidem loco firmamus. Dat. Laterani, III non. dec.

Originale: AA. 52. *Stigillo di piombo. Bertini, Atti della R. Accad., II, 169 estr.; Bini, Atti della R. Accad., X, 249; Pflugk-H., Acta II, 298, n. 336; Jaffé-L., n. 7916; Kehr, Italia Pontificia, III, 449, n. 1 e 462, n. 2.*

¹ *Cf. i regesti nn. 907, 945, 946.*

926.

Fucecchio, 21 Febbraio 1139.

Breve recordationis ad memoriam habendam, qualiter in l. et fin. Ficeclo, non lo(n)ge, in presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Bulgarinus qd. Singnorecti f. et uxor sua, nomine Beatrice, et qd. Albertini filia, anbo insimul de omnibus eorum bonis, que superscripti Bulgarini erat tunc pertinens, et que a Beatrice erat pertinens ex parte iamdicti sui viri, fecerunt pactum et conventum cum Ubaldo qd. Ugonis f. et cum Armano f. superscripti Ubaldi: si ille iugales Bulgarinus et Beatrice non habuissent filium in eorum successione et ille tres filie, que erant in tempore illo, vixissent, fuisset unam ex eis maritatam de comune casa Bulgarini de mobilibus rebus de ipsa casa et Guillia filia eorum cum Armano viro superscripte Guillie habuissent medietatem de omnibus bonis, que supra leguntur, ex parte Bulgarini et de uxore sua de rebus mobilibus et immobilibus eorum. Presentia: Rolandi qd. Ugonis et Ildebrandini qd. Enriculi f. et Albrigoni qd. Albe(r)tini f. et Patrini f. qd. Singno-

relli et Guidonis qd. Tebaldini f. A. MCXXXIX, IX kal. mar., ind. II. Rolandus ibi fuit. Ildibrandus ibi fuit. Albrigone ibi fuit. Patrinus ibi fuit. Guido ibi fuit. Bernardus not. sacri pal.

Originale: M. 86.

927. *Monastero di S. Bartolomeo (Lucca), 9 Aprile 1139.*

A. MCXXXIX, V id. apr., ind. II. Ego Guido prior eccl. et mon. S. Bartholomei, quod est edificatum prope Moium, cum consilio et assensu meorum confratrum ibidem Deo servientium, ex parte mon., per hanc cartulam vendo et trado tibi Iordano qd. Ceci portionem mon. de una petia de terra, q. est ortale cum cassina et rebus massariciis super se, in l. et fin. Verciano, prope eccl. S. Stephani, que regitur per Guilielmum massarium, et tenet: unum caput in via publica, alterum cum uno latere in terra Saracini qd. Ildebrandi, sicut termini positi sunt, alterum latus in terra suprascripti S. Stephani et aliquantulum in terra filiorum Uberti Matholini. Competit mon. medietas. Recepti pretium, sol. LXIII et medium Lucenses, quos dedi Rolanducio, prenominato Ceca, qd. Rolandi Bellini et Maghentie uxori eius de terra, q. est ortus, prope Moium, quam, ad partem mon., ab eis emi. Pena dupli et arg. libr. v. Act. in claustro suprascripti mon. Vuido prior ss. S. m. Ildebrandi, causarum consulis, qd. Villani, Gratiani qd. Ughicioni, Blanci qd. Bellomi et Martini qd. Boniti, Martini qd. Dominici tt. Ugo not. imp.

Originale: O. 151.

928. *Lucca, 20 Maggio 1139.*

A. MCXXXIX, XIII kal. iun., ind. II. Ego Henricus qd. Iohannis, quia vos Petrus archipresb. atque Alberigus presb. eccl. et canonice S. Martini, pro vobis et confratribus vestris, dedistis nobis meritum, unum paio de pelli de vulpe, per hanc paginan repromicto vobis, quod ego, donec vixero, omni anno in mense madii dabo vobis din. XII Luc. monete. Si hec omnia non observabo, spondeo componere vobis penan arg. libr. v. Act. Luce. S. m. Enrici. S. m. Brunecti qd. Guarnieri et Malabranca qd. Gottefredi tt. S. m. Sabatini qd. Petri atque Bonsere filio Ciraldi tt. Ugo not. regis.

Originale: C. 4. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano di Ugo stesso*: Prefatus Henricus fecit refutationem per virgam, quam in sua detinebat manu, Petro archipresb. et Alberico presb., pro se et aliis canonicis, de casa et re massaricia, quas ipse detinebat ab predicta eccl. et a canonicis, et de omnibus pertinentiis ad suprascriptas casas et res massaricias, que esse videtur in l. et fin. Montisciano. Pena: arg. libr. v. Presentia predictorum tt. *Nel verso, da mano del sec. XII*: De pensione XII den. ab Henrico de Montisciano, in madio, et de terris, quas refutavit canonice S. Martini.

929. *Chiesa di S. Pietro Maggiore (Lucca), 22 Maggio 1139.*

A. MCXXXIX, XI kal. iun., ind. II. Ego Guido presb. et prior eccl. et mon. S. Bartholomei apostoli de l. u. d. ad Moium per hanc cartulam, ex parte eccl. et mon., libell. nom. ad censum perexolv., dare videor tibi Bacteferro qd. f. Boniti unam petiam de terra, q. est campus, in l. Fondore u. d. Gaudo¹ de Salognora; tenet: unum caput in via publica, alterum in terra Albonecti Campanarii et in terra ospitalis S. Marie de Pontetecto, latus unum in terra suprascripti ospitalis, alterum in terra Brunecti qd. Guarnieri et in terra suprascripti Albonecti et in terra Gualfreducci qd. Rolandi Ghiselli de Arco. Hanc petiam, q. est, cum iusta pert. mensurata, star. IX, vel si plus invenitur, tibi dare videor, ut a modo sit in potestate tua et de tuis heredibus ac proheredibus habendi atque fruendi; eo convento: si mihi vel meis successoribus aliquo tempore oportum fuerit vendere vel alienare suprascriptam terram, quod nos notificabimus tibi vel tuis heredibus aut proheredibus, et si vos infra dies XXX proximiores, postquam vobis notificaverimus, nobis dederitis, sine fraude, quantum ab aliis hominibus habere potuerimus, minus sol. v Luc. den. in venditione faciemus vobis exinde securitatem in laudatione vestri iudicis et not.; et si vos infra suprascriptum terminum tollere nolueritis, habeamus licentiam nos eam dare cuicumque voluerimus, salva vobis predicta libellaria; et eo pacto: si tibi vel tuis heredibus aut proheredibus aliquo tempore oportum fuerit vendere vel alienare suprascriptam libellariam, quod vos notificabitis mihi vel meis successoribus, et si nos infra XXX dies proximiores, postquam nobis notificaveritis, tantum pretium vobis de ea dederimus, sine fraude, quantum ab aliis hominibus habere potueritis minus sol. v Luc. den. in venditione vos facietis nobis de ea securitatem in laudatione nostri iudicis et not.; et si infra suprascriptum terminum tollere noluerimus, habeatis licentiam dandi cuicumque volueritis, salva nobis obedientia de suprascripta libellaria, inferius descripta. Michi meisque successoribus per singulos annos in mense a(u)g. reddere debeat, ad eccl. et mon., de grano bono sicco star. IV, cum iusto star. Luc. venditorio. Pena: arg. libr. III. Duo libelli. Act. intus eccl. S. Petri, que d. Maioris.² S. m. Henrici qd. Brunecti, Buiti Ghiandori qd. Alberti, Guidi qd. Ceci, Bianchi qd. Bonacci et Martini qd. Boniti Lacerati tt. Guilielmus not. imp.

Originale: E. 30. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Guilielmus: Hic libellus tali pacto est factus: si Bacteferrus sine legitimo filio vel filia mortuus fuerit, quod hic libellus sit inanis et vacuus, et in eccl. et mon. sine omni molestia revertatur. Cf. il reg. seguente.

¹ Così l'ortg. per Guado? ² Sotto v' è uno spazio in bianco.

930. *Chiesa di S. Pietro Maggiore (Lucca), 22 Maggio 1139.*

A. MCXXXIX, XI kal. iun., ind. II. Manifestus sum ego Bacteferrus qd. Boniti, quia tu Guido presb. et prior eccl. et mon. S. Bartholomei apostoli de l. u. d. ad Mogium, ex parte eccl. et mon., per cartulam libell. nom. ad censum perexolv. dedisti mihi unam petiam de terra, q. est campus, in l. Fondore u. d. Guado de Salognora.¹ Dedisti, ut a modo sit in potestate mea et de meis heredibus ac proheredibus habendi atque fruendi; eo convento² etc. S. m. Bacteferri.³ Guilielmus not. imp.

Originale: E. 17. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Guilielmus: Hic appalus tali pacto est factus: Si Bacteferrus sine legitimo filio vel filia mortuus fuerit, suprascripta libellaria a predicta eccl. et mon. sine omni molestia revertatur.

¹ Segue come nel reg. precedente. ² Segue come nel reg. precedente; solo dove là è obedientia qui è pensione ³ Segue il resto dell'escato collo come nel reg. precedente.

931. *Pozzeveri (Lucca), 1 Luglio 1139.*

A. MCXXXIX, ipsa die kal. iul., ind. II. Ego Cannella qd. Fridiani per hanc cartula pro anime meę remedium offero tibi eccl. et mon. S. Petri de Putheuli meam portionem de duobus petiis de terris in l. et fin. Carraia, prope Plebe S. Pauli; que una tenet: capud et latum in terra S. Reparate de Luca, aliud capud in terra S. Michaelis a Fforo et predicte S. Reparate, aliud latum in terra Teberti et de suis consortibus; secunda, ibi prope, tenet: unum capud in terra S. Reparate, aliud in terra de filiis qd. Singnorecti et de filiis qd. Rofredi et Alferi Poppi, latum unum in terra Teberti suprascripti, aliud in terra de Avocatis et de Alferi suprascripto et Armani qd. * * et Petri Rofredi. Hanc meam portionem, q. est medietas de duobus petiis de terris, que sunt cam-pora, tibi offerere videor, ut da admodum in antea sit in iure et potestate de eccl. et mon. et in potestate domini tui Teudaldi abb. et de eius successoribus habendi et usufructuandi. Pena dupli. Act. in suprascripto l. Putheuli. S. m. Cannelli. S. m. Bruni qd. Singnorecti et Ugiccionis qd. Guttifredi, Sulimanni qd. Feralficci, Cristofani qd. Morelli tt. Bernardus not. sagri pal.

Originale: H. 146.

932. *Lucca, 7 Luglio 1139.*

A. MCXXXIX, non. iul., ind. II. Nos Henricus, q. Spiafame v., et Iulettina iugales et filia Salamonis, mihi Iulittine consentiente viro meo, ubi interfuit notitia Fralmi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus vobis Padule et Henrico gg. ff. Guidi unam

petiam de terra, q. est ortus, in l. et fin. Pomaio u. d. Potho Vechio; qui tenet: unum caput in via publica, aliut in terram nostram, quam nobis reservamus, latus unum in terram vestram, aliut in terra nostra, quam nobis reservamus et in terra S. Bartholomei. Hanc petiam, q. (est) ad iusta pert. mensurata star. vi, et si plus inventa fuerit, vobis vendimus et tradimus. Recepimus pretium, sol. XL Luc. monete. Pena dupli et arg. libr. v. Act. Luca. S. m. iugalium, Henricus uxori sue consensit. Fralmus imp. iudex interfui et ss. S. m. Agioliati qd. Andree, Bosi qd. Sigfredi, Lanberti qd. Araldi not. tt. Henricus not. imp.

Originale: I. 165. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Henricus*: Suprascripti iugales obligaverunt se, si ad suprascriptos gg. vel eorum heredes aliqua lite apparuerit de suprascripta terra, quod ipsi et eorum heredes disbrigabunt eam eis, sub pena consulum et treuguanorum, qui nunc sunt vel in antea erunt in civ. suprascripta.

933.

Lucca, 5 Agosto 1139.

A. MCXXXIX, non. aug., ind. II. Ego Martinus qd. f. Fuschi per hanc cartulam dono et trado tibi Tassingnano, qui Toscio pre-nominato, nepote meo et filio Albertini quartam portionem de una petia de terra, q. est campus cum arboribus, in l. et fin. Pomaio, et tenet: unum caput in terra Cighi Fera cum uno latere, aliud caput in terra filiarum qd. Guidi Acthi, aliud latus in terra * *. De hanc petia, q. est cum iusta pert. mensuratas star. iv, vel si plus invenitur, quartam portionem tibi dono et trado, eo modo: si tu mortuus fuerit¹ sine filio vel filia de legitima uxore, ego volo et ordino pro anime mee remedio, ut habeat ospitale S. Martini prefatam portionem. A te recepi meritum, argentum. Pena dupli. Act. Lucę. S. m. Martini. S. m. Rolandini qd. Iohannis et Ugholini Asstanova qd. Guidi et Rolandini qd. Ughi qd. Guinithelli tt. Vuido not. imp.

Originale: N. 180.¹ Così l'orig. per fueris

934.

Lunata (Lucca), 23 Ottobre 1139.

A. MCXXXIX, x kal. nov., ind. III. Nos Ughicione qd. f. Lanberti et Ubertus f. eius, consentiente michi Uberto patre meo, per hanc cartulam donamus et tradimus tibi Lamandineę, qui Bonacolta pre-nominata, filie Gerardi unam petiam de terra nostra, q. est campus, quas detinet Singnorecto Coda, que videtur esse in l. Valleę; que: unum caput tenet in terra, quam detinet Baronicuchi qd. Alegrebni, aliud in terra, quam detinet suprascripto Baronicucho cum suis consortibus, latus unum in via publica, aliud in terra Idebrandi qd. Guilielmecti. Est cum iusta pert.

mensurata mod. II. Recepti meritum, anulum aureum. Pena dupli. Act. in l. et fin. Lunata. S. m. Ughicionis et Uberti, Ughicione filio suo consensit. S. m. Gerardini Mannaiola qd. item Gerardi et Guidi qd. Guidi et Luctieri qd. Guidolini tt. S. m. Gerardi qd. Paganucci et Albertini Testa qd. Ughicionis et Ranuccini qd. Guidi et Bernardi qd. Rustici Guastarapa tt. Vuido not. imp.

Originale: S. 81. *Nel verso, da mano del sec. XII*: Cartule S. Petri qu[as?] tenet Rolan[dus?] [de?] Marlia.

935.

Lucca, 29 Ottobre 1139.

Breve recordationis, qualiter infra Luc. civ., intus canonica S. Martini, presentia bonorum hominum quorum nomina inferius subter leguntur, Guntinus¹ et Preite gg. qd. Iohanni per fustem, quem in suis detinebant manibus, fecerunt finem et refutationem atque perdonationem in manu Alberichi presb., recipienti pro se et omnibus confratribus et canonicis suprascripti S. Martini, et in manu Ceci qd. Martini Boniti de una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. Parathana; que: capita anbo tenet cum uno lato in viis publicis, aliut latus in terra S. Iustine,² que est, iuxta pert. mensurata, mod. I. Pena: arg. libr. v, sub penan consulum et treg(u)anorum, q. in civ. Luca pre tempore fuerint. Unde Alberigo presb. et Cecio fecerunt meritum, librum unum pro finem et refutationem (confirmanda). Presentia: Fralmi iudicis et Martini varvasoro qd. Petri et Brunecti qd. Guarnieri et Ciavarlo qd. Uberti cl. et Iohannis qd. Rustichi et Bernardi qd. Petri et Baroncii qd. Bonii. A. MCXXXIX, iv kal. nov., ind. III. Ugo not. regis.

Originale: D. 76; *Regestum A*, c. 25; *Regestum B*, c. 9 v. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Ugo*: Prefatus Cecius iuravit super s. Del evangele, quod suprascripta terra in parte recepit da suprascripto genitore suprascriptorumdem gg., unde suprascripto Iohannes recepit in parte tres coltere et dimi(di)a de terra, quas detinebat a filii qd. Pandulfini monetarii.

¹ *Il Reg. B ha*: Iuntinus ² *Il Reg. A ha*: (aliud) latus in terra Tedici de curte ldebrandi

936.

Torchiari (Lucca), 14 Novembre 1139.

A. MCXXXIX, XVIII kal. dec., ind. III. Nos Arrighettus cl. et f. qd. Rodolfi et Ghisla coniux eius et filia qd. Morecti, est lege Romana vivente, (mihi Ghislae) consentiente viro meo, per hanc cartulam pro anime nostre remedium offerimus tibi eccl. et mon. S. Petri, qui d. Potheuli, una petia de terra nostra, q. est oliveto, quam habemus in fin. Moriano u. d. a Torchiari, et tenet: unum caput in via publica, ali(ud) in terra nostra, quam nobis reservamus, latus unum in terra Aldibrandi, q. prenomine

(d.) Mingnarre, et f. qd. Alberti, aliut in terra Calcangni g. meo. Offerre prevideor, ut ab odie in antea sit in potestate de presbiteris et cl., q. in eccl. et mon. pre tempore ordinati fuerint et ibi officium Dei fecerint, eam habendi et usumfructuandi. Ad illis presb. et cl., q. in eccl. et mon. ordinati fuerint et ibi officium Dei fecerint, debemus reddere omni anno in mense ian. una liberam de oleo de predicta petia de terra. Pena dupli. Act. Torchiari. S. m. iugales, Enrigus cl., q. prenomine (d.) Preitesecco, coniugi sue consensit. S. m. Atholini f. Manfredi et Ciculi qd. Beraldi et Memorie qd. Aldibrandi et Dominichi f. Carandi et Thucchi qd. Ceci et Bruni qd. Lieti tt. Rainerius not. imp.

Originale : F. 122.

937.

15 Dicembre 1139.

« Offersio Gualfredi qd. Salomonis canonice S. Martini de una petia terre¹ in Selce S. Petri Maioris, prope eccl. S. Stephani, que est ortus; de qua obtulit quattuor portiones; que tenet: caput in via publica, alterum caput cum uno lato in terra S. Reparate, alterum latus in terra, quam sibi reservavit; que est per mensuram scale xvi et quarta pars unius scale; quam obtulit tali pacto, ut canonice S. Reparate deberet inde reddere in perpetuum sol. iiii² canonice S. Martini. A. mcxxxnono ».

Regestum A, c. 30 e c. 42 v.; *Regestum B*, c. 18.

¹ *Il Reg. B*: (Terra), q. est ortus, prope eccl. S. Stephani in Silice; quam terram iudicavit Gualfredus qd. Salomonis. Manu Lamfranchi not. (A) m^ocxxxviii^o, xviii^o kal. ianuarii. ² *Il ms. a c. 42 v ha*: De quo (orto) ecclesia S. Iohannis et S. Reparate reddit sol. iiii per tenimentum; *pot da mano coeva*: Pro quo postea filii Girattelli et Ugolini Cocus; modo filii Roncionis et filii Ugolini Coci.

938.

6 Gennaio 1140.

« Ugolinus, preminatus Seranna, f. qd. Iochi reddere tenetur annuatim (Luc.) capitulo, donec solverit summam sol. xl, duos sol. Luc. monete; ut continetur manu Ughi not. (A.) m^ocxl, viii^o idus ianuarii ».

Regestum B, c. 15.

939.

Castagnori (Lucca), 11 Febbraio 1140.

Breve ad futurorum temporum ostensionem, qualiter in l. et fin. Castagno(re), ante eccl. S. Thome, presentia bonorum virorum quorum nomina (inferius) leguntur, Lutterius diac. et camerarius aecl. et canonice S. Martini, pro se et confratribus suis, convenit Camporo qd. Opithi, recipientem ipsam conventionem pro se et germanis suis atque consobrinis suis qd. Rodulfi, quod quan-

documque Camporo collocaverit ricolturn de pensione x sol. Luc. den. in plano de Luca predictis canonicis in tali l., quod placeat canonicis, quod canonici debent disbrigare illam pensionem, de qua Camporo investivit prefatum camerarium, que recolligitur a villanis de Lungitha, sicut legitur in brevi investitionis scripto manu Guinisii not. imp. Presentia: Iohannis presb. et plebani de plebe S. Stefani, Bellomi qd. Iohannis, Bonfilii f. Ugh(i), Gerardi de Lungitha, Signorecti qd. Morecti et aliorum multorum. A. MCXL, III id. febr., ind. III. Guinisius not. imp.

Originale: F. 36. *Nel verso, da mano del sec. XII-XIII*: De Spicciano; *e da altra mano pure del sec. XII-XIII*: Renovata est carta manu Bartholomei not., et que est in libro cartarum.

940.

Castagnori (Lucca), 11 Febbraio 1140.

Breve ad futuram ostensionem, qualiter in l. Castagnore u. d. Lungitha, ante aecl. S. Thome, Camporo¹ qd. f. Opithi, pro se et germano suo * * et consobrino suo qd. Rodulfi, per fustem, quem tenebat manu, investivit Lottarium can. atque camerarium S. Martini, recipientem pro se et omnibus suis confratribus, quatinus deinde in antea canonici recolligant x sol. ab illis villanis, q. supter scripti sunt, de predicto l. Lungitha; quos x sol. Camporo² reddit de plurimis terris, quas ipse cum consortibus suis tenet ab ipsa aecl. et canonica; et sic debent recolligere usque dum predictus Campora³ collocaverit illos ad canonicos in aliquo l. de plano Luc., ubi canonicis placeat; quos sol. reddit inter Guillium,⁴ q. reddit xlv den., et Ranucium qd. Petri, q. reddit similiter xlv den., et Bellomum et Pandulfum gg., q. reddunt similiter xlv den.; tamen de istis xlv den., quos Bellomus cum g. suo reddit, non debent canonici recolligere nisi xxx den. Et promisit Campora⁵ per se et suos consortes, quod non molestabunt nec contradicent recolligere suprascriptos sol. canonicis, usque dum collocatos illos habuerint in plano Luc. Pena: libr. v arg. et insuper quod debeant dare xc sol. canonicis Camporo⁶ et consortes, quos canonici remiserunt eis de pensione, quam male reddiderant. Post hec, predicti villani, unusquisque per commandamentum et per parabolam predicti Camporeo, obligaverunt se, quod predictam pensionem omni anno reddent in mense ian. canonicis, sub pena consulum et treuguanorum Luc. et sub pena xl sol. et sub pena potestatis, que terram distringet de Castagnore. Campora⁷ misit unum de villanis per investitionem in manu predicti Lutterii. Presentia: Iohannis presb. et plebani de plebe S. Stefani, Bellomi qd. Iohannis, Bonfilii f. Ugh(i), Gerardi de Lungitha, Signorecti qd. Morecti, Boni qd. Martignonis, Pagani qd. Adami, Guerri qd. Mar-

tini, Iordani qd. Menehi. A. MCXL, III id. febr., ind. III. Guinisius not. imp.

Originale: F. 23; *Regestum B*, c. 75. *Nel verso della carta, da mano del sec. XII-XIII*: De Spicciano; e *da mano del sec. XIII*: De Guillio Trullius, de Trullio est Villanus. De Ranuccio Baroncellus, de Baroncello Bonaccursus. De Bellomo Riccius, de Riccio Pisanus. De Pandulfo Rosinolus. *Segue d'altra mano del sec. XIII*: De Rosilio fuit quidam (?) nomine Socompagnus. Hec bona habent Giunta, Bonaccursus, Ventura et Bonconsilius infrascripti et Paganus • • qd. Pagani qd. Nuccil. *Pot da mano pur del sec. XIII*: De isto Gremonesi fuerunt duo filii, quorum unus est tabernarius, nomine Bonannus, et moratur in maiori taberna; alius vocatur Rubertus, et moratur in S. Martino in Fredana. *Quindi da mano del sec. XII*: Breve recordationis de x sol., quos recipimus in Plebe S. Stefani pro Camporo qd. Opithi et pro filio qd. Rodulfi de Cellabarotti.

¹ Corretto da Campora ² Come alla nota 1. ³ Così l'originale. ⁴ Il Reg. B ha: Guillelmo ⁵ Corretto da Camporo. ⁶ Come alla nota 1. ⁷ Così l'originale.

941.

Lucca, 15 Febbraio 1140.

A. MCXL, xv kal. mar., ind. III. Nos Gotifredus qd. Singnorecti et Iuletina iugalis et filia Singnorecti, mihi Iuletine consentiente marito meo, ubi interfuit notitia patris mei et Rubertini qd. Gogi, propinquioris mei, a quibus interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam, loco pingnoris, damus et tradimus atque obligamus tibi Lantierio qd. Alberti nostram portionem, q. est tertiam portionem, de una petia de terra cum cassinis super se, que esse videtur prope eccl. et plebe S. Pauli; que tenet: unum caput in via publica, aliut in media fossa suprascripte plebis, latus unum in terra et media fossa Ermanni qd. Uberti et filiorum qd. Roffredi, aliut in media fossa suprascripte plebis et in terra de ospitale S. Martini, sicut termina posita sunt. Recepimus sol. XL Luc. monete. Pena dupli et arg. libr. v. Act. Luca. S. m. iugalium, vir eius ei consensit. S. m. Singnorecti patris Iulectine et Rubertini propinquioris eius, q. interfuerunt. S. m. Tadolini qd. Gerardi et Preite qd. Bonoti, Bonifatii qd. Rustici tt. Henricus not. imp.

Originale: D. 36. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Henricus*: Hec cartula tali pacto facta est: quacumque die deinceps usque ad tres annos proximiores expletos, si nos iugales vel nostri heredes redderimus tibi Lantieri vel tuis heredibus sol. XL Luc. monete et pro te omni mense den. vi, hec cartula sit inanis et vacua; et si ita non persolverimus, deinde in antea [de] suprascripta nostra portione de terra cum cassinis faciatis quicquid vobis placuerit, absque omni calumnia. Suprascripti tt. et ind.

942.

Pozzeveri (Lucca), 10 Marzo 1140.

A. MCXL, vi id. mar., ind. III. Nos Gerardus qd. Villani et Quartigiolus qd. Lanbertuci et Mardorella mater eius et

relicta suprascripti Lanbertuci et filia qd. Rustichelli et Gasdiola uxor suprascripti Quartigioli et filia Carboni, ego Mardorella consentiente michi Quartigiolo f. et mundualdo meo, in cuius mundo esse visa sum, et ego Gasdiola consentiente michi viro meo, ubi interfuit no(t)itia Carboni patris mei et Bonaldori qd. Martini propinquioris parentum meorum, a quibus interrogata sum sequenter edicti paginam, per hanc cartulam in permutationem dare et tradere videmur tibi Tedaldo abb. eccl. et mon., cuius vocabulum est S. Petri de l. Ponzelli, unam petiam de terra, q. est campus cum arboribus, in locis et fin. Capannore, u. d. a Casa Baronci, et tenet: unum capud in via publica, aliud in terra Paganelli qd. Rolandi et filiorum Benenati de l. Brancalo, latus unum in terra filiorum Lei, aliud in terra suprascripti Gerardi. Hanc petiam, ad proprietatem mon., dare et tradere videmur. Recepimus a te in permutationem, ad proprietatem nostram, unam petiam de terra, q. est cum habititiis, que esse videtur in predictis locis Capannore u. d. a Quarto,¹ et tenet: unum capud in via publica, aliud in terra et dimidia fossa predicti mon., latus unum in terra filiorum Arimundi, aliud in terra nostra Gerardi et Quartigioli. Pena dupli. Act. Ponzelli, intus canonicam predicti mon. S. m. Gerardi et iugalium et Mardorelle, Quartigiolus matri et coniugie sue consentit. S. m. suprascriptorum Carboni et Bonaldori, q. ad interrogandum Gasdiolam fuerunt. S. m. Ildibrandini, q. Confrade dicitur, et qd. Guidi et Landi f. Boni et Albertini qd. Martini et Sincilmini qd. Martini et Ramundini qd. Paganelli tt. Aldibrandus not. sacri pal. et imp.

Originale: Q. 146. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Aldibrandus: Tedaldus abbas, pro se et suis successoribus, convenivit Gerardo et Quartigiolo, quod iamdicta petia de terra non debeat obligare neque dare alicui, nisi eis et eorum heredibus. Nel verso, da mano del sec. XII: Cartula de Capannule.

¹ *Le parole u. d. a Quarto sono nell'interlineo.*

943.

Lucca, 12 Marzo 1140.

A. MCXL, IV id. mar., ind. III. Nos Malagallia qd. Gottefredi et Imilda iugales qd. * *, consentiente mihi Imilde marito meo, ubi interesse videtur notitia Fralmi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartula in permutatione damus et tradimus vobis Alberto archid., Alberto et Lutierio et Caro presbiteris et Gerardo et Lutierio camarario et Lamberto diaconis et Lanberto subdiaconis confratribus et canonicis eccl. episcopatus S. Martini, ad partem suprascripte eccl., unam petia de terra cum cassina et curte et orto cum arboribus insimul, que esse videtur prope eccl. S. Co-

lumbani; que: unum caput tenet in via publica, aliut in terra et dimidia fossa Uberti Guadardi, latera anbo in terra et orto filiorum qd. Maconieri. Hanc petia, q. est cum iusta pert. mensuratam sist. vii, vel si plus inventa fuerit, vobis damus et tradimus. Unde recepi ego Malagallia a vobis medietatem de una petia de terra, q. est campus cum arboribus, in l. u. d. Cafaiio, prope Sorbano Episcopi. Pena dupli. Act. Luce. S. m. iugalium, Malagallia coniugi sue consensit. Fralmus imp. iudex interfui et ss. S. m. Normanni qd. Rolandi et Rolanduci Penducori qd. Federighi et Sigefredi qd. Savori et Sonni qd. Federighi et Pelegrini qd. Arditi tt. Ugo not regis.

Originale: P. 132.

944.

Lucca, 15 Giugno 1140.

Breve memorię, qualiter infra Luc. civ., prope pontem de Foro, in conspectu bonorum virorum nomina quorum inferius continentur, Rolandus causidicus qd. f. Angeli, arbiter aelectus de lite et discordia, q. fuerat inter Stephanum presb. et rectorem hospitalis et pontis S. Petri ab una parte et Gerardum qd. Teprandi, Bernardinum et Guilielminum gg. ff. eius, ab altera parte, de una petia de terra, q. est campus cum arboribus super se, prope suprascriptam aeccl. S. Petri, sicut continetur in cartula Darii not. imp. per capita et latera, quam Stephanus dicebat esse tenimentum hospitalis et pontis, auditis et cognitis rationibus utriusque partis, talem sententiam protulit: ut predicta terra pertineat per tenimentum ad hospitale et pontem, reddendo de ea omni anno vi star. de grano, ut antiquitus erat solitum. Gerardus et gg. ff. eius, patris sui consensu, investierunt per fustem Stephanum se suosque heredes observaturos, sine molestia, sub pena x libr. Luc. den. et sub pena consulum et treuguanorum Luc., q. nunc sunt vel pro tempore fuerint, sicut Rolandus iudicavit. Unde Stephanus dedit eis meritum, anulum aureum ad confirmanda omnia suprascripta. Hec acta sunt coram Opitho plebano S. Macarii et Uberto plebano de Arliano et Ildebrando presb. de S. Petro de Curte, Bernardo patrono hospitalis et pontis et qd. Bolgarini, Uberto qd. Rustici, Gottifredo qd. Pagani, Henrico Pontho, Signorecto qd. Baldonis, Sighirollo qd. Ildebrandi, Gregorio qd. Ursici, Testa qd. Gerardi. A. MCXL, xvii kal. iul., ind. iii.¹ Ugo not. imp.

Originale: B. 46.

¹ Sotto v' è un largo spazio in bianco.

945.

Pozzeveri (Lucca), 30 Giugno 1140.

A. MCXL, prid. kal. iul., ind. iii. Nos Paganellus qd. Rolandi f. et Agnes iugalis suprascripti Paganelli et qd. Ar-

duini filia, ego Agnes consentiente michi vir meus, ubi interesse videtur notitia Ugonis et Armani gg. ff. mei, a quibus secundum legem interrogata sum, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi Tedaldo abb. monasterio nostro de Puzeuli duas petias de terris nostris in l. et fin. Vico Solarius; una dicitur a Stalmarliatico, et tenet: capud unum in via publica, aliud in terra de filiis Tegrimi, latus unum in terra suprascripti Paganelli, aliud in terra S. Fridiani; secunda, u. d. in Cafaiò, prope eccl. S. Cassiani, que tenet: unum capud in via publica, aliud cum ambobus lateribus in terra predicti Paganelli. Recepimus a te meritum, sol. cd den. Luc. Pena dupli. Act. Puzeuli. S. m. iugalium, consentientes Paganellus con(iu)gi sue. S. m. Ugonis et Armani, q. interrogaverunt eorum matrem. S. m. Armani f. Gibellini et Rugeri qd. Pelegrini f. et Roselmi f. Matiolini tt. S. m. Enrichecti qd. Arnolfi f. t. Bernardus not. sacri pal.

Originale: X. 102. *Nel verso, da mano del sec. XV*: De S. Cassiano a Vicum.

946.

Pozzeveri (Lucca), 30 Giugno 1140.

A. MCXL, prid. kal. iul., ind. III. Ego Enrichectus qd. Arnolfi per hanc cartula, pro anime domine Agnes iugalis domini Paganelli et qd. Arduini filia, offero tibi eccl. et mon. S. Petri de l. Puzeuli unum casalinum, in qua fuit casa et res massaricia, in l. et fin. Tofulo u. d. a Morelli, prope eccl. S. Marie, que recta et laborata fuit per qd. Becto massarium a manus sua. Casalinum cum omni pertinentia de ipso casalino et de casa et res massaricia et sua pertinentia de ipsa massaricia, q. fuit mascium unus, omnia, mobile vel immobile, cultum vel incultum, quem emit a Doscio qd. Ildibrandi de Luca, tibi eccl. et mon. offerere provideor, ut da modum in antea sit pro anime eius in iure et dominium et potestate eccl. et mon. ad abendum et fructuare. Repromitto ego una cum meis eredibus tibi eccl. et mon. et tibi Tedaldo abb. tuisque successoribus, ut si nos vobis eam intentionaverimus, spondeo componere offerensionem (in duplum). Nos vobis nec auctor nec defensor esse non debeamus, set cum cartula ista et cum illa, quam michi Doscio fecit de casalino et mascio per venditionem sol. cc, vobis defendere debeatis. Act. in l. Puzeuli. S. m. Enrichecti. S. m. Ugonis et Armani gg. ff. suprascripti Paganelli et Rugeri qd. Pelegrini et Armani f. Gibellini et Rossi * * f. Matiolini tt. Bernardus not. sacri pal.

Originale: I. 140. *Nel verso, da mano del sec. XIII*: In Tofori.

947.

Lucca, 21 Luglio 1140.

Breve memorię, qualiter infra Luc. civ., subto porticho de casa filiorum qd. Ildebrandi, presentia bonorum hominum quorum nomina inferius apparebunt, Riccius qd. f. Cantarelli investivit per tenimentum Stefano qd. f. Bernardi et Henricho et Petro gg. ff. Barochi; medietatem debet habere Stefano, aliam medietatem suprascripti gg., (de) duobus petiis de terris, que sunt in l. et fin. Toringana; prima, q. est prato, que: unum caput tenet in terra de ospitale S. Marie Forisporta, aliud in terra Ranuccini et de suis consortibus, latus unum in terra filiorum qd. Ildebrandi, aliud in terra Ildebrandi et Romangnoli gg. et de eorum consortibus; secunda, q. est prato et palliareto insimul, que: unum caput tenet in terra Ranuccini et de nepotibus suis et in terra Malestaffe filii Raineri, aliud in fundo de padule, latus unum in terra filiorum qd.¹ Noviloni, aliud in terra Rolandi qd. Carboni. Investivit similiter per tenimentum medietatem de una petia de terra, q. est palliareto, in suprascripto l. Toringana, que: unum caput tenet: in terra Iordani qd. Ceci et Ceciorini, aliud cum uno latere in terra et² mon. S. Cerboni, aliud in terra Rustici * *; quatenus ipsis Stefano et Henrico et Petro vel eorum heredes ac proheredes haberent et detinerent suprascriptis petiis, ad reddendo de eis pensionem Riccio vel suis heredibus ac proheredibus per singulum annum in mese iul. uno carro de fieno bono siccho, del miliore fieno, quod habent in suprascriptis petiis, in Luca, ad casam habitationis sue, vel in burgo, et per singulos annos in mese aug. din. xviii Luc. din. Pena: arg. libr. v et sub penam consulum et treguanorum, quales in civ. Luca pre tempore fuerint. Stefanus et Henricus et Petrus promiserunt se et heredes ac proheredes dare predictam pensionem sub penam libr. v et sub penam consulum³ etc. Riccius promisit pro se et heredibus ac proeredibus dare manducare duos pane et bibere vinus illis hominibus, quod fenum aduxerint. In presentia: Rolandi qd. Carboni et Rolandini qd. Iohannis et Ranuccini qd. Ararducci, Tao qd. Ildebrandi, Rolandini f. Raineri. A. MCXL, xii kal. aug., ind. iii. Suprascriptis homines ibi fuerunt. Vuido not. imp.

Copia di Vuido stesso, che dice: Qui supra Vuido not. imp. autenticum, a me ipso scripto, exenplavit: 0.50.

¹ filiorum qd. è nell' *interlineo*. ² Così la carta. ³ Segue come sopra.

948.

[Tassignano] (Lucca), 31 Agosto 1140.

A. MCXL, prid. kal. sept.,¹ ind. tertia.² Nos Guido qd. Petri, Pa[dule et] Enricus gg. ff. eiusdem Guidi et Mattelda uxor suprascripti Paduli et filia [...]andi, quia tu Cigo presb. qd.

Boniti dedisti nobis meritum, arg., [pro]pterea, comsentiente nobis Padule et Enrichi patre nostro, et michi Mattelda marito meo, ubi interesse videtur no[t]itia Fralmi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginan, per hanc [pagi]nan repromictimus tibi, quod nec [nos neque nost]ri eredes deinceps in antea non agemus vel molestiam faciemus contra te neque contra tuos heredes de una petia de terra, q. est campus, in l. et fin. Tassignano u. d. Trebio, prope Trentula; que: unum capud tenet in terra Malfacti, aliut in terra filiorum qd. Boni Fera, latus unum in terra S. Salvatoris de Sexto, aliut in terra Buthiga; que est cum iuxta pert. mensura(ta) sist. x, vel si plus inventa fuerit. Pena: arg. libr. [...]. Act. [Tassignano],³ prope eccl. S. Margarite. [S. m.] Guidi et Padule et Enrichi et Mattelde, [Guido ...] filii sui consensit, et Padule coniugii sue consensit. S. m. Mencorelli qd. Martini et Biancchi qd. Pandulfini et Butrichi qd. * * tt. Ugo not. regis.

Originale: H. 60. *Cf. il reg. seguente.*

¹ Le parole prid. kal. sept. furono scritte dopo nello spazio lasciato in bianco. ² tertia come alla nota 1. ³ Cf. il reg. n. 950.

949.

31 Agosto 1140.

« Cigo presb. f. qd. Bonviti et Guido Petri et Padule et Arrigus gg. vendiderunt Luc. capitulo duas petias terrarum positas in l. dicto Trentola. Manu Ughi not. (A.) M^oC^oXL^o, II kal. septembris ».

Regestum B, c. 16 v. Cf. il reg. precedente.

950.

Tassignano (Lucca), 25 Settembre 1140.

A. MCXL, VII kal. oct., ind. IV. Ego Cigus presb. qd. Bonitii per hanc cartula pro anime mee eremedio et omnium parentum meorum¹ offero tibi eccl. S. Margarite, q. est dificata in l. et fin. Tassignano, unam petia de terra, q. est campus, in l. et fin. Tassignano u. d. Trebio, prope Trentula.² Hanc petiam, q. est cum iuxta pert. mensurata sist. x, vel si plus inventa fuerit, [tibi] eccl. et in illis presbiteris et clericis, q. ibidem pre tempore [officium Dei fecerint], sint potestatem suprascripta petia habendi et usumfructuandi. Pena dupli. Act. in l. et fin. Tassignano, prope eccl. S. Margarite. Ci[go presb.] ss.³ [S. m. ...] qd. Bonaldi et Signorecti qd. Beritthecti tt. [S. m. ...]nati qd. Iohannis et Enrichi f. Ianni tt. [S. m. Paduli?] et Enrichi gg. ff. Guidi tt. [Ugo not.]⁴ regis.

Originale: H. 54. *Cf. il reg. n. 956.*

¹ Il passo et omnium parentum meorum è nell'interlino. ² Seguono i con-
fanti come nel reg. n. 948; qui si ha: terra Buthinga ³ Le parole Ci[go presb.]

ss. sembrano scritte da Ugo not. ⁴ Il nome del not. si legge per intero nella corroboratio.

951. 1140.

« Venditio predicti Ugolini¹ canonice S. Martini de suo melioramento de predictis quattuor petiis. A. Domini MCXL ».

Regestum A, c. 34.

¹ Cf. il reg. n. 912, cui si riferisce.

952. 1140.

« Refutatio de parte predictae terre¹ a Guido qd. Gerardi. (A.) MCXL ».

Regestum A, c. 10.

¹ Cf. i regesti nn. 192, 278, 279, ai quali si riferisce.

953. 1140.

« Deganium de predicta medietate, quam obtulit Scottus predictus,¹ quam detinebat a nobis predictus Gottifredus² et reddebat nobis den. xxx; quam terram eidem Gottifredo dedimus in commutationem pro quodam orto de S. Columbano. A. Domini MCXL ».³

Regestum A, c. 28 v.

¹ Cf. il reg. n. 673, cui si riferisce. ² Cf. il reg. n. 673, cui si riferisce.

³ Il ms. aggiunge: De predicto Gottifredo fuit Malagallia, de quo Aldibrandinus.

954. 2 Aprile 1141.

« Instrumentum publicum, scriptum manu Ughi not., cuius anni Incarnationis Domini sunt MCXLI, quarto nonus aprilis, indictione quarta; quod incipit: In Cristi nomine. Breve recordationis et cetera. In quo cavetur et tractatur, qualiter dictum monasterium S. Quirici in Monticello Luc. diocesis per episcopum et canonicos Lucanos fuit exentum et liberatum ab omni laicali potestate ».

Cod. del sec. XIII nell' arch. Capit.: LL. 41, c. 210. Cf. il reg. n. 626.

955. Lucca, 3 Aprile 1141.

Ego Guido sacre Sedis apostolicę titulo S. Grisogoni presb. et card. et nunc legatus de lite et discordia, q. inter Constantiam abbatissam S. Marie de Pontetecto et filios qd. Ramundi, de xenodochio S. Marie iuxta Pontemtectum dudum agitata est, ad causam ipsam, ex precepto Innocentii summi pontificis, audiendam et terminandam destinatus, in meo arbitrio ex voluntate utriusque

partis posita, pro commodo et utilitate eiusdem hospitalis, ex consilio Octonis Luc. ep. et Gregorii eiusdem eccl. canonici et card. diac., Alberti archid. aliorumque canonicorum, nec non et priorum S. Fridiani et S. Angeli in Foro et domini Damiani de S. Alexandro Maiori, itemque prioris S. Donati iuxta Florentiam et aliorum multorum proborum virorum, sic laudo: Si in predicto hospitali aliquo tempore rectorem seu gubernatorem ponere oportunum fuerit, abbatissa S. Marie, q. pro tempore ipsi mon. pre fuerit, in presentia et consilio predictorum filiorum qd. Ramundi vel eorum heredum, si plures fuerint, saltim trium, nisi studiose se subtraxerint, personam, quam gubernationi hospitalis utilem ipsa providerit, ponat et investiat; quod si persona ibi ponenda iamdictis ff. Ramundi qd. Ramundi vel eorum heredibus minus idonea visa fuerit, ad iudicium Luc. ep., vel ad iudicium archid. aut archipresb. S. Martini, si ep. defuerit, utraque pars recurrat et quod exinde iudicaverit, pars utraque observet. Laudo etiam, ut presb. prefate eccl. S. Marie in hospitali non habitet, set ad victum eius rector hospitalis XII sext. fabarum et XII sext. frumenti in mense aug., de musto vero sext. XXIV in mense sept. vel oct. omni anno tribuat. Precipio, ut abbatissa mon. vel filii qd. Raimundi aut eorum heredes in rebus hospitalis studiosam offensionem facere non presumant. Quod si fecerint, ad iudicium Luc. ep., q. tunc fuerit, recurran vel ad iudicium Luc. archid. vel archipresb. S. Martini, si ep. defuerit. Quecumque pars omnia predicta rata et firma non observaverit, arg. libr. XX componat Octoni Luc. ep., vel eius successori, q. tunc fuerit. Hec acta sunt omnia in civ. Luca, in palatio episcopatus S. Martini, coram: Uberto qd. Ubaldi causidici, Uberto qd. Deotisalvi, Manfredi qd. * * causidicis, Truffa qd. Gerardi, Rodolosso qd. Lanberti cl., Sornaco qd. Alluccii, Trasmundino qd. * *, Zabulino qd. Ruberti, Petro qd. Roffredi, Rolando qd. Sapieboni, Ildebrando qd. Villani, Gerardo Scannello¹ qd. * *, Morectino qd. Ughi, Guasco qd. Rolandi, Cecchio qd. Cecionis, Inglemmano qd. Angeli, Strambo et Pascio gg. qd. Guidi, Bernardo qd. Bulgarini, Villano qd. Tadicionis, Corso qd. Micialli et aliis pluribus. A. MCXLI, III non. apr., ind. IV. Guido sacre Sedis apost. tit. S. Grisogoni presb. et card. et legatus omnia predicta laudo et confirmo. Otto Luc. Eccl. humilis ep. hec firmans ss. Ugo not. imp., ex mandato Guidonis card., hec descripsi. Ego q. supra Ugo not. imp. autenticum illud, a me ipso scriptum, exemplavi.

Inserto nella carta 1208, aprile 15, che è copia del sec. XIII, di Martinus imperialis aule iudex et not.: S. 53. Kehr, Italia Pontificia, III, 456, n. 3.

¹ *Overo Sanctanello?*

956.

20 Aprile 1141.

Guido⁴ qd. Petri et Padule et Enricus gg. ff. eiusdem Guidi fecerunt refutationem de suprascripta petia de terra, sub penam libr. x; in presentia: Mencorelli qd. Martini et Sinibardi f. eius et [Ci?]ghi et Ughicionis gg. qd. Boni Fera et Signorecti qd. Beriti et Lamberti qd. Bonoti. A. MCXLI, XII kal. madii, ind. IV.

Originale: H. 54.

¹ Così prosegue il reg. n. 950, dopo la sottoscrizione del not. Ugo, il quale scrisse tutta la carta in un sol tempo.

957.

Lucca, 25 Luglio 1141.

A. MCXLI, VIII kal. aug., ind. IV. Nos Iordanus qd. f. Ceci et Drusiana iugalis qd. filia Anselmi, michi Drusiane consentiente viro meo, ubi interesse videtur notitia Fralmi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam¹ pro remedio animarum nostrarum et filiorum atque filiarum nostrarum et qd. patrum et matruum nostrarum et qd. Rustici g. mei Iordanus offerimus eccl. atque canonicè S. Martini, caput Luc. episcopatus, omnes cassinas et terras nostras cultas vel incultas, pratas, pascuas, palliaretas seu paludes atque piscarias et res mobiles vel immobiles, quas habemus et possidemus et nobis pertinent in l. Verciano et in l. Docaia et in l. Toringana et in l. Parathana et in eorum fin. Exceptamus terras, quas detinemus ab aliis eccl. in suprascripto l. Verciano, et terram quam ad communem habemus cum S. Vincentio eiusdem loci Verciani, et terram quam conparavimus sol. VI Luc. den. a presbitero eiusdem S. Vincentii; omnes alias cassinas etc. offerre prevedemur, tali ordine, retento nobis usufru(c)tu, donec vixerimus, et nullo tempore aliquo casu liceat nobis hanc oblationem revocare, set ab odie in antea sint in potestate canonicorum, q. modo in eadem canonica ordinati sunt vel in antea fuerint, eas habendi et usufructuamdi. Pena dupli. Act. Luce. S. m. iugalium, Iordanus uxori sue consensit. Fralmus imp. iudex interfuit² et ss. S. m. Uberti qd. Bernardi, Simeonis qd. Ildebramdi, Bellomi qd. Stefani et Gerardi f. Uberti tt. Lanfrancus not. regis.

Originale: O. 169. *Nel verso, di mano dello stesso Lanfrancus*: Offerio de terris de Verciano et de Docaria et Toringana atque Parathana a Iordano qd. Ceci de vicinia S. Benedicti de porta S. Gervasii].

¹ per hanc cartulam è nell'interlineo. ² Così l'orig. per interfui

958.

1141.

« Refutatio de parte predictae terre¹ a Bernarduccio qd. Gerardi. (A.) MCXLI^o ».

Regestum A, c. 10.

¹ Cf. i regesti nn. 192, 279, 952, 966, ai quali si riferisce.

959.

Lucca, 21 Marzo 1142.

Breve recordationis, qualiter in civ. Luca, presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Rolanduccius¹ et Iacop et Iosep gg. qd. Rolandi et Ganbatorta et Bernardino et Inghifredi gg. qd. Inghifredi per fustem, quem in suis detineba(n)t manibus, investierunt et concesserunt et tradiderunt Lotterium qd. Falconi et Truffam qd. Gerardi et Rainerio eius f. et Guasco et Strambum gg. qd. Arcurii² et Corbum qd. Surdi in parte et sorte seu divisionem stantem de quinque casis et rebus massariciis,³ q. sunt in l. et fin. Massa Macinaria; prima regitur per Albertinum da Vingna Foschi⁴ et per Bolgiatto⁵ qd. Iohannichi;⁶ secunda⁷ per Dominicum⁸ qd. Ingori et per Beffignano⁹ qd. Iohannis; tertia¹⁰ per Martinellum qd. Martinelli Massi et per Dominicello qd. Petrucci¹¹ et per Cico¹² et germanis suis qd. Bennetti; quarta per Bianco¹³ et per Macacello¹⁴ et per Balordo¹⁵ gg. qd. Gerardini; quinta per Iohannes qd. Vernacci; cum omnibus terris et rebus cultis et incultis pertinentibus ad suprascriptas casas et res massaricias et a predictis massariis laborantur seu habentur et tenentur. Exceptaverunt totum oleum, quod ipsi massarii reddunt, et exceptaverunt prato de l. Costogiore,¹⁶ et terram, q. erat in lite cum hominibus de Cumputo, et omnes terras, q. non sunt de ipsis mascis affittatis, et eorum parte de feudo de Castaldi. Pena: arg. libr. L. Unde Lotterio et Truffe et Raineri et Guasco et Strambo et Corbo fecerunt eis meritum, arg. pro omnia suprascripta confirmanda. Presentia: Pisanelli qd. Iohannis, Henrici, q. f. Pancie dicitur, Ughiccionis qd. Ugolini. A. MCXLII, XII kal. apr., ind. v. Suprascripti homines ibi fuerunt. Henricus not. imp.

Copta del sec. XII, di Guido iudex et not. Frederici imp.: O. 122; Regestum A, c. 49. Dopo la sottoscrizione del not. rog. segue: Affictum de suprascriptis mascis est omni anno inter totum xvi carra de vino et medio de predicto oleo, quod suprascripti homines massarii reddunt. Talem conventum fuit, quod Lotterio et Truffa et Raineri et Guasco et Strambo et Corbo debent comparare eum omni duo libre Luc. sol. xx Luc. den., vel ad istam rationem dabunt terram, vel facient pignus de suprascripta terra de ipsis mascis, unde predicti ff. Rolandi et filii Inghifredi et eorum heredes bene sint securi de predicto oleo. Et suprascripti ff. qd. Rolandi et ff. qd. Inghifredi convenerunt et obligaverunt se et suos heredes ad Lotterio et Rainerio et Truffa et Guasco et Strambo et Corbo et eorum heredibus omni anno reddere pensionem sol. vi et medio ad S. Martino, sub penam libr. x arg. et sub pena consulum et tre-guanorum Luc., q. per tempora erunt. Nel verso della carta, da mano del sec. XII: Ista cartula continet pensionem vi sol. et medium, quam reddunt filii Inghifredi et filii Orlanducci; e da mano del sec. XII-XIII: De Massa Macinaria, sol. vi et den. vi, e da mano del sec. XIII: Iste Truffa videtur fuisse de Primiceriis; item Lotterius Falconi videtur fuisse proavus Bartholomei not. (?) Perfecti Schiacte; item Guascus et Strambus ff. qd. Arcurii videntur fuisse de contrada S. Iusti civitatis (?). Habet Rustichellus qd. [...] eiusdem contrade curie Rossillionis.

¹ *Il Reg. A: Carta partitionis et assignationis Rolandicci qd. Sassi et ab illis de domo sua data Lutterio etc.* ² *Il Reg. A: Arturii* ³ *Il Reg. A: de quinque masiis* ⁴ *Il Reg. A: Fusci* ⁵ *Il Reg. A aggiunge: de quo Uguiccio, de Uguiccione Piero* ⁶ *Il Reg. A: Iohannici* ⁷ *Il Reg. A: secunda e nell'interlineo: in Colle* ⁸ *Il Reg. A nel margine aggiunge: modo per Amatam et Perfectum de Colle* ⁹ *Il Reg. A aggiunge: de quo Amatus* ¹⁰ *Il Reg. A aggiunge: Hoc masium fuit datum per libellum Geppe, pro tertia parte* ¹¹ *Il Reg. A: Domicellum qd. Petrucchi* ¹² *Il Reg. A: Cigum* ¹³ *Il Reg. A nell'interlineo aggiunge: de quo Topertus* ¹⁴ *Il Reg. A nell'interlineo riferibile, come pare, a Macacellum, aggiunge: de quo Bonus* ¹⁵ *Il Reg. A nell'interlineo riferibile, pare, a Balurdum, aggiunge: de quo fuit Gerardus, q. reliquit ipsum masium.* ¹⁶ *Il passo et exceptaverunt prato de l. Costogiore è nell'interlineo.*

960.

22 Marzo 1142.

< Refutatio a Guittone et Preite gg. qd. Martini Saltelli de una petia, quam detinebant a canonicis S. Martini, de qua reddebant x star. grani, scilicet Cecius f. eiusdem Martini; q. terra est in Cilliano u. d. Campolungo; que: unum caput cum ambobus lateribus tenet in terra eiusdem eccl., alterum caput in terra filiorum ¹ Ferolfi. A. Domini MCLXII, undecimo kal. aprilis >.

Regestum A, c. 18 v.

¹ filiorum è nell'interlineo.

961.

Lucca, 15 Aprile 1142.

A. MCLXII, XVII kal. madii, ind. v. Ego Iordanus qd. Ceci per hanc cartulam pro anime meę meorumque parentum remedio offero tibi glorios[ę] S. Martini eccliesię b. Martini confessoris Luc. episcopatus omnes casas et cassinas et casalinos atque terras cultas, incultas, donicatas et massaricias, quas habeo infra plebem de Turre; nominative: in l. u. d. Sorbolo et in l. Cassalvi ¹ et in l. Serra, aut in poio, qui d. Montecatini, una cum toto illo, quod mihi pertinet de poio atque castello eodem, quod d. Montecatini, et in monte et poio atque Castello Novo et in l. Villora, quod mihi ibi pertinet ex parte qd. Rubertini. Omnes casas etc., una cum personis massariorum predictas casas regentium, offero; exceptis terris, que iudicavi quibusdam pro anima mea infra confines suprascripte plebis; quatenus a presenti die in antea omnia sint in proprietate supradicte eccl. et potestate canonicorum, q. in ea temporaliter constituti fuerint, habendi ad illorum usum et eccl. utilitatem. Pena dupli et arg. libr. xxx. Quod predictę terre vendantur non volo ullo tempore. Act. Luca. S. m. Iordani. S. m. Truffe qd. Gerardi, Gerardini qd. Uberti, Chisalberti qd. Albolfini, Sisimundelli qd. Benedicti, Viviani qd. Menchi, Viviani qd. Pagani tt. Guinisius ² not. inp.

Originale: C. 85; Regestum B, c. 55 v. Cf. il reg. seguente.

¹ *Overo Cassalvi? Il Reg. B: Cassalvi* ² *Il Reg. B: Manu Guinisicii*

962.

Lucca, 15 Aprile 1142.

A. MCXLII, XVII kal. madii, ind. v. Ego Drusiana uxor Iordani et qd. filia * *, consentiente mihi viro meo, interveniente notitia Manfredi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginam,¹ per hanc cartulam offero tibi venerabili s. matri aeccl. B. Martini confessoris omnes casas et casina atque casalinos, terras cultas, incultas, donicatas et massaricias, quas habeo infra iudicaria de plebe de Turre, in l. Sorbulo et in l. Cassalvi² et in l. Serra et infra poiium atque montem atque castellum, qui v. Montecatini, et in l. et fin. Villora et in monte et poio atque castello, quod v. Castellum Novum. Omnes casas etc. atque terras cultas et incultas, agrestes et buscareas atque laboratorias, quas habeo et mihi pertinent in predictis locis per cartulam donationis antifatti et morginap, aut ullo modo ex parte viri mei, una cum massariis, prefatas massaricias regentibus, offero, quatenus ab hodie sint in proprietate suprascripte aeccl. et potestate canonicorum, q. temporaliter in ecl. ordinati fuerint, habendi ad suum et eiusdem aeccl. utilitatem. Pena dupli et arg. lib. xx. Act. Luca. Omnia, que obtuli, nolo ut ullo tempore vendantur. S. m. Drusiane, vir eius sibi consensit. Manfredus iudex imp. interfui et ss. S. m. Truffe.³

*Originale: C. 86; Regestum B, c. 55 v. Nel verso della carta, da mano del sec. XII: Cartule Iordanis qd. Cecii conversi nostri * *, in Arsina. Il Reg. B ha: Drusiana etc. obtulit omnes terras etc., que sibi pertinebant in locis et confinibus suprascriptis (cf. il reg. precedente) Montiscatini et aliis, excepto Vurno, ratione sue dotis etc.*

¹ *Segue insimul espunto.* ² *Ovvero Cassalvi?* ³ *Segue come nel reg. precedente; solo quâ manca: Sisimundelli qd. Benedicti*

963.

Lucca, 25 Luglio 1142.

A. MCXLII, VIII kal. aug., ind. v. Nos Topertus qd. Friediani et Ghisla iugalis et filia qd. Gotifredi, consentiente mihi Ghisle viro meo, ubi interfuit notitia Manfredi iudicis imp., a quo interrogata (sum) secundum edicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Tealdo abb. eccl. et mon. S. Petri, quod est in l. u. d. Putheule, ad proprietatem mon., nostram portionem, q. est medietas, de duabus petiis de terris in l. et fin. Carraia, prope plebem S. Pauli; una tenet: caput cum uno latere in terra S. Reparate, aliud caput in terra S. Michahelis, que d. ad Forum, et predictae S. Reparate, aliud latus in terra Teperti et de suis consortibus; secunda, ibi prope, tenet: caput in terra suprascripte S. Reparate, aliud in terra filiorum qd. Signorecti et de filiis qd. Rofredi et Alfieri Poppi, latus in terra suprascripti Teperti, aliud in terra de Avocatis et suprascripti Alfieri et Er-

manni qd. Uberti cl. et Petri Rofredi. Hanc portionem de duabus petiis, (q.) sunt inter ambo cum iusta pert. mensurate mod. i et sist. xv, et si plus invente fuerint, vendimus et tradimus. Recepimus pretium, duocentum quattuor sol.¹ den. Luc. Pena dupli et arg. lib. x. Act. Luce. S. m. ingalium, Topertus coniugi sue consensit. Manfredus iudex imp. interfui et ss. S. m. Petri qd. Ildebrandi. Ascuini qd. Gotifredi, Bucicani qd. Petri tt. Willelmus not. imp.

Originale: H. 148. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Willelmus: Topertus et Ghisla, consensu viri et notitia Manfredi, per fustum investierunt Fridianum presb. et monacum suprascripti mon., quod deinde ipsi vel eorum heredes non facient litem vel molestiam monasterio aut monachis de alia medietate de suprascripta terra, quam Cannella germanus Toperti pro anime sue remedio obtulit mon. Pena: x libr. arg. et consulum et treguanorum Luc. Presentia suprascriptorum tt.

¹ *Le parole duocentum quattuor sol. sono scritte su rasura.*

964.

28 Novembre 1142.

« Venditio Tromberti de melioramento de terra in Cilliano, u. d. Campolungo, canonice S. Martini, sub conditione, si non redderet ad certum terminum, sol. xx. A. Domini MCXLII, quarto kal. decembris ».

Regestum A, c. 18 v.

965.

28 Novembre 1142.

« Robertus qd. Benedicti vendidit Alberigo presb. et cammerario eccl. S. Martini, ad utilitatem ipsius eccl., omne ius et melioramentum, quod habebat super una petia terre, q. est in confinibus Carrarie u. d. Campolungo; et quam terram tenebat a dicta eccl. Manu Ughi not. (A.) M^oC^oXLII^o, III° kal. decembris ».

Regestum B, c. 14 v.

966.

1142.

« Refutatio a Gottifredo Rosso de parte predicte terre¹ et de una cultra in Savalliana; quam similiter tenebat a nobis. A. Domini MCXLII^o ».

Regestum A, c. 10.

¹ *Cf. il reg. n. 958, cui si riferisce.*

967.

1142.

« Venditio Guilielmi qd. predicti Lei¹ qd. Homodei de predicto suo melioramento predicte terre Rolanduccio qd. Bonieri de Curte Regis. A. Domini MCXLII ».²

Regestum A, c. 27 v.

¹ *Cf. il reg. n. 893, cui si riferisce.* ² *Il ms. aggiunge: Hanc tenuit postea Casanus a nobis; pro quo Baldicione.*

968.

Ripoli, 28 Dicembre 1142.

A. MCXLIII, v kal. ian., ind. v.¹ Ego B(e)atrice iugalis Bulgarini qd. Singnorecti et filia qd. Albertini, consentientes michi vir meus, ubi interesse videtur notitia Rolandi et Ugiccionis consubrini mei et ff. Ugolini qd. (* *), a quibus secundum legem interrogata sum, per hanc cartula dono et trado tibi Guillecta f. mea omnia ex omnibus casis et terris seu meis mobilibus et immobilibus, quantas michi sunt pertinentes ex parte suprascripti viri mei per cartula donationis vel per (s)criptum morricappi vel per aliqua scriptiones sive pactiones vel per obligationes in quibuscumque locis, veluti in l. Vicecelo aut in l. Ripule aut in (i)storum distrecta vel in distrecto de S. Miniato et in aliis villis et castellis, in terra vel in aqua. Recepi meritum, anulum unum aureum. Pena dupli. Act. Ripule, non longe a Ficecelo. S. m. Beatricis et Bulgarini, q. consensit sue uxori. S. m. interrogatorum. De omnia suprascripta reservavit sibi Beatrice usufructum, dum sua vita erit. S. m. Perucci qd. Guidonis, q. vocatus fuit Scoptus, et Guidonis qd. Singnorecti et Ingelgocti de Pistoria, Boni qd. Bonomi de Pisscia et Guillelmini, q. v. del Mondo de Luca, tt. Bernardus not. sacri pal.

Originale: Q. 82. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Bernardus: Et repromissium rogavit Beatrice, consensit ei vir suus, ad defendendum omnia sua donatione a sua predicta filia et a suis erediibus, pro se et sui erediibus, a pena libr. LX den. Luc.; et ipsa datio sit semper firma; cum suprascriptis tt. et dotale et ego predictus not.

¹ *Nel dicembre 1142 correva l'ind. greca VI.*

969.

Lucca, 31 Gennaio 1143.

A. MCXLIII, prid. kal. febr., ind. vi. Ego Rolanducius, prenomminatus Penducorus, f. qd. Federighi per hanc cartula in permutationem do et trado vobis Arnolphi et Pagani gg. qd. Guidi duas petias de terris, q. sunt campi, in l. et fin. Tassignano; una d. in Fontana; tenet: unum caput in terra et media fossa de filii Antelmini et filio Gottefredi et filii qd. Brunecti, aliut in terra Anselmuci qd. Rodulfi cl., latus unum in terra nostra gg., aliut in terra et media¹ fossa Caroni qd. Bonifatii not.; secunda u. d. Natrimondi; tenet: unum caput in via publica, aliut in terra Verdilie uxor Ascini, latus in terra suprascripti germani et suprascripti Caroni, aliut in terra vestra gg. A vobis recepi in permutationem unam petiam de terra, q. est ca(m)pus, in l. et fin. Tassignano u. d. a Piano; que: unum caput tenet in terra et media fossa Renbo qd. Gottefredi et de eius nepote, aliut cum uno lato in terra mea, aliut latus in terra et media fossa filiorum Antelmini et in terra filio Gottefredi et in terra filiorum

qd. Brunecti qd. Ricchielle; que est per mensuram star. xv, vel si amplius fuerit. Pena dupli. Act. Luce. S. m. Penducori. S. m. Martini qd. Gerardi et Enrichi qd. Gerardi et Folcheradi f. Rolandi tt. Ugo not. regis.

Originale: H. 58.

¹ et media è su rasura.

970.

Lucca, 20 Febbraio 1143.

A. MCXLIII, x kal. mar., ind. vi. Manifestus sum ego Oddolinus qd. Iohannis, quia vos Petrus archipresb. et Alberigus et Oddo et Guarnierius et Lotterius presbiteri et Gerardus diac. canonicis eccl. et canonice S. Martini per hanc cartulam libell. nom. ad censum perexolv. dedistis mihi illam quartam portionem, et quantum plus est, pertinentes suprascripte eccl., quam pater meus habuit per libellum de illa terra, q. esse videtur in l. et fin. Massa Macinaria u. d. Curte, sicut invenitur per capita et latera. Dedisti, ut deinceps in antea in mea et de meis heredibus sit potestatem eam habendi et usumfructuandi. Vobis et vestris successoribus omni anno reddere debeamus, in suprascripto l., den. vi Luc. et xxviii star. de musto, ad palmentum, ad star. quod solitus sum. Pena: arg. libr. v. Duo libelli. Act. Luca, intus suprascripta canonica. S. m. Oddolini. S. m. Guilielmini del Mundo, Martini qd. Dominici, Gratiani qd. Cenamelli, Cichi qd. Ugolini, Lupicini qd. Pandulfini, Guiscardi f. Nicolecti, Ugolini f. Carbonis tt. Henricus not. imp.

Originale: S. 119. *Nel verso, da mano del sec. XII*: Appalus ab Oddolino in Massa Macinaria u. d. Curte. In sept. vi den. et xxviii star. de musto.

971.

Lucca, 14 Aprile 1143.

A. MCXLIII, xviii kal. madii, ind. vi. Nos Villanus qd. Lieti (et) Guasdia iugales et filie qd. Villani Bacari, consentiente mihi Guasdie marito meo, ubi interfuit notitia Manfredi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartula donamus et tradimus tibi Guido, prenominato Guardaincoppo, qd. Bonoti nostra portionem, q. est sexta portio, vel si plus est, de tribus petiis de terris, que sunt prata, in l. et fin. Turingana; una tenet: unum caput in terra Massese, alterum in terra filiorum qd. Rolandi qd. Sassi et aliquantulo in terra, (quam) tibi de subto donavimus, latus in terra Buthiga et aliquantulo in terra suprascriptorum ff. qd. Rolandi, aliut in terra qd. Cantarelli; secunda tenet: unum caput in terra, quam tibi supra donavimus, alterum in terra Buthiga, latera anbo in terra suprascripti Rolandi et de germani sui; tertia tenet: capo¹ in terra de prato

de ospitale S. Petri Maioris, alterum in terra suprascripti Rolandi et consortibus suis, quam detine(n)t homini da Massa, latus unum in terra filiorum qd. Ubaldi da Campo, latus * * in terra, quam detinet Ubaldino qd. Georgi, que fuit de plebe de Computo. Inrevocabiliter tibi donamus et tradimus, retento nobis usumfructum, dum aliisquis ex nobis vixerit. Recepimus meritum, anulum aureum. Pena dupli. Act. Luce. S. m. iugalium, Villanus coniugi sue consensit. Manfredus iudex imp. interfui et ss. S. m. Zabulini qd. Robertini et Enrici qd. Landini cl. et Martini qd. Andree et Raineri, prenominate Bico, qd. Villani tt. Ugo not. regis.

Originale: S. 76.

¹ capo è nell' *interlino*.

972. *Villa Basilica (Lucca), 25 Aprile 1143.*

Breve recordationis ad memoriam abendam, qualiter intus plebe S. Marie de Villa Basilica, presentia bonorum hominum quorum nomina supter leguntur, Rubertus et Rolandus gg. qd. Ciculi pro remedio anime eorum et patrum¹ nostrorum² per fustem, quem eorum tenebant manibus, investivit presb. Fredianum et prior de eccl. et mon.³ S. Petri de Potheuli tali modo, quod ipsi gg. et eorum heredes et proheredes deinde in antea habent dare et solvere pensionem per singulum annum den. iv Luc. monete ad Tedaldum abatem de suprascripto mon. et sui successoribus, ad opus et utilitatem eccl. et mon. Pena: arg. libr. iv. In presentia: Ildebranducci qd. f. Villani et Ildebrandi qd. f. Bonfilii et Brunecti qd. f. Guarnelli, consules de suprascripta Villa, et aliorum plurium. (A.) MCXLIII, vii kal. madii, ind. vi. Toscius not. sacri pal.

Originale: R. 103.

¹ patrum è nell' *interlino*. ² Così l'orig. per suorum ³ mon. è nell' *interlino*.

973. *Lucca, 16 Ottobre 1143.*

A. MCXLIII, xvii kal. nov., ind. vii. Ego Guillielmus qd. f. Bonii per hanc cartula pro anime mee remedio offerro tibi eccl. et canonica S. Martini omnem acti[onem] et locationem et tenimentum et melioramentum atque omne ius, que michi pertinet, de omnibus terris et rebus, quas modo habeo et detineo per tenimentum vel per aliquo [o]rdine a suprascripta eccl. et canonica. [In]revocabiliter offerro; retento michi usumfructum, dum vixero. Pena dupli et arg. [li]br. x. Act. Luce. [S. m.] Guillielmi. [S. m. ...]checti (?) qd. Boni et Ughicionis qd. Martini, Abaldini

qd. Gerardi et Viviani qd. Petri et Corso [...] tt. Ugo not. regis.

Originale: O. 6. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Ugo: [Guill]ielmus fecit finem et refutationem in manum Guarnieri presb. et camararii canonici de omnibus suprascriptis rebus, et [obligavit se] suosque heredes, sub pena arg. libr. x, si de suprascriptis rebus aliquo modo egerit aut causaverit. [...] Suprascripti tt. et die. Nel verso, da mano coeva: Cartula offerisionis Guilgelmi de l. Masse Macinarie etc.; e da mano del sec. XII-XIII: [...] in eccl. S. Marie de Scopiccio (?).

974.

Lombrici (Lucca), 20 Novembre 1143.

A. MCXLIII, XII kal. dec., ind. VII. Nos Ildibrandus et Guido gg. qd. Ugonis et Sibilla uxor suprascripti Guidonis et filia Sichieri, consentiente mihi Sibille viro meo, ubi interfuit notitia patris mei et Ugolini g. mei et f. suprascripti Sicheri, a quibus interrogata (sum) secundum edicti paginam, per hanc cartulam pro nostrarum nostrorumque parentum animarum¹ remedio ac salute offerimus tibi Deo, ad eccl. edificandam et cimiterium habendum in onore b. Mathei apostoli et evangeliste et b. Donati ep. et confessoris et b. Lucie virginis, unam petiam de terra, q. est castanietum, in l. Montisciano, infra quam et partem terre canonice S. Martini predicta eccl. et cimiterium fieri debet; et tenet: unum caput cum ambobus lateribus in terris nostris, quas nobis reservamus, sicut signa et termini positi sunt, alterum caput in terra predictae canonice. Offerimus, ut deinceps in antea nostra oblatio sit in proprietate suprascriptae eccl. et in potestate illorum sacerdotum rectorum, q. ibi fuerint et in ea officium Deo fecerint, eam habendi et utendi atque fruendi² ad eorum usum et ad utilitatem predictae eccl. Pena dupli. Act. Lumbrici, intus curia nostra. S. m. gg. et iugalium, Guido uxori suae consensit, Sicherius et Ugolinus propinquorum Sibille interfuerunt. S. m. Ughiccionis qd. Fralmi, Gradaloni qd. Sifredi, Glocti eius f. Raimundi qd. Anselmi, Belloni qd. Martini tt. Niger not. imp.

Copia del sec. XII di Lambertus Rom. imperii iudex et not.: C. 16.

¹ animarum è nell'interlineo. ² La carta ha: fruenti

975.

Canonica di S. Martino (Lucca), 31 Gennaio 1144.

A. MCXLIV, prid. kal. febr., ind. VII. Nos Petrus archipresb. et Alberigus et Manfredus, Carus et Lottarius atque Guarnerius presbiteri et Amatus et Alexius atque Vurnus diaconi et Ardicio et Lambertus atque Romeus subdiaconi et Guilielmus acolitus et canonici eccl. et episcopatus S. Martini per hanc cartulam, locationis nomine, ad censum perexolv., ex parte suprascriptae eccl., dare videmur tibi Trainee

qd. Iohannis octo petias de terris; prima est vinea et quercietus in-
simul in l. et fin. Plebe S. (Stefani) et prope eandem plebe et tenet:
unum caput in via publica, alterum in terra de filiis Rolandi qd.
Sassi, latus unum in terra predictae eccl. et plebi S. Stefani et in
terra de suprascriptis ff. qd. Rolandi, alterum in rio, q. d. (* *);
secunda est in suprascriptis confinibus Plebis S. Stefani u. d. * *,
que est silva, et tenet: unum caput in terra eccl. et mon. S. Pon-
tiani et in terra Villese [...], caput in terra Sornachi qd. Allucci
et de suis consortibus, latus unum in terra suprascriptorum ff. qd.
Rolandi, alterum in terra S. Iustine; tertia est canpus, in l. et
fin. Pa[r]athana u. d. Canpora Martini Becti, quam detinet ipsemet
Martinus, et tenet: unum caput in terra et media fossa filiorum
qd. Rofredi et suorum consortium, alterum cum uno latere in terra
et media fossa Ildebrandi Advocati, aliud latus in via publica; que
est cum iusta pert. mensurata star. vii et tertia pars unius star.;
quarta est canpus, in eodem l., quam detinet iandictus Martinus,
et tenet: unum caput in terra et media fossa Petri qd. Follis et
suprascriptorum ff. qd. Rolandi et suprascriptorum ff. qd. Rofredi
et filiorum qd. Ferolfi et S. Salvatoris de Cantignano, alterum in
terra et media fossa filiorum qd. Gunditi et suprascripte eccl.
S. Martini, latus unum in terra et media fossa Henrici Spiafame,
alterum in terra et media fossa predictae eccl. S. Martini et supra-
scripti Petri qd. Follis; que est cum iusta pert. mensurata mod. ii
et star. viii; quinta est item canpus, u. d. in Cilliano, quam de-
tinuit qd. Saltellus de Plebe S. Pauli, et tenet: unum ca[put] in
via publica, alterum in terra suprascripte eccl. S. Martini, latus
unum in terra et media fossa S. Iustine et aliquantum in terra
et media fossa Arman[necti?] cl., alterum in terra et media fossa
suprascripte eccl. S. Martini; que est cum iusta pert. mensurata
mod. i; sexta est canpus, u. d. in Canpolongo, quam detinet
Gusmarectus qd. Carincionis, et tenet: unum caput in via publica,
alterum in terra suprascripte eccl. S. Martini et aliquantum in
terra et media fossa eiusdem eccl., latus unum in terra et media
fossa Franceschi qd. Rolandi, alterum in terra et fossa iandicte
eccl. S. Martini; septima est canpus, in eodem l., et tenet: unum
caput in terra suprascripte eccl. S. Martini, alterum in terra et
media fossa filiorum qd. Uberti Guardardi et suprascriptorum ff.
qd. Roffredi, latus unum in terra et media fossa suprascriptorum
ff. qd. Rofredi, latus unum in terra et media fossa suprascripto-
rum ff. qd. Rolandi, alterum in terra et media fossa suprascripte
eccl. S. Martini; que [e]st cum iusta pert. mensurata inter istam
et suprascriptam petiam, quam detinet Gusmarectus, mod. i;
octava est canpus, in eodem l. [...], et tenet: unum caput in via

publica, alterum in terra et media fossa suprascriptorum ff. qd. Rolandi, latus unum in terra et media fossa supradicte eccl. S. Martini, alterum in terra et media fossa eccl. et canonice S. Reparate et suprascripti S. Martini, quam detinet Bernardus f. Bonefilie; et est cum iusta pert. mensurat[a star.?] XVIII, et manet item in biscocca. Item dare videmur tibi medietatem de duabus petiis de terris, quas detinet suprascriptus Gusmarectus; prima est canpus, in suprascripto l. Canpolongo, et tenet: unum caput in terra et media fossa suprascriptorum ff. qd. Rofredi, alterum in [terra et] media fossa eccl. et mon. S. Bartholomei de Silce et suprascripti Franceschi, latus unum in terra et media fossa predictae eccl. S. Martini, unde tibi medietatem per libellum [dedi]mus, alterum in terra et media fossa Franceschi; qu(e) est per mensura star. XXIV; secunda est canpus, in suprascripto l. Cilliano, et tenet: unum caput in via publica, alterum cum uno latere in terra et media fossa eccl. S. Petri de Curtina, alterum latus in terra et media fossa Longarelli qd. Gerardi; que est cum iusta pert. mensurata star. IV. Dare videmur, ut deinceps in antea in tua et de tuis heredibus ac proheredibus sint potestate eas habendi atque fruendi. Nobis nostrisque successoribus ac prosuccessoribus per singulos annos, in mense ian., in suprascripta canonica S. Martini, ad partem suprascripte eccl., den. XII Luc. monete reddere debeatis. Pena: arg. libr. c. Duo libelli. Act. in canonica suprascripte eccl. S. Martini. Petrus archipresb. ss. Manfredus presb. ss. Amatus (diac.) ss. Ardicio subdiac. ss. Presb. Oddo ss. Villanus subdiac. ss. Lanbertus subdiac. ss. Alberigus presb. et can. ss. Alexius Luc. diac. ss. Opitho subdiac. ss. Carus presb. ss. Lottarius sacerdos ss. Presb. Guarnerius ss. Vurnus Luc. diac. ss. Romeus subdiac. ss. S. m. Ughicionis et Henrici gg. qd. Eldibrandi, Leucci qd. Gualandi, Petri f. eiusdem Leucci, Martini qd. Vitalis, Paduli f. Guiducci tt. Gattum not. imp.

Copia del sec. XII, di Henricus not. imp.: O. 126. Dopo la sottoscrizione di Gattum segue di mano di Henricus: Traina dedit canonicis LX libr. pro supradicto libello; quas expense fuerunt ad utilitatem suprascripte eccl., scilicet in recuperamento suprascriptarum terrarum et in aliis utilitatibus. Suprascripti tt. [...]. Nel verso, di mano pure di Henricus: Exemplar acquisti de terris etc.

976.

Lucca, 3 Febbraio 1144.

A. MCXLIV, III (no)n. febr., ind. VII. Nos Padule et Enrigus gg. ff. Guidi Offerti per hanc cartula, loco pingnoris, damus et tradimus atque obligamus tibi Saracino qd. Guidi Gregghi nostra portionem, q. est septem portionem, de una petia de terra, q. est ortale, in l. Lunata, prope plebe; que tenet: unum caput

in via publica et in terra S. Bartholomei et in terra filiorum qd. Pagani, aliut in terra Hermannecti da Sogrominio et in terra suprascriptorum (ff.) qd. Pagani, latus unum in fluvio Ause(re), aliut in terra Berte relicta qd. Scoti. Recepimus meritum, anulum aureum pro sol. c. Luc. monete. Pena dupli. Act. Luce. S. m. Paduli et Enrighi. S. m. Albonecti, prenominato Campanaio, qd. Petri et Andree f. Romanelli et Brunecti qd. Raineri tt. Ugo not. regis.

Originale: E. 138. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Ugo: Hec cartula tali pacto facta est: Si nos gg. vel nostri heredes, expleto et finito hoc primo anno, perexolverimus tibi Saracino vel tuis heredibus sol. c. Luc. den. et prode omni anno xxiv star. de grano bono siccho in mense a(u)g., cum iuxto star. venditorio de Luc. civ., et si non perexolverimus in hoc primo anno, quaecumque die inter qui et quinque anni et cum similiter prode, sicut supra scriptum est, et si perexolverimus, hec cartula sit inanes et vacua, et revertatur in nobis sine calumnia; et si taliter non fecerimus, deinde in antea suprascripta nostra dationem sit in tua et tuorumque heredum proprietario nom. absque omni calumpnia suprascripta septem portionem vendendi. Hec omnia promictimus observare, sup penam consulum et treguanorum, quales in civ. Luca pre tempore fuerint, et presentiam suprascriptorumdem tt. Suprascripti gg. iuraverunt supra s. Del evangelia, quod non fecerint dationem vel obligationem de suprascripta portionem, quod sit danietatem Saracini vel [eius heredum]; et si infra suprascriptum terminum fu(er)it perexoltum suprascriptum capitale et prode omni anno in mense a(u)g., deinde in antea ipsi vel aliqua hab eo sumissa persona non mol[est]abit Saracinum vel eius heredes de suprascripta petia, excepto quantum remanserit per parabolam Saracini vel eius heredum et ad ullum terminum vel terminem, quem vel quos dederit, suprascripto sacramento teneatur.

977.

Lucca, 21 Marzo 1144.

A. MCXLIV, XII kal. apr., ind. VII. Ego Stefanus presb. et abbas eccl. et mon. S. Pontiani, quod est edificatum foris Luca, prope Prato Marchionis, cum consilio asensum meorum monachorum, per hanc cartulam, ex parte mon., vendo et trado vobis Ranuccino qd. f. Guidi et Caniacho f. Sigismundi unam petiam de terra, q. est vinea, in l. et fin. Scleto, prope eccl. S. Salvatoris; que tenet: unum caput in via publica, alterum in via, q. est classo, latus unum in terra (eccl.) et mon. S. Giorgii, alterum in terra de filio qd. Pauli Secchadinari et in terra Brelliori. Recepi pretium, sol. cxx. Luc. monete, quod rendidit Sighieri qd. Mactonis pro liberare terram, quam pingnore habebat obligata in l. u. d. Pischille. Pena dupli et arg. libr. v. Act. foris Luca, iuxta eccl. et mon. S. Pontiani.¹ S. m. Giucchi f. Lupicini, Sighiboldi qd. Ughi, Henrighecti qd. Ildebrandi tt. S. m. Henrighecti qd. item Henrici Peldiguerra, Guidoeti qd. item Guidi tt. Vuido not. imp.

Originale: E. 1. Cf. il reg. n. 983.

¹ Sotto vi è uno spazio in bianco.

978.

Lucca, 9 Luglio 1144.

A. MCXLIV, VII id. iul., ind. VII. Nos Beccus et Iohannes gg. qd. Gogii et Diana iugalis eius et filia qd. Bonfilii, mihi Diane consentiente viro meo, ubi interfuit notitia Pisanelli g. mei et Vitali qd. Bonithuchi propinquieris mei, a quibus interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam, loco pingnoris, damus et tradimus atque obligamus tibi Ranucino qd. Guidi duo petie de terris, que sunt vinee, in l. u. d. Padule; prima tenet: unum caput in via, aliut in terra Singnorecti qd. Paganani, latus unum in terra Homodei da Solco, aliut in terra Bonelli da Casella; secunda (tenet): unum caput in via, aliut in terra Ubertelli da Solco, latus unum in terra Cicoli Lupo, aliut in terra suprascripti Singnorecti. Recepimus meritum, argentum. Pena dupli. Act. Luca. S. m. gg. et Diane, Beccus suprascripte uxori sue consensit. S. m. Pisanelli et Vitali, q. interfuerunt. S. m. Baldinocti qd. Dinari, Angeli qd. Martini, Martini qd. Petri, Stefani qd. Singnorecti tt. Henricus not. imp.

Originale: C. 53. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Henricus: Et repromissio ad defendendum contra omnes homines qui manum tenet ad penam libr. III arg., ad penam consulum et treuguanorum Luc., q. nunc sunt vel in antea erunt. Ista cartula est facta eo tenore et eo pacto: Si aliquo tempore tu Ranuccinus vel tui heredes veneritis in aliquam danietatem per matrem nostra qui supra gg. aut per seniores nostros de quattuor petiis de terris, quas vobis vendidimus (il passo da de quattuor a vendidimus è nell'interlineo), quod nos infra xxx diebus pos inquisitionem, emendare debeamus vobis ipsam danietatem cap(itale?) tantum; et si litem vobis apparuerit de illis quattuor petiis, prima in l. Fredana u. d. Ceppetio, alie tres sunt vinee in l. Valle Occala, quod nos et nostri heredes vobis eas disbrigare debeamus; et si ita non fecerimus, de suprascriptis duo petiis faciatis quicquid vobis placuerit absque omni calunnia. Suprascripti tt. et ind.

979.

Borghicciole (Lucca), 30 Luglio 1144.

A. MCXLIV, III kal. aug., ind. VII. Nos Bistrigo qd. Iohannis et Mabilia uxor (filia) qd. Uberti, mihi Mabilie viro meo consentiente, interveniente notitia Gregorii et Ricci gg. ff. qd. Rustichi propinquierum suorum,¹ a quibus interrogata fuit² secundum edicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Cinbardo f. Menchi unam petiam de terra nostra, (q. est) campus, in Trentola, et mihi Mabilie pertinet ex parte qd. patris mei, et tenet: unum caput in simitula, alterum in terra qd. Iustiniani qd. Bilindonis, latus unum in terra Fralminga, alterum in terra S. Margarite et filiorum qd. Rolandi. Hanc petiam, q. est una cultra, aut si plus invenitur, tibi vendimus et tradimus. Recepimus meritum, aurum pro cXL sol. Luc. monete. Pena dupli. Act. Burgicicolo. S. m. iugalium, et suprascripti propinqui ad interrogandam Mabiliam interfuerunt. S. m. Martini qd.

Petri, Bruni, prenominati Corsi, Maliusi qd. Cortefidei, Alboni qd. Rainerii, Alacheri qd. Petri et Cioffi qd. Rustichi tt. Guinisius not. imp.

Originale: H. 81.

¹ Così l'orig. per meorum ² Così l'orig. per fui

980. *Vitiana (Lucca), 11 Agosto 1144.*

A. MCXLIV, III id. aug., ind. VII. Nos Gottifredus et Fridianus gg. et ff. qd. Toperti et Berta uxor suprascripti Gottifredi et filia qd. Guidi et Contessa uxor predicti Fridiani et filia qd. Altieri, consentientibus nobis viris nostris, ubi interfuit notitia Gratiani iudicis imp., a quo secundum legem interrogate sumus, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Tedaldo abati de eccl. et mon. S. Petri de l. Potheuli, ad partem et utilitatem eiusdem eccl., duo petie de terris, que sunt canpora, prope plebem S. Pauli de l. Carraria; una tenet: unum capud in terra Petri qd. Rufredi, aliut in terra S. Reparate de civ. Luca et aliquantulum in terra Sornachi da Arco et suorum consortium, latus unum in terra suprascripte eccl. S. Petri, aliut in terra filiorum qd. Enrighetti; altera petia, ibi prope, tenet: unum capud in terra eccl. suprascripte S. Reparate, ali(ud) in terra S. Michaelis de Foro, latus unum in terra suprascripti S. Petri, aliut in terra snprascriptorum ff. qd. Enrighetti; et sunt ipse petie ad iusta pert. mensurata star. xxxiv, tertia pars minus unius star. Recepimus¹ pretium, sol. ccclxxx. Pena dupli et arg. libr. xxiv. Act. loco Vitiana. S. m. iugalium qui et que hanc cartulam, consensu eorumdem virorum, Berta et Contessa fieri rogaverunt. S. m. Gerardi qd. Pagani, Panicali f. Carandi, Carelli f. Borrelli tt. S. m. Teuthi qd. Martini, Baldiccioni f. Petri tt. Fralmus not. imp.

Originale: H. 147.

¹ Segue meritum cancellato.

981. *Lucca, 30 Agosto 1144.*

A. MCXLIV, III kal. sept., ind. VII. Nos Tancredus qd. Bonifatii f. et Matelda uxor eius et filia Rainerii, consentiente michi Matelde viro meo, ubi interfuit notitia Manfredi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum aedicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Peio qd. f. Petri unam petiam de terra nostra, q. est campus, in l. et fin. Sorbani Lei Iudicis u. d. Pratale, et tenet: unum caput in terra et media fossa tua, alterum in terra Bernarducii qd. Rainolfi et in terra nostra, sicut ibi termini positi sunt, latus unus in terra et media

fossa Folmardini qd. Petri, alterum in terra et media fossa Il-diberti qd. Benenati. Hanc petiam, q. est cum iusta pert. mensurata star. XVI et III scale, una cum via eundi et redeundi ac ducendi homines et bestias caricatas et discaricatas, die ac nocte, quandocumque opus fuerit, per terram nostram et terram Martini g. mei Tancredi, que est iuxta predictam terram usque viam publicam, tibi vendimus et tradimus. Recepimus anulum aureum pro pretio CCXX sol. Luc. den., minus VII den. Pena dupli et arg. libr. X. Act. Luce, prope Arcum. S. m. iugalium, Tancredus uxori sue consensit. Manfredus iudex imp. interfui et ss. S. m. Guiscardi qd. Henrici, Falconis qd. Leolini, Viviani qd. Petri, Ghermondi qd. Ciriaci, Rossi qd. Alberti tt. Ugo not. imp.

Originale: E. 106. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Ugo*: [Suprascripti] iugales, in pena consulum et treuganorum Luc. presentium et futurorum, obligaverunt se suosque heredes auctores et defensores fieri ab omni homine de suprascripta venditione Peio e[usque heredi-bus], si lis vel molestia eis inde apparuerit. Suprascripti tt. et suprascriptum datale.

982.

13 Settembre 1144.

« Ugolinus, q. Banbaciello v., et Benfaita eius uxor vendiderunt Luc. capitulo ius et melioramentum de quatuor petiis terrarum positis in confinibus Flexi. Manu Ughi not. (A.) M^oXLIII^o, idus sept. ».

Regestum B, c. 51.

983.

Lucca, 29 Novembre 1144.

A. MCXLIV, III kal. dec., ind. VIII. Ego Caniacus f. Sigismundi, consentiente mihi patre meo, per hanc cartulam vendo et trado tibi Ranuccino qd. f. Guidi meam portionem, q. est medietas, de una petia de terra, q. est vinea, in l. et fin. Seletto, prope eccl. S. Salvatoris; que: unum caput tenet in via publica, alterum in via, q. est classo, latus unum in terra (de eccl.) et mon. S. Giorgii, alterum in terra de filio qd. Pauli Secchadinari et in terra Brelliori. Recepi pretium, sol. LX Luc. monetę. Pena dupli; et insuper sub penam consulum et treguanorum, quales in civ. Luca pre tempore fuerint. Act. Luce. S. m. Caniachi, Sigismundus f. suo consensit. S. m. Montanini f. Ildebertini, Albertini f. Ugerii, Guidocti qd. Gottefredi tt. Vuido not. imp.

Originale: E. 19. *Cf. il reg. n. 977.*

984.

Lucca, 4 Dicembre 1144.

A. MCXLIV, prid. non. dec., ind. VIII. Nos Mencorellus qd. Martini et Cinbardus eius f. et Lamandina iugalis su-

prascripti Cinbardi et filia Bernardi, mihi Cinbardo consentiente patre meo, et mihi Lamandine consentiente marito meo, ubi interfuit notitia Manfredi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Tedaldo presb. atque abati eccl. et mon. S. Petri de l. Potheuli, ad proprietatem eccl. et mon., unam petiam de terra nostra, q. est canpus, in l. Trentula; que tenet: unum caput in simitula et in media fossatella Martini Varvasori, aliut cum uno latere in terra Fralminga, quam nos detinemus, sicut termina sunt, aliut latus in terra Butinga et in terra, q. est tenimentum S. Margarite, sicut termina sunt. Hanc petiam, q. est ad iusta pert. mensuratoria mod. i, vel si plus inventa fuerit, tibi eam vendimus et tradimus. Recepimus pretium, sol. CCLXXX Luc. monete. Pena dupli et arg. libr. xx et consulum et treuguanorum Luc., q. nunc sunt vel erunt. Act. Luca. S. m. iugalium et Mencorelli, Mencorellus f. suo consensit et Cinbardus uxori sue consensit. Manfredus iudex imp. interfui et ss. S. m. Ildebrandi Advocati et Ugolini f. Iusberti et Vitorelli qd. Petri tt. Henricus not. imp.

Originale: H. 69. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Henricus*: Ista xiv libr. Luc. den., ex quibus predicta terra fuit comparata ad honorem Dei et s. Petri, dedit eas Sigefredus qd. Uberti pro remedio anime sue. *Nel verso, da mano del sec. XIII*: Instrumentum emptionis terre de Trentora in S. Margarita. Est cultra i et plus. *Cf. il reg. seguente.*

985.

Lucca, 4 Dicembre 1144.

A. MCXLIV, prid. non. dec., ind. viii. Nos Moncorellus qd. Martini et Cinbardus eius f. et Lamandina¹ per hanc cartulam pro animarum nostrarum remedio offerimus tibi eccl. et mon. S. Petri de l. Potheuli medietatem a partibus meridiei (de) una petia de terra, q. est ortus, in l. et fin. Tansingnano, prope eccl. S. Margarite; que tenet: anbo capita in viis publicis, latus unum in terra et media fossa, quam tenent filii qd. Menghi, aliud in terra et media fossa Benenati qd. Iohannelli² et in terra Ubertelli qd. suprascripti Menchi. Offerimus, quatenus a presenti die, tam in vita nostra quam et post obitum nostrum, suprascriptam medietatem sit in proprietate eccl. et mon. et potestate presbiterorum et monachorum, q. in mon. pro tempore fuerint et officium Deo fecerint, eam habendi et fruendi, ad eorum tantum usum et utilitate eccl. et mon. Pena dupli et arg. libr. x.³

Copia del sec. XII, di Aldibrandus not. sacri pal. et imp.: H. 77. *Dopo la sottoscrizione del not. rog. segue*: Predictis iugales et Mencorellus reserverunt in se tenimentum de suprascripta medietatem, ad reddendum omni anno vi star. de grano in suprascripto l. Ponthauli. Suprascripti tt.

¹ *Segue come nel reg. precedente.* ² *La carta ha*: Iohannaannelli. ³ *Segue l'escatocollo come nel reg. precedente.*

986.

Lucca, 28 Febbraio 1145.

A. MCXLV, prid. kal. mar., ind. VIII. Ego Bacarellus qd. f. Gerardi per hanc cartulam vendo et trado tibi Ranuccino qd. f. Guidi medietatem de una petia de terra, q. est vinea, in l. Scleto u. d. Spinetoro; que: unum caput tenet in terra Ceci, alterum cum uno latere in terra Victorii, alterum latus in terra filiorum qd. Bernardi. Recepti pretium, sol. LX Luc. monetę. Pena dupli et sub penam consulum et treguanorum, quales in civ. Luca pre tempore fuerint. Act. Lucę. S. m. Bacarelli. S. m. Salvatichi f. Rolandini Scerii, Sismundini f. Ildebrandi, Capitoni f. Schatitha tt. Vuido not. imp.

Originale: E. 9. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Vuido*: Similiter vendo et trado (*le parole vendo et trado sono nell'interlineo*) tibi Ranuccino et tui heredes viam eundi et reddeundi ad suprascripta terra, sicut me pertinet. In presentiam predictorum teste et datale.

987.

Chiesa di S. Apollinare (Lucca), 4 Marzo 1145.

A. MCXLV, IV non. mar., ind. VIII. Ego Petrus, quondam presb. de plebe de Sovilliano et nunc canonicus eccl. episcopatus S. Martini, per hanc cartulam pro salute anime mee offero tibi eccl. atque canonicę S. Martini unam petiam [de] terra, (q. est) campus, in l. et fin. Trentora, et est cum iusta pert. mens[ur]at[ur]a sist. XX, aut si plus invenitur; que tenet: unum caput in via publica, alterum in simitula,¹ latus unum in terra Henrichi, prenominati Spiafame, alterum in terra suprascripte eccl., quam tenet Armannus. Item offero, cum iusta pert. mensurata, sist. VI de alia petia de terra ibi prope, et tenet: anbo capita ut illa q. superius legitur, latus in terra suprascripti Spiafame, alterum in terra filiorum qd. Lamberti.² Offero, quatenus deinceps in antea, et me vivente (et) post obitum meum, predictę terre deveniant in proprietate et potestate aecl. atque canonicę atque canonicorum, q. temporaliter ibi constituti fuerint, habendi, usufructuamdi. Pena dupli et arg. libr. X. (Act.) intus eccl. S. Apollenaris.³ S. m. Bernarducci qd. Rainolfi, Corsi qd. Arnardi, Passavanti f. Alberti, Malaeguische f. Sesmondi tt. et Albertinus f. Petri t. interfuit. Guinisius⁴ not. imp.

Originale: D. 25; *Regestum A*, c. 17 v con l'a. 1146; *Regestum B*, c. 16 v. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Guinisius*: Predictus presb. Petrus retinuit sibi usumfructum de suprascripta terra, dum vixerit.

¹ *Il Reg. A ha*: in semita, q. vadit per medium Trentore ² *Il Reg. B ha*: Petrus etc. iudicavit (Luc.) capitulo terras in Trentula, quas emerat.
³ *Sotto vi è uno spazio in bianco.* ⁴ *Il Reg. B*: Manu Guinisil not.

988.

Lucca, 6 Marzo 1145.

A. MCXLV, prid. non. mar., ind. VIII. Nos Anselmus qd. Rodolfi cl. et Lupa iugalis et (filia) qd. Pagani, lege Romana vi-

ventes, consentiente mihi viro meo, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Guilielmo qd. Rustici unam petiam de terra, q. est campus, in confinibus Tasignani u. d. al Bosco, et tenet: unum caput in terra et media fossa, q. d. Lesciura, alterum in terra, quam nobis reservamus, latus unum in terra Villani Cascinpectoris, alterum in terra et media fossa Penduchi qd. Fedrighi et sui consortis. Est cum pert. mensurata mod. [...]. Recepimus meritum, arg. [... Luc.] monete. Pena dupli et arg. libr. x et sub pena consulum et trenguanorum, q. per tempora erunt in Luc. civ. Act. Luce. S. m. iugalium, Anselmus coniugi sue consensit. S. m. Uberti qd. Sesmundi, Marthi qd. Martini, Gerardini f. Toscanelli, Martini qd. Bacari, Cristofani qd. Morandi tt. Paganellus f. predicti Anselmi t. ss. et me placuisse confirmo. Gattus not. imp.

Originale: H. 96. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Gattus*: Predicti iugales investiverunt predictum Guilielmum ad proprietatem de suprascripta terra et se obligaverunt ...].

989.

Pescia, 20 Marzo 1145.

A. MCXLV, XIII kal. apr., ind. VIII. Nos Albrigone et Staffa gg. ff. qd. Alberti et Alamangna uxor suprascripti Albrigonis et filia qd. Bruni et Buona uxor suprascripti Staffe et filia Gerardi, nos Alamangna et Buona consentientibus nobis viris nostris, ubi interfuit notitia Manfredi iudicis inp., a quo interrogate sumus secundum edicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Tedaldo abati de eccl. et mon. S. Petri de Potheuli, ad opus et utilitatem eccl. et mon., unam petiam de terra, q. est campus, in l. u. d. Strate, prope molendino mon., et tenet: unum caput in goraio de molendino, alio in terra Spicianese,¹ latus unum in terra Ildebrandi vicecomitis de Pisscia, alio in terra de suprascripto abate et mon.² Suprascripta petia, sicut ibi singna vel termini positi sunt, tibi eam vendimus et tradimus. Recepimus meritum, arg. pro sol. L Luc. monete a Ugolino qd. Bruni pro te. Pena dupli et arg. sol. ccc Luc. monete. (Act.) in l. Piscia, in domo Albrigoni et Staffe. S. m. iugalium, Albrigone coniugi sue consensit, Staffa coniugi sue consensit. Manfredus iudex imp. interfui et ss. S. m. Rolandini f. Ubaldi et Ildebrandi vicecomitis qd. f. Rudolfini et Soldadieri et Francessi)chi gg. qd. ff. Opithi tt. Toscius not. sacri pal.

Originale: X. 41.

¹ Spicianese è su rasura. ² Le parole suprascripto abate et mon. sono su rasura.

990.

Lucca, 22 Marzo 1145.

A. MCXLV, XI kal. apr., ind. VIII. Nos Maliassurus¹ et Rolandus gg. qd. Rainerii et Adalascia iugalis suprascripti

Maliassuri et qd. filia Marignani, consentiente mihi Adalascie viro meo, ubi interfuit notitia Manfredi iudicis imp., a quo interrogata sum secundum edicti paginam, per hanc cartulam pro anima Hermelline matris et Rogerii fratris nostri q. supra gg. offerimus tibi eccl. et canonicę S. Martini, que est caput episcopatus, unam petiam de terra, q. est campus, in l. et fin. Parathane u. d. Campo S. Romani, et tenet: unum caput cum uno latere in terra² et media fossa eiusdem eccl. S. Martini, alterum caput in terra et media fossa filiorum qd. Nobilonis,³ aliud latus in terra et media fossa Gerardini et Tedici gg. qd. Gottifredi, quam detinet Bitachius,⁴ unde reddit omni anno ad casam habitationis nostre v star. de grano et v de milio vel de fabis, cum iusto sist. venditorio de Classo. Offerimus, ita tamen, ut illa terra, q. pro anima suprascripte Hermelline predictę eccl. data fuit, in nos revertatur. Offerimus, ut a presenti die, tam in vita nostra quam et post obitum nostrum, predicta terra sit in proprietate ipsius eccl. et potestate archipresbiteri et canonicorum, q. per tempora in eccl. et canonica fuerint ordinati et in eam officium Deo fecerit, eam habendi, fruendi, ad eorum tantum usum et pauperum et utilitatem predictę eccl. Pena dupli et arg. libr. x et sub pena consulum et trenguanorum, q. temporaliter [erunt] in Luc. civ. Act. Luce. S. m. gg. et Adalascie, Maliasurus coniugi sue consentit. Manfredus iudex imp. interfui et ss. S. m. Mingothe qd. Angeli, Gerardini qd. Eldibrandi, Guelteroni qd. Imilie, Nicole qd. Iohannis, Rolandi qd. Ughi tt. Gattus not. imp.

Originale: D. 72; *Regestum A*, c. 24 v; *Regestum B*, c. 9. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Gattus*: Haec cartula tali est facta tenere, ut quandocumque suprascripti gg. et Adalascia vel eorum heredes dederint suprascripte eccl. c sol. Luc. monet[e], suprascripta terra debet reverti in illis. Suprascripti tt. [...]. *Il Reg. B*: Rodolfinus qd. Rodolfini reddit (Luc.) capitulo star. xii grani et iii fabarum de terris oblati etc. per Maliasorum et Rolandum gg. et Adalasciam etc.

¹ *Il Reg. A*: Offersio Maliassi etc. ² *Il Reg. A nel margine, da mano coeva*: quam tenet Detisalvi, unde reddit vi (star.) grani et vi inter fabas et milium. ³ *Il Reg. A*: Nuvilonis ⁴ *Il Reg. A*: Vitacchius, de quo fuit Merrollus, de quo Bonora et Bonifatius, pro quibus Carsetonius (?) iii star. grani et iii milii, et Petrus de Riccia vel Rainaldus.

991.

Lucca, 1 Aprile 1145.

A. MCXLV, ipsa die kal. apr., ind. viii. Nos Alluccioni et Bartholomeus gg. qd. Alluccioni et Ghilla mater eorundem et (filia) qd. Inghi et Bonasoro iugalis (Alluccionis), filia Baldiccioni, consentientibus (mihi) Ghille suprascriptis ff. et mundualdis meis et mihi Bonasoro consentiente predicto viro meo, ubi interesse videtur notitia genitori mei et Abandonati qd. Albertini propinquiores mei, a quibus interrogata sum secundum

edicti paginam, per hanc cartula vendimus et tradimus tibi Rincontro qd. Guidi duas petias de terris nostris, que sunt ortale, loco Vereiano; una tenet: unum caput in via publica, aliut cum unum latus in terra S. Vincenti, aliut latus in media fossa Uguellini qd. Bonfante; secunda tenet: ambo capita in terra suprascripti S. Vincenti, latus in terra Gotifredi qd. Bone et aliquantulo de ipso latus in terra S. Georgi, aliut in fluvio Auseris, cum totum illum ius quam nobis ullo modo pertinet de suprascripto Auseris. Vendimus et tradimus pro xx sol. Luc. den., quos a te finito pretio recepimus. Pena dupli et consulum et treguanorum Luc., q. pro tempore fuerint. Act. Luce. S. m. mater et filii et Bonasoro iugalis et gg. qui matri et mundualde sue consenserunt et Alluccioni q. coniugi sue consensit, Baldicioni suprascripte Bonesoro et Abandonato propinquoeres interfuerunt. S. m. Iordani qd. Ceci et Vechius qd. Pagani et Brunecti qd. Boniti tt. Hubertus not. imp.

Originale: O. 172. Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Hubertus: Rincontro fecit pactum et conventum cum Iordano qd. Ceci: Si ipse Iordano, quacumque die inter qui et tres annos proximiores, reddiderint xx sol., quod ipse Rincontro debet reddere suprascripta terra, in penam consulum et treguanorum Luc., q. pro tempore fuerint. Nel verso, da mano del sec. XII: Iordanis conversi.

992.

Lucca, 22 Aprile 1145.

A. MCXLV, x kal. mai., ind. viii. Nos Benedictus qd. Rodulfi et Marchesina uxor suprascripti Benedicti et (filia) qd. Ughi, consentientes mihi Marchesine vir meus, ubi interesse videtur notitia duorum propinquoeres mei, videlicet: Struffaldi qd. f. Alluccioni et Uguicioni qd. Zabulini consubrini mei, a quibus interrogata sum secundum hediti paginam, per hanc cartula pro anime nostre remedio offerimus tibi eccl. B. S. Michaelis de l. Ammiata una petia de terra in predicto l. Ammiata u. d. Padulecchia; que tenet: unum caput in via publica, aliut in terra suprascripti S. Michaelis et aliquantulo in terra nostra, que in nos reservamus, latus unum in terra Lamberti qd. Lei, aliut in terra Tegrimucci qd. item Tegrimi. Offerimus, ut a modo sint (in) potestate ipsius eccl. atque presbiterorum, [diaconorum] et clerico- rum, q. in ea per tempora fuerint, habendi et [usu]fructuandi. Pena: arg. libr. v. Act. Luca, intus casa suprascripti iugales. S. m. iugales, Benedictus coniuge sue consensit, et consubrini Marchesine ad eandem interrogandam interfue[runt]. S. m. Albasi qd. Buoni et Bernardi qd. Iohannis et Tignosi naturali f. suprascripti Benedicti tt. Sofredus not. apostolicae Sedis.

Originale: L. 83.

993. *Borgo S. Frediano (Lucca), 29 Aprile 1145.*

Breve recordationis, qualiter in burgo qui d. S. Fridiani, presentia bonorum hominum quorum nomina inferius memorantur, Antonius qd. Inghiti per fustem investivit Magium qd. Morelli per tenimentu de septem petiis de terris, q. sunt (in) l. [et fin.] Ars[in]a; una est cum casa super se u. d. Casa Maiore; q. tenet: caput in via publica, aliud in terra Uberti qd. Mingarde, latus in terra S. Marie de Arsina et in terra S. Concordii, aliud in terra filiorum qd. Rolandi et de eorum consortibus; secunda et tertia et quarta u. d. Tora; quinta et sexta d. in Iuvingnano, que sunt vinee et oliveto; septima d. Ficalbano. Item investivit per teni[mentum] de sua sexta portione de quattuor petiis de terris, q. sunt in suprascripto l., ex quibus duo u. d. al Poio, tertia d. Petraia; quart[a u. d.] in Latus; ad reddendum pensionem omni anno, mense ian., ipse Magius et sui heredes ac proheredes sol. vii Luc. monete et duo libr. de oleo et medietatem. Pena: arg. sol. c, sub pena consulum et treguanorum Luc. Magius investivit Antonium de reddenda suprascripta pensione, ad suprascriptam penam, et promisit et obligavit se suosque heredes residere et habitare per manentes in suprascriptam petiam de terra cum casa u. d. Casa Maiore; similiter ad suprascriptam penam. Presentia: Pugnecti qd. Bembonecti, Rolandini qd. Rustichi, Baldinelli qd. Martini. A. MCXLV, III kal. madii, ind. viii. Wilielmus not. imp.

Copia dello stesso Wilielmus, che dice: Qui supra Wilielmus not. autenticum illud, a me scriptum, exemplavi: C. 80.

994. *Capannori (Lucca), 30 Aprile 1145.*

A. MCXLV, prid. kal. madii, ind. viii. Nos Homodei et Petro gg. ff. Martini et Bonafilia iugalitatis suprascripti Homodei et filia qd. Rustici, nobis gg. consentiente genitore nostro, et mihi Bonafilia comsentiente viro meo, ubi interesse videtur notitia Bruni g. mei et Morecci propinquoires mei, a quibus interrogata sum sequenter edicti paginam, per hanc cartula venundamus et tradimus tibi Bectoro qd. Marchi una petia de terra nostra, q. est campo, in l. et fin. Capannore u. d. Vamgaticcio; que tenet: uno capo in terra et media fossa, qui fuit de filii qd. Gerardi, alio cum tertia parte fosse in terra Martini qd. Leotoni, lato in terra et media fossa Martinelli Bacari, alio in terra Scocti et Petri. Hanc petia, q. est ad iusta pert. mensuratas sist. xiv et duos portionem de alio sist., vel si amplius inventa fuerit, tibi eam venundamus et tradimus. Recepimus pretium, sol. xc. Pena dupli. Act. Capannore, prope eccl. S. Quirici. S. m. iugales et Petro, Martino ad gg. ff. sui consemsi et Homodei coniux sue consemsi. S. m.

Bruni et Morecci propinquiores Bonefilie interfuerunt. S. m. Bacari qd. Gerardi et Picchiomdi qd. Ugi et Maginaldi qd. Marchi tt. Richomo not. imp.

Originale: I. 64.

995.

Lucca, 8 Maggio 1145.

A. MCXLV, VIII id. mai., ind. VIII. Nos Buono qd. Andree et Ugolinus et Ugieri et Iohannis gg. ff. suprascripti Buoni, consentientes nobis pater noster, per hanc cartula vendimus et tradimus tibi Cunrado qd. Menchi omnia quecumque nobis aliquo modo pertinet de omne ius et actionem, locationem, tenimentum et usum atque dirictum de una quarra de una petia de terra (q. est) campus¹ de partibus occidentis, que videtur esse in l. u. d. Campo Sammatei, quam habemus per tenimentum ab eccl. et canonica S. Martini; que tenet: ambas capitas in terra S. Iustine, latus unum in terra S. Martini, aliut in terra Baldini qd. Uberti. Debet esse, ad pert. mensuratoria, una quarra. Recepimus pretium, sol. XL² Luc. den. Pena dupli et arg. sol. LX et sub penam Luc. consulum et treguanorum, q. pro tempore fuerint. Act. Luca. S. m. patris et filiis, Buono filiis consensit. S. m. Brunni et Franchini gg. qd. Pisani et Bruccius qd. Iohannis tt. Sofredus not. apostolicae Sedis.

Originale: B. 47; *Regestum A*, c. 35. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Sofredus*: Cunrado vel eius heredibus debent reddere de predicta terra a predicto Buono vel eius heredibus pensionem omni anno den. quattuor. Medietas de predicta terra erat Blanci f. Cunradi, quod (?) ei denarios dati fuerunt. Buono cum filiis si non poterat defendere a Cunrado vel a heredibus, Cunrado vel heredibus eius debent abe[re] aliam suam partem de predictis pater (?) et filii (?) redderent (?) pensio[nem]?, quam pater et filiis dederunt.

¹ campus è nell'interlineo. ² Segue una parola abrassa, illeggibile.

996.

Lucca, 14 Maggio 1145.

A. MCXLV, prid. id. madii, ind. VIII. Ego Saccus qd. Iantini per hanc cartulam vendo et trado tibi Henrico qd. Boni meam portionem, q. est medietatem, de una petia de terra, q. est vinea, in l. Massa u. d. Scaffiano; tenet: unum caput cum uno latere in terra eccl. et canoni[ce] S. Martini, [aliud] caput in via publica, aliud latus in terra Albon[ecti?]¹ Campanarii. Recepti meritum, anulum aureum pro sol. XVI Luc. den. Pena dupli. Act. Luce. S. m. Sacchi. S. m. Garectoni qd. Guidi, Ubertelli qd. Angeli et Rolanducci qd. Boni tt. Acursus not. imp.

Originale: S. 120.

¹ Cf. il reg. n. 976.

997.

Tassignano (Lucca), 30 Luglio 1145.

A. MCXLV, III kal. aug., ind. VIII. Nos Bonaldinus f. qd. Alberti et Beccus et Bonifatius et Guilielmus et Ildebrandinus atque Ranuccinus gg. ff. ei(us)dem Bonaldini et Rosetta iugalis suprascripti Bonaldini et filia qd. Pepi et Mattelda uxor suprascripti Becchi et filia qd. Uberti et Faita iugalis suprascripti Bonifatii et filia qd. Brunecti et Carasoro iugalis suprascripti Guilielmi et filia Brunecti, nobis gg. consen(tien)te patre nostro, et nobis Rosette et Mattelde et Faite et Carasoris consentientibus mariti nostri, ubi interfuit notitia Manfredi iudicis imp., a quo interrogate sumus secundum edicti paginam, per hanc cartulam vendimus et tradimus tibi Tedaldo presb. atque abati eccl. et mon. S. Petri de l. Potheuli, ad proprietatem suprascripte eccl., unam petiam de terra cum arboribus in l. et fin. Tassignano, in qua habitamus; que tenet: anbo capita in viis publicis, latus unum in terra ospitalis S. Marie Forisporta, sicut termina sunt, aliut in terra et media fossa Brunecti Tassingnani et deinde in antea, cum tota fossa infra se, in terra S. Georgii. Hanc petiam, q. est ad iusta pert. mensurata star. VI, vel si plus inventa fuerit, tibi eam vendimus et tradimus. Recepimus pretium, sol. LXX Luc. monete ab Uberto presb. et monaco mon. pro persona tua. Pena dupli. Act. in suprascripto l. Tassignano. S. m. iugalium et Ildebrandini et Ranucini, Bonaldinus uxori sue consensit et ff. suis consensit, et ipsis ff. suis uxoribus suarum consenserunt. Manfredus iudex imp. interfui et ss.¹ S. m. Angeli qd. Dominici et Dominici qd. Uberti et Boctrichi qd. Cichi et Brunecti qd. Martignonis tt. Henricus not. imp.

Originale: H. 61. *Dopo la sottoscrizione del not. segue di mano dello stesso Henricus*: Bonaldinus et eius ff. reservaverunt in se tenimentum de suprascripta terra cum arboribus, reddendo omni anno, in mense aug. vi star. de bono grano, ad iusto star. Luc. venditorio, quale per tempora fuerit; et si ita non reddiderint in suprascripto l. Potheuli, debeant perdere totum ius et actione et melioramentum, quantum habuerint in suprascripta terra cum arboribus; et insuper nullo tempore debeant causari per manentes, neque sint districti abitare in suprascripta terra ultra eorum voluntate. Et repromissio ad defendendum contra omnes homines qui per manum tenet ad penam libr. x arg. et ad penam consulum et treuguanorum Luc., q. nunc sunt vel in antea erunt. Suprascripti tt. et ind.

¹ Manfredus *et sottoscrisse dopo nello spazio lasciato in bianco.*

998.

Parezzana (Lucca), 18 Agosto 1145.

Breve, qualiter in l. et fin. Parathana, presentia bonorum hominum quorum nomina subter leguntur, Pero¹ qd. f. Martini per fustem, quem in sua detinebat manu, fecit refutationem in manum Manfredi presb. et Alexi diae. confratribus camarariis eccl. et cano-

nice S. Martini, ad partem eius(dem) eccl., de duabus portionibus de quinque petiis de terris in l. et fin. Parathana; una est cum arboribus et campus insimul, et alii sunt campi, unde red(d)ebant per anno ad suprascripta canonica star. vi de grano et uno de fabis et iii inter milio et panico. Pena: arg. libr. v, sub penam comsulum et treguanorum Luc. Unde ipsi canmarariis fecerunt meritum, arg. pro sol. xx[iii?] Luc. monete. Presentia: Morectini qd. Ugi et Martini qd. Andree et Guillielmecti qd. Iohannis. A. MCXLV, [quinto]decimo² kal. sept., ind. viii. Ugo not. regis.

Originale: D. 28; *Regestum A*, c. 25; *Regestum B*, c. 10 v.

¹ *II Reg. A*: Refutatio Pieri etc. ² *II Reg. B*: xv kal. sept.

999.

Pieve S. Paolo (Lucca), 3 Settembre 1145.

Notitia breve ad memoriam habendam, qualiter prope plebe S. Pauli de l. Carraia, in presentia bonorum hominum quorum nomina supter leguntur, Filipellus qd. Barongiuki et Baldinellus et Errigeetus gg. qd. Martini per fustem, quem in suis tenebant manibus, investierunt Ubertum presb. et cammerarium mon. S. Petri de Puteuli et ei promiserunt et convenerunt, deinde in antea omni tempore ipsi et eorum heredes et proheredes habent omni anno in mense aug. dare afficto in mon., in l. Puteuli, eiusque rectoribus sine fraude LVIII star. inter grano et milio et fabe, medietatem grano bono necto et sicco et medietatem inter fabe et milio bono necto et sicco, ad iuxto star. venditorio de Luca civ., predicto afficto de due petie de terre, q. sunt prope plebe S. Pauli, et sunt per mensuram cultris iii et star. v. Pena: sol. c, sub pena et obligatione de consulibus et de treguanorum, q. per tempora fueri(n)t, de civ. de Luca. Unde ipsi receperunt meritum, arg. a suprascripto cammerario. Insuper dereliquere suprascripta terra posuerunt inter se, si fuerit voluntate domini abbati mon. terra vendere, debeat prius inquirere suprascripti tenitori, si ipsi voluerint eam comparare, infra xxx die emeant, sicut alii voluerint, sine fraude; similiter si ipsi voluerint vendere rationem eorum, prius inquirant abbatem, ut suprascriptum est, infra predictum terminum. Presentia: Albertini Borgongnoni et Iohanni qd. Petri et Stefani qd. Singnorecti et Cofini qd. Gerardi. A. MCXLV, iii non. sept., ind. ix. Glandulfus not. regis.

Originale: H. 25.

1000.

Lucca, 12 Ottobre 1145.

Breve memorie, qualiter infra Luc. civ., in eccl. S. Michaelis de Foro, in conspectu bonorum virorum nomina quorum inferius continentur, Pispilion qd. f. Bernardi per virgulam, quam sua

tenuit manu, investivit Bonandum custodem et rectorem aecl. et hospitalis atque pontis S. Petri eique promisit, quod ipse eiusque heredes starent laudamento, quod Gerardus causidicus et Ardicion Panicus atque Ughectus causarum consules Luc. aut unus eorum diceret vel laudaret de lite atque discordia, q. fuerat inter prefatum Pispilionem et suprascriptum Bonandum, agentem pro aecl. et hospitale atque ponte, de una petia de terra, q. est campus cum arboribus super se, in l. plaia fluminis u. d. Casale; et si ita non observarent, componerent penam sol. LX Luc. den. Bonando eiusve successoribus. His perhactis, Gerardus, pro se et Ardicione atque Ughecto, laudavit, ut Bonandus daret Pispilioni xv sol. Luc. et deinde in antea ipse Pispilion eiusve heredes litem vel molestiam non inferant de suprascripta terra Bonando eiusve successoribus. Coram: Bernardo qd. Bolgarini patrono suprascripti hospitalis, Manfredo iudice imp., Salomone qd. Salomonis, Ildebrando qd. Gontini, Galleta qd. Gerardi, Custore qd. Opiti cl., Fridiani qd. Landolfini, Guilielmo qd. Peconis, Uberto Pennuto qd. Angeli Pennuti et aliis. A. MCXLV, iv id. oct., ind. ix. Suprascripti homines ibi fuerunt. Ugo not. imp.

Originale: B. 61. *Nel verso, da mano del sec. XIII*: Carta promissionis facta a Pispilione qd. Bernardi rectori aecl. Pontis de non litigando ipsam aecl. de una petia terre, q. est prope pontem, in l. u. d. Sala.

SCRITTORI

CITATI CON ABBREVIATURA NELLE NOTE BIBLIOGRAFICHE.

- AZZI (DEGLI) G., *R. Archivio di Stato in Lucca. Regest.* Vol. I. *Pergamene del Diplomatico.*
Lucca, 1903.
- BARSOCCINI D., *Raccolta di documenti per servire alla storia ecclesiastica lucchese.*
In *Memorie e Documenti per servire all'istoria del Ducato di Lucca.*
To. V, parte II e III. Lucca, 1837, 1841.
- *Dissertazioni sopra la storia ecclesiastica lucchese.*
In *Memorie e Docum. etc.*
To. V, parte I. Lucca, 1844.
- BERTINI D., *Osservazioni intorno alla patria e alla famiglia del sommo pontefice Eugenio III.*
In *Atti della Reale Accademia lucchese.*
To. II. Lucca, 1823.
- *Raccolta di documenti per servire alla storia ecclesiastica lucchese.*
In *Memorie e Docum. etc.*
To. IV, parte II. Lucca, 1836.
- BINI T., *Dei Tempiert e del loro processo in Toscana.*
In *Atti della R. Accademia lucchese.*
To. X. Lucca, 1840.
- BÖHMER I. F., *Regesta chronologico-diplomatica regum atque imperatorum Romanorum inde a Conrado I usque ad Heinricum VII.*
Frankfurt am Main, 1831.
- *Regesta chronologico-diplomatica Karolorum.*
Frankfurt am Main, 1833.
- BRESSLAU H., *Reise nach Italien im Herbst 1876.*
In *Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde.*
Vol. III. Hannover, 1878.
- Bullarum, privilegiorum ac diplomatum Romanorum pontificum amplissima collectio ... opera et studio CAROLI COCQUELINES.*
To. II. Romae, 1739.
- Bullarum, diplomatum et privilegiorum summorum Romanorum pontificum. Taurinensis editio ... cura et studio R. P. D. ALOYSII TOMASSETTI.*
To. II. Augustae Taurinorum, 1859.
- CAIETANUS C. Vedi PANDULPHUS PISANUS.
- CAPPELLETTI G., *Le chiese d'Italia dalla loro origine sino ai nostri giorni.*
Vol. XV, Venezia, 1861.
- CIANELLI A. N., *Dissertazioni sopra la storia lucchese.*
In *Memorie e Docum. etc.*
To. I e III. Lucca, 1813, 1816.
- DINELLI P., *Dei sinodi della diocesi di Lucca, Dissertazioni.*
In *Memorie e Docum. etc.*
To. VII. Lucca, 1834.
- FIorentini F. M., *Memorie della gran contessa Matilda ... seconda ediz., illustrata con note critiche e con l'aggiunta di molti documenti da G. D. MANSI.*
Lucca, 1756.
- GAETANI C. Vedi PANDULPHUS PISANUS.
- HOEFLER C., *Die deutschen Päpste.*
Vol. II. Regensburg, 1839.
- HOFMEISTER A., *Markgrafen und Markgrafschaften im italschen Königreich in der Zeit von Karl den Grossen bis auf Otto den Grossen (774-962).*
Nelle *Mitteilungen des Instituts für Oesterr. Geschichtsforschung*, VII Ergänzungsband.
Innsbruck, 1906.
- HÜBNER R., *Gerichtsurkunden der fränkischen Zeit. Zweite Abtheilung, Die Gerichtsurkunden aus Italien bis zum Jahre 1150.*
Nella *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. XIV, Germanistische Abtheilung.*
Neimur, 1893.

- JAFFÉ PH., *Regesta pontificum Romanorum ab condita Ecclesia ad annum post Christum natum 1198.*
Berolini, 1851.
- JAFFÉ-LOEWENFELD, *Regesta pontificum Romanorum ab condita Ecclesia ad annum post Christum natum MCXCVIII.*
Lipsiae, 1885-88.
- KEHR P., *Italia Pontificata.*
Vol. III, *Etruria.* Berolini, 1908.
- LUPI M., *De parochiis ante annum Christi millesimum.*
Bergomi, 1788.
- MANSI I. D., *Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio.*
To. XIX, XX e XXI. Venetiis, 1774, 1775, 1776.
- MIGNE I. P., *Patrologiae cursus completus, series latina.*
To. CXLIII, CXLVI, CLI e CLXIII. Parisiis, 1853, 1854.
- MITTARELLI I. B. et COSTADONI A., *Annales Camaldulenses ordinis sancti Benedicti.*
To. III. Venetiis, 1758.
- Monumenta Germaniae Historica. Diplomata regum et imperatorum Germaniae.*
Vol. I, II e III. Hannoverae, 1884, 1888, 1893.
- MURATORI L. A., *Rerum Italicarum Scriptores.*
To. III. Mediolani, 1723.
- *Antiquitates Italicae aevi.*
To. I, III, IV e V. Mediolani, 1738, 1740, 1741.
- Origines Guelficae quibus potentissimae gentis primordia, magnitudo ... variaque fortuna usque ad Ottonem ... primum Brunsvicensium et Luneburgensium duces habentur. Opus praeeunte G. GUI. LEIBNITIO, stilo I. G. ECCARDI litteris consignatum, a I. D. GRUBERO novis probationibus instructum ... in lucem emissum a CHR. LUD. SCHEIDIO.*
Vol. I. Hannoverae, 1750.
- OVERMANN A., *Gräfin Mathilde von Tusien.*
Innsbruck, 1895.
- PACCHI D., *Ricerche storiche sulla provincia della Garfagnana esposte in varie dissertazioni.*
Modena, 1785.
- PANDULPHUS PISANUS, *Sanctissimi D. N. Gelasii papae II ... Vita ... nunc primum edita et Commentarii illustrata a domno CONSTANTINO CAIETANO.*
Romae, 1638.
- *Vita del Pontefice Gelasio II monaco del Monte Casino ... con annotazioni illustrate dal P. D. COSTANTINO GAETANI.*
Roma, 1802.
- PFLUGK-HARTTUNG I., *Acta pontificum Romanorum inedita.* Zweiter Band.
Stuttgart, 1884-85.
- *Iter Italicum unternommen mit Unterstützung der Kgl. Akademie der Wissenschaften zum Berlin.*
Stuttgart, 1883-84.
- POGGIO (DI) F. V., *Saggio di storia ecclesiastica del vescovato e chiesa di Lucca.*
Lucca, 1787.
- POUPARDIN R., *Le royaume de Provence sous les Carolingiens (855-933?).*
Nella *Bibliothèque de l'École des hautes études*, CXXXI.
Paris, 1901.
- PUCGINELLI P., *Istoria dell'erotiche azioni di Vgo il Grande duca della Toscana ... colla Cronica dell'abbadia di Fiorenza.*
Milano, 1664.
- RENA (DELLA) C., *Della serie degli antichi duchi e marchesi di Toscana.*
Firenze, 1690.
- RENA (DELLA) C. e CAMICI I., *Serie de' duchi e marchesi di Toscana.*
Firenze, 1764.
- ROBERT U., *Bullaire du pape Calixte II (1119-1124).*
Vol. I. Paris, 1891.
- STUMPF-BRENTANO K. F., *Die Reichskanzler vornehmlich des X, XI und XII Jahrhunderts.* Zweiter Band: *Verzeichniss der Kaiserurkunden.*
Innsbruck, 1865-1883.
- *Acta imperii inde ab Henrico I ad Henricum VI usque adhuc inedita.*
Innsbruck, 1865-1881.
- UGHELLI F., *Italia sacra.*
To. I. Venetiis, 1717.
- WADDING L., *Vita s. Anselmi episcopi Lucensis commentarii illustrata.*
Romae, 1657.
- ZACCARIA F. A., *Iter literarium per Italiam.*
Venetiis, 1762.

CONTENUTO DEL VOLUME

AVVERTENZA	pag.	VII
ABBREVIAZIONI ADOTTATE NEL TESTO	>	XI
DOCUMENTI :		
> del sec. VIII, n. 1	>	3
> del sec. IX, n. 2	>	>
> del sec. X, nn. 3-56.	>	3-20
> del sec. XI, nn. 57-612	>	20-255
> del sec. XII (anni 1101-1145), nn. 613-1000	>	256-444
SCRITTORI citati con abbreviatura nelle note bibliografiche >		445

FINITO DI STAMPARE

il giorno 31 di maggio 1910

*dalla Unione Tipografica Coope-
rativa di Perugia. Edizione*

di 350 esemplari

